

# OLTENIA

DOCUMENTE • CERCETARI • CULEGERI

TIPĂRITĂ SUB ÎNGRIJIREA  
**Dr. C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR**  
DIRECTORUL ARHIVELOR STATULUI DIN CRAIOVA

CARTEA

I



P12321, m. 1-12  
CRAIOVA  
1940

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ  
ROMÂNĂ



# „OL TENIA”

DOCUMENTE ◊ CERCETĂRI ◊ CULEGERI

---

---

Revistă înscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj la Nr. 1/910 și autorizată de CENZURA MILITARĂ, Serviciul Central, cu Nr. 370 din 24 iunie 1940.

Douăsprezece fascicule alcătuiesc o carte, care va avea copertă, tablă de materii și indice.

---

**Redacția și Administrația:** ARHIVELE STATULUI,  
Direcțiunea Regională Craiova.

Director, Dr. C. S. NICOLAESCU-PLOFȘOR

---

## Colaboratori:

*Bălașa Preot D.*, Craiova. *Bărcăclă, Prof. Al.*, Turnu-Severin. *Căncea Ioan V.*, Arhivar ajutor la Arhivele Statului din Craiova. *Clauzanu, Preot G. F.* Craiova. *Costescu, Prof. C. I.* Craiova. *Dincalescu, Prof. N. G.*, fost Director al Arhivelor Statului din Craiova. *Firulescu, Preot I.*, Corău (Dolj). *Iliescu, Octavian O.*, Craiova. *Mândroceanu, D. T.*, Paleograf la Arhivele Statului din Craiova. *Mazilescu, Preot Ioan S.*, Amărăștii (Romanași). *Neda, Prof. Ioan M.*, Cugir (Hunedoara). *Nicolaescu-Plofșor, Dr. C. S.*, Directorul Arhivelor Statului din Craiova. *Petrescu, Marta I.*, Paleografă la Arhivele Statului din Craiova. *Ștancă, Preot Constantina.* Orodel (Dolj). *Vinzenz, Arhitect A.*, Craiova.

---

**Figura de pe copertă** înfățișează amprenta peceții biv vel dvornicului *Mihalache Mona*, caimacam al Craiovei (1804-1805).

---

Tipărirea acestei prime cărți a fost sprijinită de către Casa Școlilor și a Culturii Poporului cu o subvenție de lei 20.000.

---

Abonamentul la cartea II-a se mărește cu lei 20 anual, din pricina scumpirii hârtiei și tiparului, revenind astfel la lei 120.

---



1745 . III . 1007

# OLTENIA

DOCUMENTE \* CERCETĂRI \* CULEGERI

CARTEA I

Nr. 1

1.1.1940



POLCOVNICUL ION SOLOMON

CRAIOVA

1940

P12321

BIBLIOTECA ROMÂNĂ



## Cuvânt de început

*Un mănunchi de iubitori ai Olteniei, îndrăznește a porni în vremuri grele la drum, spre a risipi pânza de întunec, ce împiedecă în bună parte cunoașterea pământului și locuitorilor Olteniei, din cele mai îndepărtate vremi, până în zilele noastre.*

*Cu nădejdea că vom fi înțeleși, cerem o frățească și oltenească mână de sprijin și vom izbuti.*

OLTENIA

## Documente.

### Fumăritul Craiovei la 1752

Cu privire la fumăritul *Craiovei*, am aflat o știre demnă de cunoscut în hrisovul lui *Vodă Grigore Ghica* dat în Iulie 1752, *Mănăstirei Pantelimon*<sup>1)</sup>.

Dau citire pasagiului privitor la fumăritul orașului Craiova fără nici un comentariu;

„Si iar să fie Sfântului Panteleimon milă, și danie dela Domniea Mea, fumăritul domnesc cel obicinuit ot sud. Dâmb[ovița], și dela oraș dela Craiova ot sud. Dolj, să ia fumăritu dela toți, ceice într'aceste doao orașă ar avea pivnițe și cârciume de vânzarea vinului, și prăvălii cu marfă de vânzare, și magazii și alte dughéne, veri cu ce fel de marfă, sau de bucate ar vinde, dela toți să ia fumărit după vechiul obicei precum lua fumarii domnești când era fumăritul pre seama domnească pentrucă această slujbă a fumăritului fiind venit domnesc, am adaos Domnia Mea la mai sus zisul lăcaș al Sfântului Panteleimon, acest puțin fumărit dela acestea mai sus pomenite doao orașă, ca să fie oarece ajutoriu spre hrana și chiverniseala săracilor bolnavi, și plata poslujnicilor lor“ (fila 11 verso și 12).

C. N. Ploșor

<sup>1)</sup> M. R. O. Colectia *Mihai Seulescu* Nr. 56.

Două scrisori ale polcovnicului Ion Solomon, privitoare la hotărnicile moșiilor Brâncoveni și Solomonești

### I

Domnule arhon hotarnice,

*Eu astă sară venii aici la moșia mea Solomoneștii, așa dar ești rugat ca mâine Joi până la prânzi să pohtești până la mine împreună cu sineturile, ca să vedem temeurile cu care te-ai îndemnat, de ai pus măege în hotarile mele peste pietri strămoșești. Și înțelegându-ne amândoi, de loc te vei întoarce la lucru d-le fiind că și eu poimâne plec prea de dimineață. Și te aștept aici la Solomonești.*

*Și sânt al dumitale ca un frate și slugă.*

Săptăvrie 10. Ioan Solomon.

### II

D. D. Clucerului Ioan Șerbănescu. Oțnoșenle

No. 50.

La Craiova

Polcovnic Solomon

D. D. Clucerului

No. 50

Ioan Șerbănescu

Anul 841 Iulie 21

Or. București

*La adresu domnii voastre sub No. 4 să răspunde, că eu mijloc de a veni la hotărnicia ce arătați că să face de dv. la moșia Brâncoveni, nu poci veni acum din pricină că mă aflu cu polcu aici în garnizoana București săvârșând slujbă domnească. Dar dv. puteși să hotărâți moșia mănăstiri și fără de a fi eu față. Căci eu de și sânt vecin, dar moșia mea este hotărâtă și înpietrită cu semne atât veichi precum și noi făcute de d-lui hotarnicu Grigorie Otelelișanu care au fost hotarnic și pomenitei mănăstiri și mie ș'au văzut sânelurile la amândoă părțile. Decât d-v. veși păzi dreptățile mele după cum să află, iar dacă va fi neapărată trebuință de a veni, până la 15 Septemvrie nu poci. Iar atunci viu negreșit, când să va putea mijloci a mi să da voie. Iar până atunci nu este mijloc. Și la acest soroc dv. veși chipzui a să vesti și ceilalți vecini ca să nu am și eu zătihnire din pricina celorlalți.*

Polcovnic Solomon.

C. N. Ploșor



1877

Spitalul Maica Domnului  
pentru ostașii răniți întemeiat de Societatea  
de binefaceri a Doamnelor craiovene

*Transcriu în întregime o rară broșură apărută în Craiova  
la 1877, cuprinzând o dare de seamă și lista donatorilor.*

*Această broșură este intitulată:*

Societatea Doamnelor Craiovene

de Bine Faceri pentru Ostașii răniți

SPITALUL MAICA-DOMNULUI

Craiova Tipografia Frații Benvenisti 1877 <sup>1)</sup>

*Doamnelor și Domnilor Craioveni!*

Durerea morală este cea mai crudă lovitură ce poate isbi pe om.

Toți Români trebuie să simță această lovitură știind pe frații noștri suferind foamea, setea, frigul, osteneala, boala, până când și mor. Cu această durere în suflet ne-am zis: femeia fiind lăsată de creator pentru abnegația și devotament; să ne devotăm patriei și fraților noștri și împinse de această sacră datorie ne-am pus la lucru.

Întâiu ne-am constituit o societate de binefacere pentru soldați răniți, am făcut apelul nostru pe care puindu-l în cunoștința Onor. D-ni Prefect și Primar, am fost aprobate; sigure de aprobarea Domniei-lor ne-am adresat la nobilile simțimânte ale stimabilei D-nei Smaranda Filișano, care imediat ne-a trimis 300 franci, D-na Quinezu puse un medalion la lot care produse 180 fr.

Forte de acest capital ne-am luat toiagul pelerinului și am făcut vizitele noastre, ofrandele ce-am primit de la Domni, graba Doamnelor care sau înscris ca lunarie cu cea mai călduroasă bună-voință, ne-a dat ideea de-a fonda un spital în casa D-lui Doctor Roscowski pe care ne-o destinase D-nul Prefect.—În 15 zile Spitalul Maice-Dom-

1) B. A. S. C. Nr. 963.

nului s'a înființat cu 20 paturi (refusând încă 10 paturi neavând localul încăpător).

Spitalul Maica-Domnului pus sub Patronagiul Eminenței Sale Athanasie Episcopul Noului Severin posedă astăzi (p. 1) tot ce-i trebuie; se va întreține cu suma ce ne dă 43 bune Doamne, înscrise lunare după cum se va vedea în lista alăturată,

Facem dar mulțumirile noastre tuturilor Doamnelor și Domnilor ce ne-au ajutat pentru graba cu care au răspuns la apelul nostru.

Rugăm iar pe toți ce vor mai voi să ne onoreze cu încrederea Domniei-lor adresându-ne ofrandele D-lor că, dacă ne va prisosi mijloace să putem îmbunătăți soarta și a altor soldați sau de prin spitaturi, sau să trimitem ceva și la cei-ce sufăr pe câmpul de războiu.

Primiți Doamnelor și Domnilor asigurarea recunoștinței noastre.,

Membre: {  
Sasınca Vlastos  
Irina Lupu  
Helene Quinezu  
Helene Lamotescu  
Ecaterina Ant. Brailoiu  
Ecaterina Lazu Dimitriu  
Helene Roscowski  
Helene Magheru  
Helene Vercescu  
Ana Cacalișianu  
Marie Golfineanu  
Helene Anghelescu.

Secretară, Ana I. Leoveanu (p. 2).



## Lista Doamnelor lunare

No.	Lei B.
1	D-na Ecaterina Căpreanu . . . 15.—dela 15 Septembrie.
2	" Smaranda Filișano . . . 40.— " I-iu Octombre
3	" Smaranda Bengescu . . . 10.— " idem.
4	" Helene Magheru . . . 9.— " 15 Septembrie.
5	" Sasinca Vlastos . . . 30.— " idem.
6	" Irina Lupu . . . 18.— " idem.
7	" Helene Quinezu . . . 18.— " idem.
8	" Helene Lamotescu . . . 30.— " idem.
9	" Helene Anghelescu . . . 10.— " idem.
10	" Ana Cacalițianu . . . 20.— " idem.
11	" Ecaterina Ant. Brailoiu . . . 9.— " idem.
12	" Maria Hagiade . . . 20.— " idem.
13	" Anette Peșacov . . . 23.— " idem.
14	" Helene Vercescu . . . 15.— " idem.
15	" Angela Hagiade . . . 10.— " 25 Septembrie.
16	" Olga Bengescu . . . 15.— " 15 Septembrie.
17	Domnișoarele Hagiade . . . 15.— " idem.
18	D-na Helene Târnoveanu . . . 15.— " idem.
19	" Ana Taverni . . . 5.— " idem.
20	" Helene Roscowski . . . 10.— " idem.
21	" Polixeni Gheorghide . . . 18.— " idem.
22	" Alexandrine Chițu . . . 20.— " idem.
23	" Ana Coman . . . 10.— " I-iu Octombre
24	" Sultânica Călinescu . . . 18.— " 15 Septembrie.
25	Domnișoara Pazu . . . 9.— " idem.
26	D-na Nicolicița Diculescu . . . 10.— " idem.
27	" Zinca Romaneanu . . . 8.30 " I-iu Octombre.
28	" Smaranda Poteca . . . 20.— " idem.
29	" Helene Chipa . . . 5.— " idem.
30	" Catti Ridl . . . 10.— " 15 Septembrie.
31	" Helene Baytler . . . 5.— " I-iu Octombre.
Transport lei 470.30 (p. 3).	

No.	Lei B.
Suma din urmă 470.30	
32	D-na Ecaterina L. Dimitriu 10.— dela 15 Septembrie.
33	" Anonim . . . 5.— " I-iu Octombre.
34	" Efima Carianopol . . . 10.— " idem.
35	" Marie Golfineanu . . . 20.— " idem.
36	" Elise Georgiu . . . 5.— " idem.
37	D-nu Spiru . . . 5.— " idem.
38	" Boldescu . . . 5.— " idem.
39	" Mănilă . . . 5.— " idem.
40	" C. Serghie . . . 20.— " idem.
41	" Aristide Metaxa . . . 20.— " idem.
42	" Grigore Argetoianu . . . 10.— " idem.
43	D-na Catinca Filișanu . . . 20.— " 15 Octombre.
605.30	

## OFRANDE

## LISTA DOAMNEI VLASTOS

No.	Lei B.
1	D-na Ecaterina I. Dimitriu . . . 20.—
2	" Staiculescu . . . 5.—
3	" Catinca Priseceanu . . . 20.—
4	" Anonim . . . 40.—
5	" Efima Carianopol . . . 20.—
6	D-nu Costică I. Pleșea . . . 20.—
7	D-na Ana Săulescu . . . 40.—
8	" Olga Gigărtu . . . 10.—
9	Un anonim . . . 22.50
10	D-na Catinca Iconomu . . . 10.—

Transport lei 207.50 (p. 4).



No.		Lei B.
	Suma din urmă	207.50
11	D-na Sița Popescu . . . . .	20.—
12	„ Marie Stoenescu . . . . .	5.—
13	„ Victoria Cernătescu . . . . .	20.—
14	„ Zoe Brătășanu . . . . .	10.—
		<u>262.50</u>

## LISTA DOAMNEI LUPU

1	D-na Predescu . . . . .	100.—
2	D-nu Geblescu . . . . .	20.—
3	„ Boldescu . . . . .	12.—
		<u>132.—</u>

## LISTA DOAMNEI LAMOTESCU

1	D-nu Schiliți . . . . .	200.—
		<u>200.—</u>

și sunt la D-na Lamotescu.

## LISTA DOAMNEI CACALICIANU

1	D-nu Colonel Vlădoianu . . . . .	100.—
2	„ Constantin Târnoveanu . . . . .	15.—
3	„ Locotenent Ioan Tatartzi . . . . .	20.—
4	D-rele Elise și Marie Tatartzi . . . . .	20.—
5	D-nu Calindero . . . . .	60.—
		<u>215.—</u>

## LISTA DOAMNEI LEOVEANU

1	D-na Sultânica Piscanu . . . . .	20.—
2	„ Finaseta Nicolaide . . . . .	5.—
3	„ Cleopatra Betolianu . . . . .	5.—
4	„ Mândica Puțoreanu . . . . .	20.—
5	Anonim . . . . .	5.—
6	Maica Epraxia din Mon. Țigănești . . . . .	10.—
7	D-nu Ioan Pavlovici . . . . .	5.—
8	D-na Anica Theodorescu (din Grec.) . . . . .	5.—
		<u>75.—</u>

## LISTA DOAMNEI GOLFINEANU

1	D-na Barona Marie Patynaschi . . . . .	20.—
2	„ Theodora Oltenescu . . . . .	20.—

Transport lei 884.50 (p. 5).

No.		Lei B.
	Suma din urmă	884.—
3	D-na Angela Hagiade . . . . .	20.—
4	Yaver . . . . .	20.—
5	D-nu Colonel Vlădoianu . . . . .	20.—
6	„ Denize Inginer Bals . . . . .	10.—
7	„ E. Haras . . . . .	6.—
8	„ Miloicovici . . . . .	5.—
9	„ Cerf . . . . .	4.—
10	„ Espeditor gara Piatra . . . . .	3.—
11	D-na Elise Farcaș . . . . .	4.—
12	D-nu N. V. Streche . . . . .	5.—
13	D-ra Elise Berendei . . . . .	20.—
14	D-nu Marinescu . . . . .	4.—
		<u>161.—</u>

## PRIN D. D-RU ROSCOWSKI.

Dela D-nu Iosif Talievici . . . . .	405.—
Și sunt la D-nu D-ru Roscowski.	
Adunați la o sfeștanie . . . . .	114.—
Formați capital dela D-nele ce sunt înscrise dela 15 Septembrie . . . . .	<u>372.—</u>
Total . . . . .	<u>1936.50</u>

Din aceștia s'a cheltuit pentru în-destularea a 20 răniți și iluminatul pe ziua de 14 și 15 Octombrie . . . . . 25.—

Idem pentru îndestularea a 2 persoane în serviciu pe 16 zile dela 29 Septem-  
bre până la 15 Octombrie . . . . . 19.20

Idem îndestularea infirmeriei șef. . . . . 16.—

Se scade cheltuiala . . . . . 60.20

Și rămâne fond . . . . . 1876.30 (p. 6),

G. N. Ploșor



## Muzeul Regional al Olteniei Data înființării și întemeierii lui

Cercetând hârtiile rămase pe urma neuitatului Profesor *Ștefan Ciuceanu*, am aflat și un prețios document, care ne arată data înființării Muzeului nostru și pe întemeierii lui.

Datorită înțelegerii și bunăvoinței D-nei *Elena Șt. Ciuceanu*, acest document ne-a fost dăruit pentru arhiva Muzeului.

Din el se desprinde limpede, că *Muzeul Regional al Olteniei*, așezământ pentru cunoașterea și iubirea trecutului oltenesc, împlinește la 1 Aprilie 1940, un pătrar de veac de muncă rodnică, iar cinstea întemeierii revine întregă răposatului istoric și arheolog *Ștefan Ciuceanu* și d-lui *Const. N. Popp*, pe atunci prefect al județului Dolj.

Lăsăm să urmeze documentul.

ROMANIA  
PREFECTURA JUDEȚULUI DOLJU  
Serviciul Administrației Județene No. 8386 din 28 Mai 1915

Domnule,

În urma înțelegerii ce am avut personal cu D-vs, am onoare a vă aduce la cunoaștință, că pe ziua de I-iu Aprilie a. c., am dispus înființarea în chiar localul Palatului Adm-tiv, a unui *Muzeu regional de antichitate și etnografie* etc. și în care scop s'a prevăzut în bugetul Județului pe a. c. fondul necesar pentru preîntâmpinarea cheltuelilor ce vor necesita la organizarea, instalarea și înzestrarea sa, — așa că acum când împreună cu D-vs, am înfăptuit un așezământ cultural Național de care se simțea atâta nevoie în județul nostru, nu mă îndoiesc că veți accepta sarcina onorifică de a-l dirige, cu atât mai mult, că D-vs, fiind și membru corespondent al *Comisiei Monumentelor Istorice* din țară, în noua D-vs calitate, veți putea îndeplini în mod mult mai util, cercetările istorice la care sunteți chemat.

Iar în interesul unei depline organizări a acestei instituții, pe lângă D-vs ca Director onorific, se va institui și un comitet consultativ, compus din d-l Director al *Liceului Carol I-iu* din localitate, D-l Revizor Școlar de Dolj și alte persoane

competente și iubitoare de monumentele noastre istorice sau care au făcut donațiuni mai importante Muzeului.

Menirea acestui Comitet este să servească ca organ sfătuitor la rezolvarea chestiunilor de o mai mare însemnătate în ce privește noua instituție, precum achiziții de obiecte etnice, în valoare superioară sumei de lei 300, la formarea bugetului, acceptării de donații etc.—comitet care se va convoca și presida de subsemnatul.

Ca secretar al Muzeului, am dispus să fie numit D-nul *Ion Popescu*, care îndeplinește și funcțiunea de Registrator al Revizoratului Școlar.

Incredințat de primirea cu multă bună voință și dor de muncă, a sarcinei ce vă incredințez, vă rog să începeți cât de îndată lucrările preliminare ce veți socoti mai nemerite pentru instalarea și organizarea Muzeului, asigurându-vă în același timp de nețârmuritul meu concurs pentru o cât mai mare a lui propășire.

Prefect, CONST. N. POPP.

Șeful Serv. Contabil, *D. Caraleanu*  
C. N. Ploșor

## Cercetări.

### Biserica Bordeiu din Oltenia

Încă din vara anului 1927, cu prilejul cercetărilor ce am întreprins asupra împrejurărilor în care s'a descoperit Tezaurul dela Coveiu-Dolj, am aflat că pe vremuri unele biserici ereau săpate în pământ ca și bordeele.

Iată ce scriam atunci:

„La apus de sat se cunoaște și azi vechea siliște a Coveiului. Sumedenie de gropi de bordeie, și chiar groapa bisericii, fostă și ea într'un bordei, ne arată unde se întindea altă dată satul. În lucerna lui *Afrem Vlădulescu*, unde se află groapa bisericii, rămăseseră până înainte de războiu — mai multe cruci — ca o mărturie a mormintelor din



prejurul bisericeii”<sup>1)</sup>.

Fără îndoială această știre este destul de prețioasă, dar nicăeri — după cât cunosc — n'am văzut menționat acest necunoscut tip de biserică.

Se știe că până acum câteva decenii — după cum am documentat în lucrarea mea, *Bordeiul în Oltenia*<sup>2)</sup>, întreaga stepă olteană era acoperită de bordeie.

O anchetă în vechea regiune a bordeelor ne arată că nu numai la Coveiu, a fost o astfel de biserică ci și în alte sate, iar o săpătură făcută după toată rânduiala cerută de o astfel de problemă, ne va da până în amănunt planul unei biserici bordei.

De asemenea vor fi prețioase și amintirile bătrânilor care vor fi apucat vre-o asemenea biserică.

Infățîșez deocamdată câteva informațiuni primite, nădăjduind ca în curând pe temeiul știrilor ce urmează a-mi sosi privitor la această cercetare în curs, să dau și o hartă a răspândirii lor în Oltenia.

**Afumați-Dolj.** Înainte de biserică veche, a existat o biserică în bordei. Se cunoaște și astăzi groapa acestei biserici în cimitirul satului.

Inf. Pr. M. Firănescu-Afumați.

**Băilești-Dolj.** Pe drumul care duce dela Băilești spre Coveiu pe dreapta, în partea de M. Zi a pădurei Știrbei, se găsește groapa unei vechi biserici bordei.

Inf. Pr. P. Popescu-Băilești.

**Bistreț-Dolj.** În curtea bisericeii la R. de actuala biserică, monument istoric, se află o groapă a fostei biserici în bordei.

Inf. Pr. Atanasie Popescu-Bistreț.

**Cornu-Dolj.** Bătrânii spun că vechea biserică din mahalaua Cârjulești, a fost făcută de un turc, care se însurase cu o foarte frumoasă fată a lui Giurca Făran.

Pentru a fi în placul fetei a făcut acest locaș de închinare. Întâi s'a săpat groapa în pământ și s'a ars cu

1) C. S. Nicolăescu-Plopșor *Tezaurul dela Coveiu-Dolj.* A. O. 1928.

2) Plopșor, *Bordeiul în Oltenia* Schiță Antropogeografică. Buletinul Societății Regale de Geografie 1922.

lemnne multe în ziua de Sf. Nicolae, dându-i hramul zilei în care s'a ars groapa, hram care se moștenește și azi.

Pe locul acestei bisericeii, s'a ridicat alta în 1901. Vechiul pristol se găsește și azi.

Biserica bordei, a dăinuit până pe la 1899. Erea jumătate în pământ și jumătate în afară făcută din grinzi groase de lemn. Cărți și icoane din această biserică, se află și azi la biserică nouă.

Inf. Pr. Iorgu Firulescu-Cornu.

**Coveiu-Dolj.** Bătrâna Ioana Pătru Niță I. Marin, în vârstă de 90 ani, a apucat biserică din bordei în copilărie când avea 11—13 ani. Tăvăneala, pereții și pardoseala bisericeii ereau de scânduri groase de lemn, acoperișul de pământ ca la orice bordei și gârlișul mai înalt ca un cerdac, deasupra căruia era așezată în față o cruce de lemn.

Biserica s'a dărâmat singură de vechime, iar icoanele au rămas acolo îngropate în pământ; nu le-a luat nimeni.

În tot satul nu era o casă, toată lumea sta în bordei.

Informație primită prin bunăvoința d-lui

Șt. Marinescu de ani 58 din Coveiu.

**Dobridor-Dolj.** „Groapa bisericeii” se mai cunoaște puțin și acum pe valea Coșobățului.

Inf. Pr. I. Bercea-Dobridor.

**Fântâna-Banului-Dolj.** În curtea bisericeii se află o groapă a vechii bisericeii, care spun bătrânii a fost în formă de bordei.

Inf. Pr. Gh. Marinescu-F. Banului.

**Maglavit-Dolj.** În vechea așezare a satului Maglavit de sub coastă, sunt urmele mai multor gropi de bordeie între care și groapa bisericeii vechi, care era în bordei.

Inf. Pr. N. Bobin-Maglavit.

**Moreni-Dolj.** Se cunoaște groapa bisericeii bordei, în care se află chiar o cruce pe locul Sfântului Pristol.

Inf. Pr. Gh. Marinescu-F. Banului.

**Poiana-Mare-Dolj.** În mijlocul comunei în spatele școlii, a fost până la 1847 o biserică în bordei. Icoane din această biserică se păstrează și în actuala biserică.

Inf. Pr. Șt. Popescu-Poiana Mare.

**Salcia-Dolj.** În fața bisericeii vechi și la Mizăzi de noua biserică, a fost până la 1854, o biserică în pământ



zidită de cărămidă. Zidul eșă puțin afară din pământ având ferestre. Bătrânii își aduc aminte că era lungă și încăpătoare.

Inf. Pr. M. Gregorian-Salcia.

*Seaca de Câmp-Dolj.* In curtea actualei biserici în colțul despre N. V. a fost în vechime o biserică în bordei.

Inf. Pr. V. Popescu.

*Rudari-Dolj.* Cea dintâi biserică a fost bordei, pe urmă s'a făcut de lemn și apoi cea actuală de zid, care are trei hramuri.

Biserica bordei spun bătrânii că a fost făcută de gard de nuele împletite.

Inf. Pr. C. Cornișescu-Rudari.

*Verbița-Dolj.* Biserica din bordeiu era așezată în punctul numit „ruga“, departe 1 jum. km. de com. Verbița, unde și astăzi se găsește o troiță veche. In acelaș loc, sătenii au prăznuit pe „St. Gheorghe“ în fiecare an, din vechime și până în anul 1924. Acolo se ducea tot satul și făcea rugă pentru ploaie, aducea prinoase și petreceau cu toții, fiind ca un fel de „nedeie“.

Locul groapei bordeiului — unde era biserica — se cunoaște și azi, sus pe deal, lângă troiță și lângă un păr.

Această biserică din bordeiu s'a dărâmat, după ce s'a mutat satul „Verbița“ de ciumă, în locul unde se găsește astăzi com. Verbița, în locul numit din vechime și azi: „Crângul“.

Nu mai sunt bătrâni, cari să-și aducă aminte de felul cum era făcută această biserică; totuș este în com. Verbița un bătrân numit Florea Pușintelu, în etate de 83 ani, care s'a informat dela tatăl său, de existența bisericii din bordeiu.

Acest bătrân de 83 ani — veteran — din informațiile culese dela tatăl său, spune că satul „Verbița“ a fost așezat pe dosul dealului, unde este astăzi situat „conacul boieresc: Petrarian“ lângă actualul eleșteu, de lângă moara de apă: „Nelu Petrarian“. Iar biserica era situată sus pe deal în locul numit și azi „ruga“, lângă troița și părul amintit.

Inf. Pr. V. Anastasiu-Basarabin Verbița.

**C. N. Ploșșor**

## Insemnări.

### Solutreanul în Oltenia?!

E greu de înțeles cum se fac în știință afirmațiuni cu totul neîntemeiate.

Astfel, citim în lucrarea d-lui D. Berciu <sup>1)</sup>, următoarele: „Industria silexului în formele sale superioare, pe care le cunoaște perioada solutreană, este ilustrată în Oltenia printr'o „pointe en feuille de laurier“, descoperită într'o localitate încă necunoscută nouă, și care rămâne cea mai bună replică la exemplarul dela Cuconești, județul Bălți singurul până acum în toată Europa răsăriteană“.

Apoi spre justificarea celor afirmate, adaogă în nota 17, că această piesă se află în „Colecția C. N. Ploșșor, care ne-a comunicat această descoperire“.

O mică punere la punct. Intâi o colecțiune C. N. Ploșșor, nu există, deci insinuarea că subsemnatul ar avea o colecțiune particulară, este un sfruntat neadevăr.

Al doilea: nu am avut fericitul prilej să fac o asemenea descoperire, căci de-aș fi făcut-o, ea apărea în lucrarea mea <sup>2)</sup>, și nici când nu i-am făcut o astfel de comunicare.

Se știe că mincinosul, crede pe jumătate ce spune. D-l B. crede însă tot ce spune și pentru a induce și pe alții în eroare, face considerațiuni arheologice și trage concluzii împrejurul inchipuirii d-sale.

„Singura lamă (sic!) solutreană amintită deschide posibilități de orientare peste Moldova, către Podolia și Ucraina“. Și „în faza actuală a cercetărilor se poate spune că paleoliticul din Oltenia este reprezentat prin musterman, aurignacian, solutrean și magdalenian“.

Deci, *solutreanul există în Oltenia?!*

Și ca nimeni să nu se mai îndoiască de aceasta, niți chiar arheologii streini care întâmplător i-ar răsloi lucrarea, în rezumatul francez dela sfârșit, inchipuita piesă, este și mai cu precizie situată în timp: „la pointe en feuille de laurier“ provenant d'une localité inconue de l'Olténie (industrie solutree-

1) Berciu D., *Arheologia preistorică a Olteniei* Craiova 1939.

2) Nicolăescu-Ploșșor C. S., *Le paléolithique en Roumanie* Dacia 1938.



ne avâncée)“...

Ca 'nceere, pe lângă alte cunoscute metode întrebuințate de d-l B. în arheologie, d-sa inaugurează printr'aceasta o nouă metodă, tot atât de cinstită; aceia de a inventa pentru seriozitatea studiilor sale, colecțiuni alcătuite din piese născocite de bogata sa imaginație.

C. N. Plopșor.

### Bibliografie

1. ANDRONESCU, MARTA, *Repertoriul documentelor Țării Românești publicate până azi. I 1290—1508*. Cu o prefață de D-l Prof. Sacerdoșeanu A. București 1937. (Tipografia „Datina Românească”, Vălenii de Munte). 234 p. (24 × 16).

2. REVISTA ARHIVELOR. *Arhivistică—Cronologie—Diplomatică—Heraldică—Genealogie—Instituțiuni—Miniaturistică—Paleografie—Sigilografie*, publicată prin îngrijirea D-lui Prof. Sacerdoșeanu A. Vol. III, 2, Nr. 8. București 1939. Omagiu Profesorului Constantin Moisil fost Director General al Arhivelor Statului. (Tip. „Cartea Românească”, București) 461 p. (25 × 17,5).

Marla Petrescu

### Prescurtări

M. R. O. = Muzeul Regional al Olteniei.

B. A. S. C. = Biblioteca Arhivelor Statului Craiova.

A. O. = Arhivele Olteniei.

### Redacționale și Administrative

OLTENIA apare două fascicule lunar. Douăsprezece fascicule alcătuiesc o carte. ABONAMENTUL la o carte, — care va avea copertă, tabelă de materii și indice — ei 100. Prețul unei fascicole lei 10.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA Muzeul Regional Olteniei.

DIRECTOR, C. N. Plopșor

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj Nr. 1 | 1940

170. Tip. — „SPERANȚA”, Craiova, Str. Madona, 38

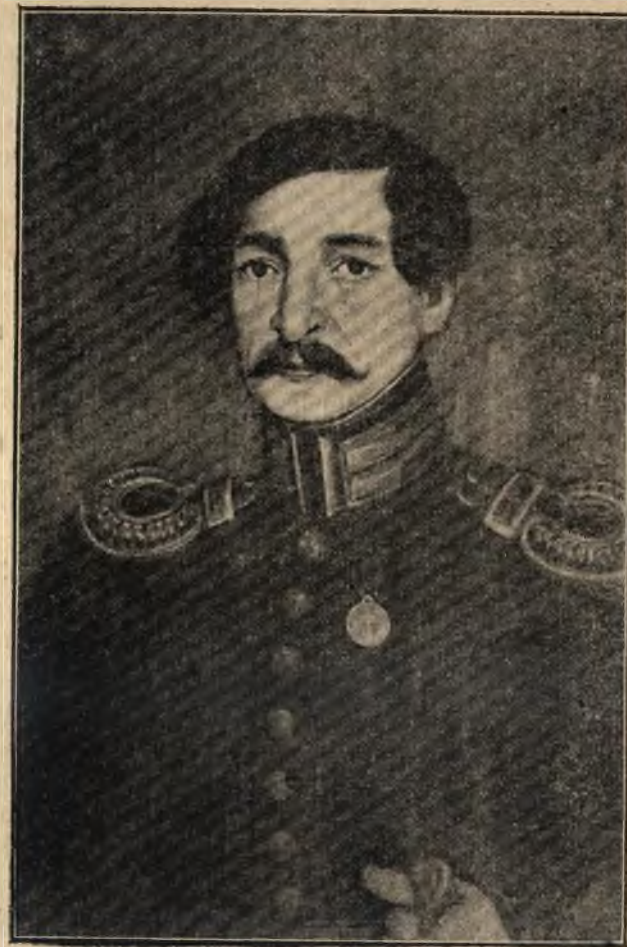
# OLTENIA

DOCUMENTE \* CERCETĂRI \* CULEGERI

CARTEA I

Nr. 2

15.I.1940



COLONELUL MIHAIL BOBOC

CRAIOVA

1940



**Cercetări.****O cărămidă romană cu inscripție  
la Craiova**

Existența unui castru roman pe teritoriul orașului Craiova sau în vecinătatea acestuia, este dovedită cu diferite materiale de construcție, care, provenind dela vechi clădiri romane, au fost reîntrebuințate în cursul vremii la diferite construcții mai noi.

Pardoseala mănăstirii Bucovățu-Vechiu Coșuna, din satul Mofleni era făcută pe vremuri din cărămidă romană. <sup>1)</sup> Cu ocazia restaurării acestei mănăstiri în anii 1926-28, s'a constatat că și zidurile ei sunt clădite în mare parte din același material și că temeliiile sunt formate din blocuri mari paralelipipedice de 1,00-1,50 m. lungime și 0,50-0,60 m. înălțime <sup>2)</sup> de piatră calcară cochiliferă, din care sunt făcute foarte multe din monumentele romane din Oltenia.

Și temelia clopotniței acestui lăcaș, care era clădită în fața intrării și dărâmată pe la anul 1832 este construită din cărămidă romană pe care o rezărim și în resturile vechilor chilii.

Vechea vistirie a cismei *Popova* de pe vechiul drum al *Orevei (Rahova)*, lângă comuna suburbană *Romanești* și reconstruită de *Matei Basarab* și doamna sa *Elina* la 1657 era zidită tot din cărămizi romane <sup>3)</sup> după cum erau zidite și vistiriiile mai vechi ale celor șapte fântâni de supt râpa *Bisericeii Sf. Dumitru*, ctitoria aceluiaș domn.

Cu ocazia lucrărilor de nivelare a terenului din jurul acestei biserici, în anii 1932—1933, a ieșit la iveală, și s'a putut identifica și culege alt material roman: pe deoparte numeroase cioburi izolate de cărămidă și de piatră cochiliferă, pe de altă parte temelii zidite cu var împietrit, în întregime din cărămizi romane. Aceste temelii par a fi resturile vechei clopotnițe ce fusese clădită, la fel cu cea dela *Mănăstirea Bucovăț*, în fața intrării bisericii celei vechi a *Sf. Dumitru* dărâmată în anul

1) Treb. Laurian, *Magazin istoric pentru Dacia* 1845 Tomul II Istriana pag. 103.

2) O. Ghica-Budești, *Buletinul Com. Mon. Istor.* anul XXIII pag. 12.

3) Anast. Georgescu-Craiova I 1936 pag. 8.

1889, cu un adaos mai nou, <sup>4)</sup> și la fel cu cea care ființează și azi încă în fața intrării *Mănăstirii Jitianu*.

Zidăria temeliiilor descoperite a fost desfăcută cu îngrijire și între numeroasele cărămizi scoase, s'a descoperit una—una singură — cu ștampilă.

Această cărămidă de o structură deasă de culoare roșie deschisă și foarte bine arsă are lățimea de 28 ctm. grosimea de 6,5 ctm. iar lungimea, din care lipsește o parte, va fi fost de 35 ctm; azi laturile sunt de 27 și 23 ctm.

Ștampila aplicată în partea dinspre știrbitură formează o adâncitură de circa 8 mm., înălțimea ei fiind de 4,5 ctm. și lungimea de 10,50 ctm.

Pe fața adâncită apar în relief inițialele în majuscule romane: N. M. care au o înălțime de circa 3,2 ctm.

Inițialele indică fără îndoială denumirea corpului de trupă, care a construit castrul, din care provine cărămidă. Judecând după litera N e vorba aci de unul din numeroasele detașamente de trupe auxiliare — un numerus — care au luat parte la cucerirea Daciei.

Între acestea se găseau multe detașamente de *Mauri*, recrutați din *Mauretania (Algeria și Marocul de azi)*, țară care fusese alipită imperiului roman și împărțită în două provincii încă din anul 42 d. Chr. Ele au fost semnalate în *Moesia* și *Dacia* supt denumirea de *Numerus Maurorum* reprezentând trupe călărețe <sup>5)</sup>.

Am avea de a face în cazul nostru deci cu un astfel de numerus, adică cu o unitate formată din același neam de oameni, ca cea care a clădit castrul de la *Răcari-Dolj*, unde, cu ocazia săpăturilor făcute supt egida M. R. O. de către d-l Prof. *Gr. Florescu* în 1928—1930 s'au găsit cărămizi purtând inițialele N. M. E., adică *numerus maurorum equitum* <sup>6)</sup> (detașamentul călăreților mauri), o denumire mai completă pentru o unitate de trupă similară.

Acest detașament a ocupat castrul *Răcari* clădit de el, multă vreme și ca garnizoană și așa se explică faptul, că un

4) Aug. Peșiacov. *Sf. Dumitru Băneasa* din Craiova 1881, v. A. O. XI pag. 207.

5) V. Pârvan *Știri nouă din Dacia Malvensis* pag. 16, 17.

6) Gr. Florescu *Castrul roman dela Răcari-Dolj*.

Memoriile M. R. O. No. VII, 1921. pag. 19, 3, 20.



maur-veteran s'a așezat, după liberarea sa din armata romană, tot acolo între compatrioții săi, după cum rezultă din diploma militară găsită cu ocazia săpăturilor făcute de *Gr. Tocilescu* în anul 1897 <sup>7)</sup>.

Prin analogie putem presupune, că și detașamentul de mauri din ținutul *Craiovei* a ocupat ca garnizoană permanentă castrul clădit de el.

Sunt indicii serioase că acest castru era așezat în apropierea *Mănăstirei Bucovățu*-vechiu de azi <sup>8)</sup>, lângă apa *Jiului*, care în cursul vremii a complectat prin eroziune opera de distrugere a mânei omului, ștergând ori-ce urmă a vechiului așezământ.

La mai puțin de un kilometru nord de această vatră trece *Brazda lui Novac* — un limes, un hotar întărit —, care pleacă de la *Hinova* pe *Dunăre (Mehedinți)* deacumzeșiul *Olteniei* până dincolo de *Olt*. După *V. Pârvan* el este o lucrare militară romană, care datează de prin anii 52—53 d. Ch. și reprezintă limita stăpânirii romane în *Dacia*, înainte de *Traian*. <sup>9)</sup>

Acest fapt ne face să credem, că vechimea castrului nostru corespunde cu cea a *Brazdei* și, că făcea parte din complexul de fortificații a acesteia, fiind întocmit la început numai ca o cetate de pământ, de unde se supraveghează linia întărită, precum și drumul de interes militar, care mergea în spatele ei. <sup>10)</sup>

Acest drum, care în mare parte se menține până în zilele noastre, a devenit mai târziu una din căile principale ale *Daciei Malvensis (Oltenia)*. El lega Municipiul *Drubeta (T.-Severin)* de *Romula (Reșca-Romanași)*, trecând printr'un castru intermediar: *Pelendava*.

Comparându-se distanța între *T.-Severin* și *Craiova*, pe traseul *Brazdei* <sup>11)</sup> cu cea prevăzută în *Tabula Peutingeriană* și între *Drubeta* și *Pelendava* această cetate se identifică exact cu

7) Gr. Florescu op. c. p. 20.

8) Cesar Bolliac *Mănăstirile din România 1862* într'un raport ne spune: „femeia până în soclu este zidită cu cărămidă romană scoasă din ruinele unei cetăți alătura cu dansa de unde mai scot și astăzi locuitorii asemenea cărămidă“ p. 455—456.

9) V. Pârvan. *Getica* pag. 129.

10) Gr. Florescu op. c. pag. 3.

11) Pr. C. Stănică *Considerațiuni privitoare la originea Craiovei*, A. O. XVII, p. 277.

castrul din lunca *Jiului* de lângă *Craiova*. <sup>12)</sup>

După cucerirea *Daciei* întregi, castrul *Pelendava* a fost reconstruit — de astă dată cu material trainic: piatră și cărămidă și despre această lucrare ne vorbește cărămida noastră cu ștampilă.

Ea este depusă la M. R. O. No. 4459 și constituie — în lumina celor de mai sus — un document important pentru epoca romană în *Oltenia*.

Arhitect A. Vincenz

## Alte biserici bordei în *Oltenia*

În legătură cu răspândirea geografică a bisericii bordei în *Oltenia*, am mai aflat două prețioase știri pe care le lăsăm să urmeze.

### *Comani-Dolj*

„în privința Sfintei Biserici a acestui sat, că să află în pământ făcută ca bordei și să înruinează de nu mai erea în stare! Din care cauză erea poprită și de partea bisericească pentru a nu să mai servi Sfânta Slujbă într'insa“.

(Din jalba locuitorilor din Com. *Comani* către *Protopopia Plășii Câmpu, Balta, Jiu* de jos și *Dumbrava*. A. S. C. Arhiva Protoeriei *Dolj* Dos. 11 | 1861).

*Moldoveni-Romanași*. Bătrânul *Soare Dică* mort în vârstă de peste nouăzeci ani, povestea că biserica actuală s'a făcut în locul unei vechi biserici care era clădită jumătate în pământ și jumătate afară. Mărtăcită ca un bordei, acoperită cu pământ și lipită tot cu pământ, înăuntru nu avea jugrăveală, doar câteva icoane. Tot satul ședea în bordee.

Inf. Pr. C. D. *Cazangiu-Moldoveni*

Cu acest prilej rugăm pe toți cititorii noștri care cunosc vre-un astfel de tip de biserică să ni-l comunice cât mai neîntârziat.

Răspândirea geografică a bisericii bordei în *Oltenia* terminată, vor urma unele considerațiuni istorice și antropogeografice, care vor pune în adevărata ei lumină această însemnată problemă.

C. N. Ploșor

12) An. Georgescu op. C. pag. 6.



DocumenteDocumente privitoare la schitul  
Șerbănești-Vâlcea

1751 Iulie 1. Așezământul casei lui Matei Morânglavul și soția sa Maria pentru schitul Șerbănești-Vâlcea<sup>1)</sup>.

Așezământul casii mele, pentru că nedându-mi Dumnezeu copii trupești, am făcut un schit anume Șerbăneștii din sud Vâlcea, unde iaste hramul Sfântului Apostol și Evanghelist Matthei, și eu împreună cu soția mea am primit pe călugări îi loc de feciori, ca să fie la schit dând noi schitului mult puțin ce avem tot, ca să fie vecinică pomenire, moșilor, strămoșilor și părinților și noao și tot neamului nostru în veci, după cum arată aicea mai jos ce am dat anume:

lul. dn. 1 7259 | 1751.

Moșia Șerbăneștii ot sud. Vâlcea, care iaste schitul făcut pe dânsa.

Moșia Morânglavii din sud. Românați, cu case cu biserică de piatră, să fie metoh la schitul Șerbăneștii.

Partea treia din moșia Oboga sud Românați, ce iaste partea mea.

Moșia Ciomăgeștii sud. Argeș ce am de moștenire, i de cumpărătoare.

Costea țiganul cu țiganca lui, i cu copii lor.

Preda țiganul, Măgălea, cu țiganca lui i cu copii lor.

Ghiorghe țiganul, cu țiganca lui i cu copii lor.

Nedelea țiganul, cu țiganca lui i cu copii lor.

Preda țiganul Mârșoga cu țiganca lui i cu copii lor.

Neacșul țiganul Cârjan cu țiganca lui i cu copii lor.

Marin țiganul cu copii lui.

Dumitru țiganul lăutarul cu țiganca lui i cu copii lor.

Vladul țiganul cu țiganca lui i cu copii lor.

Dafina țiganca cu copii ei.

Ioana țiganca cu copii ei.

12 boi.

20 vaci cu mică cu mare.

1) M. R. O. Col. Mih. Seulescu Nr. 56 *Condica Pantelimonului* f. 193 și verso.

21 cai cu mic cu mare.

195 stupi.

180 oi mică cu mare.

180 râmători.

2 roate de moară la Morânglav în Olteț.

4 pogoane de vie la Șerbănești.

2 cazane de aramă.

6 tingiri mică cu mare.

Acestea ce scriu mai sus, le-am dat schitului Șerbănești pentru pomenirea moșilor și strămoșilor și a părinților și a mea și a tot neamul meu. Și acest schit l-am închinat la Sfânta mânăstire ce iaste zidită de prea înălțatul nostru Domn Io Grigorie Ghica Vvd., unde să cinstește și să prăznuește hramul Sfântul și Marelui Mucenic Panteleimon, cu așezământu ca să dea acest schit la mânăstire pe an câte tl: cinezeci, însă la Ste. Dimitrie să dea tl 25 și la Ste. Gheorghie tl: 25, ca să fie pentru hrana bolnavilor ce vor fi la această Sfântă mânăstire, și noao vecinică pomenire, iar mai mult supărare să n'aibă.

Iar ce vor mai prisosi peste acest așezământu, să fie pentru hrana călugărilor și pentru călători și pentru dresul și adăogirea schitului și nici igumenași să nu să orânduiască din părinții strini ci tot din obștea ce să va afla la schit.

Iar cându nu să vor afla din părinții călugări dela schit a fi vredneci să poarte grijă atunci să să pue din alți părinți care să va socoti dintre pământeani, iar nu strini, prin știrea epitropului Sfintei mânăstiri Panteleimon și cât voiu avea eu viață, fiindcă mi-am pus metaniia priimind și eu cinul călugărescu la acest schit, să am a chivernisi pe mai pus numitul schit, și a munci cât voiu putea. Iar de să va întâmpla a muri eu mai nainte și a rămânea soția mea în urmă, să aibă a să chivernisi tot dintr'acestea ce să numescu într'acest atestament. Fiindcă și zestrile eii multe puțin ce au fost, au intrat tot la această închinăciune ce să cuprinde aici. Iar după moartea noastră amândurora, toate ce ar mai fi, atât ceste ce să numescu, cât și ceale ce să vor mai afla și ceale ce să vor mai adăogi, toate să fie ale schitului, pentru că noi nefăcându feciori am făcut acest schit în loc de fecior și de a noastră bună voe am lăsat tot ce iaste al nostru să fie al schitului și pentru credință am întărit așezământul acesta cu pecetea și iscălitura mea și a soții mele, la divan înaintea sfinții sale părintelui mitropolitul Țării chir



Neofit și înaintea a toți cinstiții dumnealor boiarilor celor mari ai divanului iscăbindu-să și dumnealor martori.

Matei Morânglavu adeverez. Mariia soția lui Matei Morânglav.

Neofit Mitropolitul al Ugrovlahiei. Costandin Năsturel vel Dvor. mart. Dumitrașco vel Cluci. mart. Costandin Când. vel Arm. Barbul Văcărescul vel Ban mare. Costandin Brânc. vel Logt. Ștefan Văcărescul vel Vist. Costandin Obedeauu vel Pah. Toma Creț vl. Stole.

## II

*1751 Iulie 3. Grigore Ghica Voevod întărește așezământul lui Matei Morânglavu pentru schitul Șerbănești Vâlcea.*

*Pentru schitul Șerbăneștii ot sud Vâlcea ce iaste zidit de Morânglavu.*

Mlstiuu biju Io Grigorie Ghica VVd i gnăsd vă sie zeml Ugrovlahiscoe davat gvmsd sie povlenie gvmsd Sfântului și dumnezeescului schit, Șerbăneștii ot sud Vâlcea unde să cinsteaște și să prăznuiește Sfântul marele apostol și evanghelist Matthei.

Care schit iaste zidit și înălțat cu toate înprejmuirile de Matei Morânglavul i de jupâneasa lui Mariia, carii ne făcând copii din trupul lor, și ajugând la vârsta bătrâneților, din râvnă dumnezeiască s'au îndemnat de au zidit acestu numit schit, și l-au făcut clironom pe toată iconomiia sa atât pe ceale câștigate de dânsul în viață, și pe ceale rămase dela părinți, cât și pe toate zestriile mai sus numitei sale soții cu voia ei prin diată și înțarită cu iscăliturile și cu pecețile amânduror, numai cât vor trăi să aibă ași chivernisi viața dintru ale lor agonisite adică dintru acestea ce le-au închinat schitului, unde și Matei Morânglavul cugetând spre cinul călugăresc, și-au pus metaniia acoala să s călugărească, ca cât va mai avea viață el să fie purtătoriu de grijă schitului deci dar dorindu ei de schițor ca un părinte de copii săi ca nu după vreame fiind fără de stăpânire vor cădea spre lăcuință niscareva călugări oameni strini și neavându-i nimeni de grijă îi vor prăpădi iconomiia, care ei cu osârdie și cu osteneală o au câștigat, ci dar ca să nu rămâe ei lipsiți de strădaniia lor ci pururea întreagă să le fie pomenirea.

Singur din dumezeiască îndemnare bine au voit de au închinat schițorului acesta ce s'au numit mai sus, metoh mănăstirii Sfântului Pandeimon, unde și spitaluri de bolnavi sânt, făcându-și

așămământul ca să dea embatic la spital pe an tl 50 ca să fie pentru hrana și chiverniseala bolnavilor din spital.

Și acești tl. 50 să aibă ai da de doao ori într'un an, adică la Ste. Gheorghie tl: 25: și la Ste. Dimitrie tl: 25: Iar ce va mai prisosi venitul schițorului, acel prisos să fie pentru hrana și chiverniseala părinților călugări carii vor lăcui acolo și pentru dresul și adăogirea schitului.

Și cât va mai avea viață mai sus numitul Matei Morânglavu suptu a lui chiverniseală și purtare de grijă să fie schitul dându-și numai la mănăstirea Sfântului Pandeimon embatichiul ce s'au așezat pe an. Iar după moartea lui epitropii mănăstirii Sfântului Pandeimon să aibă a aleage din părinții călugărași ce se vor afla lăcuiitori la acest schit, să facă egumenaș. Iar când nu să vor afla la schit călugăraș vrednici de iconomie, iar epitropii mănăstirii Sfântului Pandeimon avându de grijă să găsească de altă parte om vrednec și să pue egumenaș însă tot din oamenii pământeani, iar nu din strini.

Deci dar văzând Domniia mea multa nevoie a lor cu care umblă să câștige folos sufletescu, mai vârtos ajutoriu ce vor să aibă ticăloșii bolnavi dela spital și ca să să poată mai cu lesnire a să chivernisi și schițorul cu părinții călugărași m'am milostivit domniia mea de am ertat acest schit, ca să fie apărât de dăjdile țării, de haraci, de ajutorință de dajdea mucarelului de împrumutări de zahereale, de chereasteale, de bani salahorilor și anu carălor și de toate alte angarii, orice s'ar întâmpla pe mănăstiri la vreame de trebuință și porunci împărătești așijderea și de dijmărit câți stupii, rămători ar avea schitul ale sale drepte bucate să fie scutit și apărât de nici unele nici un val și nici o bântuală să nu aibă fără numai după așezământul și tocmirea ce și-au făcut să dea pe an, ca să fie pentru chiverniseala săracilor bolnavi și a poslușnicilor spitalurilor. Iar de altele de toate câte scriu mai sus, să nu fie supărat.

Dreptu aceia dar pentru ca să să păzească acest așezământu nestrămutat, am întărit hrisovul acesta cu toți cinstiții și credincioșii boiarii cei mari ai divanului Domnii Meale: Pan Barbul Văcărescul vel Ban, Pan Costandin Năsturel vel Vorc., Pan Costandin Brâncoveanu vel Logt., Pan Nicolache Roset vel Spat., Pan Ștefan Văcărescul vel Vist., Pan Dumitrașco Racoviță vel Cluci., Pan Dumitrașco Sturzea vel Post., Pan Hrisosculeu vel Coms., Pan Costandin Obedeauu vl. Pah., Pan Toma Crețu-



Iescul vel Stolc., Pan Manolache vel Sluger, Pan Stavro vel Pit., și ispravnic Costandin Brâncoveanu vel logf. Și s'au scris hrisovul acesta, în anul a patralea din domnia a doa a Domnii Meale aici în Țara Rumânească de popa Florea dascălul dela Școala domnească cea slovenească. Iulie 3 dn. It. 7259<sup>2)</sup>

## III

1764 Iunie 15. *Anoforaua lui Grigore Mitropolitul către Ștefan Mihai Racoviță Voievod pentru schitul Șerbănești-Vâlcea*<sup>3)</sup>.

*Io Ștefan Mihai Racoviță VVd. i Gsdnă.*

După cum au găsit prea Sfinția Sa părintele Mitropolitul, a fi cu cale și pentru schit și pentru mănăstirea Sfântului Panteleimon așa să să urmeze și acei țigani să fie supuși la mănăstirea Sfântului Panteleimon.

Iun 15 1764

*Prea înălțate Doamne,*

Cu smerita noastă anafora, înștiințăm mării tale că mănăstirea Sfântului Panteleimon, are la sud. Vâlcea un metoh ce să cheamă Șerbăneștii, făcut de un boiarinaș mazâl, ce s'au zis Morânglavul și afierosit de însuși la mai sus numita mănăstire iar pentru că din nechiverniseala igumenașilor ce au fost după vremea la acel schit au ajunsu la rea stare și Țigani acelu schit începând a să răspândi, cu poruncă domnească au fost adus aici la mănăstire Sfântului Panteleimon. Ci pentru întregimea acelu schit așa am socotit cum și cu epitropul Sfântului Panteleimon am grăit ca din vitele ce să află la Sfete Panteleimon să să dea schitului un plug de boi și trei sălașe de țigani, afară din alți țigani ce mai sântu acolo. Ca să fie pentru lucrul și ajutoriul acelu schit. Iar ceialalți țigani să rămâe la mănăstirea Sfântului Panteleimon să slujască la trebile Sfintei case Și pentru ca să fie această treabă iar cu poruncă, pohtim pe înălțimea ta ca să întărească cu pecetea mării Tale și anii înălțimii Tale rugăm dela milostivul Dumnezeu să fie mulți buni și îndelungați.

Iun 15 dn It. 1764

Al înălțimei Mării Tale smerit  
și către Dumnezeu hierbinte rugător  
**Grigorie al Ug.**

**C. N. Ploșor**

<sup>2)</sup> M. R. O. Col. Mih. Seulescu Nr. 56. *Condica Pantelimonului* fila 58 și verso.

<sup>3)</sup> Id. ibid f. 194. r.

## Vânzare de moșie în Vladimiru-Dolj

1794, Septembrie 27. *Constantin Vlădimireanu din Vladimir-Doljiu vinde toată partea sa de moșie din hotarul Vladimir-Doljiu-căpitanului Radu*<sup>1)</sup>.

Adecăte eu Costandin Vlădimireanu sân Oprea nepotul Stamei dinpreună cu soția mea și cu feciori mii dat-am zăpisiul meu la mâna Dumnealui căpitanului Radu precum să să știe că i-am vândut toată partea mea de moșie din Vladimir de moștenire, însă stânjini 90 pol., adică noăzeci și jumătate stânjini pă bani tal. 4 bani 90, atdecă taleri patru și bani noăzeci, și i-am vândut-o cu pometu cel bătrân jumătate, că jumătate îl ține nepotu meu popa cu frații lui, i și ograda cu pruni di în vale ce i-am pus eu i din pădure, i din siliști, din câmp, din livezi, i locuri arătoare pân' în apa Hamărăzi în gura Adâncăți. Și această moșie să aibă [a] o [s]tăpâni Dumnealui cu bună pace despre mine, și despre copii miei i despre tot neamul meu, fiind că această moșie am vândut-o de a mea bună voie nesilit de niminea, să o stăpânească Dumnealui și copii Dumnealui câți din Dumnealui să vor trage. Și pentru mai adevărat[ă] credință am iscălit mai jos ca să să crează.

Sept. 27. 1794

Eu Costandin Vlădimireanu sân Oprea nepotul Stamii vânzatori

Eu Ilie sân Costandin

Eu Oprea brat Ilie

Eu Neacșu brat lui

Eu Barbu brat lui

Și ne-am pus și degetile în loc de pecete.

Eu Dumitru cumnatul văzătorilor adeverez.

Eu Dinu sin Dumitru adeverez.

Eu Popa Stan ot Vlădimirești am fost la acest zăpisi.

Eu Popa Matei adeverez.

Eu Stan... ot Bârla am fost la acest zăpisi și martor.

Și am scris eu Costandin Curărariu ot Vladimiri cu zisa și cu învățatura lui Costandin Vlădimireanu.

<sup>1)</sup> A. S. C. Partida Documentelor Nr. 392



Eu Dumitrache log. am fost la această învoială și sânt și martor.

Și la cumpărătoria acești moșii s'au făcut cheltuială de tal. 4 adică patru ca să știe.

Nicolae Hangeri hatmanu caimacam Craiovi.

Cu acestu zapis viind înaintea noastră cumpărătoru i vânzătoru cât și ceialalți moșneni și răspunsără că de a lor bună voe au făcut această vânzare. Pentru acia l-am adevărit cu iscălitura ca să-și aibă cumpărătoru stăpânirea la aceia moșie în tocmăi precum într'acest zapis să coprinde.

1794, Noemb. 15

(ss) Nicolae Hangeri Caimacam  
Trecut la condică, Gheorghe condicar

(ss) Indescifrabil Biv vel șetr

**D. Mândroceanu**  
A. S. C.

### Pandurul Constandin Pupăzan

În August 1938, cercetând pela urmașii pandurilor lui Tudor, am aflat la *Timișeni-Gorj*, câteva însemnate documente din care transcriem următoarele:

I

*Dela dumn[calui]: Salih Aga vicar dumn[calui] serascherului.*

Acest Cos[tan]d[i]n Pupăzan ot Timișani fiind înșălat de au mersu împreună cu hoțomanii rebelieași și acum întorcându-să cu rugăciune s'au și ertat, supărare de către nimeni să nu mai aibă.

(Pecetie turcească)

Salih Aga 821 Iulie 29

II

*Dela Săr[a]scheriu oștirilor i dela ispravnicat sud Meh[e]dinți.*

Acest Cos[tan]d[i]n Pupăzan ot Tămășeni fiind înșălat de au mersu împreună cu hoțomanii răbiliași s'au întorsu iarăși cu supunere la a lui datorii și dup[ă] rugăciunea ce ne-au făcut s'au și ertat să nu să supere de către așăcherlii.

(Pecetie)

(Pecetie turcească)

821 Aug. 5

Odată înăbușită răscoala prin uciderea lui Tudor, pandurii pentru a scăpa de prigoană s'au „întors cu supunere“ și „cu rugăciune“ la a lor datorie și „s'au și ertat, supărare de către nimeni să nu mai aibă“ dându-li-se la mână bilete de ertare dela Sarascherul oștirilor turcești și dela Isprăvnicii.

Pandurul Pupăzan, pocăit al împrejurărilor, se înrolează apoi în *Miliția Pământenească*, de unde capătă cartea de scuteală Nr. 852 dela „Comitetul Miliții Pământenești“ pe numele întreg „*Costandin sin Gheorghe Pupăzan*“ și cartea de scuteală Nr. 609 din care aflăm că „a fost primit în slujbă anu 1830 Martie 20“.

În 1836 1 Iulie obține o „*Slobozenie din slujbă*“ cu Nr. 581, din care aflăm că a făcut parte din al 3-lea polc al Miliții.

**C. N. Ploșor**

### Fragment de scrisoare din 1842

În colecțiunea de documente și cărți vechi dăruită *Arhivelor Statului din Craiova* de către doamna *Florica G. Gabroveanu*, în amintirea unchiului său *Ioan A. Miteșcu*, se găsesc și câteva scrisori prezentând, — ca întotdeauna —, un interes deosebit prin relatările obiective și neînflorite ce ne aduc asupra împrejurărilor din trecut.

Astfel e fragmentul, ce dăm mai jos, din scrisoarea adresată de *Nicolae Gărdăreanu* părintelui său *Serdarul Ioan Gărdăreanu*, la *Cerneți* și datată din *Viena*, 1842, 21 August / 2 Septemvrie, în care descrie cum a călătorit până acolo și ce a putut auzi în cursul acelei călătorii.

*Nicolae Gărdăreanu* s'a născut la *Cerneți* în 1822. După ce urmează cursurile *Colegiului Sf. Sava* din *București* fiind clasificat „întâi cu eminență“ îl aflăm în 1845, la *Paris*, unde urmează „cariera dohtorii“ după cum însuși ne spune, spre „a putea ușura nenumăratele boale ce atacă omenirea și a putea fi print'aceasta folositor iubișilor mei compatrioți“...

Acestea zise, iată fragmentul de care vorbeam mai sus:

„...Am plecat cu vaporul „*Ermina*“ dela *Drencova*, „acolo am plătit până la *Viena*. În *Peșta* nu am zăbovit



„mult ci îndată am am plecat cu alt vapor la Viena, care  
 „a pornit două ceasuri după sosirea noastră în Peșta. De  
 „aci n'am putut să vă scriu căci graba a fost prea mare;  
 „cu strămutarea hainelor am pierdut un ceas și jumătate  
 „fiindcă și aci sânt destule tormule care trebuiesc împlinite.  
 „Cu vaporul „Franz“ am plecat din Peșta luni la 7 ceasuri  
 „și am ajuns la Viena miercuri de dimineață, însă aceasta  
 „s'a făcut din pricina zăbăvii ce am avut cu scăderea Du-  
 „nării, iar aminterea am fi trebuit să ajungem marți seara.  
 „In vapor am fost cu *pașa Șechip Effendi*<sup>1)</sup>, cu *bizdada Gli-*  
 „*gorie*, cu *spătăreasa* și cu *Bibescu* aghiotantul spătarului  
 „împreună și cu *sofia sa*. Pă lângă aceștea mai erea o gră-  
 „madă de negustori: Scurtu, Danilopu, Chir Hristache și  
 „alții iarăși dela București. Am fost norocit că i-am găsit  
 „căci m'am unit cu dâșii și astfel am putut călătoribine. Până  
 „la Dreconva iarăși am mers bine, eu am ajuns înaintea  
 „tutului la vapor. Pă drum până a ajunge la Drencova am  
 „șăzut la jumătatea calii, acolo s'a oprit și pașa dimpreună  
 „cu toți ceilanți care se afla în diligența vaporului.  
 „Fiecare văzându-mă străin m'a întreat că unde merg  
 „și la ce merg, chiar pașa singur m'a întreat printr'un  
 „tâlmaci ce'l avea. Pașa s'a oprit la Beligrad ca să cerce-  
 „teze Sârbiea. Tâlmaciul lui mi-a spus că vorbea astfel de  
 „*Vodă*<sup>2)</sup>, cumcă *Vodă* al vostru pentru că nu ocârmuește  
 „după legile ce'i sânt date și pentrucă să abate, de aceea  
 „a ajuns în starea în care este. El despretuește scrisorile  
 „noastre și apoi când să vede amerințat, ne cere protecția.  
 „Iată, zicea el, că *Vodă* dela Moldova nu să teme întru  
 „nimic dacă păzește întru toată sfințenia legile. La Beli-  
 „grad, când a ajuns pașa, i-a făcut o cinste foarte mare,  
 „câte 15 tunuri s'a slobozit din amândouă părțile. Vaporu  
 „a început a slobozi întâiaș dată un tun când a ajuns pân-  
 „dreptul Beligradului și la fiecare slobozitură de tun a va-  
 „porului răspundea altă slobozitură din cetate, astfel s'a dat  
 „neconținut 30 de tunuri. Până când am trecut de Beligrad,  
 „bandiera turcească fâlfăia deasupra vaporului, pe care o

1) *Şekib Effendi*, comisarul trimis de Sublima Poartă să cerceteze  
 pricina și să netezească dificultățile ivite în ultima perioadă a domniei lui  
 Alexandru Ghica și corupt apoi de Rusia spre a face un raport defavorabil

2) *Alexandru Dimitrie Ghica*, domnitorul Țării Românești, 1834—1842.

„ridicase de cum am plecat dela Drencova. La Semlin s'a  
 „oprit vaporu și numai decât pașa care îl aștepta aci l'a  
 „condus până la șaica<sup>3)</sup> pe cere o adusese din Beligrad  
 „intradins pentru dânsul și cu aceea a trecut în Beligrad.  
 „Aci la Viena se află coconu *Barbu Știrbei*<sup>4)</sup> la care mă voi  
 „înfățișa negreșit zilele astea, *Manolaiche Băleanu*, *spătaru*  
 „*Mihalaiche Ghica*, *Părintele Mitropolitu* și *bizdada*le toate.....“

Ioan V. Căncea  
 A. S. C.

## Folklor

### Strigături de horă

Foaie verde matostat,  
 De cât să fii însurat,  
 Tot mai bine spânzurat.

Foicică lin-pelin  
 Toți au mândre vai și chin  
 Cu ciorapi de *musulin*,  
 Cu rochii de *crep-de-șin*  
 Da pe pat au rogojini.

Frunză verde iarbă grasă  
*Nemerii* cu sluta 'n casă:  
 Poartă *băsmă* de mătasă,  
 Sărăcia-i zace 'n casă;  
*Băsmăua-i* cu două fețe,  
 Sărăcia-i zace 'n *trențe*.

Din Popânzălești-Romanați

G. F. Claușanu

### Ghicitoare

Am o casă cu căpriorii de-asupra și coperișul de-  
 desupt. (*Opinca cu nojițele*).

Dela bătrânul Ștefan Dumitrașcu Cornu-Dolj  
 Pr. I. Firulescu

3) Vas turcesc cu pânze.

4) Viitorul domn al Țării Românești, 1849—1856.



**Insemnări****O mănăstire la Scaești-Dolj?**

Citim în Laugier Dr Ch. H., *Sănătatea în Dolj Craiova* 1910, următoarele: „La sud estul satului, la 500 m. distanță, este o vale, numită „*Valea Mănăstirei*“, unde s'au găsit în pământ cărămizi și cioburi de oale. Se presupune c'ar fi fost prin acest loc o biserică sau mănăstire“ p. 492. Acest lucru ne-a fost confirmat și de Pr. Al. Gregorian-Scaești: „Există lângă Scaești „*Hoaga Mănsătirii*“, unde spun bătrânii, a fost pe timpuri o mănăstire“.

**Fumăritul**

În privilegiul (așezământul) lui Mihail Șutu Voevod din 1732 Mai 3 prin care hotărăște ce anume dări să plătească blănari (cojocarii) streini ce lucrează în țară, găsim cu privire la fumărit următoarele <sup>1)</sup>:

„care vor ținea prăvălie la uliță cu marfa să plătească pe an un fumărit pe vechiul obicei iar în han de v[a] avea odaie de șăzutu pe aceia să nu să supere de fumărit. Iar ne având dugheană afară și va lucra la hodaie de han să plătească fumărit“.

**Cotăritul**

În acelaș document: „și dă cotărit încăși poruncim domnia mea să nu să supere, fiind că marfa lor nu să vinde cu cotu“.

C. N. Plopșor

1) M. R. O. Col. Mihai Seulescu Nr. 53.

**Redacționale și Administrative**

OLTENIA apare două fascicule lunar. Douăsprezece fascicule alcătuiesc o carte. ABONAMENTUL la o carte, — care va avea copertă, tablă de materii și indice — lei 100. Prețul unei fascicole lei 10.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA Muzeul Regional al Olteniei.

DIRECTOR, C. N. Plopșor

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj Nr. 1 | 1940

178. Tip. — „SPERANȚA“, Craiova, Str. Madona, 38

**OLTENIA**

DOCUMENTE \* CERCETĂRI \* CULEGERI

CARTEA I

Nr. 3

1.II.1940

**Cercetări.**

O însemnare privitoare la ortografia manuscrisului „Viața prea cuviosului părintelui nostru **Nicodim Sântitul**“ de Ștefan Ieromanahul

Când am retipărit în biblioteca „Pământ și Suflet Oltenesc“ Nr. 34—38, viața lui *Nicodim Sfințitul* de Ștefan Ieromanahul după ediția Episcopului *Iosif Bobulescu* din 1883, am păstrat ortografia acelei edițiuni, doar cu schimbarea sau înlăturarea caracterelor grafice eșite din uz sau scrise de prisos.

Se vedea că *Iosif Bobulescu* nu respectase ortografia manuscrisului, pe el interesându-l nu atât grația lui Ștefan Ieromanahul, cât mai ales faptele descrise de acesta.

Diaconul *I. Popescu-Cilieni* îmi semnaleză în Biblioteca Societății prețești „*Renașterea*“, un exemplar, din ediția *Bobulescu*, care a aparținut preotului *Dr. C. Chiricescu* fost profesor universitar.

În acest exemplar am găsit unele însemnări, reflexiuni și îndreptarea predoslaviei către cititori, care ne ajută la înțelegerea ortografiei în care a fost scrisă viața Sfântului *Nicodim*.

Cum *Chiricescu* a avut în mână manuscrisul orginial al lui Ștefan Ieromanahul, îndreptările sunt cu atât mai prețioase, de aceia, le facem loc să urmeze, ca în viitor la o nouă ediție — dacă nu se va găsi originalul — să servească de îndreptar.

La p. I găsim această însemnare:

Această operă o am ca suvenir de la Părintele Episcop al eparhiei Râmnicu D. D. *Iosif Bobulescu*.

C. Chiricescu

R. Vâlcei 21 Decembre 1883



La p. II găsim următoarele:

### Reflexiuni.

Merită mare laudă persoanele cari contribuiesc la binele cuiva, fie el în or ce direcțiune ar fi.

Cu destulă părere de rău sînt dator a spune că această broșură care deși are ifosul de a fi fidelă originalului, dar în realitate cineva pôte să și facă numai o simplă idee despre viața Sfințitului Nicodim, și nici de cum și despre modul de scriere de care s'a servit scriitorul ei, Ștefan, D. E. în broșură să zice: „Tisména“ pe cată vreme în original, pe care'l am avut în mână chiar de la Editor, se zice chiar în antaia pagina „Tismana“.

Interesul cel mai mare ar fi constat și în aceia ca să vedem cam ce fel de ortografie și punctuație se usita prin locurile de puritate ale limbei, acum cateva decenii de ani în urmă.

C. Chiricescu

Pe p. VI sub portretul lui Nicodim scrie:

Portretul acesta este cel mai infidel posibil, față cu cel din original.

C. Chiricescu

Predoslovia aflată la p. VIII și IX fiind corectată în întregime, o dau pe două coloane. Pe prima coloană textul exact al ediției Bobulescu, iar pe cea de-a doua textul corectat de Chiricescu.

### Prédoslovie

#### către cetitori

Lucru plăcutu lui D-zeu, mai mult de cât alte bunătăți, neînvețăm din D-zeesca Scriptură, Pravoslavnice cetitoru, că este multămita, și lauda S-tului numelui lui. Și cinstea sînților lui, precum grăește S-tul Amvrosie, să cinstim, zice, sînții, ca pre nișce folositori ai lumii, și următori lui D-zeu, carii sîntu în locașurile lui, precum scrie la cartea cântărilor, cap. 8 stih. 13.

### Predoslovie

#### cătră cetitori

Lucru plăcut lui D-zeu, mai mult de cât alte bunătăți, neînvețăm din D-zeesca scriptură, pravoslavnice cetitoriu că este multămita, și lauda S-tului numelui lui.

Și cinstea sfinților lui, precum grăește S-tul Amvrosie, să cinstim (zice) sfinții, ca pre niște folositori ai lumii, și următori lui D-zeu, carii sînt în lăcașurile lui, p r e c u m scrie la car-

Cela ce șade îngrădini luându aminte glasul teu, aci vedem, că multe grădini, adecă locașuri sîntu la D-zeu: întru care se odichnescu s-ții; că de suntu și morți în pământu, și răsipiți cu trupurile, și uitându-ne și văzându oșe góle, și uscate, să nu gândimu acelea a fi ne-lucrătóre, ci să înțelegemu óre-care putere, și lucrare a darului S-tului Duchu; că zice Sântul Ioan Damaskin: Slavă D-zeului nostru, că oase góle isvorăscu tãmäduiri. Și David la Psalmul 38. Iară mie fórte îmi suntu cinstiți prietenii tei D-zeule. Deci și eu smeritul, avëndu multă dragoste și evlavie către S-tul Părintele nostru Nicodim Sântitul, ca unul ce dintr'a sânției sale cinstită și proslovită lavră a santei monăstiri Tismenei m'am învrednicitu, de am primitu kipul Monachicescu, și darul diaconiei, și alu preuției, și alu duchovniciei. Am râvnitu de a scrie slujba acésta, după cea tipărită, adăugându Canonul din Paraclisul s-tului cel scrisu cu mâna din vekime în monăstire, cât și alte stichiri de cântări din slujbele sînților prea cuvioșilor celor mari, ce suntu de-o potrivă la viețuire cu sântul, cum și istoria viețuirii sale mai pre largu, adunându de prin chrisóvele cele veki ale santei monăstiri Tisména din zilele Sântului, și de la cei cu știință betreni, Părinți Monachi alu Santei

tea cântărilor, cap. 8 stih. 13. Cela ce șade îngrădini luându aminte glasul tău, aci vedem, că multe grădini, adecă lăcașuri sînt la D-zeu: întru care se odihnescu s-ții; că de sînt și morți în pământ, și răsipiți cu trupurile, și uitîndune și văzînd oase goale, și uscate, să nu gândim acelea a fi nelucrătore: ci să înțelegem oare-care putere, și lucrare a darului S-tului Duhu; că zice Sfințitul Ioan Damașkin, Slavă D-zeului nostru, că oase goale isvorăsc tãmäduiri. Și David la Psalmi, 38: Iar mie foarte îmi sînt cinstiți prietenii tăi D-zeule. Deci și eu smeritul, avînd multă dragoste și evlavie cătră S-tul părintele nostru Nicodim Sfințitul, ca unul ce dintra sfinții sale cinstită și proslăvită lavră a sfintei Mănăstiri Tismenei: mam învrednicitu, de am priimit kipu monahicesc, și darul diaconii, și al preoții, și al duhovniciei. Am râvnit de a scrie slujba sa acésta, după cea tipărită, adăugînd Canonul din Paraclisul s-tului cel scrisu cu mâna din vekime în mănăstire, cât și alte stihiri de cântări din slujbele sînților prea cuvioșilor celor mari, ce sînt de o potrivă la viețuire cu sfințitul, cum și istoria viețuirii sale mai pă larg, adunînd de prin hrisoavele cele veki ale sfintei mănăstiri din zilele Sfințului, și de la cei cu știință bătrîni, părinți monahi ai Sfintei



mônastiri, ce au viețuit mai înainte de noi, precum au avut știință de la alți beștrâni cu știința mai din vekime de câtu ei, așa o am scrisu, și o am așezatu, tocmindu'o precum se vede cu tôte pre deplinu, și ajutându'mi pre milostivnicul D-zeu: și ce cu totul fără prihană Pre curata lui Maică, Pre Sânta stăpâna noastră Născătorea de D-zeu, și pururea feciôra Maria, prin rugăciunile s-tului, me voiu sili de a o da și întipări cu tôte keltuiala noastră, (a) spre lauda lui D-zeu, și pochvala sântului, și spre bucuria lăcuiitorilor. Deci cu smerenie și cu dragoste ve rugăm pre toți cei iubitori de laudele sântilor, ca cu dragoste și cu evlavie să o primiți, și să o cetiți acéstă de osebi așezată slujbă, și în ceea-l-altă vreme, pentru dragostea s-tului, iar mai alesu și mai cu multă oserdie, și dumnezeescă dragoste, ne lip-situ, în ziua care să prăznuește sântul, și mult folosu sufletescu și trupescu veți câștiga prin mijlocirea sa, cea către Milostivul D-zeu, ca cela ce să află lângă dînsul moștenitoru bunătăților celor negrăite, și împărăției cerului, căria împărăției și bucurii netrecute să ne învrednicească D-zeu prin rugăciunile sântului, pre noi pre toți, și pre toți dreptu credincioșii Christiani. Amin.

Al tuturor dreptu credincioșilor christiani prea plecatu.

ȘTEFAN IEROMANACHU

mănăstiri, ce au viețuit mai înainte de noi, precum au avut știință de la alți băștrâni cu știința mai din vekime de cit ei, așa o am scris, și o am așăzat, tocminduo precum să vede cu toate pre deplinu: și ajutându-mi prea milostivul D-zeu: Și cea cu totul fără prihană prea curata lui maică, prea Sfinta Stăpina noastră născătoarea de D-zeu: pururea fecioara Mariea, prin rugăciunile s-tului. mă voiu sili de a uă da și întipar cu toată keltueala noastră, (a) spre lauda lui D-zeu și pochvala sfîntului, și spre bucuria lăcuiitorilor. Deci cu smerenie și cu Dragoste vă rugăm pre toți cei iubitori de laudele sfîntilor, ca cu Dragoste și cu Evlavie să o priimiți, și să o cetiți acéstă deosebi așezată slujbă, și în ceiaalaltă vreme, pentru Dragostea s-tului, iar mai ales și mai cu multă osirdie si dumnezeiască dragoste, nelipsit, în zioa care să prăznuește sfîntul, și mult folosu sufletescu și trupescu veți cîștiga prin mijlocirea sa, cea către Milostivul D-zeu: ca cela ce să află lângă dînsul moștenitoru bunătăților celor negrăite, și împărăției ceriului, căria împărăției și bucurii netrecute să ne învrednicească D-zeu; prin rugăciunile sfîntului, pre noi pre toți, și pre toți drept credincioșii Christieani. Amin.

După ce isprăvește de corectat predoslovia, satisfăcut Chiricescu adaogă:

E co dar un exemplu de infidelitatea editorului către original.

Semnătura C. Chiricescu, tăiată

De aci înainte el se lasă păgubaș, doar la p. 13 îndreaptă cuvântul *Davicescu* în *Davidicescu*.

Din aceste îndreptări lesne se poate face o regulă pentru o nouă ediție.

C. N. Ploșșor

## Cu privire la migrația berzelor în Oltenia

În ziua de 30 Iunie 1937, ora 1 1/2 după prânz o grindină de o mărime neobișnuită a bătut comuna Coșofenii din Față—Dolj și o parte din țarina ei. Cu această ocazie mai toate berzele din comună au fost omorâte. Foarte multe din acestea aveau—după cum mi-au declarat mai mulți săteni — un inel de aluminiu la un picior.

Două din aceste inele mi-au fost arătate de către d-l Ionel Cristescu proprietar în acea comună. Amândouă aveau sgârâiată în partea dinăuntru câte o inscripție, și anume una: Vogelwarte Rossiten Germania, urgent retour B. 61846, ceal'alta: Avertir Musée Royal Bulgarie S. No. 20206.

La Rossiten — localitate din Prusia Orientală — se găsește o stațiune cu caracter științific care se ocupă cu studiul paserilor călătoare din răsăritul Europei, iar la Sofia se găsește o stațiune similară, care completează pe cea dintâi.

Toate berzele care se nasc într'un ținut în jurul acestor stațiuni, capătă câte o fișă și înainte de a putea sbura li se trece pe un picior un inel cu un număr de ordine, care le servește ca semn de recunoaștere. Veștile despre soarta lor, transmise stațiunii de origină, pe baza datelor înscrise în inel, servesc la completarea fișelor individuale și îngăduie de a se stabili cu timpul locurile unde își fac cuibul, locurile unde ierneză, precum și drumurile ce le străbat în călătoriile lor, la ducerea spre țările calde și la întoarcerea spre patria lor, pentru o mare parte din continentul Europei.

S'a putut astfel stabili că berzele din Germania de răsărit



și din Polonia călătoresc toamna prin lungul Moldovei și dealungul țărmlui Mării Negre și a Mării Egee, urmează apoi valea Nilului, străbat toată Africa de răsărit și se opresc pentru iernat tocmai în Colonia Capului<sup>1)</sup>. Tot acolo se duc și berzele din Bulgaria și de sigur și cele din Oltenia.

Cum s'ar putea explica însă prezența celor două berze străine la Coțofeni? Faptul că ele au pierit în miez de vară și nu în cursul călătoriilor lor de primăvară, sau de toamnă ne dovedește că ele își aveau aci cuibul lor.

Pe de altă parte se știe că berzele sunt foarte credincioase locului, unde și-au avut rostul lor<sup>2)</sup>, și că bърzoii este de obicei acela care își ia mai întâi în primire, în fie-care început de primăvară vechia sa reședință, căci soția se așează în ea numai după ce soțul a înlăturat ori-ce piedică<sup>3)</sup>.

Pare deci probabil, că în cazul nostru doi bърzoii, neaoși olteni, văduviți de soțiile lor în cursul lungului drum spre miez-zi, se vor fi înperechiat din nou cu două berze și ele văduve străine de țara lor, dar pe care le-au întâlnit în timpul iernatului în continentului negru, le-a îndrăgit și le-au adus mai apoi în cuiburile lor din Coțofeni.

M. R. O. s'a conformat la timp și fără întârziere invitațiunii înscrisă în inelele de aluminiu și a înștiințat cele două stațiuni despre moartea berzelor. După cum rezultă din confirmările primite, fișele respective au fost completate prin înregistrarea cuvenită.

Dacă am avea posibilitatea să examinăm aceste fișe, explicația căutată de noi ar rezulta poate cu mai multă limpezime<sup>4)</sup>.

#### A. Vincenz

1) Prof. I. Simionescu „Fauna României“, Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II“ pag. 98.

2) Id. ibid pag. 95.

3) Brehms Tierleben, Vogel Vol. III, Leipzig und Wien 1892 pag. 512.

4) N. R.—Această cercetare cu privire la migrațiunile păsărilor călătoare din Oltenia, ne arată marea însemnătate ce o au inelele de aluminiu ce se găsesc de multe ori ficsate la picioarele păsărilor.

De aceia facem un apel la toți vânătorii pe care întâmplarea îi va face să vâneze astfel de păsări, să depună aceste inele la M. R. O. sau numai să le comunice. Astfel încetul cu încetul se va aduna mai mult material pentru cunoașterea drumurilor pe care se 'ndreaptă la dus și la 'ntors păsările călătoare prin ținutul nostru.

Aceasta până când într'un viitor apropiat, vom avea și noi o astfel de stațiune.

## Documente

Vânzări de vii  
în plaiurile Prisaca și Smârdăștețul de lângă Craiova.

I

1802 Octomvrie, 16.

Nicolae Pădină vinde vie infundată lui David Prisăceanu Postelnicul, în dealul Prisăcii<sup>1)</sup>.

Adică eu Nicola Pădină împreună cu soția Manda i cu fiu meu Andrei care mai josu ne vomu iscăli dăm bunu și credincios zapisul nostru la mâna Dumnealui Postelnicului David Prisăceanu precum să știe că având Dumnealui o vie în dealul Prisăcii aproape de a Piscupiei care vie iaste câtă să găsească îngrădită cu șanț și cu țealina ei având să sco[a]tă și pădure. Lungu vii este din drumu Prisăcii până în viia Nițului Cizmaru și despre răsărit cu a lu[i] Ion Dovelcea și despre apus cu a lu[i] Dumitru Ilișoiu. De a noastră bună voe am infundat-o Dumnealui fiindcă după socoteala noastră cade pă partea noastră.

Și am tocmit tocmeală curat[ă] t[a]l[er]i 40, adică patruzeci tocma. Și să aibă a stăpâni în pace de către tot neamul meu atât Dumnealui, copii, nepoți și strănepoți câți Dumnezău hâi va dăru. Și fiindcă și Dum[nea]lor sânt moșneni, când să va hotări moșia va lua pe unde să va cădea. Și pentru mai adevărată credință am pus pă cel ce au scris zapisul de ne-au iscălit, 1802, Oc[tom]br[ie] 16.

Eu Nicola Pădină am infundat de a mea bună voe.

Eu Manda soția numitului adeverez.

Eu Andrei sin ego adeverez.

Eu Marco sin ego adeverez.

Eu Acunța sin ego soția Marcului ad[e]verez.

Eu Marin Codreși martor.

Eu Coman Brutarul martor.

Eu Gheorghe Croitoru martor.

Și am scris eu Ilie Școlăreanu (?) sânt Marin Codreși cu zis[a] mai susului numit și sânt martor.

Marla Petrescu  
A. S. C.

1) M. R. O. Colecția M. Seulescu.



## II

1809, Septembrie 10.

Mihai Sârbu împreună cu fiul său Ghiță și cu fiica sa Stana vând o vie a lor din plaiul Smărdășteț lui Preda Cojocarul Prisăceanu<sup>2)</sup>.

Adecă noi care și mai jos ne vom iscăli dat-am bun și credincios zapis[ul] nostru la mâna dumnealui jupânului Predii Cojocarul Prisăceanu precum să știe că am vândut o vie a no[as]tră din plaiul Mărdăștețului care vie fiind răzărășă cu dum[ne]alui despre răs[ă]rit iar despre apus cu jupânița Dana; care vie am vândut-o dumnealui de a no[as]tră bună voe nesiliți de nimea în bani gata t[a]l[er]i 265, adecă (decă) două sute șazăci și cinci tocma[i]. Și i-am primit toți pe deplin în mână. Și i-am vândut de[m]preună cu fiu meu Ghiță i cu fi-mea Stana. Iar dumnealui să aibă a o stăpâni în bună pace nesupărat copii de copii dumnealui căți Dumnezeu hâi va dăru. Iar întâ[m]plându-să a să scula cineva din rudele mele, să am a răspunde eu dinpreună cu fiu meu Ghiță i cu fi-mea Stana. Și pentru adevărată credință ne-am iscălit și neștiind carte ne-am pus și deagetele în loc de pecete ca să crează.

1809, Sep[tem]br[ie] 10

Eu Mihai Sârbu am vândut de a mea bună voe împreună cu copii mei.

Eu Ghiță ficioru mai sus numitului am vândut.

Eu Stana fata am vândut de bun[ă] voe de a no[as]tră bun[ă] voe.

Eu Vasăle Mustăciosul Prisăceanu martor.

Eu Coman Brutaru martor.

Eu Stancu Cojocarul martor.

Eu Dincă sin Dumitru Drăgominu martor.

Și am scris eu Dumitru Cojocarul Albulescu cu zisa și cu învățătura mai sus numiților și sânt și martor.

Pe verso: Zapisul vii ce am cumpărat dela moși Mihai Sârbu împreună cu fiu-său și cu fi-sa Stana.

Leat. 1809, Sep[tem]br[ie] 10

**D. Mândroceanu**

A. S. C.

2) M. R. O. Col. Mih. Seulescu.

O geneologie a familiei Jianu<sup>1)</sup>

1868

Aici se vorbește despre vechea familie Jianu și prezentă.

Pe când ne aflam cu șăderea în satul Breasta din Județul Dolju, înțalesăsam prin bătrâni că unchiul nostru Radu Jianu zis și Părcălabu și alte rude, se afla cu șăderea în orașu Caracalu de sud Romanați.

În leatul 1738 plecarăm și noi la vale și venirăm tocmai în Orașu Caracal unde găsirăm numai pe verii noștri Radu sin Radu Jianu și pe lancu frați și veri cu mine Dinu Dobrița Jianu din frați.

Care Radu sin Radu Jianu avu fii și urmași pe Amza, pe Mihalache, pe lancu și pe Dumitrache câte patru frați.

Iar lancu avu fii și urmași numai pe Costache Jianu.

Eu Dinu Dobrița Jianu avusăi 2 fii, pe Dinu sin Dinu Dobrița Jianu și pe lancu.

Acestea de mai sus le descriasă eu Dinu Dobrița Jianu în leatu 1786.

Eu Dinu sin Dinu Dobrița Jianu găsii scris de tatăl meu Dinu Dobrița Jianu rudele aflate în leatul 1738 și în leatu 1786, și scrisăi și eu cine mai sînt urmași tuturor, și se află.

D-lui Amza Jianu avu fii și urmași pe Fană Jianu;

D-lui Mihalache Jianu avu fii și urmași pe Apostol și fata Zinca;

D-lui Dumitrache Jianu avu fiu și urmași pe Stănuță;

Iar lancu Jianu nu se știe că este în încurcăturile haiducii

D-lui Costache Jianu avu fii și urmași pe Ștefan, pe Gănuță și pe Nicolin câte trei frați;

Iar eu Dinu sin Dinu Dobrița Jianu avusăi fii și urmași pe Barbu aflat Căpitan de poteră din leatu 1826, cu carte Domnească, semnată de Domnu țării Grigorie Dimitrie Ghica cu No. 4. pe Ioniță și pe Matei fii mici.

Acestea de mai sus le descriasă eu Dinu sin Dinu Dobrița Jianu în leatu 1828.

Eu Matei Dinu sin Dinu Dobrița Jianu găsii scris pe o con-

1) Acest document a fost dăruit de către D-î Zuță Jianu din Fălcoi-Romanați vărului său lancu Niculescu din București care l-a dat scriitorului Paul Constant, care la rându-i la deus la A. S. C.



dică de moșul meu Dinu Dobriță Jianu și de tatăl meu Dinu sin Dinu Dobriță Jianu, rudele aflate pe când trăia D lor și scrisăi și eu ce urmași au acele rudenii și se află.

D-lui Fană Jianu avu fii și urmași pe Amza al 2-lea pe Gheorghe, pe Fănuță și pe Iancu, al 3-lea și fete pe Anica și pe Mița;

D-lui Stănuță Jianu a avut fii și urmași pe Costandin, pe Dumitrie pe Iancu al 4-lea pe Nicolae și fata Lelea;

D-lui Apostol Jianu avu fii și urmași pe Gheorghe, fete Li-na și Petia;

D-lui Ștefan Jianu avu fii și urmași pe Grigorie și pe Șer-ban frați;

Iar Gănuță și Nicolin fură necăsătoriți;

Iar Eu Matei Dinu sin Dinu Dobriță Jianu am fii și ur-mași pe:

Ioniță, Mihalache și pe Dumitru.

Acestea de mai sus le descriși eu Matei Dinu sin Dinu Dobriță Jianu și le scosăi în copie toate câte sunt descrise mai sus și le detei fiilor Mieii ca să știe și șiretenia veche.

1868

### Culegeri

#### Vremuri apuse

În colecțiunea de ziare și periodice a Arhivelor Statului din Craiova se află și cele douăzeci de numere, — apărute <sup>1)</sup> între 16 Ianuarie și 30 Mai 1883 —, ale ziarului politic, literar, comercial, judiciar și social „ALARMA” redactat de avocatul Panache Niculescu.

În Nr. 14, în cadrul unui articol politic, e reproducă poezia „Sărmana vreme veche”, din Octomvrie 1859, a lui Nicolae T. Orășanu <sup>2)</sup>.

Scriitor și ziarist satiric, Orășanu e cunoscut sub numele de Nichipercea după revista ce redacta în timpul lui Cuza-Vodă, când a fost închis de mai multe ori din pricina firei sale independente și spiritului său caustic.

1) În Craiova.

2) 1833—1890.

În 1857, a tradus „Istoria Moldovei și României” de Carra. Decorat de Regele Carol I cu „Bene Merenti”, a ocupat între alte funcțiuni și pe aceea de Director General al Monitorului Oficial, între 1876—1879 și 1886—1888 <sup>3)</sup>.

În sfârșit, lucru mai puțin cunoscut, el este nașul delicioasei specialități gastronomice naționale „mititeii” și al „bateriei” ce i însoțește de obicei.

Pentru savoarea ei deosebită, reproducem mai jos poezia în chestiune, împreună cu explicarea cuvintelor ieșite din uz.

### Sărmana vreme veche

Plângere patetică a unui binișliu.

I

Sărmana vreme veche, vestită 'n chilipiruri,  
 În mii de marafeturi, rușfeturi și gheliruri,  
 Bogată 'n evghenie și 'n ciraclandiseală,  
 În sumă de mansupuri și în chiverniseală,  
 Când dela sta în sânuri și pe genunche masa,  
 Când punga, buzunarul, cămara și chitar casa,  
 Stau doldora de zahăr, cafele, baclavale,  
 Dulcețuri, cozonace și sumă de locmale,  
 Când slujba-era moșie: făceai dintr'ansa stare,  
 De-aveai everghesia vreunui boier mare.  
 Atuncea da, atuncea era bine de viață,  
 Atuncea era traiul, atunci simfeai dulceață;  
 Atunci vedeai boierul cu megaloprerie,  
 Ce falnic și ce mândru cu marea-i bărbărie  
 Purta în cap ișlicul, calpacul, gugiomanul,  
 Binișul și giubeaua, șalvarii și caftanul,  
 Taclitul, șalul, meșii, papuci și fermenea  
 Și anterior mândru de Șam șamalagea,  
 Tarabuluzul falnic cu ciucuri de mătase,  
 Cu tesul tras pe ceafă, cu cefe de tot rase  
 Și cu tătarcă mândră, având jur împrejur  
 Pacele de Rusia de cel mai bun samur,  
 Fireturi, găetane, cămăși de borangic,  
 Hârșia cea mai creață întinsă pe ișlic

3) B. A. S. C., Nr. 391, Monitorul Oficial „100 de ani”.



Și pompa, saltanatul, alai de iovanlău,  
 Spunea, zău, că boierul e mare hatalău,  
 Atunci sub aripioara oricărui boier mare  
 Trăiau sumă de oameni pe bere și mâncare;  
 Atunci nu era carte nemțească, sfranțuzească,  
 Abia știa boierul ca că se iscălească,  
 Dar treaba mergea bine, strângeai bani la chimir  
 Și chiar decât boierul erai mai abitir.  
 Intrai pe procopseală în curtea boierească,  
 Țineai cureaua butcii, puneai la ciubuc iască,  
 Bucate dai la masă, turnai și de spălat,  
 Adesea răbdai palme, erai chiar injurat,  
 Dar după un an de slujbă boierul cu-ugurlăc  
 Plătea toate acestea prin vreun ciraclăc  
 De-erai deștept, cuminte, smerit și tapinos  
 Și de slujeai în curte-i ca câine credincios.  
 Așa erau boierii în vremea veche-a lor:  
 La cine slujea 'n curte le da câte-un oscior;  
 Scoteau ciraci mulțime, pe toți îi procopsea,  
 Pe toți care ținuse slăvita lor curea.  
 Sărmană vreme vechie, când casa boierească  
 Gemea de berecheturi, era casă domnească,  
 Te-ai dus, te-ai dus departe și nu te mai găsim  
 Și fără everghesia-ți curând o să pierim,

## II

Țiu minte că slujisem un an și jumătate  
 În curtea boierească cu cinstle și dreptate;  
 Mergeam după calească și talere ștergeam  
 Și la Divan și-acasă ciubucu 'i aprindeam  
 Dar într'o dimineață când i-aduceam cafeaua  
 Când scuturam ciubucul și îi umpleam luleaua:  
 „Mă porc-de câine, îmi zise, știi tu ce voi să-ți fac?  
 „Să-ți dau chiverniseală și să te scot cirac;  
 „Să-ți dau o pâinișoară și prin calabalăc  
 „Să-ți fac vânt ca la alții la vreun zapcelăc“.  
 Pe loc vreo trei metanii și-o temenea turnai  
 Și poala și papucul smerit îi sărutai;  
 Șadoa-zi dimineața, cu șase slujitori,  
 Pornisem cu pitacu-mi în plasă la Podgori.

## III

Aici apoi întoarce chichițe și dulapuri  
 Și taie frunză verde și lafuri și talafuri;  
 Trănțește havalale și mii de havaeturi  
 Pitac peste pilace cu multe marafeturi,  
 Beilicuri, cacirmale și istoviri mulțime,  
 Calăpuri puse bine cu multă istețime.  
 Și casa mi-era plină, cămara încărcată,  
 Cotețul numai păsări și burta tot umflată  
 De sumă de plocoane, de păsări și de miei,  
 De unturi, cașcavale, curcani, găște, porci;  
 La mine bunul plășii, la mine se afla  
 Și pungulița-mi seacă creștea și se umfla.  
 Țăranul, îl lua groaza când mă vedea prin sate  
 Când mă răsleam odată și bate și iar bate;  
 Când stam cu evghenie privind cu nepăsare  
 Pe slujitor, ce bice da sute pe spinare.  
 Iar când venea pitacul dela Isprăvnicie  
 S'adun birul din sate, să'l dau la Visterie,  
 Atunci îmi mergea bine, atunci, atunci gheliruri,  
 Atunci umpleam chimirul, atuncea chilipiruri  
 Curgeau ca ploaia în casă-mi cu mare berechet,  
 Și-umpleam, umpleam chisea ca om cu marafet.  
 Chemam prin volnicie la taht pe toți țărani  
 Și porunceam ca 'ndată să mi împlinescă banii,  
 Să vândă tot ce are, și vite și copii  
 Ca să plătească birul Cinstitei Vistierii.  
 Iar p'altă parte însă porneam oamenii mei  
 Să cumpere prin sate cirezi, turme de miei  
 Pe prețuri de nimica, degeaba pot să zic,  
 Pe vreo economie de lude sau beilic.  
 Iar cei săraci, ce n'aveau nimic ca să plătească  
 Ar fi făcut mai bine din țară să dosească  
 Căci îi trănteam îndată la gros și la butuc  
 Și 'i injuram turcește de parcă eram Turc.  
 Făceam sumă de lucruri care-mi plesneau prin cap,  
 Eram tare și mare și meșter de dulap.  
 De plângeri și ponoase n'aveam de loc habar;  
 La curtea boierească eram la bun nazar,  
 Ș'apoi boierul mare, boierul get-beget,



Știa cum merge treaba, știa de marafet;  
 Căci el nu avea teamă, era tare și mare  
 Și hoții chiar în casă 'i puteau găsi scăpare.  
 Agia să 'ndrăznească, la vreo împrejurare,  
 Să calce pragul porții vreunui boier mare?  
 Ferit-a Domnul d'asta, aci era cetate:  
 Câți îndrăzneau să intre, cu capetele sparte  
 Ieșeau și Aga însuși cu coada 'ntre picioare  
 Iți înălța din umeri, bufnea de supărare  
 Și n'avea ce să facă: boieru-era boier,  
 Cu multă evghenie și mare pișicher.

## IV

Dar azi, vai! ce păcate! nu pot deloc pricepe  
 Cum s'a schimbat refetul ș'ajuns boieri otrepe!  
 Ce s'a făcut spuneți-mi a lor ighemonie,  
 Caftanuri, saltanaturi și megaloprerie?  
 S'a dus ș'everghesia, s'a dus și berechetul,  
 S'a dus și evghenia încetul cu încetul  
 Dar lucrul cel mai mare de care mă tot mir  
 E c'azi, ca și moșiciei, boierii plătesc bir!  
 Sărmană vreme veche, când dragă-ai să mai vii  
 Cu brațele deschise la bieții binișlii?

## Tălmăcirea cuvintelor

- aga** = aci în sensul de șef al poliției.  
**agia** = poliția.  
**alai** = cortej, pompă.  
**anteriu** = haină boierească lungă care se îmbrăca peste cămașe,  
**beilic** = lucru fără plată, rechiziție vexatorie.  
**biniș** = haină boierească de paradă cu mânecile despicate,  
 purtată mai ales la alaiuri.  
**butuc** = butuc de lemn gros prevăzut cu găuri în care se in-  
 troduceau mâinile sau picioarele condamnatului.  
**cacirmă** = cacealmă = șiretlic, stratagemă.  
**caftan** = haină de onoare, largă, cu mâneci pe care Domnul  
 Țării o acorda primelor trei clase de boieri.  
**calabalâc** = mulțime de oameni, lume.  
**calâp** = înșelăciune.  
**calpac** = cf. işlic.

- chichiță** = subterfugiu.  
**chiverniseală** = procopsire, sinecură.  
**cirac** = protejat om de casă.  
**ciraclandiseală** = protecție.  
**delă** = dosar.  
**dulapuri** = înșelăciuni.  
**everghesie** = protecție.  
**evghenie** = nobleță din naștere.  
**fermeneă** = haină cusută cu fir care se purta vara.  
**ghelir** = venit neașteptat.  
**giubea** = haină largă boierească ce se purta deasupra ante-  
 riului.  
**gros** = temniță.  
**havaet** = taxă la numirea în funcțiune, venit, dare.  
**havală** = corvoadă.  
**hatalâu** = . . . .  
**ighemonie** = demnitate.  
**iovanlâu** = . . . .  
**isprăvnicie** = ocârmuirea județului, corespunzător prefecturi-  
 lor de azi.  
**ișlic** = căciulă mare în formă de balon, purtată de boieri.  
**lafuri și talafuri** = palavre.  
**liude** = birnici.  
**locmă** = un fel de plăcintă turcească. La figurat: sumă mare  
 de bani.  
**mansup** = funcțiune înaltă boierească (epoca fanariotă).  
**marafet** = talent viclean.  
**megaloprerie** = emfază.  
**meși** = încălțăminte de piele foarte fină care se purta peste  
 ciorapi deoarece în vizite papucii sau încălțăminte groasă  
 trebuia descălțată după cum cerea obiceiul turcesc.  
**nazar** (a fi la) = a fi în bunele grații.  
**pitac** = poruncă, aci în sensul de numire.  
**porc-de câine** sau pe turcește: kiopek-domuz = câine-porc,  
 insultă gravă.  
**refet** = socoteală.  
**rușfet** = dare de mită  
**saltanat** = suită.  
**slujitor** = dorobanț.



**șamalagea** = ștofă fină de mătase vărgată (Alagea) de Șam (numele turcesc al Damascului).

**faciif** = cingătoare de ștofă vărgată cu care boierii se încingeau peste mijloc sau la cap, după moda turcească.

**taht** = reședință.

**tapinos** = supus.

**tarabuluz** = fes tripolitan sau barbaresc.

**tătarcă** = cojoc lung blănit.

**temeneă** = închinăciune după moda turcească care consista în a îndoi corpul în două și a atinge pământul cu mâna dreaptă aducând-o apoi la buze.

**ugurlâc** = trecere.

**volnicie** = ordin de aducere.

**zapcelâc** = funcțiune administrativă.

Ioan V. Căncea  
A.S.C.

### Bibliografie

INVENTARUL ARHIVELOR STATULUI. București—Cernăuți—Chișinău—Cluj—Craiova—Iasi—Năsăud—Timișoara Brașov. București 1939 (Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Centrală) 420 p. (24 x 16), Biblioteca Arhivelor Statului.

CARNETUL STUDENTULUI. Școala de Arhivistică, București 1939 (Tipografia „Cartea Românească”) 24 p. (17 x 10,5).

María Petrescu  
dela A. S. C.

### Redacționale și Administrative

OLTENIA apare în două fascicule lunar. Douăsprezece fascicule alcătuiesc o carte. ABONAMENTUL la o carte, — care va avea copertă, tablă de materii și indice — lei 100. Prețul unei fascicole lei 10.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA Muzeul Regional al Olteniei.

DIRECTOR, C. N. Plopșor

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj Nr. 1 | 1940

180. Tlp.—„SPERANȚA”, Craiova, Str. Madona, 38

# OLTENIA

DOCUMENTE \* CERCETĂRI \* CULEGERI

CARTEA I

Nr. 4

1940



Biserica domnească Sfântul Dumitru din Craiova la 1847.  
(Desen de Barbu Ișcovescu).

CRAIOVA

1940



**Documente**Documente privitoare la Oltenia  
dela **Antonie Vodă din Popești**Transcrise de **Ioan M. Neda**

## I

1669 Dec. 21. — *Cartea lui Antonie Voevod, prin care dă poruncă lui Mihai al Drosului și aprodului ce a strâns rămășița de vinăriciu din jud. Mehedinți, să lase acel vinărici după moșiile mănăstirii, egumenului Tismăneanul.*

† *Milostiu Bojiu Io Antonie Voevod i Gospodor zemli Vlahiiscol, pișim Gospodstva mi ție Mihai al Drosului și ție aprodule cari a-i mersu pentru ca să strângi rămășița de vinăricie ot Sud Mehedinți. Cătră aceasta vă dau în știre Domniia Mea, pentrucă aici la Domniia Mea spus-au părintele igumenul Tismeneanul pentru vinăriciul dupre moșiile mănăstirii dela Rogova și de la Bistrița; cum că iaste miluit încă mai denainte vreme de toți Domnii la sfânta mănăstire, iar acum au înțeles cum că ați făcut o carte ca să apucați și acei oamni după moșiile mănăstirii să dea, de care lucru când au fost la vânzare, m'am mărturisit Domniia Mea cum de milele mănăstirii să nu se atingă nimenea, ci să fie stătătoare. Iar alții sânt ertații carii am zis Domniia Mea să dea. Drept aceeaia în vreme ce veți vedea această carte a Domnii Meale, iar voi să aveți a lăsare (sic) acel vinăriciu după moșiile mănăstirii, să fie la mănăstire, precum scriu hrisoavele mănăstirii de milă, nemic alt val să nu faceți, că apoi veți avea certare de cătră Domniia Mea, că așa iaste porunca Domnii Meale. I i saam reci Gospodstva-mi. Pis Decembrie 21 dni. leat 7173 (1669).*

*Io Antonie Voevod*  
(m. p.)

*Milostiu Bojiu Gospodină*

## II

1670 Feb. 22. — *Antonie Vodă poruncește lui Anghel vă-*

NOTĂ.—Original hârtie, pecete mică roșie, octogonală cu legenda  
† *Io Antonie Voevod, leat 7178, Acad. Rom., CXXXIII | 15.*

*taful din Mihăești (Vâlcea), ca să-i lase lui Tănase căpitanul partea sa din moșie dela Mihăești.*

† *Milostieiu Bojieiu Io Antonie Voevod i Gospodin, pisah Gospodstva-Mi ție vătaș Anghel ot Mihăești [sud Vâlcea], cătră aceasta-ți fac în știre Domnia Mea că aici 'naintea Domniei Meale spus-au boiarinul Domnii Meale Tănase căpitan, zicând cum au fost cumpărat vara-sa jupâneasa Comana jumătate den moșia ta ce a-i avut în satul Mihăeștii încă mai denainte vreme și pân'au fostu ea vie tot o au ținut cu bună pace. Iar dup'aceia după moartea jupânesii Comanii tu te-ai sculat fără de nici o judecată de ți-i acea moșie, iar pre seama ta. Derept aceia am dat Domnia Mea această carte a Domnii Meale la mâna boiarenului Domnii Meale ce scrie mai sus, ca să aibă voe să ție această jumătate de ocină den Mihăești, den partea ta cu bună pace, precum o au ținut și vară-sa jupâneasa Comana, iar ție de ți va para cu strâmbul, să vii de față. I i saam reci Gospodstva-Mi. Pisah Fevruarie 22 dni, vă leat 7178.*

*Io Antonie Voevod* [L.P] *Milostieiu Bojieiu Gospodin*

## III

1670 Iunie 10. — *Antonie Vodă dă mănăstirii Iezerul (Vâlcea), vinăriciul domnesc dela satul Păușeștii—Măglaș (Vâlcea).*

† *Milostieiu Bojieiu Io Antonie Voevod i Gospodin vâsei zemli Uggroolahiiiscol, davat Gospodstva-Mi sie poveleanie Gospodstva-Mi sfintii și dumnezeștii mănăstiri ce se cheamă lazerul, unde iaste hramul Vovedenie Bogorodițe și părintelui egumenului monah Sofronie și tuturor călugărilor câți vor fi lăcuiitori într'acel sfânt lăcaș, ca să fie sfintei mănăstiri tot vinăriciul domnesc dela satul Păușeștii Măglaș ot sud Vlăce de peste tot hotarul Păușeștilor să aibă luarea călugării dela sfânta mănăstire lazerul, acest vinăriciu dela tot omul câți vor avea vii într'acel deal, din zece vădre de vin o vadră, iar vinăriciarii domnești nimica treabă să n'aibă, pentrucă fiind această sfântă mănăstire la-un loc rău și cu nevoe, fără nici un fealiu de hrană și fără de niciun venit de nici o parte și fiindu și acești săteani dela Păușești la slujba ocinii de moșie, am cugetat Domnia Mea cătră*

NOTĂ.—Orig. hârtie, pecete mică în roșu. Arh. Stat. Buc. Ep. Râmnic, pach. 58, doc. 16.



Dumnezeu și cătră Prea Curata Lui Maică de am dat și am a-daos Domnia Mea pe sfânta mânăstire cu acest vinăriciu care scrie mai sus, ca să mă chem și Domnia Mea ctitor nou, să fie sfintii mânăstiri de ajutoriu și de întărire și călugărilor de hrană și de înbrăcăminte, iar Domnii Meale și răposăților părinților Domnii Meale de pomeană în vecie. Așijderea și săteanilor dela satul Păușești-Măglaș, să aibă de cătră domnie odihnă și răpaos de vinăriciu, nimica vinăricearii domnești treabă să n'aibă și să aibă darea pre vinăriciu sfintii mânăstiri cum scrie mai sus. Și întăresc Domnia Mea și cu blestem în urma Domnii noastre, pre care va alege Domnul Dumnezeu a fi Domn și biruitoriul țării aceștia, au den roada neamului Domnii Meale. au dintr'alt neam, Incă-l rog cu numele lui Dumnezeu și cu al Prea Curatii Lui Maică, să aibă a înoi și a întări această milă pre tocmeala cum scrie mai sus, ca și pre acela Domnul Dumnezeu să-l miluiască și să-l păzască întru Domnia Lui și să-i fie în veci sufletul lui. Iar care-le nu va înoi nici va întări această milă a Domnii Meale, ci va călca și va sparge, pre acel Domnul Dumnezeu să-l bată în trup și în suflet și să nu-i fie în răpaos sufletul lui și să-i fie pârâș sfântul hram la a doua venire a Domnului Nostru lui Isus Hristos, parte să aibă cu Iuda și cu afurisitul Ariia la un loc, Amin. *Sej uboi svedeatelie postavih Gospodstva-Mi: Jupan Mareș vel Bin Cralevski, i jupan Gheorghie vel Dvornic, i jupan Radu vel Logofăt, i jupan Șerban Cantacozeno vel Spătar, i jupan Papa vel Vistiar, i jupan Paana vel Clucer, i jupan Mihai Cantacozeno vel Postelnic, i jupan Vălcu vel Peharnic, i jupan Ivașco vel Stolnic, i jupan Stoian vel Comis, i jupan Pătrașco vel Slugeariu, i jupan Corioia vel Pitar, i ispravnic Radu Năsturel vtori go Logofeta i az Goran Stanciovici Logofăt Olănescu na pisah u grad București, meseșea Iunie 10 go dni i ot Adama daj doaneatezie leatom 7278.*

*Io Antonie Voevod*  
(m. p.)

*Milostieiu Bojieiu Gospodin*

## IV

*1670 Iulie 5.—Antonie Vodă dă Mânăstirei Dobrușa și egu-*

NOTĂ.—Orig. pergament fără hrimon, inițiala înflorită, monograma și alte literile inițiale din text cu roșu. Arh. Stat. Buc., Ep. Râmnic, pach, 62 doc. 5.

*menului Bogoslav venitul depe moșia Viișoara din valea Oltețului și jumătate din dijma moșiei Zănoaga-Romanași.*

*Milostieiu Bojieiu Io Antonie Voevod i gospodin zemli Vlahiscoe, davat Gospodstvami siu poveleanie Gospodstvomi sfintei și dumnezeștii mânăstiri ce să chiamă Dobrușa și părintelui Bogoslov egumenul, ca să fie volnic cu această carte a Domnii Meale de să aibă a strânge toată dijma ce ar fi venitul de pre moșia dela Viișoara den gura Oltețului, însă de pre jumătate și dela Zănoaga ce să va alege partea mânăstirii din grâu, den meu, den orzu, den ovăs, den fân și den viie ce va fi vinăriciul și într'alte bucate den toate ce s'ar afla pre aceste moșie, precum iaste obiceaiu și de cătră nimenilea opreală să n'aibă. Și după ce va strânge toată dijma ce va fi, să o pue toată la un loc, să stea cu seamă bună și cu scrisoare, până ce să vor întreba de față 'nainte Domnii Meale cu călugării dela mânăstire dela Cepturile. Deci dupre judecata divanului Domnii Meale cui să va cădea, aceia vor lua dijma, pentrucă și cărțile de moșie ale Mânăstirii Dobrușii s'au oprit aici la boiarenul Domnii Meale Radul vel Logofăt, când vor veni călugării dela Cepturile să scoată de față la divan. *I naco dană iastă, i saam reche Gospodstvami.* Iulie 5 dni, leat 7178.*

*Io Antonie Voevod*

*Milostieiu Bojieiu Gospodin*

## V

*1670 Iulie 15. Cartea lai Antonie Vodă către părintele Dosoftei dela Tismana pentru înapoierea unor odoare ale mânăstirii ce au fost luate de Preda Ceaș Brătășanul.*

† *Milostieiu Bojieiu Io Antonie Voevod i Gospodar, davat Gospodstva-Mi siie povelenie Gospodstvo-Mi* părintelui Dosofteiu care-le iaste clisear dela sfântă mânăstire dela Tismana, ca să fie volnic cu această carte a Domnii Meale și cu sluga Domnii Meale Naicu de s'apuce pre Preda Ceașul Brătășanul să dea nește arginturi și 3 cai ce au fost luat în zilele Radului Vodă Leon dela sfânta mânăstire Tismana fără de porunca Domniei. Și încă au fost avut și pără de față în divan 'nainte Domnii Meale cu părinții dela mânăstirea Tismana, pentru multe argin-

NOTĂ.—Orig. hârtie, pecete mare aplicată în chinovar roșu. Arh. Stat. Buc., Ep. Râmnic, pach, 92, doc. 2.



turi și 1 inel den deagetul Sfântului și caii care iau fost luat Preda Ceauș, fără porunca Domniei, ca un om rău și fără de frica lui Dumnezeu. Deci el așa zicea înaintea Domnii Meale, cum le-au luat aceste care scrie mai sus cu porunca Radului Vodă. Deci i-am fost dat Domnia Mea *leagea țării* să jure cu 6 boiari, cum aceale arginturi și scule le au fost luat cu porunca Radului Vodă, jurând într'aceasta chip să aibă pace. Într'aceia el neputând jura, pus' au pre acei 6 boiari la mijlocul lor de i-au făcut de cătră părinții de la sfânta mănăstire pace, ca să dea den toate arginturile ce au luat dela sfânta mănăstire 1 inel de aur, care-le au luat den deagetul Sfântului care au fost cu robin mare și alte arginturi, precum să scriu într'această carte a Domnii Meale și 3 cai; iar el ca un om tare de cap, de cartea Domnii Meale n'au ascultat Derept aceia să fie volnic Do-softeaiu cliseariul cu această carte a Domnii Meale și cu sluga Domnii Meale ce scrie mai sus, să le apuce cu strânsoare să dea toate arginturile și caii deplin, precum scriu mai sus fără de voia lui și de cătră nimenilea opreală să n'aibă, că așa este porunca Domnii Meale. *I saam reci Gospodstva Mi. Pis Iulie 15 dni, leat 7178.*

*Io Antonie Voevod*

*Milostieiu Bojiei Gospodin*

VI

*1671 Aprilie 26.—Antonie Vodă dă Episcopiei de Râmnic dijma moșii Plăviceni.*

† *Milostieiu Bojiei Io Antonie Voevod i Gospodin, davat Gospodstvomi siu poveleanie Gospodstvami sfintii și dumnezeestii Episcopii ot Râmnic și părintelui Varlaam episcopul, ca să fie volnici oamenii sfintii sale de să ia dijma dela tot satul carie vor ara pre moșia sfintii Episcopii, dela Plăviceani ot sud . . .<sup>1)</sup>, den toate dupre obiceiul de preste tot hotarul cât iaste al sfintii Episcopii mai de 'nainte vreame, iar feciorii tesianții (sic) să n'aibă nici o treabă cu moșia sfintii Episcopii, căci au făcut tesianță cu Voico Postelnicul. Nu-s bag în seamă așjderea și niște cărți de moșia Plăviceanilor ale Episcopiei ce au dat Voico Postelnicul, să le dea la Episcopie, pentru că așa*

1) Loc liber. (jud. Olt N. R.).

NOTĂ. — Orig. hârtie, pecete mică în chinovar roșu. Arh. Stat. Buc. secția istorică.

iaste porunca Domnii Meale. Iar cui [i se] va părea cu strâmbul, să vie de față. *I i saam reci Gospodstvomi. Pis Aprilie 26 dni, leat 7179.*

*Io Antonie Voevod* [L.P.] *Milostieiu Bojiei Gospodin*

VII

*1671 Iunie 2. — Cartea lui Antonie Vodă dată lui Goran Logofătul din Olănești (Vâlcea) pentru răstoaca cu ograda și cu pometul până în muche cumpărată dela copii lui Chircă Hulubescu ot Râmnic.*

† *Milostieiu Bojiei Io Antonie Voevod i Gospodin, davat Gospodstva-Mi siu poveleanie Gospodstva-Mi sluga Gospodstva-Mi Goran Logofăt de Olănești ot sud Vâlcea, ca să fie volnic cu această carte a Domnii Meale de să-și fie răstoaca cu ograda, cu pometul până în muche, cu buna pace de cătră tot omul pentru că o au cumpărat dela soții sa și dela frate-său Mihai, feciorii Chircăi Hulubescul ot Râmnic, dereptu bani gata taleri 16, cu zapis de vânzare dela mâna lor și cu mulți boiari mărturie și cu știrea tuturor moșteanilor de acolo și o au ținut Goran Logofăt cu bună pace pân' acum și au cheltuit atâția bani de o au curățat și au făcut grădină și stupină. Iar dup' aceia cându au fostu acum, sculatu-s'au popa Mihail cu pără pentru răstoaca ce-au cumpărat Goran Logofăt și au venit de s'au părât de față cu Goran Logofăt 'naintea Domnii Meale în divan, zicându popa Mihail că nu l-a întreat Goran Logofăt, când au cumpărat și i s'au mai căzut lui a cumpăra că iaste moștean acolea pre lângă răstoacă. Iar Goran Logofăt așa să jăluia 'naintea Domnii Meale în divan, zicând cum cându au vrut el să cumpere răstoaca au întreat întâi pre toți moșteanii de acolo și pre popa Mihail și nici unii n'au vrut să o cumpere, deci el a dat banii și o au cumpărat cu voia tuturor moșteanilor. Într'aceia Domnia Mea am căutat și am judecat pre dereptul și pre leage, împreună cu tot divanul Domnii Meale, cum de va putea lua popa Mihail carte de afurisanie asupra lui, dela Goran Logofăt, cum n'au știut el de această răstoacă că o au cumpărat Goran Logofăt nici l'au întreat Goran Logofăt pre dânsul cându o au cumpărat, ci iaste*

NOTĂ.—Original hârtie, pecete mare, aplicată, roșie. Arh. Stat. Buc. Ep. Râmnic, pach. 87, doc. 7.



făr' de știrea lui. Luându cartea cu blăstem asupra lui să își [dea] moșiia și să întorcă banii lui Goran Logofăt, cu toată cheltuiala și să ție popa Mihail moșiia și ziua pân' la Sfânta Troiță, iar de nu va putea lua popa Mihail pân' la zi carte cu blăstem asupra lui, să fie lipsit de moșie, să-și ție Goran Logofăt, moșiia cu bună pace, răstoaca cu ograda, cu pometul pân' în muche, cum scrie mai sus, să-i fie moșie ohabnică feciorilor, nepoților în veaci, pentrucă iaste rămas popa de judecată la zi, înainte. *I naco dană iastă, i i samm rece Gospodstva-Mi. Pis Iunie 2 dni, vă leat 7179.*

*Io Antonie Voevod*

*Milostieiu Bojiei Gospodin*

VIII

*1671 Iulie 17.—Antonie Vodă scrie fostului egumen Tarpion dela mânăstirea Dobrușa, în privința pârii ce a adus-o postelnicul Preda, năstavnîc mânăstirii, pentru satul Vișoara.*

† *Milostieiu Bojiei Io Antonie Voevod i Gospodin, pisah Găspodstvomi ție egumen Tarpion . . .)* care-le a-i fost egumen la mânăstire la Dobrușa. Cătră aceasta-ți fac în știre Domniia Mea că aici 'nainte Domnii Meale la divan au avut pâra de față, Preda postelnicul sân Drăgoi slugear cu egumenul Bogoslov<sup>2)</sup> ot Dobrușa, care-le iaste acum năstavnîc Sfantii mânăstiri Dobrușii, pentru jumătate de sat den Vișoara și au rămas Preda postelnicul pre egumenul Bogoslov, ca să-și ție aceea jumătate de sat cu pace, numaiu au dat seama 'nainte Domnii Meale pentru o carte a Radului Vodă care au fost avut pâra cu tine și l-ai fost rămas, nefiind cartea lui Mateiu Vodă la Preda. Iar acum ajungându judecata cu divanul ca să-și ție ocina den Vișoara, în vreme ce vei vedea această carte a Domnii Meale, iar tu să cauți să dai cea carte a Radului Vodă și alte 2 cărți ce vor mai fi. Iar să nu o vei da și va veni cu jalbă, bine să ști că voiu trimite Domniia Mea de vei da făr' de voia ta. *Tolico pisah Gospodstvomi. Pis Iulie 17, 7179.*

*Io Antonie Voevod*

*Bojiei Milostieiu Gospodin*

NOTĂ.—Orig. hârtie, pecete mică în chinovar roșu. Arh. Stat. Buc. Ep. Râmnic, pachet 39 dec. 18.

1) Loc liber.

2) Scris mai pe urmă cu altă cerneală.

NOTĂ.—Original hârtie cu filigram, pecete mare roșie, aplicată, Arhivele Statului Buc. Ep. Râmnic, pach. 92, dec. 3.

Documente privitoare la satul Vârvor-Dolj

I

*1614 Sept. 10. Cartea domnului Radul Voevod fiul lui Mihai Voevod, cu care au dat întru stăpânire mânăstirii Coșunei Satul Vârvorul, tot cu tot hotarul și cu tot venitul, care sat zice că iaste, dat la mânăstire de Mihai Vodă prin cartea iscălită de însuși Măria Sa.*

Cu mila lui Dumnezeu Io Radul Voevod și domn a toată Țara Rumânească, fiul răposatului Mihai Voevod. Dat-am domnia mea această poruncă a domnii mele sfintei dumnezăștii mânăstiri ce să numește Coșuna, lângă Craiova, unde iaste hramul Sfântului Părintelui nostru arhiepiscopul și făcătorului de minuni al Miralichiei ca să-i fie ei satul Vârvorul, tot cu tot hotarul și cu toți rumânii și cu tot venitul ori cât să va alege, căci acest sat Vârvorul, fost-au mai denainte vreame megiași. Deci când au fost în zilele răposatului Mihai Voevod la cursul anilor 7104 (1596) ei s'au vândut acest sat de bună voe lui Mihai Voevod să-i fie rumâni și i-au cumpărat Mihai Voevod drept 30.000 costande. Apoi Mihai Voevod i-au miluit la această sfântă mânăstire Coșuna. Și am văzut domnia mea și cartea de milă a lui Mihai Voevod și scrisă mai jos cu însuși mâna lui Mihai Voevod.

Drept aceia am dat și domnia mea aceștii sfinte mânăstiri satul Vârvorul cum să fie sat de moștenire, cum l-au miluit Mihai Voevod, să-l ție fără de opreală de nimenea și într'alt chip să nu fie după porunca domnii mele. Și ispravnic însumi am zis domnia mea. Și'am scris eu Paraschiva vtorii logofăt în luna lui Septemvrie 10 văleat 7123.

pecetea gospod

*Io Radul Voevod*

II

*1760 Oct. 10. Cartea a 12 boeri, cari cu porunca boerilor Caimacami au cercelat și au îndreptat seamnele moșii Vârvorul a mânăstirii Bucovățul de către moșia Ciutura a mânăstirii Jitianul,*



*luați fiind de egumenul Ilarion.*

Noi doisprezece boeri cari am fost hotarnici la moșia Gabru din porunca dumnealor boerilor Caimacami ai scaunului Craiovei de am hotărît acea moșie de acolo, ne-au adus și sfinția Sa cuviosul părintele Ilarion, egumenul dela sf. mănăstire Bucovățul, o carte de poruncă dela dumnealor Caimacami, întru care ni s-a poruncește, ca după ce vom isprăvi de hotărnicia moșii Gabrovu, să mergeam și la moșia Vârvorul să căutăm seamnele hotariului, unde să hotărăște cu moșia Ciuturii mănăstirii Jitianul ca să vedem și să căutăm stricatu-s'au seamnele și piatra fărâmată iaste. Și după poruncă, am mers acolo în fața locului, dar fiindcă în anul trecut 1759 când s'au hotărît părintele egumenul Jitianul cu părintele egumenul Bucoviceanul tot pentru această pricină de hotar. După hrisoave și ocolnice ce au avut mănăstirile amândoăa și cu mulți oameni împreju- reni măturii și despre o parte și despre alta și egumenii amândoi față, s'au îndreptat această pricină de hotar foarte bine și acum întâmplându-ne noi trei boeri la această hotărnicie de acum dintr'acei doisprezece hotarnici de an, eu Barbul Portărescu, Costandin Giorocianul, Staico Golumbeanul știind pricina cum s'au îndreptat și acum de iznoavă am căutat și am mersu pe hotar unde s'au făcut acum pricina, și am văzut seamnele băgând de seamă seamne moșii Vârvorul de către moșia Ciutura din iază pcea (sic) din vadul cu pietrile, pintre gropile de cârciumă pe la un ștejar însemnat. De aci înainte pe mejdina cu crângu pin părul însemnat, prin țelină peste drum deci în piatra cea mare a Vârvorului, și din piatră pe supt coastă, pă marginea pădurii, peste vâlcea prin copacii cei înherați, pe supt coastă în cladinița glodului lângă iazăpcea, drept, înaintea la măgureale, apoi pe supt coastă în gura Padini Păcurariului. Apoi de aci la deal pin copacii înherați, unde să hotărăște cu moșia Gabrovu tot după seamnele ce s'au făcut an de doisprezece boeri. Am căutat și am cercetat și pentru stricarea pietrii și a seamnelor, și am văzut piatra stricată de o parte și a trecut de au călcat peste hotarul ce s'au îndreptat an cu hotarnicii de au luat dijmă de porumbu dupe trei locuri și am mai găsit și alte seamne de păr, ce

să însămnasă, tăiate după cum să veade pricina mai sus și după cum am văzut am dat înscris iar hotărîrea rămâne la boerii Caimacami.

Octomvrie 28 din 1760

- (ss) Barbul Portărescul vel portar, drept 4 boeri.
- (ss) B. Târnoveanu, drept 4 boeri.
- (ss) Costandin Giorocianul.
- (ss) Costandin Livezanu.
- (ss) Staico Golumbeanu, căpitan.
- (ss) Ștefan Vișoreanu.

### III

*1760 Oct. 31. Intărîrea boerilor Caimacami, ca să stăpânească mănăstirea Bucovățul moșia sa Vârvorul pe seamnele ce sânt puse de doisprezece boeri hotarnici dela leat 1759 și mănăstirea Jitianul să nu să mai întinză mai mult peste numitele seamne.*

Noi Caimacamii scaunului Craiovei, viind înaintea noastră la Divan Părintele Ilarion egumenul Bucoviceanul cu părintele Dionisie egumenul Jitianul, s'au citit această cercetare a boerilor hotarnici mai sus numiți și de vreme ce au adevărat cu sufletele dumnealor, cum că egumenul Jitianul au stricat piatra de o parte și un păr din seamne l-au tăiat, cu care pricină să calcă câtăva moșie a mănăstirii Bucovățului de către moșia Jitianului care greșeala egumenului Jitianului care au stricat hotarul de doisprezece boeri s'au ertat. Și am hotărît să stăpânească mănăstirea Bucovățul moșia Vârvorul pe seamnele ce sânt puse de doisprezece boeri de anul trecut, care seamne să numesc și în cartea aceasta și ce dijmă s'au luat după acea moșie cu pricină ce s'au călcat au întorsu-o Jitianu Bucoviceanului. Pentru aceasta am întărit și noi cartea aceasta ca să fie nestrămutat mai multă pricină la mijloc să nu mai aibă.

Octomvrie 31 din 1760

- (ss) Teofil Caimacamu,
- (ss) Barbul Gănescu biv vel stolnic.



## IV

1794 Noemb. 19. Carle de blestem o prea sfinții Sale episcopul Râmnicului chir Nectarie asupra celor ce vor fi știind sezmnăle și hotarale moșiilor mănăstirii Bucovățul, Vârvorul, Liamna și Săcuiu, să arate dreptul adevăr și să fie blagosloviți iar de vor tăinui să fie supt blestem.

Nectarie cu mila lui Dumnezeu smerit Episcopul Râmnicului al noului Severin.

Fiindcă egumenul Sfintei mănăstiri Bucovățul chir Daniil ne arată cum că mănăstirea are o moșie ce să numeaște Vârvorul, despre altă parte iaste altă moșie boerească ale cărora hotară să numesc Batina Telului și fiindcă să hotăraște Liamna cu Briasta și Săcuiu cu Ghindenii și Virița și fiindcă aceste toate moșii ale mănăstirii despre partea hotarilor să încotropescu de alții, drept aceia s'au găsit cu cale ca prin carte de blestem a să descoperi adevărul; adevă pe unde iaste stăpânirea mănăstirii. Deci scriem cartea smerenii noastre cu mare blestem și groasnică afurisenie asupra tuturor carii ori fi știind hotarale acestor moșii și pe unde are stăpânirea atât mănăstirea cât și ceilalți, și mărturisind adevărul să fie ertați și blagosloviți, iar ori carii din cei carii ori fi știind și nu va arăta dreptul, proclat și afurisit să fie de Domnul nostru Is. Hristos și de toate sfintele Soboară. Asemenea și de smerenia noastră. Fierul, pietrele, arama să putrezească și să să risipească, iar trupurile acelora să rămâie întregi și după moarte. Cel ce nu va mărturisi adevărul, să-l lovească cutremurul lui Cain, să moștenească bubele lui Ghiezi, parte și lăcaș să aibă cu Diavolul și cu afurisitul Aria, iar când veți mărturisi adevărul atuncea ertăciune veți avea. Această scriem.

1794 Noemvrie 19

(ss) Nectarie episcopul Râmnicului.

NOTĂ.—Aceste documente se găsesc la Arh. Statului Buc. secția Bunuri Publice în condica mănăstirii Bucovățul cu Nr. 146.

Primul document la fila 143.

Al doilea la fila 143 verso.

„treilea „ „ 144 verso.

„pătrulea „ „ 145.

Întocmai după cele din condică.

P.

Documente privitoare la moșia  
Ploșor-Dolj

## I

1792 Noemvrie 11.

Cercetarea polcovnicului Ion Opran dela Sud. Mehedinți pentru pricina, asupra unui codru de pământ, dintre Nișul Ploșoreanu și moșnenii Veleni.

Sud Mehedinți.

După jelibile ce au dat dumnealui boerul Nișul Ploșoreanu la dumnealui biv Vel Cămărașu caimacam, pentru un codru de pământ ce au jeliuit cum că i s'au călcat de moșnenii Veleani din moșia dumnealui Crovna, mi s'au făcut cinstite porunci ca, să le cercetez pricina acelu codru de pământ și urmând poruncilor am mers la fața locului să le fac cercetare și am găsit un zapis ce au fost dat numiții Veleani la jalba dintâi zapis de învoială la numitul Ploșoreanu ca să-și stăpânească moșia după cuprinderea zapisului lor și vrând să înștiințaz dumnealui Cămărașu de urmarea ce să făcuse, fiind eu însărcinat și cu potera județului, au eșit niște hoțomani și făcându-să răzvrăteala nu am înștiințat. Văzând numitul Ploșoreanu că să prelungește lucru au jăluit și dumnealui și făcându-mi-se cinstită porunca iarăș am mers la fața locului, de iznoavă am făcut cercetare unde fiind amândouă părțile față, întrebai pă numiții Veleani, sunt odihniți după zapisul lor ce să numește mai sus, cu o gură răspunsă că nu sânt odihniți, fiindcă la facerea acelu zapis nu au fost toți moșnenii; întrebai și pă numitul Ploșoreanu: este odihnit după acel zapis, cu o gură răspunsă că odihnit este. Dar fiind că numiții Veleani nu să odihnesc, văzui semnele locului după ocolnica lor că arat din fața Crovniei în jos pân' în capul Piscului, (la cărciuma Udrii Veleanu) ocolnica dumnealui Coceanii Ilincăi Vlădăiancăi de moșia Sălcuța, după dreptate căsii cu cale ca, din fața Crovniei pân' în capul Piscului, spre apa Dăznățuiului rămâne bun a numitului Ploșoreanu. Iar hotărârea cea desăvârșită rămâne la Cinstitul Divan.

1792, Noemvrie 11

(ss) Ion Opran, polcovnic,



Acest cuvânt ce l-am arătat cu diamesu este adăugat dela Opran că, în ocolnica Văleanilor nu scrie în cărciuma Udrii Veleanul ci scrie din fața Crovni în jos pân' în capul Piscului și deacolea pân' la deal în Netemil iar nu pân' în cărciumă.

## II

1859 Oct. 26.—*Inscrisul lui Danil sin Postelnicu Gheorghe prin care lasă fiului său Mitrică partea lui de moșie cu îndatorirea de a fi îngrijit la bătrânețe și la moarte.*

Din partea mea de moșie ce am în hotarul Plopșoru, dau fiu meu lu Mitrică jumătate, adecă stânjâni zăce la Mărza iar în Săliște șasă și jumătate, care moșie să aibă a o stăpâni; însă să nu fie slobod să vândă din acea moșie măcar o palmă, și din pădure asăminea să nu fie slobod a tăia opritură până nu voi da-o eu în tăere și atunci la drept ce i să va cuveni să-l împărțăm una și una și numitu, la vremea neputinții, să aibă a îngriji toate cele trebuincioasă pă mine atât și pă mătușă până la săvârșitu vieții, după săvârșirea vieții, să ne comânde cu toate rânduelile, și multe puține ce va rămâne, i va rămâneă pă sama lui și isprè am iscălit puind degetele în loc de pecetie Eu Daniel sân postelnicu Gheorghe adeverez.

859 Oct. 26

C. Vârtei martor.

Preotu Ioan „

. . . . . „

M. Verbicanu „

Eu Toma Becheanu „

„ Dobre Căluțoi „

„ Stancu Oprică ot Sălcuța martor.

Jos, întărirea înscrisului de Primăria satului Plopșoru din Jud. Dolj.

1859 Apr. 26

P.

## Vânzare de vie

1817, Aprilie 1.—*Frații Barbu și Constantin Catană vând o vie a lor aflată în Dealul Viilor-Craiova lui Preda Gheorghiu<sup>1)</sup>.*

1) M. R. O., Colecția M. Seulescu.

Adecă noi care mai jos ne vom iscăli. dat-am bun și încredințat zapisul nostru la mâna D[u]m[nea]lui nașului Preda Gheorghiu, precum să se știe că având eu un răzor de vie alături cu a Dum[nea]lui care au cumpărat-o dela cumnata noastră Gherghina, în răzorul cu aceea, care această vie o avem noi amândoi frații dă tovrășie și am vândut-o Dum[nea]lui nașului cu bună tocmeală cu pomii ei și cu tot cuprinsul ei în bani gata, t[a]l[er]i: 45, adecă patruzeci și cinci și am primit toți banii pă deplin în mână. Și via și răzorul vii D[u]m[nea]lui până la Onești rânduri părăsite. Deci să aibă D[u]m[nea]lui a o stăpâni în bună pace, copii din copii, nepoți, strănepoți, câți Dumnezeu îi va dăruj în veci. Și pentru mai adevărată credință ne-am iscălit ca să crează, puind și degetile în loc de pecete.

1817, April. 1

Eu Barbu Cătănescu am vândut de bună voe.

Eu Cos[ta]n[d]i[n] Catană am vândut de a mea bună voe.

Și am scris eu logof. Costandin Ierceanu cu zisa și cu învătătura mai sus numiților.

*Pe verso:* Zapisul vii ce am cumpărat dela finu Barbu și dela finu Costandin.

1817, Apr. 1

D. Mândroceanu

## Carte de scutehnicie

1819 Ian.—*Alexandru Nicolae Suțu scutește pe Matei sin Pătru ot sud Vilcea-Sutești de dijmărit și de vinărici.*

Milostiu Bojiu Io Alexandru Nicolai Suț VVd i gpodr davat gdvamii: dat-am cartea Domnii Mele întru cea de Dumnezeu nooă harăzită Domnie a Țări(i) Rumânești lui Matei sin Pătru sud Vilcea ca să-i fie privilegiu spre a fi cunoscut că este așezat la orînduiala boeril(o)r de neam la care orînduială, fiindcă să adeverează mai sus numitului a fi așăzat și din cărțile altor frați Domni cît și din catștile vistierii am binevoit Domniea Mea și i-am innoit acest privilegiu și printr'această domnească a noastră carte, prin care poruncim ca să fiie apărat de rîndul dăjdiilor vistierii ce sînt așezate pe an să scutească drepte bucatele lui de dijmărit i vinărici. Drept aceia am dat Domniea Mea a-



cest privilegiu, la mîna mai susu numitului ca să-i fiie spre  
adeverință pe loc. Pisah Gdvmi. 1819 Genr

Io Alexandru Nicolae Suful VVd. Milostiu Bojiu Gospodar  
(Pecete cu roșu)

s'au trecut la Cat. Vistieriei.

*Pe verso:* S'au arătat cu acest sinet după poruncă la  
îndreptarea Județului de acum lt. 820 Genar.

*Comisiz catagraficească a periodului al 4-lea.* Boerul de  
neam coprins în acest sinet să află mort, iar la comisie  
s'au înfățișat vrenicul său fiu anume Mihai.

1853 Martie 26

Găsit la D tru Mihăescu (†). Com. Sutești-Vâlcea.  
Acum în colecția mea.

Pr. D. Bălașă

### Insemnări

#### O bucată de mozaic roman la Mofleni

D-l A. Vincenz afirmă că avem indicii serioase că un cas-  
tru roman „eră așezat în apropierea mînăstirii Bucovățul-Vechi,  
lîngă apa Jiului“<sup>1)</sup>.

În legătură cu această afirmație, fac următoarea comunicare:

În partea de Sud-Est a bisericii Bucovățul-Vechi, la dis-  
tanță de 21 m., am găsit o bucată de mozaic de cărămidă, în  
formă de opt, lungă de 6 cm., lată de 35 mm., înaltă 2 cm. E  
din acelaș tip cu cele găsite la Sarmisegetuza, Drubeta, Ră-  
cari, etc.

Pr. D. Bălașă-Mofleni

Insemnare pe un vechi penticostar al  
Mănăstirii Bucovățul-Vechi dăruit  
de R. I. Pop librar Craiova

Fila: 74.

Aicea am scrisu în zilele Pasfangiului că s'au bătut cu / îm-  
păratu și bătu pă un an și cînd au lo/vit Turci[i] Pasfangii pă  
ai împăratului și au gonit; 2: mij ai / Pasfangii: 3: sute mij ai  
împăratului și întracea vreme / au fost țara rumîneasc[ă] de bă-  
taie de joc / că u[m]bla cat[a]nele pă tote drumumurile și / pă  
cine găsiia pă acelu om luo și lu ducea la / ordie legat și am  
însemnat aicea ca să nu să uite aceasta.

Iordache Logofăt (17)98 Mai 15

Pr. D. Bălașă-Mofleni

1) Vezi „Oltenia“ No. 2 pag. 20.

# OLTENIA

DOCUMENTE • CERCETĂRI • CULEGERI

CARTEA I

Nr. 5

1940



HANUL NEMȚESC din Craiova la 1847  
(Desen de Barbu Iscovescu)

CRAIOVA

1940



## Documente

### Documentele de închinarea mănăstirii Strihaia la Orfanotrofion

**Intărirea domnească la anafora a velișilor boeri, pentru  
închinarea mănăstirii Strihaia la Orfanotrofion**

*Io Constandin Gheorghe Hangeri Voevod i Gospodar*

După cum s'au găsit cu cale de către prea sfinția sa părintele Mitropolitul țării, și de către dumnealor cinstiții și credincioșii veliși boeri ai divanului domniei mele, ca să închine această mănăstire Strihaia la Orfanotrofion, spre a se ajutara din veniturile ei la cheltulala sârmanilor copii, fiind știută și domniei mele trebuința și lipsa ce are Orfanotrofia, primum domnia mea și hotărâm să fie închinată numita mănăstire la acest cuviincios loc; de care poruncim dumatule vel Vornice al obștirilor, să orânduiești un Epistat om credincios, ca să facă zapt toate lucrurile mănăstirei, și să epitropisească după orânduială, silindu-se pentru sporirea venitului a se putea ajutara Orfanotrofia.

1798 Mai 8

*Vel Logofăt*

[pecetea domnească]

### Prea Înălțate Doamne!

Nu numai din sfânta și Dumnezeiasca scriptură sântem porunciți, ci și chiar de însuși a noastră fire sântem silți a cunoaște și a simți că iubirea de oameni este una din cele mai dintâiu areți, această dar cunoștință fiind-că ne aduce la o mare obidă când vedem pre fratele nostru adică pe om pătimind, trebuie după datorie să arătăm la măria ta ca la unsul lui Dumnezeu și părinte de obște al patriei noastre mijlocul cu care s'ar putea aduce omul la nepățimire. Deci prin tr'aceasta a noastră plecată anafora arătăm mării tale, că, pentru o nepățimire ca aceasta, este orânduită cutia Epitropiei de obște, din care este legat a isvori cele patru milostenii mari, dintre care una adică a Orfanotrofiei, fiindcă nu-și are ajutorul cel cuviincios, prin care să poată a-și implini după trebuință facerile sale de bine către nemernici sârmani; de această dată nu putem găsi din destule mijloace cu care să-și poată avea pe deplin ajutorul

cel cuviincios, de cât numai mănăstirea Strihaia ot Prez, Olt ce nu este închinată nicăiri; De aceia dar socotim a fi cu cale, ca de vei binevoi și măria ta să fie închinată această mănăstire la Orfanotrofion, ca din venitul ei să se facă oareși ce ajutor la hrana și creșterea sârmanilor copii; Iar ani înălțimei tale dela Domnul Dumnezeu fie mulți și fericiți.

1798 Mai 6

### Hrisovul lui Constandin Hangerli Voevod, pentru închinarea mănăstirii Strihaia la Orfanotrofiu

*Io: Constandin Gheorghe Hangerli Voevod și domn  
al Țării Românești*

Intre toate alte bunătăți cu care se deosibește omul de alte zidiri Dumnezești ce sânt pre pământ, una aceasta este mai mare, adică a Izvodi neștine cele ce n'au fost mai înainte, dar îi sânt de datorie a le face, care lucru îl asemănează cu Dumnezelrea, și 'l face zlditor de lucruri în faptă, și din toate ce s'ar apuca firea omenească să facă, ori din iubire de cinste a se procopsi la învățătură, ori din iubire de slavă a câștiga dregătorii, sau din mare râvnă a face lucruri vitejești, cel mai mare, și cel mai bun este milostivirea de a sprijini și a ocroti pre cel lipsiți, milostenie la cei scăpătați, mila la copii cei săraci de părinți. Această bună faptă împreună cu toată biserica Domnului Hristos, o avem domnia mea cea mai mare și cea mai înaltă facere de bine, care aceasta o socotim din tot cugetul domniei mele, că este cea mai mare și mai puternică din alte bunătăți prin care nu numai fieși care cetate și oraș se obla- duește cu dreptate și se sporește cu bună orânduială, ci și cei mai mari și domni ai lor printr'insa să întăresc neclintiți, și cu cuviință să slăbesc; printr'această faptă a milostivirei, și necazul și obida contenește, uneori și însuși moartea să mută și să schimbă în bucurie și în viață, iar mai vârtos că printr'insa cea mare și proslăvită bunătate întoarce spre milostivire, și îmblânzește pre Dumnezeu, și tot orice păcat să șterge și ori ce greașă să iartă, și ori ce Dumnezeiască urgie încetează, fiindcă milostenia acopere mulțimea păcatelor; Această bunătate poate și a se spori cât de mult, și a aduce nenumărat folos, nu numai într'această vremelnică viață, ci și la vecinica viitoare,



când dar și în ce chip poate să fie aceasta? Zicem domnia mea că va fi când se va iconomisi, și se va așeza cu întemeere și cu mare înțelepciune un neconținut pârâu curgător de milă și un izvor neîncetat de faceri de bine; Aceste dar folosințe trupești și sufletești luându-le aminte domnia mea, și cu de amăruntul cercetându-le, și cu râvnă creștinească socotindule, hotărâam printr'acest domnesc hrisov al domniei mele așezarea și întemeerea vecinică a Orfanotrofiei, adică a casei cei hrănitore de copii cei sărmani fără de părinți, care un lucru ca acesta măcar că lau fost cugetat și cei mai dinainte frații noștri domni, precum am văzut un hrisov al domniei sale Seifului nostru dintru întâia domnie, dar în faptă nu s'a pus cu mijlocul acela ce trebuie, de a putea fi totdeauna un orfanotrofion nestrămutat căci niciuna din veniturile acelea care s'au fost chibzuit pentru hrana de copii sărmani, pre cum se coprinde la numitul hrisov, n'am găsit urmându-se, pre cum nici loc de locuință pentru copii sărmani n'am aflat slobod, și așa, nefiind veniturile cele cuvințioase la un astfel de lucru, n'a avut țara până acum niciun orfanotrofion cu orânduială.

De aceia dar chibzuind domnia mea a găsi mai întâiu cele trebuințioase și stătătoare venituri pre cum trebuie să le aibă un Orfanotrofion a se putea ținea d'apururea, cu sfat de obște după anafora ce ne au făcut prea o sfinția sa părintele Mitropolitul Ungrovlahiei și cu dumnealor cinstiții și credincioșii boeri veliți ai divanului domniei mele am afierosit la orfanotrofion, întâiu mănăstirea Strihala din sud Mehedinți, care mănăstire slobodă a țării fiind iarăși la loc aici folositor de obște al țării, sau afierosit fără de a se înstreina la alte locuri, ca să se cheltuiască adică veniturile ei la hrană de copii sărmani, precum și cele trei mănăstiri știute asemenea sunt afierosite mai înainte de alți frați domni la spitaluri, cu care acest mijloc mai vrednică pomenire și sufletească mântuire vor dobândi acei răposați ctitori hrănindu-se atâta suflete de sărmani nevârșnici, care nici știu a cere, nici pot a socoti, nici pot a cuvânta cele trebuințioase lor, la care mănăstire să se orânduiască de la Epi-tropia Obști iconom vrednic, ca să strângă toate veniturile ei tot d'auna pe seama Orfanotrofiei grijind orânduitul iconom ca să se ție și sfânta biserică din numita mănăstire cu bună podoabă și cuvința ei slujindu-se de apururea sfintele liturghii intrânsa, cum și zidirile și toate acareturile ei să fie în bună starea lor.

Al doilea, afierosim la Orfanotrofion vama și tot venitul

târgului Drăgăici ot sud Buzău, care se face odată într'un an la 24 ale lui Iunie, care târg, după anafora ce ne-au făcut prea sfinția sa Mitropolitul Ungrovlahiei găsindu-l slobod domnesc, l-am mutat aproape de Orașul Buzăului pe loc domnesc, care și acest loc după volnicia ce au domni asupra lucrurilor slobode domnești l-am afierosit iarăși la Orfanotrofion, ca să aibă și locul și să ia și vama după orânduiala ponturilor cum s'a luat și în anul trecut, și tot venitul târgului, din care vama să dea pe tot anul la spitalul de acolo acei talere una sută cincizeci, precum am rânduit.

Al treilea am afierosit la Orfanotrofion toate prăvăliile, care sânt să le zidească luminata prea iubita doamna noastră Lucsandra Hangeri cu cheltuiala sa pe locul mănăstirii Mihai Vodă, ce se numea Grajdurile Curții, până lângă ulița ce poartă către casele dumnealui vel logofăt Știrbei, din podul ce-l mare, care loc aflându-se d'apururea Viranea deschis fără d'a se folosi numita mănăstire cu nimic dela dânsul, s'a făcut așezământ cu chirie pe an după obiceiul pământului pre cum coprinde zapisul igumenului, aceste prăvălii cu locul de sub dânsule, să le stăpânească toate Orfanotrofiile, luând tot venitul lor, din care să dea mănăstirii chiria după așezământ.

Al patrulea, acei câte talere: treizeci pe an dela tot prăvăliașul brăgar, care numai acest puțin venit de la brăgarii l'am găsit pentru Orfanotrofion, făcut în urmă, din vremea domniei sale răposatului Nicolae Vodă Caragea, orânduim ca și de acum înainte să se ia pe tot anul acești bani dela brăgarii la Orfanotrofion.

Al cincelea, adăogăm la Orfanotrofion și dela igurgii ce-și fac alișverișul lor aici în București să se ia câte talere patru pă an.

Al șaselea, lângă aceste venituri orânduim ca să aibă Orfanotrofion și treizeci dârvari nedajnici cu pečetuituri pentru aducerea lemnelor de foc la Orfanotrofion, pă cari să nu'i metahrisească nimenea spre al său interes, fără numai la trebuința Orfanotrofiilor. După ce dar am orânduim aceste trebuințioase venituri, pre cum mai sus le arătăm, hotărâam și cuvințiosul număr al sufletelor de sărmani, ce sânt a se hrăni totdeauna la Orfanotrofie, și locul pentru adunarea și locuința lor, și mijlocul al bune orândueli, care voim să se păzească la Orfanotrofie, precum mai jos arătăm în ponturi:

1. Optzeci de suflete sărmani, însă patruzeci parte băr-



bătească, și patruzeci parte femească, să se primească în Orfanotrofion d'a se hrăni totdeauna, când însă nu vor fi copii până la numărul de patruzeci, iar fete vor fi mai multe de patruzeci, să se primească și fete în loc de copii până iar la numărul de patruzeci, pre cum și când nu vor fi fete până la numărul de patruzeci, iar copii vor veni mai mulți peste patruzeci, asemenea să se primească ca să se hrănească adică în Orfanotrofion totdeauna optzeci de suflete.

2. La biserica ce se numește a Manii Brutarul ot Mahalaua popii Radului, poruncim Epitropiilor Obști, să zidească două curți, indestulate cu câte odăi trebuesc în lăuntru lor pentru lăcuința a optzeci de suflete, 1 pentru iconom, preoți, dascăl și dascăliță, din care zidiri, una să fie Orfanotrofion de copii, iar alta de fete, și fieș care curte să albă poarta ei osebită, a cărora zidirei cheltuială văzând dumnealui cinstitul și credinciosul boerul domniei mele biv vel Cliucer Alexandru Văcărescul, fiul cel dintâi, și sin clironomul răposatului boer Ianache Văcărescul biv vel Vistier, folosul sufletesc ce poate pricinui acest Orfanotrofion, și fiindcă peste părțile de clironomie, care li s'au căzut, 'ș-au luat fieșcare clironom d n averea numitului răposat, sau deosebit o indestulată parte și sufletului răposatului pentru pomenire, unde fiind că nu poate fi mai vrednică pomenire, și sufletească ușurință în adevăr a acelu răposat, de cât la acest cuviincios loc de lăcuința și odihna la atâtea suflete sărmani fără de părinți, însăși Dumnealui a provalisit și a cerut ca să se facă aceste zidiri cu cheltuiala din partea ce s'au deosebit a sufletului răposatului părintelui său, care și domnia mea găsindu-o cu cale aceasta ca la un lucru de vrednică pomenire și folositor țării aceștia și patrii întru care răposatul acela boer a trăit, s'a cinstit și s'a chivernisit, hotărâm și poruncim ca din partea sufletului să se ia cheltuiala cea trebuincioasă la zidirea și săvârșirea întreagă a acestor două Orfanotrofii.

3. Priimința acestor sărmani să fie numai din cei mici, adică din prunci sugaci până la șase, șapte ani rămași fără părinți ce sânt sărmani cu adevărat fără de nici-o moștenire dela tatul lor, și desăvârșit săraci și fără de nici-o rudenie vrednică și putincioasă a-i ocroti și a-i hrăni după datorie și după fireștile legi, pe carii atât partea bărbătească, cât și partea femească să-i rânduiască afară la doici bune ca să-i hrănească și să-i crească până la un an și jumătate în cât vor

fi sugători, ca să nu șază în năuntru Orfanotrofiei atâtea mulțime de doici. Dar în câtă vreme se vor afla prunci și pruncele acelea afară la doici, să nu lipsească iconomul și soția lui, cum și alți trimiși dela Orfanotrofii a merge ca să vază de-i hrănesc cum se cade și ca să le dea trebuincioasa cheltuială dupe tocmeala ce au făcut, ca să nu aibă doicile pricină de lenevire, ci încă să le îndatorească să aibă durerea ca de însuși fii lor, și peste un an și jumătate să-i ia în Orfanotrofion, iar de vor veni din cei trecuți peste ani șapte, să nu se primească la Orfanotrofii, dar nici să se isgonească de tot când vor fi fără de nici-o ocroteală, ci prin dumnealor Epitropii Obștii să se dea ori la meșteșuguri sau la alte părți ce se va găsi cuviincioase, sau pe la rudeniile lor, ca să nu piară, iar pentru sărmani ce vor rămânea cu oareși care periusie avem domnia mea deosebită orânduială prin hrisov făcută a se iconomisi de Epitropia Obștii.

4. Acești mai sus ziși prunci și prunce, partea bărbătească să se hrănească și să se crească de Orfanotrofii, până vor ajunge la vârstă de ani zece sau unsprezece, iar partea femească până la ani doisprezece.

5. La amândoa aceste Orfanotrofii fiindcă sânt aproape una de alta la un loc, să rânduiască epitropi, un om vrednic iconom însurat din cei cu vârsta înfrântă, și soția lui asemenea, amândoi cu fire și viață bună, cari să fie și șazători cu lăcuința lor în Orfanotrofion, care acest iconom luând dela epitropi toată cheltuiala cea trebuincioasă pentru hrana sărmanilor și a poslușnicilor, și pentru îmbrăcăminte lor, cum și pentru biserică să grijască cu durere pentru toate cele trebuincioase, și pentru ceia ce va lua și va cheltui, să și dea socoteala la Epitropie, și iconomul să ia aminte la Orfanotrofion al copiilor bărbătești, cum și soția lui să ia aminte la Orfanotrofion al fetelor, pă care econom să-l asculte toți poslușnici și poslușnicele, fiind datori amândoi să stea către celelalte orânduite femei cu luare aminte, ca să îngrijească cu durere și cu milă pentru ocrotirea și buna căutarea copiilor, să nu se poarte cu lenevire, nici să treacă cu vederea cât de puțin lucru din cele trebuincioase spre bună creșterea lor, sau să facă vreo atacsie, păzinduse și curățenia cea cuviincioasă în lăuntru atât la un Orfanotrofion, cât și la altul, căci de se va întâmpla vreun cusur, sau vreo altă atacsie însuși se va pedepsi.

6. La Orfanotrofion al copiilor bărbătești să fie rânduiți



un dascăl cu bună fire bătrân pentru cină, având oareși care învățătură și de Elinica, fie preot sau mirean. Așijderea să fie orânduții și doi preoți de slujba bisericii bătrâni, din care unul să fie și dascăl rumânesc copiilor, aceștia poslușind câte trei și biserici, să aibă a pune pă copii la învățătura cărții dela trei ani mult dela patru ani înainte, știindu-se nu numai să-i învețe carte, ci încă să-i îndemneze către bune urmări, învățându-i începăturile buneii credințe ale rugăciunilor și câte alte sânt spre bună obiceiire, deprinzându-i și la scrisoare.

7. La Orfanotrofion al fetelor în loc de dascăl să fie orânduite două dascălițe călugărițe înfrânte, cu viețuirea fără de prihană, care să învețe pă fete ale închinăciunii și ale lucrului de mâini câte sânt trebuincioase la partea femeiască, și să le povățuiască spre cele de bună obiceiință, să fie și un preot bătrân duhovnic, care va posluși și acesta bisericii la Sfintele Liturghii.

8. Epitropul Obștii carele are treaba Orfanotrofiei, să fie dator a cerceta de față și pă subț cumpăt, și și însuși a merge adesea la aceste Orfanotrofii, ca să vază de se păzește buna orânduială întrânsele, și să nu treacă cu vederea niciun cusur ori al iconomului, sau al acelorlalți orânduți spre hrana și creșterea sârmanilor, și spre buna orânduială.

9. Porțile acestor Orfanotrofii să fie încuiete pururea ca fără de trebuință să nu se deschiză, iar pentru trebuințele cele d'apururea să albă câte o porțiță în poartă, care și aceia să nu se descue, fără numai după ce va răsări soarele, și la unsprezece ceasuri din zi să se încue, și nici copii nici fetele să nu aibă voe a eși din Orfanotrofion afară, fără numai câte odată de va face trebuință împreună cu povățuitoarii lor, nici ceilalți să n'aibă voe a eși afară din mănăstire colindând încoace și încoalea fără de știrea iconomului, și fără de trebuință.

10. Cu câteva zile mai nainte de praznicul bisericii, Epitropii să aibă a cerceta pe copii cei ajunși la orânduita vârstă, și după iscusința, isteșimea, tragerea de inimă și după neamul lor (de va fi cunoscut), să facă foale de dâșii, de a se împărți ori la școala cea mare pentru învățătura desăvârșit, sau la curtea domnească, sau la neguțatori de treabă și cunoscuți, sau la meșteri asemenea de ispravă pentru meștesuguri, ori la vreun boer, neguțator, sau la altul de ispravă ce va vrea a primi vreunul, ca să-l crească pentru sufletul său, și mergând la ziua praznicului domnul acolo, să arate Epitropii și cu ico-

nomul acel Catastif cu copii dimpreună, din carii să primească Domnul patru copii, Mitropolitu doi copii, Episcopii câte un copil, și dumnealor boerii, cari și câți vor vrea a lua câte unul, și îndată se se primească la Orfanotrofion alți copii sârmani în loc spre împlinirea orânduitei sume, iar și în curgerea anului oricine din cei de treabă cunoscuți vrând a cere vreun copil și din cei mai mici neajunși la orânduita vârstă pentru pomenirea sa, sau pentru ca să-l facă fecior de suflet, să i se dea cu căzuta cercetare, și să se arate Domnului, și aceasta la ziua praznicului.

11. Asemenea și la Orfanotrofion al fetelor să facă cercetare Epitropii fetelor celor ajunse în vârstă și să le ia înscris, pe care cu foae împreună la ziua praznicului să le arate doamnei, carea să cuvine într'adins pentru acest plăcut lui Dumnezeu lucru, a merge la Orfanotrofion, din care să primească Doamna două fete, și din jupânesele Etpaiului luminăției sale, care va vrea a primi și a lua câte una, celelalte dar câte vor rămânea venite în vârstă, să se mărite după starea lor, ori dela cutia milosteniei, ori din prisosul venitulul Orfanotrofiei (de nu va fi trebuință pentru vreun meremet, sau alte trebuincioase cheltueli) sau din ajutorul domnului, iar în curgerea anului, de se va afla cineva a cere și din cele mai mici, să se urmeze cum am zis mai sus pentru copii a li se da cu bună cercetare ipochimenului.

12. Să se ție condică apururea la Orfanotrofion și la Epitropie, atât de copii cât și de fete, când s'a priimit la Orfanotrofii, când s'a dat, unde și la cine anume, și cu ce simfonie și din ce părinți sânt (de vor fi cunoscuți).

13. Primenele din destul la copii și la fete așternuturi și îmbrăcăminte la toți d'opotrivă de iarnă și de vară cu căzuta iconomie, și hrana mâncării lor cu bucate curate, și căldură în vreme de răceală, toate acestea să le îngrijească Epitropii prin orânduitul iconom a le avea sârmanii nelipsit, împărțindu-le la câte mese va trebui a se face, având fieșicare Orfanotrofion cuhnă sa osebită, i slugile și slujnicile câte vor fi trebuincioase, și câte un portar.

14. Din doctorii politiei, care sânt orânduți cu leafă dela Epitropie să chibzuiască Epitropii Obștii pe unul de a fi la amândouă aceste Orfanotrofii orânduiti, carele pe toată ziua să fie dator a merge odată spre cercetarea copiilor și a fetelor, iar când va fi trebuință, să aibă a merge și de două ori ca să



grijească de buna căutarea și sănătatea lor, căruia pentru osteneala sa, osebi de leafa ce ia dela Epitropie să i se mai dea și din venitul Orfanotrofii pe lună talere: treizeci, să fie însă ferit de boale lipicioase, cum: vărsat și altele, care poate să aducă vre-o molipseală în Orfanotrofii, iar de se va amesteca prin neștiință, să nu meargă îndată în Orfanotrofii, până nu se va aerisi și se va curăți, să nu se amestece nimeni la așezământul acestui doctor, fără numai Epitropi, nici să poată zice cinevași scoate pe cesta și pune pe cela, dar nici doctorul acesta dela cel săraci ai politiei să nu ia plată, după cum și ceilalți doi asemenea sânt porunciți, carii au a merge cu promitie și la cei scăpătați și la cei chivernisiți.

15. Pe fieșicare an odată să se închee socoteala de toate veniturile i cheltuelile Orfanotrofiilor de prea Sfinția Sa Mitropolitu dumnealui vel Logofăt de țara de sus, și cu dumnealui vel Postelnic, ce vor fi după vremi, și cu dumnealui Vornicul Obștirilor, și iscăllindu-se de toți, să se arate Domnului, ca să se întărească, și din prisosul venitului ce va rămânea din an în an ori să se facă meremeturi de va fi trebuință ori să se cumpere vreun acaret pentru folosul Orfanotrofiilor, sau să se mărite din fetele Orfanotrofiei ce au venit în vârstă. Iar prea sfinția sa Mitropolitu ca un duhovnicesc părinte al sârmanilor și cu dumnealui vel Postelnic să grijască cu luare aminte peste toată vremea de să păzește buna orânduială a Orfanotrofiilor. Aceste dar câte mai sus cu fierbințeală sufletească, le-am întocmit domnia mea. Voim și hotărâm să se pue în faptă fără de zăbavă și să se păzească nestrămutate, care măcar că nu sântem la îndoială că și domnia lor frați noștri domni, ce vor obla-  
dui în urmă țara aceasta, cu iubirea de oameni ce au, le va întări ca niște întocmiri de un lucru folositor patriei aceștia, și plăcut lui Dumnezeu, care nu supără nici la vreun interes al Cămării, sau al Vistierii domnești, dar cu toate acestea rugăm pă domniilor frățește, ca să aibă bunăvoire spre întemeerea și nestrămutarea acestui lucru cuvliacios, în vreme ce când vom trece cu vederea acest fel de bunătați, mai vârtos noi, carii ne-am învrednicit la stăpâniri de țări și de noroade, nu vom rămânea neimpărtașiți păcatului. Drept aceia am întărit în cinst hrisovul acesta cu însuși domneasca noastră iscăllitură și pecete, și cu credința prea iubiților domniei mele fii: Mihail Voevod, Alexandru Voevod, Nicolae Voevod, marturi puid și pe dumnealor cinstiți și credincioși boeri veliți al divanului domniei

mele: Pan Dimitrache Ghica vel ban, Pan Nicolae Mavrocordat vel Spătar, Pan Nicolae Brâncoveanu vel Logofăt de țara de sus Pan Manolache Krețulescu vel Vornic de țara de sus, Pan Scarlat Ghica vel Vistier, Pan Constandin Fillpesco vel Vornic de țara de jos, Pan Radul Golescu vel Vornic al obștirilor, Pan Radul Slătineanu vel Vornic al treilea, Pan Constandin Știrbei vel Logofăt de țara de jos, Pan Manolache Grădlșteanu vel Vornic al patrulea Pan Matei Fălcoianul vel Logofăt al obiceiurilor Pan Iordache Suțul vel Postelnic, Pan Costache vel Hatman, Pan Teodorache Iuliano vel Clucier, Pan Grigorie Greceanul vel Paharnic, Pan Dimitrie Papazoulu vel stolnic, Pan Dimitrie vel comis, Pan Teodorache Văcărescul vel Sluger, Pan Iordache vel Pitar, fostau Ispravnic la săvârșitul hrisovului acestuia dumnealui cinstitul și credinciosul boerul domniei mele vel Logofăt de țara de sus Nicolae Brâncoveanu, căruia și poruncim a se scrie hrisovul acesta în condicele divanului d'aicea și dela Craiova, a Vistierii, a Mitropolii, a Epitropii de Obște și la logofeția de obiceiuri.

S'au scris la întâiul an dintru întâia domnie a domniei mele aici în București. Leatul 1798, Mai 29 de Răducanu Poenaru biv. vel Logofăt Cond'carul.

*Io Constandin Gheorghe Hangeri Voevod.*

pecete domnească

### Hrisovul lui Ioan Gheorghe Caragea Vodă, prin care întărește închinarea mănăstirei Strihaia la Orfanotrofion

*Io: Ioan Gheorghe Caragea Voevod și Domn al Țării Românești*

Cutia milosteniilor fiind întocmită într'adins pentru faceri de bine, se aseamănă întocmai ca o jicniță de lăină și vas de untdelemn, din carele cei săraci sârmani și văduve își mângăie flămânzirea de a nu-și da sufletul, ca acea văduvă din vremea prorocului Ilie Tezviteanu. După această dar asemănare bună și lui Dumnezeu plăcută faptă a săvârșit răposatul Constandin Vodă Hangearlău, în leatul 1798, prin hrisovul domniei sale abătând într'acest râu (din carele să adapă viile și țarinle) săracilor curgerea veniturilor mănăstirei Strihaia din sud Mehedinți, care acea bună întocmire, măcar și de n'a întărit-o înscris cei din urma domniei sale frați luminați domni, văzându-o însă, urmân-



du-se fără cătuși de puțină strămutare, și primind urmarea ei în vremea domniei lor, luminățiilor sale, acea primire este chiar întărire săvârșită mai mult prin faptă de cât prin cuvinte, iar la trecuta schimbare acei de aici oblăduiri desputernicindu-se și această bună întocmire ca și altele, a catandisit ca veniturile acestui sfânt lăcaș să curgă și să se adune în punga numai a unui om parte preotească în loc să se mângâe cu aceasta mulți săraci la nevoile lor. Acestea făcându-ni-se cunoscute prin anafora de către dumnealui cinstit și credincios boerul domniei mele biv vel Vistier Ioan Mosh Epistatul Epitropii Cutii Obștirilor, n'am găsit cu cuviință a suferi de a se urma mai mult acest catahrisis, și mai ales nefiind închinată această mănăstire la vreun alt sfânt lăcaș, ca din evlavia aceluia să fim popriți a o dezghina de acolo. De aceia printr'acest cinstit al nostru hrisov întărim aceiași întocmire, și hotărâm a fi mănăstirea Strihaia și de acum înainte a fierositate la cutia Orfanotrofiei, și toate veniturile ei să se adune, și să se ia pă seama cutii Obștirilor, ca în loc de a se folosi dintr'aceste venituri numai unul, precum s-au urmat până acum, să se folosească mulți, și aceștia săraci, sărmani și văduve; rugăm dar și pe cei din urma noastră luminați frați domni, cari se vor învrednici a oblădui această creștinească țară, să binevoiască a întări prin hrisoavele domniilor sale această de suflet folositoare bună întocmire, ca și ale domniilor sale bune întocmiri și faceri de bine să fie de alții întărite și în seamă ținute, adevărind hrisovul acesta cu însuși domneasca noastră iscălitură și pecetie, și cu credința prea iubiților domniei mele fii: Gheorghie Caragea Voevod, Constandin Caragea Voevod; martori fiind și dumnealor cinstiți și credincioși boeri veliți ai divanului domniei mele: Pan Constandin Filipescu vel ban, Pan Radu Golescu vel Vornic de țara de sus, Pan Grigorie Brâncoveanu vel Vistier, Pan Grigorie Ghica, vel logofăt de țara de sus, Pan Radu Slătineanu vel Vornic de țara de jos, Pan Dumitrașco Racoviță vel Vornic al treilea, Pan Istratie Crețulescu vel Vornic al patrulea, Pan Iordache Slătineanu vel logofăt de țara de jos, Pan Constandin Suțul vel hatman, Pan Mihalache Manul vel Vornic de poliție, Pan Mihalache Suțul vel Spătar, Pan Constandin Vlașuț vel postelnic, Pan Atanasie Hrisopolu vel logofăt al streinilor pricinii, Pan Nestor vel Cliucer, Pan Alexandru Mavrocordat vel Căminar, Pan Dimitrie Manuș vel Comis. Și Ispravnic Pan Mihalache Shina vel grămatic. Și s'a scris hrisovul acesta în anul dintâu dintru întâia domnie a

domniei mele, aici în Orașul scaunului domniei mele București, la anii de la nașterea Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

1813 Martie 30, de Chiriță Logofătu de divan.

pecetea domnească

Io: Ioan Gheorghie Caragea Voevod

Grigorie Ghica vel Logofăt prociit

biv vel Medelnicer

### Hrisovul lui Alexandru Nicolae Suțul Voevod, prin care întărește închinarea mănăstirii Strihaia la Orfanotrofion

Io: Alexandru Nicolae Suțul Voevod și Domn al țării Românești

Cutia milosteniilor fiind întocmită într'adins pentru faceri de bine se aseamănă întocmai ca o jicniță de făină și vas de untdelemn, din carele cei săraci sărmani și văduve, își mângâie flămânzirea de a nuși da sufletul, ca acea văduvă din vremea prorocului Ilie Tezvitianul. După aceasta dar asemănare bună, și lui Dumnezeu plăcută faptă, a săvârșit răposatul Constandin Vodă Hangerău, în leat. 1798, prin hrisovul domniei sale, abătând într'acest râu (din care se adapă viile și țărinile săracilor) curgerea veniturilor mănăstirii Strihaia din Sud Mehedinți, care acea bună întocmire măcar și de n'a întărit-o înscris cei din urma domniei sale frați luminați domni, văzându-i însă urmându-se fără cătuși de puțină strămutare, și primind urmarea ei în vremea domniei lor luminățiilor sale, acea primire este chiar întărire săvârșită mai mult prin faptă de cât prin cuvinte, iar la trecuta schimbare acei de aici oblăduiri, desputernicindu-se și această bună întocmire ca și altele, a catandisit ca veniturile acestui sfânt lăcaș să curgă și să se adune în punga numai a unui om parte preotească, în loc să se mângâe cu aceasta mulți săraci la nevoile lor.

Aceste făcându-se cunoscute prin anafora de către dumnealui cinstit și credincios boerul domniei mele biv vel Vist. Ioan Mosh Epistatul, ce era Epitrop cutiei Obștirilor, atunci în leat 1813, către domnia sa Seiful nostru, n'a găsit cu cuviință a suferi de a se urma mai mult acest catahrisis, și mai ales nefiind închinată această mănăstire la vreun alt sfânt lăcaș, ca din evlavia aceluia să fim popriți a o dezghina de acolo, ci prin hrisovul domniei sale a hotărât a fi această mănăstire Stri-



hala și de acum înainte la cutia Orfanotrofiei și toate veniturile ei să se adune și să se ia pe seama cutiei Obștirilor, ca în loc de a se folosi dintr'aceste venituri numai unul, precum s'au urmat până acum, să se folosească mulți, și aceștia săraci sărmani și văduve. Drept aceia învrednicindu-ne și pre noi Domnul Dumnezeu cu al treilea domnie a acestii pravoslavnice țări Românești, am binevoit de am întărit și domnia mea această bună întocmire, și hotărâm ca întocmai să se urmeze. Rugăm dar și pe cei din urma noastră frați domni, cari se vor învrednici a oblađui această creștinească țară, să binevoiască a întări prin hrisoavele domnilor sale această dă suflet folositoare bună întocmire, ca și a le domnilor sale bune întocmiri și faceri de bine, să fie de alți întărite și în seamă ținute, adevărind hrisovul acesta cu însuși credința domniei mele Io: Alexandru Nicolae Șuțul Voevod, i cu credința prea iubiților domniei mele fii: Nicolae Voevod, Gheorghie Voevod, Ioan Voevod, Scarlat Voevod, Dimitrie Voevod, Grigorie Voevod; Martori fiind și dumnealor cinstiți și credincioși boerii veliți ai divanului domniei mele: Pan Constandin Crețulescul vel ban, Pan Barbul Văcărescul vel Vistier, Pan Istratie Crețulescul vel Vornic de țara de Sus, Pan Mihalache Manul, vel Vornic de țara de jos, Pan Gheorghie Filipescu vel Logofăt de țara de sus, Pan Constandin Filipescu vel Vornic, Pan Gheorghie Goleșcul, vel Vornic, al Obștirilor, Pan Grigorie Ralea vel Vornic, Pan Constandin Goleșcul vel Logofăt de țara de jos, Pan Nicolae Slugearoglu vel Post., Pan Dimitrie Hrisoscoleu vel Logofăt de Obiceiuri, Pan Gheorghie Vlăhuț vel Spătar, Pan Manolache Băleanul vel Vornic al Politiei, Pan Alexandru Hariton vel Căminar, Pan Alexandru Desila vel Comis. Și Ispravnic Pan Gheorghie Filipescu vel Logofăt de țara de sus.

S'a scris hrisovul acesta în anul dintâiu dintru a treia domnie a domniei mele aici în orașul scaunului domniei mele București, la anii dela zidirea lumii 7328, iar dela nașterea Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Isus Hristos 1819, Octomvrie 20, de Chiriță Logofăt de divan.

Io: Alexandru Nicolae Șuțul Voevod

pecetea domnească

Gheorghie Filipescu vel Logofăt prociit

Transcriere de N. PLOPȘOR  
după Condica Mănăstirei Strehăia Exemplaru 3  
A. S. C.

7199. Ianuarie 2. O poruncă a lui Constandin Brâncoveanu către locuitorii județului Dolj pentru sama cea mare pe siliști <sup>1)</sup>.

† Mistiu Bjiu Io Costandin voevod i gspda pisah gsdvmi voao tuturor câți vă aflați lăcuitori ot sud Doljiu cătră aceasta vă face Domnia mea în știre că iată că am socotit Domnia mea împreună cu toți boiarli Domniei mele de s'au scos sama cea mare, însă nu pre scrisoare ci pre siliști, socotind Domnia mea ca să nu mai spargă săracii casele și să nu mai umble fugind și [d]gerind pren păduri și jefuindu-i ciocoii și vistierii Domniei mele.

Care nici un folos pentru aceia, am socotit Domnia mea de s'au pus sama cea mare pre siliști. [Decl] am trimis Domnia mea în toate județele boiarli Domniei mele ca să cisluiască și să puie oamenii pre siliștile ce să vor afla cu oameni după cum le vor cunoaște puterea.

Și iată că am trimis Domnia mea și într'acest județ pre boiarlnul Domniei mele Gruia postelnicu ca să cisluiască banii pe dreptate și să îmbrace banii pre siliști suma toată câtă s'au socotit pre acest județ, ughi 1500, după putența și dreptate a fițeșcăruia sat. Însă, să dea cu toții câți să vor afla în sat, alegând să nu dea boiarli mazili. Ceialți câți vor fi în sat să dea cu toții.

Și după ce se vor cislui și se vor îmbrăca — ba[nii] — fără de zăbavă tot omul să-și dea banii ca să-i aducă aici la Domnia mea. Și banii [să-i] ia dreptul, galbinul po bani 200 și talerul po bani 133 iar mai mult nu fără numai aceia să să ia de la zece bani un ban pentrucă așa iaste porunca Domniei mele. i is saam reci gsdvmi.

[I]e[ea]t 1691, Ghenarie 2.

Io Constandin voevod cu mila lui Dumnezeu Domn.

1819, Aprilie 28, Alecsandru Nicolae Șutu înoiește privilegiul prin care un Nicolae brat Ioniță este așezat la orânduiala boierilor de neam și deci scutit de dădii către vistierie.

Milost Bojio Io Alecsandru Nicolai Șutu voevod i gospodardavat gospodvami; Datam cartea Domniei mele întru cea de Dumnezeu nouă hărăzită Domnie a Țării Românești lui Ni-

<sup>1)</sup> Documentul de față, fiind scris cu o cerneală care în cursul vremii s'a decolorat, mai târziu literele au fost întărite cu altă cerneală. Cu această ocazie cifra 90 din dată a fost greșit refăcută cu cifra 60.



colae brat Ioniță ot sud Dolji ca să-i fie privilegiu spre a fi cunoscut că este așezat la orânduiala boierilor de neam, la care orânduială fiindcă să adeverează mai sus, numitu[1] a fi așezat și din cărțile altor frați Domni cum și din catastihile vistieriei; am binevoit Domnia mea și i-am inoit acest privilegiu și printr'această domnească a noastră carte prin care poruncim ca să fie apărată răndul dajdiilor vistieriei ce sânt așezate peste tot. Să scutească dreapte bucatele lui dă dijmărit i vinăriciu.

Drept aceea, am dat Domnia mea acest privilegiu la mâna mai sus numitului, ca să-i fie spre adevărînță.

Tolc pilsah gospodvami.

1819. Aprilie 28.

*Io Alecsandru Nicolai voevod  
Milostio Bojio gospodin*

S'au trecut la catastivul vistieriei.

(Verso)

*Sud. Gorj*

La îndreptarea ce să face județului din luminata poruncă domnească: Nicolae brat Ioniță ot. Sărdănești, numitul din dos, arătându-se cu acest luminat sânet prin care, dovedindu-se bun boieri de neam s'au adevărit și de către mine.

1820, Martie 26<sup>2)</sup>.

C. I. COSTESCU  
Profesor Craiova

<sup>2)</sup> Aceste două documente depuse spre conservare la A. S. C. de către Școala Normală de Băești din Craiova, au făcut parte din col. răposatului Prof. Aurel Mircea.

## Redacționale și Administrative

OLTENIA revistă înscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj Nr. 1/1940 și autorizată de *Cenzura Militară*, serviciul central cu Nr. 370 din 24 Iunie 1940, apare două fascicule lunar. Douăsprezece fascicule alcătuiesc o carte. ABONAMENTUL la o carte, — care va avea copertă, tablă de materii și indice — lei 100. Prețul unei fascicule lei 10.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA; Muzeul Regional al Olteniei,

DIRECTOR, **C. N. Ploșșor**

# OLTENIA

DOCUMENTE \* CERCETĂRI \* CULEGERI

CARTEA I Nr. 6 1940

## Numismatică.

### Tezaurul dela Căpreni, Dolj

A fost descoperit de câțiva locuitori ai satului Cornet, — comuna Căpreni, Dolj, în împrejurări ce merită a fi relatate: în vreme ce stăteau de vorbă în ulița satului, câțiva săteni au observat o monetă de argint ce strălucea la soare. Intrigați de această descoperire, ei au cercetat cu atenție pământul dimprejur, reușind să mai găsească și alte monete, destul de numeroase, pe care le-au împărțit între ei.

Curând, vestea descoperirii tezaurului se răspândi în întreaga comună. Incunoștiințați, primarul împreună cu preotul și învățătorii porniră asidue cercetări și reușiră să adune 60 monete din mâinile țăranilor; informară apoi muzeul regional din Craiova despre rezultatul cercetărilor.

Domnul Dr. C. S. Nicolăescu Ploșșor, directorul Muzeului, ducându-se în suscitata comună, a reușit să achiziționeze pentru Muzeu un număr de 61 de piese, provenind toate din această descoperire.<sup>1)</sup>

Cu prilejul comunicării făcute la Societatea Numismatică Română, în ședința din 5 Martie 1939, am fost informat că în colecția Doamnei Paucker, din București, se găsește o a doua parte a acestui tezaur, cuprinzând 50 de monete consulare romane, găsite la Căpreni împreună cu cele dela Muzeul din Craiova. E posibil ca și în alte colecții să se mai găsească monete provenind din aceeași descoperire dela Căpreni.

În rândurile ce urmează, vom descrie mai întâi monetele dela Muzeu, apoi cele din colecția Doamnei Paucker.

1. *Illiria. I. Dyrrachium*. Av. . . . Η Λ Ω Ν. Vacă spre dr., alăptând un vițel. Sus în câmp un cap de om.

Rv. Φ Α | Ν Ι Σ | Κ Ο Υ. Patrat stelat tăiat în două compartimente.

<sup>1)</sup> Pentru mai multe amănunte asupra descoperirii, a se vedea: *presa Olteniei*, An. IX nr. 887 din 6.V.1938.



Ar. 21 mm.

2. *Roma*. 2. *Anonima*. Av. *Roma*. Capul Romei cu coiful aripat spre dr., în câmpul st. X.

Rv. *Roma* spre dr., șezând pe o grămadă de scuturi și ținând o hastă; jos o cască; în dr., luptătorii, Romulus și Remus; sus de fiecare parte câte o acvilă sburând. 104 a. Chr.

Ar. 20 mm. Babelon 176.

3. *Anonimă*. Ca mai sus. 104 a. Chr.

Ar. 20 mm. Babelon 176.

4. *Anonimă*. Av. Capul lui Apollo laureat spre dr.

Rv. Juppiter într'un quadrigiu spre dr., aruncând trăznetul. 89 a. Chr.

Ar. 20 mm. Babelon 226.

5. *Aburia*. Av. *Gem* în câmpul dr.—Capul Romei cu coiful aripat spre dr.

Rv. *M. Aburi*, în exergă *Roma*. Soarele ținând un biciu într'un quadrigiu spre dr.

Monetar: M. Aburius, 129 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 6.

6. *Acilia*. Av. *M. Acilius M. F.* între două cercuri perlate. Capul Romei cu coiful aripat spre dr., în c. st. X.

Rv. *Roma*. Hercules într'un quadrigiu spre dr., purtând măciuca și un trofeu.

Monetar: M. Acilius M. filius, 129 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 4.

7. *Aemilia*. Av. *Roma*. Bustul laureat și diademat al Rome spre dr., în c. st. X.

Rv. *Man. Aemilio*. Triplu arc de triumf pe care e scris *Lep*; deasupra lui, statuia ecvestră a unui războinic ce ține o lance.

Monetar: Man. Aemilius Lepidus, 112 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 7.

8. *Aemilia*. Ca mai sus. Același monetar.

Ar. 18 mm. Babelon 7.

9. *Aemilia*. Ca mai sus, dar reversul incus. Același monetar.

Ar. 19 mm. Babelon 7.

10. *Annia*. Av. *C. Annius T F T N Procos Ex S. C.* Bustul diademat al Annei Perenna spre dr.; în c. dr. balanță, în c. st. caduceu, jos E.

Rv. *L. Fabi L. F. Hisp.* sus Q. Victorie într'un quadrigiu spre dr.

Monetar: Annius Luscus, proconsul în Spania, 81—82 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 2.

11. *Antonia*. Av. S. C. Capul Iuppiter spre dr. Rv. *Q. Anto Balb Pr.* în ex., R în câmp. Victorie ținând o coroană și o frunză de palmier într'un quadrigiu spre dr.

Monetar: Q. Antonius Balbus praetor, 82 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 1.

12. *Appuleia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre st. Rv. *L. Saturn*, sus A. Saturn într'un quadrigiu spre dr. ținând o coasă.

Monetar: L. App. Saturninus, praetor în Macedonia 58 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

13. *Appuleia*. Ca mai sus. Același monetar.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

14. *Calpurnia*. Av. Capul lui Apollo laur. spre dr., în c. dr. A. Rv. *L. Piso Frugi*, în ex. T. Călăreț în galop spre dr., ținând o frunză lungă de palmier.

Monetar: L. Calpurnius Piso Frugi, triumvir monetar în 89 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 6.

15. *Calpurnia*. Av. Ca mai sus, în c. st. CXXIV.

Rv. Ca mai sus, în ex. VIII.

Același monetar.

Ar. 19 mm. Babelon 6.

16. *Claudia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre st. Rv. *Ap. Cl. T. Mal. Q.* în exergă. Victorie în trigă spre st. Monetar: Apius Claudius Pulcher, quaestor în 99 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 2.

17. *Coelia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre st.

Rv. *Cald.* în ex.: G. Victorie într'o bigă spre st.

Monetar: C. Coilius Calvus, 94 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 3.

18. *Cornelia*. Av. *Cn. Blasio Cn. F.* Capul cu coif al lui Scipio Africanul spre dr., sus X.

Rv. *Roma* în ex., AB în c. dr. Juppiter în picioare ținând sceptrul și trăznetul între Junona la dr. și ținând un sceptru și Pallas la st. sa; Pallas îl încoronează.

Monetar: Cn. Cornelius Blasio, 99 a. Chr.



- Ar. 18 mm. Babelon 19.  
 19. *Cornelia*. Av. Capul lui Saturn laur. spre st., în c. st. F.  
 Rv. *L Scip Asiag* Juppiter într'un quadrigiu spre dr., ținând sceptru și trăznet.  
 Monetar: L. Scipio Asiagenus, 90 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 24.  
 20. *Cornelia*. Av. *L Sulla*. Capul diademat al Venerei spre dr., în fața ei Cupidon în picioare ținând o frunză de palmier.  
 Rv. *Imper Iteru*. Lituus și praefericulum între două trofee.  
 Monetar: L. Cornelius Sulla Felix, imperator 88—81 a. Chr.; 87 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 30.  
 21. *Crepusia*. Av. Capul lui Apollo laur. spre dr., cu sceptrul pe umărul dr.; în c. dr. L.  
 Rv. *P Crepusi*. Călăreț spre dr., agitând o lance: sus CCCXIII.  
 Monetar: P. Crepusius, 84 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 1.  
 22. *Fannia*. Av. *Roma*, în c. dr. X. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. *M Fan C F*. Victorie ținând o coroană într'un quadrigiu spre dr.  
 Monetar: M. Fannius C. f., 149 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 1.  
 23. *Fannia*. Av. *Aed. Pl*. Capul lui Ceres cu cunună de spice spre dr.  
 Rv. *M Fan L C R T*. Edilii plebei șezând spre dr. pe subsellium; în c. dr. un spic, în c. st. PA.  
 Monetar: M. Fannius, edil în 89 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 4.  
 24. *Farsuleia*. Av. *Sc Mensor*. Bustul Libertății spre dr. cu diadema pe cap, în c. st. bonet frigian.  
 Rv. *L Farsulei*, în c. dr. LXIX. Bigă spre dr., condusă de un războinic; un alt personaj se urcă în ea.  
 Monetar: L. Farsuleius Mensor, 82 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 2.  
 25. *Flaminia*. Av. *Roma*. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. *L Flamini*, în ex. *Cilo*. Victorie ținând o coroană într'o bigă spre dr.  
 Monetar: L. Flaminius Cilo, 94 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.

26. *Fonteia*. Av. Capul lui Fontus bifrons, în c. st. C, în c. dr. X.  
 Rv. *C Font*, în ex. *Roma*. Galeră spre dr., cu un pilot și trei văslași.  
 Monetar: C. Fonteius, 112 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.  
 27. *Furia*. Av. *M Fouri L F*. Capul lui Janus bifrons laureat.  
 Rv. *Phil* în ex, în c. dr. *Roma*. Roma în picioare spre st. cu sceptru încoronând un trofeu; lângă el, jos, două scuturi și două carnyx; sus o stea.  
 Monetar: M. Fourius L. f. Philus. 104 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 18.  
 28. *Herennia*. Av. *Pietas* Capul diademat al Pietății spre dr.  
 Rv. *M. Herenn*, în c. dr. N. Amphinomus gol, fugind spre dr. și purtându-și tatăl pe umeri.  
 Monetar: M. Herennius, 99 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 1.  
 29. *Iulia*. Av. Capul lui Apollo Vejovis laur. spre dr., cu tridentul pe umărul st.; în c. st. o marcă monetară.  
 Rv. *L Iuli Bursio*. Victorie cu coroană în quadrigiu spre dr.; în câmp, H A.  
 Monetar: L. Iulius Bursio, 88 a. Chr.  
 Ar. 20 mm. Babelon 5.  
 30. *Iunia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. 2.  
 Rv. *D. Silanus L. F. Roma*. Victorie în bigă spre dr.  
 Monetar: D. Silanus L. f., 89 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 15.  
 31. *Iunia*. Av. Ca mai sus, dar în c. st. I.  
 Rv. Ca mai sus, dar sus XXIII.  
 Același monetar, 89 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 15.  
 32. *Iuventia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. X.  
 Rv. *C. Tal*, în ex. *Roma*. Victorie cu un biciu în bigă spre dr.  
 Monetar: C. Iuventius Talna, 194 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 7.  
 33. *Licinia*. Av. Bustul lui Apollo Vejovis spre st.  
 Rv. *C Licinius L F Macer*. Pallas în quadrigiu spre dr., ținând un scut și lansând o lance.



- Monetar: C. Licinius L. f. Macer, 82 a. Chr.  
Ar. 24 mm. Babelon 16.
34. *Licinia*. Exemplar la fel cu cel precedent.  
Ar. 19 mm. Babelon 16.
35. *Lulatia*. Av. *Cerco Roma*. Capul Romei cu coiful aripat spre dr.  
Rv. *Q. Lutati*. *Q.* Galeră spre dr. într'o coroană de stejar.  
Monetar: *Q. Lutatus Cerco*, quaestor în 104 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 2.
36. *Manlia* Av. *Roma*. Bustul Romei cu casca aripată spre dr., într'un colier.  
Rv. *L. Torquat*, în c. dr. *Q.* în ex. *Ex Sc.* Călăreț cu lance și scut rotund spre st.  
Monetar: *L. Man. Torquatus*, quaestor în 104 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 25.
37. *Marcia*. Av. *Roma* în monogramă, în c. dr.  $\Phi$ . Capul lui Filip V al Macedoniei cu cască spre dr.  
Rv. *L. Philippus* la baza unei statui ecvestre a unui războinic spre dr., jos. X.  
Monetar: *L. Marcius Philippus*, 112 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 12.
38. *Marcia*. Av. Capetele alăturate ale lui Numa Pompilius și Ancus Martius diademați spre dr.  
Rv. *C. Censo*. Doi cai spre dr., pe unul e călare un tânăr.  
Monetar: *C. Marcius Censorinus*, 84 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 18.
39. *Maria*. Av. *Capit.* CIII, în c. dr. O. Capul Cererei cu cunună de spice spre dr.  
Rv. *C Mari C F Sc*, sus CIII Colon roman mânănd doi boi spre st. Dantelat.  
Monetar: *C. Marius C. filius Capito*, 84 a. Chr.  
Ar. 19 mm. Babelon 9.
40. *Minucia*. Av. Capul Romei cu coiful aripat spre dr., în c. st. X.  
Rv. *Roma*, în ex. *L. Minuci*. Juppiter cu trăznet și sceptru în quadrigiu spre dr.  
Monetar: *L. Minucius Thermus*, 106 a. Chr.  
Ar. 19 mm. Babelon 15.
41. *Opimia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. coroană de lauri.  
Rv. *L. Opeimi*, în ex. *Roma*. Victorie cu coroană în quadrigiu spre dr.

- Monetar: *L. Opeimius*, 134 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 12.
42. *Papia*. Av. Capul Junonei Sospita cu pielea de capră spre dr., în c. st. amforă.  
Rv. *L. Papi*. Grifon spre dr., în c. amforă culcată.  
Monetar: *L. Papius*, 79 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 1.
43. *Papia*. Av. Ca mai sus, dar în c. st. o marcă monetară.  
Rv. Ca mai sus, dar în câmp cl.ște spre dr.  
Același monetar. 79 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 1.
44. *Papia*. Av. Ca mai sus, dar în c. st. altă marcă monetară.  
Rv. Ca mai sus, dar în câmp o ploscă.  
Același monetar. 79 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 1.
45. *Porcia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
Rv. *C. Cato*, în ex. *Roma*. Victorie în bigă spre dr., ținând un biciu.  
Monetar: *C. Porcius Cato*, 149 a. Chr.,  
Ar. 18 mm. Babelon 1.
46. *Poblicia*. Av. *C. Malle. C. F.* Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
Rv. *L. Lic. Cn. Dom.* Mars gol în bigă spre dr., ținând scut și carnyx și lansând o sulită  
Monetar: *C. Poblicius Malleolus C. f.*, 92 a. Chr.  
Ar. 19 mm. Babelon 1.
47. *Quinctia*. Av. Bustul lui Hercules cu măciucă spre dr.  
Rv. *Ti Q.* în c. dr. sus *K.* Călăreț gol și laureat conducând doi cai spre st., jos un șoarece; în ex. *D. S. S.* pe o tăbliță.  
Monetar: *Ti. Quinctius Trogus*, 104 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 6.
48. *Renia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. X.  
Rv. *C. Reni*, în ex. *Roma*. Juno Caprotina cu sceptru și biciu în bigă trasă de țapi spre dr.  
Monetar: *C. Renius*, 154 a. Chr.  
Ar. 18 mm. Babelon 1.
49. *Rutilia*. Av. *Flac.* Capul Romei cu cască spre dr.  
Rv. *L. Rutili*. Victorie cu coroană în bigă spre dr.  
Monetar: *L. Rutilius Flaccus*, 79 a. Chr.



- Ar. 19 mm. Babelon 1.  
 50. *Servilia*. Av. *Roma*. Capul Romei cu cască spre dr., în c. st. coroană de lauri.  
 Rv. *C. Serveili*. M. F. Dioscurii călare cu lance galopând în sens contrar.  
 Monetar: C. Serveilius M. f. Augur, 124 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.  
 51. *Servilia*. Av. *Rulli*. Bustul lui Pallas cu coif spre st.  
 Rv. *P. Servili*. M. F. în c. dr. P. Victorie ținând o frunză de palmier în bigă spre dr.  
 Monetar: P. Servilius M. f. Rullus, 89 a. Chr.  
 Ar. 20 mm. Babelon 14.  
 52. *Thoria*. Av. I. S. M. R. Capul Junonei Lanuviene spre dr., cu pielea de capră.  
 Rv. *L. Thorius*, în ex. *Balbus*; în c. superior L. Taur fugind spre dr.  
 Monetar: L. Thorius Balbus, triumvir în 94 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.  
 53. *Titia*. Av. Capul lui Mutinus Titinus diademat spre dr.  
 Rv. *Q. Titi*. Pegas spre dr.  
 Monetar: Q. Titius, 90 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon.  
 54. *Titinia*. Av. XVI în c. st. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. *C. Titini*, în ex. *Roma*. Victorie cu biciu în bigă spre dr.  
 Monetar: C. Titinus Gadaeus, 136 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 7.  
 55. *Tituria*. Av. *Sabin*. Capul zeului Tatius spre dr.  
 Rv. *L. Tituri*. Doi Romani răpind Sabine.  
 Monetar: I. Titurius L. f. Sabinus, 88 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 2.  
 56. *Tituria*. Av. *Sabin*. Ca mai sus.  
 Rv. *L. Tituri*. Victorie cu coroană în bigă spre dr.  
 Același monetar. 88 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 6.  
 57. *Trebania*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr. în c. st. X.  
 Rv. *L. Trebani*, în ex. *Roma*. Juppiter aruncând trăznet în quadrigiu spre dr.  
 Monetar: L. Trebanus, 139 a. Chr.

- Ar. 19 mm. Babelon 1.  
 58. *Veturia*. Av. *Ti. Vet.* Bustul lui Mars cu cască spre dr., în c. st. X.  
 Rv. *Roma*. Doi legionari cu lance înfig săbiile într'un purcel ținut de un sacerdos fecialis îngenunchiat.  
 Monetar: Ti. Veturius, 124 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.  
 59. *Vibia*. Av. *Pansa*. Capul lui Apollo laureat spre dr., în c. dr. o marcă monetară.  
 Rv. *C. Vibi C F.* Pallas ținând un sceptru și un trofeu într'un quadrigiu spre dr.  
 Monetar: C. Vibius C. f. Pansa, 90 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.  
 60. *Vibia*. Av. Ca mai sus, în c. dr. O.  
 Rv. Ca mai sus  
 Același monetar. 90 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 1.  
 61. *Incertă*. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. Personaj în quadrigiu spre dr., în c. dr.: S.  
 Ar. 19 mm.  
 Vom descrie acum monetele din colecția Paucker, București.  
 62. *Anonimă*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. X.  
 Rv. *Roma* în exergă. Dioscurii cu lance călărind spre dr., deasupra bonetelor lor conice câte o stea.  
 268—250 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 2.  
 63. *Anonimă*. Av. Ca mai sus.  
 Rv. *Roma* în exergă. Ca mai sus, în câmp X.  
 Aproximativ 250 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 32.  
 64. *Anonimă*. Av. Capul lui Apollo laureat spre dr., jos un trăznet.  
 Rv. Juppiter într'un quadrigiu spre dr., aruncând trăznetul.  
 89 a. Chr.  
 Ar. 20 mm. Babelon 226.  
 66. *Anonimă*. Ca mai sus.  
 Ar. 20 mm. Babelon 226.  
 67. *Aemilia*. Av. *Roma*. Bustul laur. și diademat al Romei spre dr., în c. st. X.  
 Rv. *Man. Aemilio*. Triplu arc de triumf pe care e scris



- Lep*; deasupra lui, statuia unui războinic cu o lance.  
 Monetar: Man. Aemilius Lepidus, 112 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 7.
68. *Antestia*. Av. C. *Antesti*, în c. dr. X. Capul Romei cu coiful aripat spre dr.  
 Rv. *Roma*. Dioscurii călare spre dr.; înaintea lor. aleargă un câine.  
 Monetar: C. Antestius Labeo, 174 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 1.
69. *Antonia*. Av. S. C., în ex. S. Capul Iaur. al lui Juppiter spre dr.  
 Rv. Q *Anto Balb Pr* Victorie cu coroană și frunză de palmier în quadrigiu spre dr.  
 Monetar: Q. Antonius Balbus, praetor în 82 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.
70. *Antonia*. Av. Ca mai sus, fără S.  
 Rv. Q *Anto Balb Pr* Ca mai sus, în câmp T. Dantelat. Același monetar. 82 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 1.
71. *Calpurnia*. Av. Capul lui Apollo Iaur. spre dr., în c. st. I.  
 Rv. L. *Piso Frugi*. în ex. T. Călăreț în galop spre dr., ținând o frunză de palmier.  
 Monetar: L. Calpurnius Piso Frugi, triumvir monetar în 89 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 11.
72. *Calpurnia*. Av. Ca mai sus, dar în c. st. o marcă monetară.  
 Rv. Ca mai sus, dar în exergă CXLV.  
 Același monetar. 89 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 11.
73. *Calpurnia*. Av. Ca mai sus, dar în c. st. o marcă monetară, iar în c. dr. C.  
 Rv. Ca mai sus, dar în ex. X. iar sus E.  
 Același monetar. 89 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 11.
74. *Calpurnia*. Av. Ca mai sus, dar în c. st. CXXV.  
 Rv. Ca mai sus, dar în ex. *Roma* în monogram, iar sus CXXXXVIII.  
 Același monetar. 89. a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 11.
75. *Cornelia*. Av. *Roma*. Bustul lui Hercules cu pielea de leu și măciuca spre dr.; în c. st. un scut oval și o marcă monetară.

- Rv. Incusă.  
 Monetar: P. Cornelius Lentulus Marcellinus, 89 a. Chr.  
 Ar. 18 mm. Babelon 25.
76. *Cornelia*. Av. Bustul cu coif al lui Marte spre dr., cu lancea pe umăr.  
 Rv. Cn. *Lentul*. Bigă spre dr.  
 Monetar: Cn. Cornelius Lentulus P. f. Marcellinus, 84 a. Chr., quaestor în 74 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 50.
77. *Curia*. Av. *Trig* în c. st., X în c. dr. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. C *Cur Roma*. Zeiță în quadrigiu spre dr., o Victorie o încoronează.  
 Monetar: C. Curvius Trigeminus, 138 a. Chr.  
 Ar. 18 mm Babelon 2.
78. *Curtia*. Av. Q. *Curt*, în c. st. X. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. M. *Sila Roma*. Juppiter într'un quadrigiu spre dr., ținând un sceptru și lansând trăznetul; sus un lituus.  
 Monetar: Q. Curtius, triumvir monetar în 114 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 2.
79. *Curtia*. Ca mai sus.  
 Același monetar. 114 a. Chr.  
 Ar. 20 mm. Babelon.
80. *Domitia*. Av. *Roma*. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. Cn. *Domi*. Juppiter în quadrigiu la pas spre dr., ținând trăznetul și o ramură de Iaur.  
 Monetar: Cn. Domitius Ahenobarbus, 114 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 7.
81. *Fabia*. Av. *Roma*, în c. st. *Labeo*. Capul Romei cu casca aripată spre dr.  
 Rv. Q. *Fabi*. Juppiter cu sceptru și trăznet într'un quadrigiu spre dr., în câmp, pinten de corabie.  
 Monetar: Q. Fabius Labeo, 144 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 1.
82. *Fonteia*. Av. Capetele alăturate și diademe ale Penanților spre dr., fiecare având deasupra câte o stea; în c. dr. X.  
 Rv. Man. *Fontei*. Galeră condusă de un pilot, jos A.  
 Monetar: Manius Fonteius, 104 a. Chr.  
 Ar. 19 mm. Babelon 7.



83. *Furia. Av. M. Fouri L F.* Capul bifrons laureat al lui Janus.

Rv. *Phili* în exergă; *Roma* în c. dr. Roma în picioare spre st., ținând un sceptru și încoronând un trofeu; lângă el, două scuturi și două carnyx; sus o stea.

Monetar: M. Furius L. f. Philus, 104 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 18.

84 *Iulia. Av.* Capul lui Apollo Vejovis laureat spre dr., cu tridentul pe umărul st.; în c. st. o marcă monetară.

Rv. *L. Iuli. Bursio.* Victorie cu coroană într'un quadrigiu spre dr., în câmp LXXVI.

Monetar: L. Iulius Bursio, 88 a. Chr.

Ar. 21 mm. Babelon 5.

85 *Iulia. Av.* ca mai sus, dar altă marcă monetară.

Rv. Ca mai sus.

Același monetar. 88 a. Chr.

Ar. 21 mm. Babelon 5.

86. *Maiana. Av.* Capul Romei cu casca aripată spre dr. X în c. st.

Rv. *C. Maiani Roma.* Victorie cu biciu într'o bigă spre dr.

Monetar: C. Maianus, 194 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 1.

87. *Mamilia. Av.* Bustul lui Mercur cu caduceul pe umăr și petasos aripat pe cap.

Rv. *C. Mamil Limetan* Ulyse în costum de marinar cu pileus pe cap sprijinindu-se în baston spre dr.; înaintea lui, câinele Argos. Dantelat.

Monetar: C. Mamilius Lirretanus, 84 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 6.

88. *Marcia. Av. L'bo,* în c. st. X. Capul Romei cu casca aripată spre dr.

Rv. *Q. Marc. Roma.* Dioscurii călare spre dr.

Monetar: Q. Marcius Libo, 174 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

89. *Marcia. Av. Censorin.* Bustul diademat și voalat spre dr. al Venerei.

Rv. *C. L'meta,* dedesubt *P. Crepusi,* sus CIII. Venus în bigă spre dr.

Monetar: L. Marcius Censorinus, 84 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 27.

90. *Morcia. Av.* Ca mai sus.

Rv. Ca mai sus, dar sus CII.

Același monetar. 84 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 27.

91. *Minucia. Av.* Capul Romei cu casca aripată dr., în c. st. X.

Rv. *Roma L. Minuci.* Juppiter cu trăznet și sceptru într'un quadrigiu spre dr.

Monetar: L. Minucius Thermus, 106 a. Chr.

Ar. 20 mm Babelon 15.

92. *Norbana. Av. C. Norbanus CXXXV.* Capul diademat spre dr. al Venerei.

Rv. Spic, fascie cu secure, caduceu.

Monetar: C. Norbanus, 84 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 2.

93. *Ogulnia. Av.* Capul lui Apollo Vejovis spre dr. încoronat cu o ramură de stejar, jos un trăznet.

Rv. *Ogul Gar Ver;* sus L. Juppiter cu trăznet în quadrigiu spre dr.

Monetar: Ogulnius, 81 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

94. *Papiria. Av.* Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. ramură de laur, în c. dr. X.

Rv. *M. Carbo,* în ex. *Roma.* Juppiter cu trăznet și sceptru într'un quadrigiu spre dr.

Monetar: M. Papirius Carbo, 139 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 6.

95. *Papiria. Av.* Ca mai sus.

Rv. *Carb Roma.* Ca mai sus.

Același monetar. 139 a. Chr.

Ar. 21 mm. Babelon 7.

96. *Pinaria. Av.* Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. X.

Rv. *Natta. Roma.* Victorie în bigă spre dr.

Monetar: Pinarius Natta, 200 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 1.

97. *Poblicia. Av. Roma.* Capul Romei spre dr., cu casca aripată și împodobită cu un cap de acvilă și două pene.

Rv. *C. Poblici Q F.* Hercules gol luptându-se cu leul ne-meean; în c. st. jos măciuca și tolba cu săgeți. Dantelat.

Monetar: C. Poblicius Q. f., 79 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 9.



98. *Porcia*. Av. *Laeca*, în c. st. X. Capul Romei cu coiful aripat spre dr.

Rv. *M. Porc Roma*. Victorie în quadrigiu spre dr.

Monetar: M. Porcius Laeca, 129 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 3.

99. *Postumia* Av. *Hispan*. Capul voalat al Spaniei spre dr.

Rv. *A. Post. AFSN Albin*. Personaj în togă în picioare spre st., întinzând mâna dreaptă asupra unei acvile legionare înfipte în pământ: în st., fascie consulară cu secure. Dantelat.

Monetar: A. Postumius A. f. S. n. Albinus, 74 a. Chr.

Ar. 20 mm. Babelon 8.

100. *Rutilia*. Av. *Flac*. Capul Romei cu casca aripată spre dr.

Rv. *L. Rutili*. Victorie cu coroană într'o bigă spre dr.

Monetar: L. Rutilus Flaccus, 79 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 1.

101. *Scribonia*. Av. Capul Romei cu casca aripată spre dr., în c. st. X.

Rv. *C. Scr. Roma*. Dioscurii călare cu lance spre dr.

Monetar: C. Scribonius Curio, 204 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 1.

102. *Sergia*. Av. *Roma Ex Sc*, în c. dr. X. Capul Romei cu casca aripată spre dr.

Rv. *Serg Sil*, în c. st. Q. Călăreț spre st., cu cască și cuirasă, ține în mâna st. o sabie și capul tăiat al unui Gal cu plete.

Monetar: M. Sergius Silus, quaestor în 104 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

103. *Serveilia* Av. *Roma*, în c. st. lituus, în c. dr. X. Capul Romei cu coiful aripat spre dr.

Rv. *C. Serveil*. M. Serveilius Pulex Geminus călare cu cuirasă, cască și scut pe care se vede scris un M, galopând spre st. și înfigând lancea în alt călăreț fără coif, cu cuirasă și sabie.

Monetar: C. Servilius, 123 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 5.

104. *Sulpicia*. Av. D. P. P. Capetele alăturate și laureate ale zeilor Penați spre st.

Rv. *C Sulpici C F*, sus L. Doi oameni cu lance întind mâna dreaptă asupra unui porc culcat între ei. Dantelat.

Monetar: C. Sulpicius C. f., 94 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

105. *Thoria*. Av. I. S. M. R. Capul Junonei Lanuviene spre dr., cu pielea de capră.

Rv. *L. Thorius*, în ex. *Balbus*, sus O. Taur fugind spre dr.

Monetar: L. Thorius Balbus, triumvir în 94 a. Chr.

Ar. 20 mm. Babelon 1.

106. *Thoria*. Av. Ca mai sus.

Rv. Ca mai sus, dar sus K.

Același monetar. 94 a. Chr.

Ar. 21 mm. Babelon 1.

107. *Titia*. Av. Capul lui Mutius Titinus diademat spre dr.

Rv. Q. *Titi*. Pegas spre dr.

Monetar: Q. Titius, 90 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

108. *Tituria*. Av. *Sabin*, în c. st. A PV, în c. dr. o frunză de palmier. Capul zeului Tatius spre st.

Rv. *L. Tituri*. Tarpeia cu părul despletit, acoperită pe jumătate de o grămadă de scuturi, ridicând brațele spre cer, între doi războinici, pe care vrea să-i separe; sus luna și o stea.

Monetar: L. Titurius L. f. Sabinus, 88 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 5.

109. *Veturia*. Av. *Ti. Vet*. Bustul lui Mars cu cască spre dr., în c. st. X.

Rv. *Roma*. Doi legionari în picioare cu lance înfig săbiile într'un purcel ținut de un sacerdos fecialis îngenunchiat.

Monetar: Ti. Veturius, 124 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

110. *Veturia*. Ca mai sus.

Același monetar. 124 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

111. *Vibia*. Av. *Pansa*. Capul lui Apollo laureat spre dr. Rv. *C. Vibius C F*. Pallas cu sceptru și un trofeu în quadrigiu spre dr.

Monetar: C. Vibius C. f. Pansa, 90 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

Acestea sunt monetele ce formează tezaurul dela Căpreni. Ne rămâne acum să înfățișăm cele ce se pot spune despre data aproximativă a îngropării lui în pământ și despre importanța descoperirii.

Fără îndoială, stabilirea datei certe sau cel puțin aproximative a îngropării unui tezaur e foarte ușoară, atunci când



monetele ce el cuprinde sunt, toate sau cele mai multe, datate. Prezența celor două monete emise la 58 a. Chr. este foarte elocventă, întrucât ne arată categoric că tezaurul nostru a fost ascuns în pământ după acel an.

În ce privește cauzele care au determinat îngroparea acestui tezaur, socotim că ele nu pot fi decât acelea indicate de *Pârvan* în *Getica* sa (pag. 613) și anume, svonurile despre o apropiată expediție a lui *Caesar* în *Dacia*, svonuri ce au paralizat la un moment dat întreaga activitate comercială locală. *Pârvan* a remarcat că toate tezaurele de monete consulare găsite la noi se opresc la anul 45 a. Chr., dată la care *Caesar* își pregătea expediția. Desigur, acest fapt nu se poate explica decât în sensul arătat mai sus.

Nu vom insista prea mult asupra importanței acestui tezaur întru cât credem că ea nu scapă nimănui. În puține cuvinte, am putea s'o rezumăm la aceste trei puncte principale: mai întâiu, ne găsim în fața unui adevărat tezaur, de 111 monete, poate chiar și mai multe; apoi, aceste monete sunt unele destul de vechi, din sec. al 111-lea și foarte multe din sec. al 11-lea a. Chr. și în fine, prezența acelei drachme din *Dyrrachium* ne arată că monetele orașului illiric circulau la noi alături de cele romane. De altfel, monete din *Apollonia* și *Dyrrachium* se găsesc foarte des în tezaure de monete consulare. De aici, cercetătorii noștri (în deosebi *Pârvan*, în *Getica*, pag. 613, și d. Prof. *Constantin Moisil*, în *Din numismatica Olteniei*), au conchis că relațiile comerciale dintre negustorii romani și triburile dacice au luat ființă și s'au dezvoltat prin intermediul orașelor illirice *Apollonia* și *Dyrrachium*, unde erau multe comptuare comerciale romane.

**Octavian Oct. Iliescu**

NOTĂ.—1) *Babelon*—Ernest Babelon, Description historique et chronologique des monnaies de la République romaine vulgairement appelées monnaies consulaires, Rollin et Feuervant, Paris, tom. I. 1885, tom. II. 1886.

2) Din motive de ordin tehnic, anumite simboluri și monograme de pe monete n'au putut fi reproduse.

### **Redacționale și Administrative**

*OLTENIA*, revistă înscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj Nr. 1 | 1940 și autorizată de Cenzura Militară, serviciul central cu Nr. 370 din 24 Iunie 1940, apare în două fascicule lunar. Douăsprezece fascicule alcătuiesc o carte. ABONAMENTUL la o carte, — care va avea copertă, tablă de materii și indice—lei 100. Prețul unei fascicule lei 10.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Muzeul Regional al Olteniei.

DIRECTOR, **C. N. Plopșor**

# OLTENIA

DOCUMENTE ◊ CERCETĂRI ◊ CULEGERI

CARTEA I

Nr. 7

1940



MONUMENTUL RUSESC DELA CRAIOVA

C R A I O V A

1940



## Un monument rusec la Craiova

În mijlocul cimitirului catolic de pe strada Bucovățului, chiar pe aleea principală, deci în afară de plăturile mormintelor, se găsește o mică clădire de zid, în formă de cub, cu laturile cam de trei metri, orientată cu fața spre răsărit.

Arhitectura ei simplă dar destul de armonioasă și crucea înaltă cu care este încoronată te face să crezi în primul moment, că ai înaintea ta o capelă sau intrarea într'un cavou.

Dar privind-o mai de aproape observi, că zidurile ei sunt pline, fără goluri și spațiul cuprins între ele este închis și neaccesibil.

Atenția îți este atrasă de plăcile de bronz, fixate pe cele patru laturi și care poartă inscripții cu literile în relief, turnate cu multă artă și poleite cu aur strălucitor în stare perfectă.

Descifrarea acestor inscripții care toate sunt în rusește te dumirește îndată asupra rostului acestei clădiri.

Placa de pe fața dinspre răsărit în mărime de 62×49 ctm. poartă inscripția, care tradusă în limba românească sună astfel:

„*Aci se odihnesc vitejii ostași ai împărăției rusești*“.

Deasupra ei se află relieful crucei în forma decorației Sfintei Ana, ce se acordă pe vremuri în Rusia pentru merite militare. Dedesuptul inscripției o hârcă și două ciolane încrucișate, de o minunată execuție, încheie panoul.

Placa de pe latura dinspre miazănoapte în mărime de 63×49 ctm. poartă inscripția, care, tradusă, are următorul cuprins:

„*Cu cheltuiala domnilor ofițeri din divizia 17-a infanterie, ridicată de general-maior Eismond în anul 1830*“.

Placa de pe latura dinspre apus, în mărime de 60×49 ctm., poartă în mijloc un medalion rotund în diametru de 37 ctm. pe care în relief se înfățișează crucea înfiptă în semilună, iar deasupra anii 1828—1829.

Pe fața dinspre miază-zi se găsesc două plăci așezate una supă alta.

Cea de sus în mărime de 62×50 ctm. poartă inscripția următoare:

„*Pe timpul domniei lui Nicolae I, împăratul a toată Rusia, comandantul armatei Contele Dibici Balcanicul, comandant de*

*corp general adjutant Kiselef, comandant de divizie general-maior Prigar*“.

Inscripția plăcii de jos în mărime de 56×45 ctm. sună astfel:

„*Acest monument este reînnoit în anul 1841 cu cheltuiala comandantului trupelor Valahiei Spătar Constantin Ghica*“.

Avem deci înaintea noastră un monument funerar, ridicat în anul 1830 pe mormântul eroilor ruși căzuți în cursul războiului ruso-turc din anii 1828—29.

La examinarea lui se naște mai întâi întrebarea: ce acțiuni militare s'au petrecut pe acea vreme în ținutul Craiovei, care au provocat ridicarea lui?

Se știe, că războiul a început prin trecerea peste Prut a trupelor rusești, care ajung la București, în ziua de 12 Mai 1828<sup>1)</sup>. Luptele principale se desfășoară în curs de un an și jumătate în partea de răsărit a Bulgariei (Silistra, Varna, Șumla, Adrianopol). Singurele lupte în Muntenia s'au dat în fața cetății Brăila, care se predă la 15 Iulie 1828.

În schimb, Oltenia a suferit încontinuu incursiuni ale garnizoanelor cetăților turcești: Vidin, Cladova și Ostrovu (Adacalé).

În urma alarmei date, îndată după deschiderea ostilităților, de către boerii craioveni, care se temeau de o invazie din partea pașei de la Vidin, comandamentul rusec trimite un detașament de cazaci de Don, în parte transportat grabnic cu căruțe cu cai de poștă, la Craiova, unde sosește la 21 Mai, adică numai după câteva zile de la ocuparea Bucureștilor<sup>2)</sup>.

Urmează apoi, în diferite rânduri alte trupe cu efective mai importante, conduse de „comandirul oștirilor din Valahia mică general-maior Baron Geismar“<sup>3)</sup>.

În acest război alături de trupele rusești au luptat în Oltenia și șese batalioane de panduri, cu un efectiv cam de 3500 oameni, organizate în urma inițiativei Rușilor și cu învoirea spătarului Alexandru Ghica — viitorul domn — de către Ion

1) Hurmuzski, Rapoarte consulare 1763—1844.

Documentul XXXIX pag. 446.

2) Op. citat doc. XXXVI pag. 447 & dec. LXII pag. 621.

3) Polcomnicul Ion Solomon, Amintiri, retipărit de N. Ploșor în Biblioteca „Pământ și suflet“ oltenesc, Craiova 1935 pag. 26.



Solomon <sup>4) 5)</sup>, care este întărit în gradul de comandant al lor.

Lupte mai mărunte pentru respingerea atacurilor turcești s'au dat la început la Coveiu, Catanele și Calafat (Dolj): la Isoarele, Cerneți și Șimian (Mehedinți) <sup>6)</sup>.

Pe la 12 August o armată de 12.000 de Turci cu 30 tunuri supt comanda pașei de la Vidin înfrânge pe Ruși, care se retrag la Craiova.

Turcii îi urmăresc înaintând pe la Perișor, Vârvor, drumul Lemnei până la Bucovăț. În dreptul acestui din urmă sat, pe amândouă maluri ale Jiului s'a dat o luptă, care s'a terminat cu retragerea Turcilor <sup>7)</sup>.

În urma întăririlor sosite, Rușii pornesc apoi la ofensivă și în ziua de 26 Septembrie bat la Băilești, în lupta cea mai mare din cursul acestui război pe pământul Olteniei, o armată turcească de 25.000 oameni, luând prizonieri, 24 steaguri, șapte tunuri și pradă mare în bucate și vite <sup>8)</sup>.

În urma acestei înfrângerii, Turcii părăsesc tot țărmul stâng al Dunărei; Rușii ocupă meterezele de la Calafat, iar pandurii lui Solomon pe cele de la Salcia, Isoarele și Cerneți, făcând de strajă la hotar, tot timpul iernei <sup>9)</sup>.

În primăvara anului 1829, Turcii încearcă cu forțe importante mai întâi ocuparea părții de nord a Olteniei, dar au fost înfrânți în luptele de la Cireșu (Mehedinți). Au mai făcut și alte incursiuni la Calafat, Schela Cladovei ș. a. <sup>10)</sup> menținând mereu o stare de neliniște și încordare, până la încheierea păcii, la Adrianopol, în luna August 1829.

Din această scurtă privire asupra operațiunilor militare putem deduce, că numai ostașii ruși căzuți în lupta de la Bucovăț în luna August 1828, pot fi aceia care se odihnesc supt monumentul nostru.

Acesta a fost însă de sigur ridicat și ca un simbol al jertfei

4) Treb, Laurian, Istoria Românilor 1853, pag. 272.

5) Polcomnicu I. Solomon op. cit. pag. 24.

6) Polc. Solomon op. cit. pag. 25 ș. u.

7) Polc. Solomon op. cit. pag. 30 ș. u.

8) Fr. Campe. Nürnberg, Stampă veche cu text explicativ, Die Schlacht bei Boglesta, copie fotografică după originalul de la Academia din București, în Muzeul regional al Olteniei.

9) Polc. Solomon pag. 36.

10) Polc. Solomon pag. 37 și u.

făcute de toți ostașii ruși, care și-au lăsat viața pentru gloria împărăției lor, în țară străină, pe toate câmpurile de război din Oltenia.

Dar și o altă întrebare se mai pune. Cum se face că acest monument rusesc, încoronat cu crucea înaltă de un caracter evident ortodox, se găsește în cimitirul catolic?

Locul ocupat de acesta făcea parte pe vremuri din nenumăratele locuri virane, care constituiau resturi ale vechii moșii a Craiovestilor.

Pe acel loc se găseau morminte încă din secolul al 18-a și în planul cel mai vechi al orașului datat din 1791 <sup>11)</sup>, el este însemnat cu o cruce. Mormintele acestea nu puteau fi de cât ale creștinilor de rituri apusane—catolic și protestant—stabiliți în Craiova, căci ortodoxii se înmormântau pe atunci numai în jurul bisericilor din oraș.

Creștinii străini trebuie să fi fost destul de numeroși, căci numai în anul 1827, când s'a întemeiat, în mod formal, comunitatea catolică, s'a înregistrat un număr de 9 înmormântări. <sup>12)</sup>

În anul 1828 s'a ales de către comandamentul rusesc, tot acest loc și pentru mormântul eroilor ruși. Acest mormânt a fost înconjurat cu un șanț, cu poartă de intrare, și a fost despărțit astfel de celelalte morminte.

După doi ani, la 1830, monumentul ridicat de către ofițerii diviziei a 17-a rusă, comandată de generalul Eismond, a fost predat parohului cu obligația de a-l păstra și întreține în viitor. <sup>13)</sup>

Vrednic de însemnat ne apare faptul, că monumentul a fost reînnoit în anul 1841, deci numai după 11 ani de la construirea lui, de către spătarul Constantin Ghica, fratele domnitorului Alexandru Ghica—aceasta foarte probabil după stăruința Rușilor, care și după evacuarea Țării românești vegheau asupra locului de odihnă a eroilor lor.

Cu timpul șanțul înconjurător a fost desființat, astfel că monumentul, bine întreținut și îngrijit, se găsește azi alături de

11) Plan von Craiova, Hauptstadt der Kleinen Walachei, 1791, Copie fotografică după originalul din Kriegs-Archiv din Viena în Muzeul regional al Olteniei.

12) Canonul Iuliu Hering. Monografia parohiei Catolice din Craiova, 1927 pag. 11.

13) Idem, pag. 12.



celelalte morminte din cimitirul catolic, constituind un monument istoric interesant al Craiovei.

\* \* \*

Crucea de fier deasupra monumentului prin forma ei atrage în special atenția noastră. Observăm mai întâi la partea de jos un curmeziș oblic, despre care se știe, că reprezintă drugul, pe care s'au sprijinit picioarele Mântuitorului. Prins ușor, astfel că la orice atingere se mișcă și se înclină, el mărea chinurile răstignitului, care căuta în el mereu, dar zadarnic, un sprijin pentru trupul greu și martirizat.

Crucea de această formă, care completează și adâncește simbolul jertfei lui Cristos, este cunoscută sub numele de Crucea rusească, fiindcă ea se găsește mai ales la Ruși și în ținuturile care au suferit influență rusească.

Interesant este, că o găsim însă și pe lespeda de mormânt a lui Ștefan, marele Ban al Craiovei, din mănăstirea Bucovățul vechiu (Mofleni), care datează din anul 1573. La această dată, pentru Oltenia, este însă exclusă existența vreunei înrâuriri alta, decât a cultului religios din centrele de pe muntele Atos, prin mijlocirea Sărbilor.

Dedesuptul drugului oblic, la crucea noastră se găsește o vergea de fier în formă de arc de cerc, având mijlocul mai îngroșat. Același semn se găsește însă la crucile din vârful turlelor la numeroase biserici din Craiova și din țara întreagă. Asupra semnificării lui, există controversă.

În contra părerii, că el ar înfățișa semiluna musulmană și că o cruce cu semiluna la bază ar simboliza biruința creștinismului asupra păgânismului turcesc, se ridică d-l Profesor Tzigara-Samurcaș. <sup>14)</sup> După opinia d-sale acel arc nu reprezintă decât simplificarea „unui ornament în formă de vreji sau frunze cu vârfurile aduse în sus“, care apare la baza a numeroase cruci din timpurile cele mai vechi.

Ca un exemplu, care justifică această părere, cităm crucea de fier de la Biserica cea veche a Sf. Dumitru din Craiova, care se păstrează în Muzeul regional al Olteniei și care este înpodobită la baza ei cu niște frunze lungi aduse, din care

14) Al. Tzigara-Samurcaș, *Arta în România*, Minerva 1908, pag. 38 și u.

cea mai de jos amintește într'adevăr forma unei semilune.

În cazul nostru, la mormântul ostașilor ruși căzuți într'un război victorios al împărăției provoslavnice cu Turcii, exprimarea biruinței oștilor creștine asupra semilunei, într'o formă simbolică, atât la crucea deasupra monumentului, cât și la cea din medalionul de pe latura sa de apus, apare însă foarte firească.

Un caracter cu totul diferit, are însă semnul asemănător de la crucile de pe alte biserici. Aci arcul prevăzut la capete cu câte un cârlig înfățișează, nu o lună, ci o ancoră și el are deasupra lui întotdeauna și un chip de inimă.

Dar crucea, ancora și inima formează împreună după cum se știe, simbolul celor trei mari virtuți creștine: credința, nădejdea și dragostea.

Un exemplu de acest fel de cruce, care este evident influențată de spirit catolic, este și cea înfiptă în pământ, chiar în fața monumentului nostru

La crucea vechei Biserici Sf. Dumitru, pomenită mai sus, mai găsim semiluna cu un înfăles iarăși altul. Partea de sus precum și brațele acestei cruci se termină aci cu câte o semilună, având lângă ea un disc care reprezintă soarele. Aci într'o admirabilă formă, ne este redat simbolul întunecării soarelui și lunii, în clipa morții Mântuitorului. <sup>15)</sup>

Nu este de sigur o întâmplare că aceste simboluri le regăsim în altă formă și în hrisovul <sup>16)</sup> Domnului Țării românești Manoil Rușet, dat în Craiova în anul 1770 și care înoște niște danii făcute Bisericii Sf. Dumitru din Craiova.

Acest document, deosebit de frumos, poartă în frunte două medalioane rotunde, pictate în culori și încadrate cu ornamente florale stilizate.

Medalionul din stânga reprezintă pe Sfântul Dumitru călare înfingând sulita într'un împărat păgân, adică hramul bisericii domnești, azi Catedrala Mitropoliei Olteniei, și care în urma propunerii defunctului profesor Mișu Seulescu, inspirat de acest hrisov, a fost ales de către Comisiunea heraldică, drept stemă a Municipiului Craiova.

Medalionul din dreapta reprezintă un peisaj: o pajiște verde în față, dealuri împădurite în fund. În primul plan vulturul muntenesc ține în cioc o cruce înaltă aurie, care se profilează pe cerul, pe care sunt zugrăvite soarele cu față de om, înconjurată de raze, precum și luna în primul pătrar, cu profilul tot omenesc. <sup>17)</sup>

#### A. Vincenz

15) L'abbé Martigny Dictionnaire des antiquités chretiennes pag. 230 Paris Hachette 1877.

16) Redat în facsimile și transcriere în numărul festiv al Revistei „Ramuri“, Craiova 1929 pag. 161.

17) Examinând monumentul rusesc am fost ispitit să caut și deslușirea unor tâlcuri vechi date uitării, dar care au și pentru zilele noastre însemnătatea lor netăgăduită.



## Acte în legătură cu afaceri comerciale ale lui Nicolae Zoican și Tudor Vladimirescu

Pentru interesul ce prezintă în ceiace privește afacerile și raporturile comerciale interne și externe atât ale lui Tudor Vladimirescu cât și ale altor persoane în legătură cu el, între cari un loc de frunte îl ocupă Nicolae Zoican din Balta-Mehedinți, publicăm următoarele cinci însemnări, răvașe, și acte oficiale românești, un bilet în limba turcă, două bilete vamale pentru vânzare de vite în Banat și un pașaport; acestea în limba germană.<sup>1)</sup>

Intre altele, rezultă din aceste acte, comerțul intern de vite și alte produse ce se făcea din Mehedinți cu Turcii din Ada-Kaleh (numit în acte *Ostrov*) și cu întregul ținut al Banatului. Ion Cernătanu scrie din *Ostrov* lui Nicolae Zoican să-i trimită 8 ocale seu și să vie să ia bani dela *begu* ca să srângă porumb; bilețelul în limba turcă adeverește primirea a 704 ocale porumb; biletele în limba germană și pașaportul indică un însemnat număr de oi, boi, vaci, porci, cai, ce s'au vândut în Banat. În însemnarea primă ce publicăm se indică 250 capre, 200 berbeci, 80 vaci „*asupra slugerului Tudor*”, 160 vaci, 70 boi, „*asupra lui Nicolae Zoican*”, — evident tot pentru comerțul exterior.

Din aceste acte se pot extrage și note cari dau figura acestui neadormit moșnean mehedințean și vașnic negustor, Nicolae Zoican. Pașaportul din 1822 îi dă vârsta de 62 ani, născut deci la 1760. Era de statură mijlocie, îmbrăcat oltenește. La această vârstă cutreeră Banatul, vânzând întregi turme de oi și cirezi de vite. În Mehedinți are legături multiple: Dumitru Căpitanu din Cernavârf îl chiamă să-i vorbească „din gură” ce l-a învățat *armașu*, să-i predea scrisori dela *clucer Haralambie* și „să se povățuiască din gură”, — deci afaceri și interese ce nu se pot scrie (actul No. 3). Din neam de moșneni înstăriți, nedându-se îndarăt, se pare, nici dela cotropirea drepturilor altora, cum s'a plâns la ispravnic Ion Zoican din Costești că umblă să stăpânească parte mai multă din moșia de moștenire după moșul lor, în hotarul Ponărăului, „stăpănită până acum frățăște” (actul No. 4). O rudă a lui, Dragu Zoican din Costești „mănâncă cu vitele grâu popii” cum făceau și alții (actul No. 5).

Avem în aceste acte una din multele icoane ce se pot da din viața de bună stare și de vrednicie a Mehedințenilor din primul sfert al veacului al 19-lea.

1) Din colecțiunea de acte vechi ale Muzeului Regiunii Porților de Fier din T.-Severin, — donate de descendenți ai lui Nicolae Zoican din Balta.

Dar într'o lumină deosebită îl pune pe Nicolae Zoican pașaportul din primăvara anului 1822, liberat de Comandamentul general militar austriac din Timișoara. Păcat că lipsește circa o treime din acest pașaport, cu parte din textul depe față și parte din vizele scrise pe verso, acestea dispuse transversal față de textul din față. Documentul fiind îndoit în trei coloane longitudinale față de vize, acestea ocupând întreaga coloană de mijloc, ceva mai lată ca cele laterale; lipsește întreaga coloană din dreapta, pe cari era firesc să se continue vizele, textul ultimei păstrate nefiind terminat la marginea inferioară a coloanei de mijloc și neputându-se încheia numai cu cuvântul „*führen*” și semnătura, singurele trecute pe coloanele din stânga, sus.

Pașaportul a fost dat inițial numai pentru 8 zile, în care timp trebuia să sfârșiască cu importul de vite în Banat, pe care doar îl intenționa. I se face prima viză în Caransebeș, la 20 Aprilie 1822; în cea de a 2-a dela 10 Maiu din Orșova se arată că nu i-au venit vitele și că trebuie să se întoarcă în țară. Abia la 23 Maiu i se pune a 3-a viză în Timișoara pentru întoarcerea în țară, pentru care i se mai pune la Orșova viză din 28 Maiu. Dar a 5 a viză din 5 Iunie, din Orșova, scrisă de două mâini și, credem, necomplet păstrată, constată că Nicolae Zoican, negustor foarte cunoscut, nu îndrăznește să se întoarcă în țară din cauza atrocităților cari încă se săvârșesc acolo, și că declarația pentru importul de vite a fost numai un pretext pentru obținerea pașaportului. Prin această viză i se îngăduie să se adăpostească în ținuturile dinnapoi către Lugoj. Lipsesc vizele ce au trebuit să urmeze până la întoarcerea în țară și cari foarte probabil ocupau întreaga coloană din dreapta, — ultimul cuvânt „*führen*” și semnătura ultimei vize fiind trecute sus, pe coloana din stânga.

Ce primejdii l-au determinat pe Zoican să fugă din țară aproape la un an după uciderea lui Tudor Vladimirescu, nu putem preciza. Singurul lucru ce se poate afirma, e că era urmărit de cei mari ai zilei.<sup>1)</sup>

Al. Bărcăcilă

22 Iulie 1940.

1) Descifrarea în deosebi a vizelor depe acest pașaport ne-a cerut multă trudă și consultări cu bunii cunoscători ai limbii germane, cărora, lăsându-i acum în anonimat, le mulțumesc cu recunoștință. Pentru deslășirea unor părți încă neclarificate ținem documentele la dispoziția specialiștilor.



1. *Insemnare.* <sup>1)</sup>

Trei bileteri am luat ale dumnealui. Caimacam, însa (sic): unu din Iulie 3 pentru 250 capre i 200 betbeci *asupra slugeru Tudor*;

unu din Iulie 11 pentru 80 vaci *tot asupra slugerului Tudor*;

unu din August 1, de 160 vaci i de 30 boi *asupra lui Nicolai Zoican*

3 cum arată mai sus.

(1)810 Noem(vrie) 13

*Semnătura nedescifrată.*2. *Răvaș.* <sup>2)</sup>

Cu frățască dragoste Chir Nicolae.

Altă nu fără cât ce am vorbit pentru porumbi. Eu am spus *la begu*, numa să vii să iai banii să strinji și ao zis *begu*, dacă poț găsi 100 cu 12 lei și 20 parale. Și să-m trimiț pentru mine 8 ocale de său. Și cât mai în grabă să vii să vez trabă. Și rămân al dumitale bun prieten.

*La Ostrovu* 3 Dechemvri 1816.

Ioanu Cernețanu.

3. *Răvaș.* <sup>3)</sup>

Cu frățească dragoste mă închin dumitale jupâne Nicolae.

Cu frățească dragoste poftesc pă dumneata a luo oste-neală a veni până la mine aici la *Cernavârf*, fiindcă am să-ți vorbesc ceva din gură din cele ce m'au învățat dumnealui *armașu* și am și nește scrisori dela dumnealui *clucer Haralambie*, scrie către dumneata. Cii(sic) vii aici ca să ne povățuim și din gură. Dar negreșit să vii aici.

Și sănt al dumitale ca uni(sic) frate,

Dumitru Căpitan.

(1)811 Noe(mvrie) 20.

4. *Dispoziție administrativă.* <sup>4)</sup>

## SUD. MEHEDIŢI

Ție Nico'ae Zoicane dela Balta. Acest Ioan Zoican ot Costești viind aici să jălui arătând că ați fi având o cura(sic) de moșie în hotaru *Ponărălu*, de moștenire după moșul vostru, și ați fi stăpânit-o până acum frățăște; iară acum ai fi umblând

1) Pe un petecuț de hartie de 12,5/10 cm.

2) Pe un petec de hârtie de 15/10 cm.

3) Pe un petec de hârtie de 11/16 cm.

4) Pe o bucată de hârtie de 10/31 cm. textul ocupând jumătatea superioară.

să stăpânești tu parte mai multă decât dănsul. Iată îți scriem de față după arătarea lui: Acea moșie să o stăpâniți frățăște de acum înainte, după cum și până acum ați stăpânit-o. Iară având cevași împotrivă a răspunde, după sfârșitul acestei luni Iulie să vă sculați să veniți aici ca să vă înfățișați la judecată înaintea noastră; căci neurmând nici una nici alta, vei fi adus prin mumbașir cu treapd.

*Semnătura nedescifrată.*

(1)818 Iulie 13.

5. *Dispoziție administrativă.* <sup>5)</sup>

## PLAIUL CLOȘANI

Fiindcă Ion Enășăscu i cu Dragu Zoican ot satu Costești aducându-să cu o ispașă, dă popa Ion ot gornovodita pentru nește grâu al popii ce s'au mâncat de vitele unora și altora;— și fiind numiții aduși la vătășie, să înditorară după ispașa popii și să înpăcară cu popa. De aceia să dă această carte la mâna lor ca și ei să caute dovedindu nescareva vite, cum ei să jă-luiră că au mai mâncat într'acel grâu, să îplinească și aceia; iar de nu să vor supune a să înpăca și acei care îi vor prinde cu vite stricând, cu dănșii să arate la vătășel. Aseamine și de acum înainte ce vite vor mai mânca, iar să înpece acestea; pă cei care îi va dovedi cei dă sus jăluitori că au fost și vitele acelor la stricăciunea numitului popi (sic), iar să să analoghisască și pă vitele acelor ceiace au împlinit numitului popi (sic) și să îplinească.

*Semnătura nedescifrată.*

1824 Iulie 23.

6. *Răvaș în limba turcă.* <sup>6)</sup>

## BISMILLAH

Bu defâa tarafâmâza ghelau  
Jedi Jüz dört kâye kokoroz ghelub  
Vüşul bulmagıla Jed-î-mersume  
işbu tezkere ita—kilindî.

5 Şaban (1)232.

*Traducere:* În numele lui Dumnezeu  
Aducându-ni-se 704 ocale porumb, s'a dat această adevăr-  
rință în mâna aducătorului.

A 8-a lună a anului 1232=1817.—

5) Pe o bucată de hârtie de 11/23 cm.

6) Transcris și tradus de d-l Prof. H. Dj. Siruni dela Universitatea din București. Răvașul este scris pe un petecuț de hârtie de 7/4,5 cm.



## 7. Adeverință vamală. 7)

Stema Nro 761  
 Ungariei. Königl. Hungarische Consumo zahlungs Bollete vom Amte Alt Oresowa (sic) den 28-sten April 1815.  
 Nicola Zoikan hat aus — Thernin (?) l(au) Rev(isions) B(ollete) Nro 304.

1 Stulle zu 38 F. 8)	3 F. 48
. . . . . 9) Zusch(lag)	2 „ 17
	6 F. 5
Z(ette)l(g)eld)	— 3
	6 F. 8

Dragics.

10) Controlor

Traducere: No. 761. Consumul regal ungar. Adeverință de plată dela oficiul Orșova Veche, din 28 Aprilie 1815. Nicolae Zoican a (introdus) din Thernin 11), potrivit cu adeverința de revizie No. 304:

1 iapă de 38 fiorini (?) 8)	3 f. 48
9) adaos	2 „ 17
	6 f. 5
Costul biletului	3
	6 f. 8

Drăghici

10) Controlor,

## 8. Adeverință vamală. 7)

Stema Nro 22  
 Ungariei Königl. Hungarische Consumo Zahlbahre dreissigste. Bollete vom Amte Mehadia den 7 ten Jänner 1822.

Nicola Zoican, T(urkischer) U(nlertan) von Balta hat aus der Türkoy laut Revis(ions) Anweis(ung) No. 137 data 4 ten Jänner 1822 hereingetrieben, laut Revision:

22 Stück Ochsen	44 Fl.
3 „ Kühe	3 „
15 „ Borstenvieh	6 „
Zettlgeld	— „ 18 kr.
	53 Fl. 18 kr.

7) Pe formular imprimat, având în colțul de sus din stânga stema Ungariei. Dim: 24/11 cm. iar ale adeverinței dela no. 8: 24/14 cm.

8) urmează un cuvânt nedescifrat

9) cifră sau cuvânt nedescifrat

10) cuvânt nedescifrat — poate Fiscal.

11) Poate în loc de Cernefi.

Baloghi 12)

Controlor.

Traducere: No. 22. Consumul regal ungar. A 30-a adeverință de plată dela oficiul Mehadia, din 7 Ianuarie 1822.

Nicolae Zoican, supus turc din Balta, a introdus din Turcia, potrivit cu adeverința de revizie No. 137 din 4 Ianuarie 1822, potrivit cu revizia:

22 bucăți boi	44 fiorini
3 „ vaci	3 „
15 porci	6 „
Costul biletului	— — 18 kr.

ss. Baloghi. 12)

53 fiorini și

Controlor.

18 crăițari

## 9. Pașaport 13) cu vize pe verso.

(Stema Austriei)

Nro 89.

Von seiner Oesterreichisch-Kaiserlichen und Königlichen Apostolischen Majestät in dem Temeswarer Banat aufgestellten General—Militär—Kommando wird Verzeigern dessen: Nicola Zoikan.

Geburty von — Türkischer Untertan

alt—6 2 Jahre

Religion—g(riechisch) n(icht) u(niert).

Statur—mittlere

Angesicht

Augen { alt 14)

Bart

Haar { grau

Gekleidet—Wallachisch

Vichhändler aus der Wallahcy, welcher bey der Skella Orșova fünfhundert Stück Schafe und Einhundert Stück Hornvieh her — überzubringen gedenket, jedoch soll dem — selben der Aufenthalt bey der Skella nicht länger als auf acht Tage gestattet werden

Zu dem Ende gegenvärtiger Pass ertheilet, um denselben nach 15) aller orten frey, sicher und ungehindert passieren und

12) Sfârsește cu parafă desvoltată sau cuvânt nedescifrat.

13) Formular pe hârtie, cu textul imprimat închis într'un chenar ornamental cu marca Austriei la mijlocul laturei superioare. Râu păstrat, prezintă rupturi la îndoituri și-l lipsește probabil circa o treime din partea inferioară Dimensiunile: 34/32 cm.

14) Urmează încă un T distantat de ALT.

15) Ruptură, lipsește un cuvânt.



*repassieren* zu lassen. Welches man in dergleichen Fällen zu erwiedern erbiethig ist: die unterstehenden Behörden aber haben sich darnach zu achten.

Sr. Kaiserl—Königl—Apost—Majestät wirklicher—Geheimer Rath, des öster. St. Leopold und russischen Alexander—Nevsky—Ordens Gross—Kreuz, des Militär Maria Theresien, des russischen Anna, des französischen Ludwigs, des preussischen rothen Adler Ordens I-ter Classe, Riter des bayerischen Max-Joseph Ordens Grosskreuz, Oberst und Inhaber eines Regiments zu Fuss, General—Feldzeugmeister, und Landeskommandirender General im Banat

*In dessen Abseyn.*

Sch . . . <sup>16)</sup>

Ist Gültig <sup>17)</sup> . . .

Pe verso avem următoarele 5 vize și adnotări:

*Vidi Caransebes den 30 April (1)822 mit dem Bemerkensich den dortsstilligen hohen verordnungen wegen Gegenwärtig zu halten*

I. Neumann

Oberst

*Vidi Alt Orsova den 10—ten Mai (1)822 und nachdem derselbe, während dieses Zeitraumes bei der [Orsowaer?] <sup>18)</sup> Skella [Kezin Vich erhalt [en hat] wird derselbe wieder [ins Gebiet seines] landes zuruckgcwiesen*

*H(?) Major in Dienst*

*Semnătura nedescifrată*

*No 48. Visa zu Rückreise in die Wallachey Pr(o?) K(aiser) K(önighiche) Feldkriegs—Kanzlei Direction. Temeswar am 23 Mai (1)822.*

*In Abseyn des H(aupt) F(eld) K(riegs) K(anzlist)*

*Kmetowits*

*F(eld) Kr(riegs) Kanzlist*

*[Gese]hen zur Reise nach Orsova um nach der Walahey zu passieren.*

*Karansebes den 28 Mai [822]*

*Semnătura nedescifrată*

*Konzlist.*

16) Semnătura nedescifrată, parțial ruptă.

17) Aceste cuvinte sunt tălate la mijlocul lor cu întreaga parte inferioară a pașaportului lipsă.

18) Șters.

Gesehen zu Alt-Orsova den 5-ten luny 822 und. [ . . . . . ] <sup>19)</sup> noch hie und da in der Walahey ausgeübt werdenden Gräuthaten, sich nicht in die Wallachey zu übertreten getrauet, wird in die rückwertigen Provinzien nacher (sic) Lugosch über Karansebesch gewiesen <sup>20)</sup> und ausgedacht dass dis (=dies) nur Speculationes sind um sicher zu kommen, da derselbe so ein bekannter Speculant ist und er diesmahlen hier nichts zu thun hatte, als Vielleicht bloss Untereohmgen mit den jenseitgen zu pflegen die ja gewiss (?) Vortheil hatten Endzweck führen.

*Semnătura nedescifrată.*

*Major.*

*Traducere:*

No. 89. Dela comandamentul general militar din Banatul Temișoarei al Majestății sale cezaro crăești a Austriei, se liberează acest pașaport purtătorului lui, [Nicolae] Z[o]ișkan, după naștere *supus turc*; în vârstă de 62 ani; religia *grec neunit*.

*Statura mijlocie; fața, ochii: bătrân; barba, părul: cărunț; înbrăcat valahic; negustor de vite din Valahia, care intenționează să treacă la Schela Oșova, cinci sute bucăți oi și o sută bucăți cornute; dar nu i se va îngădui să stea la schela mai mult de opt zile;—având să fie lăsat să treacă și iar să se întoarcă în . . . , liber în toate locurile; în siguranță și neîmpiedecat. Această cu obligațiunea de reciprocitate în cazuri similare. Autoritățile în subordine au a se conforma.*

Consilier intim efectiv al Majestății sale apostolice cezaro-crăești, (distins cu) marea cruce a ordinului austriac Sf. Leopold și a ordinului rusesc Alexandru Nevski, prima clasă a ordinului militar Maria Theresia a ordinului rus Anna, francez Ludovic, prusac Vulturul Roșu; cavaler al ordinului bavarez Maximilian Ioseph, mare cruce; comandant și proprietar al unui regiment de infanterie, General de artilerie și General Guvernator de Ținut în Banat.

*In lipsa acestuia.*

*Semnătura nedescifrată.*

Este valabil . . . . .

19) 4—5 cuvinte nedescifrate, fiind scris foarte mărunț și cerneala decolorată.

20) Pasagiul care urmează este scris de altă mână. Ultimul cuvânt „führen“ și semnătura sunt trecute pe coloana din stânga, restul textului vizelor ocupând coloana de mijloc; coloana din dreapta, circa 1/3 din document, este lipsă.



*Pe verso :*

Văzut, Caransebeș 20 Aprilie 1822, cu observația să se conformeze înaltelor dispozițiuni acolo în vigoare.

Neumann  
Colonel

Văzut, Orșova Veche 10 Maiu 1822 și după ce rumitul în acest răstimp n'a primit vite la Schela [Orșova], se va îndruma înapoi în țara lui.

Maior în Serviciu

*Semnătura nedescifrată*

No. 48. Viza pentru înapoere în Valahia. Direcțiunea cancelariei de campanie imperialo regale. Timișoara 23. Maiu 1822.

În lipsa căpeteniei cancelariei de campanie,

Kmetovici

Oficiant al cancelariei de campanie.

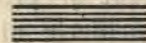
Văzut pentru călătoria către Orșova, spre a trece în Valahia.

Caransebeș 28 Maiu 1822

*Semnătura nedescifrată*

Oficiant al Cancelariei

Văzut la Orșova Veche la 5 Iunie 1822 și (întrucât, din cauza atrocităților cari încă se săvârșește în unele părți în Valahia, nu se încumete să treacă în Valahia, se va îndruma în ținuturile dinnapoi către Lugoj peste Caransebeș,—și în vedere că acestea sunt numai întreprinderi în scopul de a se pune în siguranță, — fiindcă numitul este un negușor așa de cunoscut, iar de data aceasta nu avea aici nimic de făcut, decât poate ca să aibă schimb de vederi cu cei de dincolo cari-i prezentau avantajul de a-și atinge ținta (?)......



### Redacționale și Administrative

OLTENIA, revistă înscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj Nr. 1 | 1940 și autorizată de Cenzura Militară, serviciul central cu Nr. 370 din 24 Iunie 1940. Douăsprezece fascicule alcătuiesc o carte. ABONAMENTUL la o carte, — care va avea copertă, tablă de materii și indice—lei 100.

Prețul unei fascicole lei 10.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Muzeul Regional al Olteniei.

DIRECTOR, C. N. Ploșor

C. 247.—Tip. „Speranța” Craiova.

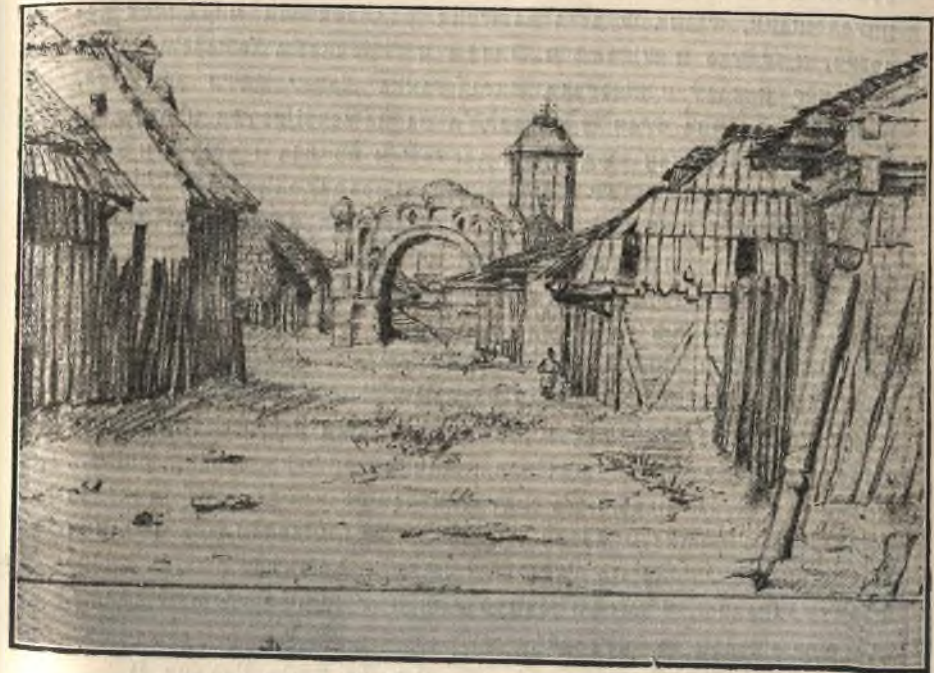
# OLTENIA

DOCUMENTE • CERCETĂRI • CULEGERI

CARTEA I

Nr. 8

1940



TEMNIȚA VECHE din Craiova la 1847

(Desen de Barbu Iscovescu)

CRAIOVA

1940



## Documente

1617 (7125) Iulie 6, ALEXANDRU VOEVOD întărește stăpânirea lui Stan cu fiul lui peste moșie în Pitoloșani (Sutești Vâlcea) jumătate din sat, din câmp, etc., cumpărată dela Radu fiul lui Cireapco, cu 8.600 de aspri.

† Милостїю Бжїю Ію Плиѣандрѣ Боевод и гсднѣх вкєши землїю Уггров-Блаахниское снѣ великааго и прѣдобрааг. и покоиномѣ Ію наниш Боевод, дават гсдвѣамн сїю повеленїе/гсдвѣамн, станов и сѣе сновн еланцем Бгѣ даст, іакожда им ест вчнѣ с питолошани, вкѣчѣ ѿ дела за вчнѣ радѣлов снѣ чирѣпков половни, и ѿ село и в/полю и ѿ шѣм и ѿ повѣсом Хотаром, еанко сѣ Хокет изврат и вїноград вкєах еанка Хокет бити радѣлове. понеж ес покопнл стан ѿ на радѣл за нѣ аспри/готове и адѣжмѣ шарн сѣт ена добри люд нанм драгот и прѣвѣл и есѣкєр и еѣка ѿ питолошан и лѣпѣдат и пан ѿ доба и продадол ес радѣл/нѣгров виноград и половин ѿ негов дѣдин за вчнѣ за нїхном доброволю и сѣ знан(їе) вкєкѣм братнем и вкєкѣм мєцнїашом и ѿ гор и ѿ дол и крѣсто/место и ѿ прѣж гсдвоми. Гєградї дадох и гсдвѣамн нж повнш пис стан іакожда(им) ес вчнѣ вѣ вѣлає и виноград нж повнш речен сновн им и вноком/и прѣвєночитом и на ѿ когож непокопнєнно по рїсємо гсдвѣамн. Гєж и сѣѣдетєлн (по)стєвєем гсдвѣамн: жѣпан дѣмитрѣ велики Бан крѣлевскїє/и жѣпан крѣстѣ вѣланки дворник и жѣпан... велики лѣгФет нжѣпан... рїсєно... вїстнїар и жѣпан пѣршї вєл спат и жѣпан горган вєл стол/и жѣпан гангорїє вєл комїс и жѣпан... врѣж вєл пѣх и жѣпан пан... (вє)ланки постєлнїк и нє нїка вєл лѣгФет и смѣза... дѣмитрѣ лѣг/вѣ днєно град трѣговнїц, с м(сѣд) юан с днн и текѣцїї лѣтом ѿ адама. до сєго писанїє вѣлѣт врѣе.

Ію Плиѣандрѣ Боевод.

Мїлстїю Бжїю Гсднѣх. <sup>1)</sup>

### T R A D U C E R E

† Cu mila lui Dumnezeu Io Alexandru Voevod și Domn a toată Țara Ungro-Vlahiei, fiul marelui și prea bunului și răposatului Io Iiaș Voevod, dă Domnia Mea această poruncă a Domnii Mele lui Stan și cu fiul său Dumnezeu îi va da. Pentru ca să le fie moșie în Pitoloșani, însă din partea de moșie a lui Radu fiul lui Cireapco jumătate și din sat și din câmp și din

1) Documentul e scris pe piele, are pecetea căzută și e depus spre conservare la Arhivele Statului Craiova.

pădure și de peste tot hotarul, cât se va alege și via toată cât va fi a lui Radu. Pentru că a cumpărat Stan dela Radu pentru 8.600 aspri gata. Și adălmășari au fost oameni buni, anume: Dragotă și Pan din Doba. Și a vândut Radu via lui și jumătate din moștenirea lui de moșie, de a lor bună voe și cu știrea tuturor fraților și a tuturor megiașilor și din sus și din jos și din prejurul locului și dinaintea Domnii Mele. Pentru aceea am dat și Domnia Mea acestui mai sus scris Stan, ca să-i fie moșie ohabnică și via acestui mai sus zis, fiilor lui și nepoților și strănepoților și de către nimeni neclintit, după porunca Domnii Mele. Iată și mărturiile pune Domnia Mea: Jupan Dumitru mare Ban al Craiovei și Jupan Cristea mare Dvornic și jupan... mare Logofăt și Jupan... Vistier și Jupan Păruș mare Spătar și Jupan Gorgan mare Stolnic și Jupan Grigorie mare Comis și Jupan Mirza mare Păharnic și Jupan Ion... mare Postelnic și ispravnic Nica mare Logofăt și Umza... Dumitru Logofăt în minunata cetate a Târgoviștii, în luna Iulie 6 zile și în cursul anilor dela Adam până la această scrisoare în anul 7125.

IO ALEXANDRU VOEVOD

Cu mila lui Dumnezeu Domn

Pr. D. BĂLAȘA

1687 Iulie 2. Cartea lui ȘERBAN CANTACUZINO dată călugărițelor dela schitul Ostroval (Vâlcea), pentru stăpânirea moșiei din Stoenеști ce se chiamă Brădișoara, a moșiei din Scăuiani, a viiei din dealul Stoenеști din valea Radii și a morii din Stoenеști.

*Milostlelu Bojlelu Io Șarban Voevod i Gospodn zemli Vlahscol, davat Gospodstvo-Mi ste poveleanie Gospodstva-Mi sfinteii și dumnezeestil mănăstiri dela Ostrov unde iaste hramul Rojdestvo Bogorodișe și stariții... <sup>1)</sup>* și tuturor maicilor câte vor fi lăcuitoare la acest sfântu lăcaș, ca să fie volnice cu această carte a Domnlei Meale, de să fie o vie în dealul Stoenеștilor din valea Radii și cu toată partea de moșie de acolo din Stoenеști ce se chiamă Brădișoara. Și iar toată partea de moșie din Scăuiani și cu moara dela Stoenеști și cu tot venitul, care viie și moșie și moară sânt date și închinatє la sfânta mănăstire Ostroval de monahia Agripina, care au fost a lui Dan den Stoenеști, pentru că aceste moșii sânt câștigate de Dan den preună cu femeaia lui monahia Agripina pre a lor muncă direaptă. Deci rămăindu-le numai o fată din trupul lor, și căsătorindu-să

1. loc liber.



dă două ori, i s'au întâmplat moartea de au murit și la moartea ei au lăsat să dea mumă-sa aceste moșii și vii și moara de pomeană la sfânta mănăstire Ostrovul. Deci și monahia Agripina dentr'a ei bună voie și den cuvântul fii-sa, au dat și au închinat aceste moșii și viia și moara sfintii mănăstiri Ostrovul și și-au scris și numele lor la sfântul pomealnic, ca să fie sfinți mănăstiri de ajutor și de întărire, iar lor veacinică pomenire, precum am văzut Domnia Mea și zapisul monahiei Agripina la mâna maicilor dela mănăstirea Ostrovul. Drept aceia am dat cartea domnească la mână (călugărițelor dela mănăstirea Ostrovul<sup>2</sup>), ca să fie volnice maicile dela sfânta mănăstire Ostrovul să ție această viie și moșie și moară, cari scriu mai sus, cu bună pace și într'alt chip să nu fie, că așa iaste porunca Domniei Meale. *I t saam reche Gospodstva-Mi* Iulie, 2 dni, 7195.

*Io Șerban Voevod.* [L. S.] *M. Iostleiu Bojleiu Gospodin.*

(orig. hârtie, monogram, pecete octogonală, roșie, imprimată: Arh. Stat. Buc., Ep. Argeș, pach. 98. doc. 1  
IOAN M. NEDA

1696 (7204) Ianuarie 7. CONSTANTIN BRÂNCOVEANU poruncește unor sate din Județul Gorj, să întrețină bine în timpul iernii boii împărătești.

† Мaстiю бжiю iу костандин бoевоd и гднх писaх гдeмi. Voao tuturor satelor din Județul Jiului de sus: veri ce sat veți fi, au birnecești au slujtorești au dărbănțaști au călărșăști au martalogi, cătră aceasta vă fac Domnia Mea în știre că iată că s'au dat pe sama slugii Domniei Meale Grula Postealnic .... boii împărătești ca să-i împartă pe toate satele dintr'acest județ să-i ernaț; d: care lucru iată că vă poruncescu Domnia Mea: în vreme ce veți vedea această carte a Domniei Meale ear voi să căutaț la fleștecare sat câte câț boii vă va împărți sluga Domniei meale ce scrie mai sus ca să-i ernaț. Să aveț a-i luarea să-i țineți pe ernațec și să nu care cumvaț să-i țineț în câmp sau să le daț pae ca să nu să dereagă boii, ce foarte bine să-i hrăniți și tot fân să le dați den destul. Cându-i veți aduce la Primăvară la Sti-Gheorghe să fie frămoși să ne placă..... cum iar la ce sate n'ar purta grije să-i hrănească bine..... și de va fi nescare boii slabi

sau va peri vre un bou și nu vor fi toți frămoși, bine să știți că ce bou va fi slab sau va peri vreunul, tot câte 12 lei veți să plătiți boul. Să nu vă pară glumă. Ce pe cum vă zic Domnia Mea foarte frămoși să iașă în primăvară.

МОЛНКО ПИСАХ ГДЕМН Ge(narie) 7 dni leat 1696.  
iу КОСТАНДИН БОЕВОД Pecete octogonală Мaстiю бжiю гднх

Acest document depus spre conservare la *Arhivele Statului Craiova* de către Școala Normală de băieți din Craiova a făcut parte din colecția prof. Aurel Mircea.

C. I. COSTESCU  
Profesor Craiova

1818, Septembrie 2. Cartea de judecată a lui IOAN GHEORGHIU CARAGEA, prin care întărește cartea de Judecată a Divanului Craiovei din 10 Iulie 1816, în cearta pentru niște stânjini de moșie dintre moșnenii Tălpășani și Poenari deoparte și Anastasie și Gheorghe de alta, carte care dă câștig de cauză părâșilor Anastasie și Gheorghe, urmașii Iditei Tălpășanca.

*Io Ioan Gheorghile Caragea voevod și gospodar zemli vlahscole.*

Pe această alăturată carte de judecată a Divanului nostru ot Craiova, nerămânând odihniți moșnenii Tălpășani și Poenari din sud Doljiu, dumnealui vel hatman al Divanului i-au înfățișat înaintea Domniei Meale cu Anastasie și Gheorghe frați. Și, intrând Domnia Mea în cercetare asupra pricinii, am întrebat mai întâi pă jăluitori, cu care cuvânt cer a stăpâni acești stânjini, adecă, cu cuvânt de moștenire sau de cumpărătoare și răspunseră că-i cer cu cuvânt de cumpărătoare. După aceasta am poruncit de ni s'au citit acea foale de hotărnicie a patru boieri ce au zis părâșii că au găsit o în urmă, prin care să arată părțile fieșcăruia. Și o văzum scrisă cu leat și lună și coprinzătoare întocmai precum este arătată în alăturata carte de judecată a Divanului nostru ot Craiova, împotriva căreia nu tăgăduiră jăluitorii că părâșii să trag din Ștefan Diaconu, fără numai zisără că Marta monahia ce pe nume mirenesc au fost chemat-o Marica mătușa diaconului Ștefan au vândut acești stânjini în urma acei fol de hotărnicie prin doăo zapise la un Vasile i Gheorghe și Dumitrașco moșnenii Tălpășani, din care să trag ei; care zapise cerându-le de la jăluitori să ni le arate zisără că nu știe cu ce mijloc au pus părâșii mâna pă dănele;



ei însă, vechea stăpânire ce o au, socotesc că le este îndestul senet iar jăluitoii împotriva la aceasta zisără că pentru acești stânjeni ce i-au fost vândut atunci acea Marta Monahia la unii din moșnenii Tâlpășani s'au sculat în urmă un Mateio Lipoveanu și Idita soru-sa și judecându-să la răposatul Barbul Văcărescul vel ban al Craiovei au hotărât atunci judecata de le-au întorsu Idita Tâlpășanca banii înapoi și au rămas acei stânjeni întru a ei stăpânire, arătându-ne de văzum și noi acea carte de judecată a Banului Barbu Văcărescul coprinzătoare întocmai cum să vede trecută în cartea Divanului Craiovei; ne mai arătară pârâții și celelalte doăo [cărți] de judecată, una a spătarului Pavlache și alta a paharnicului Romanitis ce au fost pe acele vremi caimacami la Craiova, coprinzătoare că nemulțumindu-să acei cumpărători Tâlpășani pe judecata banului Barbu Văcărescul au fost tras pe Idita și la acei doi caimacami cari și aceia au dat Iditei dreptate, ca să ia acei stânjeni cu protimis. După aceasta, s'au mai întrebat jăluitoii de au vreun senet în urma acestor seneturi de judecăți ce să arată mai sus, doveditor pentru acești stânjeni de prigonire că să cuvine să fie ai lor și vreun răspuns vrednic nu avură decât tot acele pricinuiți provalisiră, că adică acele zapise de cumpărătoare ce să află la mâna pârâților ar fi ale neamului lor și că vechea stăpânire ce au avut le-ar fi îndestul senet, căroră li s'au zis că cu niciunul dintr'aceste doăo cuvinte întru nimic nu să pot ajutama adică nici cu cuvântul acelor zapise ce să văd făcute pe numele neamului lor, nici cu cuvântul stăpânirii de mulți ani pentru căci acele zapise din mai sus arătatele cărți de judecată ce s'au urmat până la Paharnicul Romanitis, și de să văd făcute pe nume de moșeni din care se trag ei, dar să dovedește curat că Idita moașa pârâților când s'au judecat cu acei cumpărători și au hotărât cu cale acele judecăți ca să întoarcă Idita banii și să ia acele cumpărători, cu protimis, după ce au răspuns Idita banii i s'au dat apoi de judecată acele zapise ce se află acum la mâna pârâților iar nu că au pus ei mâna pe dănele cu mijlociri precum zic jăluitoii; precum și cu cuvântul stăpânirii de mulți ani iarăși întru nimic nu să pot ajutama pentru căci această stăpânire a lor nefiind fost pe trup întreg de moșie ci numai pe o parte din suma stânjenilor ce să cuvine a avea și pârâții într'acele hotară de moșie; să socotește și este călcare care după pravilă paragrafie nu are; iar alăturata carte de ju-

decată a Divanului nostru ot Craiova, fiind dreaptă și cu cale o întărim Domnia Mea și hotărâm ca pârâții Anastasie și Gheorghe să stăpânească într'acele trei hotară stânjeni 928, după foaia de hotărnicie a patru boieri ce să arată mai sus. Iar pentru venitul și cheltuiala ce cerură pârâții a li se plăti de către jăluitoii Tâlpășani, de vreme ce pârâții până când au găsit acea foaie de hotărnicie nu avea cu ce să stea împotriva stăpânirii ce avea jăluitoii la această călcare precu[m] jăluitoii stăpânind de mulți ani nu putea[u] să cunoască pe pârâții de stăpânii ai acestor s[ânjeni] de prigonire. Nu au nici un cuvânt de dreptate a cere venit și cheltuială până atunci ad[ică], până la leat 1816 Iulie 10 când au arătat întâiași dată foaia de hotărnicie la judecata Divanului Craiovei. Iar de atunci încoace, de când adică li s'au făcut jăluitoilor cunoscută acea foaie de hotărnicie și au înțeles că ei stăpânesc mai mult de cât li să cuvine și s'au împotrivit, ne lăsând pe pârâți să stăpânească, hotărâm să le plătească jăluitoii pârâților atât venit ce prin cercetare la fața locului cu carte de blestem să va dovedi că au luat jăluitoii după acea călcare, cât și toată cheltuiala ce iarăș prin cercetare cu carte de blestem să va dovedi că au făcut pârâții în pricina acestii judecăți în diastima de mai sus arătată. Și apoi Dumneata vel hatmane al divanului prin într'adinsu orânduit zapclu hătmanesc să urmezi a face implinire.

1818 Septembrie 2

Pecetea imelară.

vel logofăt.

C. I. COSTESCU

Profesor, Craiova

1832 August 31 — Jurații satului Voineasa, jud. Vâlcea dau acest răvaș trimisului, prin care arată că Florea Predolu a primit calul.

Noi acești mai jos iscăliți, jurații satului Voineasa dinpreună cu posădarii <sup>1)</sup> posăzei <sup>2)</sup> ce păzescu potecul după porunca cinstiților stăpâni ai grăniței, fiindu-că prin paza ce o avem cu toții în grijă, văzându un cal singur în trecere pe potecusu și fiindu-l noi din prinderea cum am avut și mai sus zicem, aflându-să și de cinstita stăpânire a grăniței și trimițându-ne răspunsu ca să-l trimitem, noi l-am trimis încă și răspunsu păcum că păgubaș s'a aflat. Fiindu-l și dumnealui la graniță vreo

1 posadari = păzitori, grăniceri.

2 posadă = trecătoare, loc de frontieră.



săptămână, ni l-a trimis cu cuvântu bun ca să-l dămu păgu-  
bașului și scriindu-ne în mână am dat acestu răvaș la mâna  
trimisului, ca să crează și cu iscălitura noastră ca înștiințare.

1832 August 31

*Popa Florea ot Volneasa. Eu Florea Predolu am primit  
calul. Eu Florea Mardaur, jurat. Eu Dumitru Borbon, jurat.*  
(se allă în păstrarea mea).

I. M. NEDA

### Numismatica

#### Alte monete din tezaurul dela Căpreni-Dolj

În colecțiile Muzeului Regional al Olteniei, se mai găsesc  
11 monete consulare de argint, depuse de d-l maior *Istrate*,  
Comandantul Legiunei de Jandarmi Dolj precum și una de plumb  
dăruită de primarul aceleiași comune. Cum aceste monete in-  
trate în posesia Muzeului în anul 1938, ulterior descoperirii  
tezaurului descris, fac parte tot din tezaurul nostru, le vom  
descrie și pe acestea spre a avea o icoană cât mai complectă  
asupra acestui important tezaur.

1. *Aburla*. Av. Gem, în c. dr. Capul Romei cu casca ari-  
pată spre dr.

Rv. *C Aburl* în ex. Roma. Mars cu cască într'un quadrigiu  
spre dr., ținând un trofeu.

Monetar: C. Aburius Geminus, 129 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 1.

2. *Aburla*. Av. Gem, în c. dr. Ca mai sus.

Rv. *M Aburl* în ex. Roma. Soarele ținând un biciu într'un  
quadrigiu spre dr.

Ar. 19 mm. Babelon 6.

Monetar: M. Aburius Geminus, 129 a. Chr.

3. *Cassia*, Av. Capul Romei cu cască spre dr., în c. st. și  
urnă de vot.

Rv. *C. Cassi*, Roma în ex. Libertatea într'un quadrigiu spre  
dr., ținând sceptru și un bonet frigian.

Monetar: C. Cassius Longinus, 109 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 1.

4. *Cornella*. Av. Capul diademat al Venerei spre dr.

Rv. Dublu corn al Abundenței, jos Q.

Monetar: L. Cornelius Sulla Felix imperator, 82 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 33.

5. *Fontela*. Av. Capul bifrons al lui Fontus: în c. st. E,  
în c. dr. o stea în 6 colțuri.

Rv. C. Fönt, în ex. Roma. Galeră spre st., cu un pilot și  
trei văslași.

Monetar: C. Fonteius, 112 a. Chr.

Ar. 20 mm. Babelon 1.

6. *Herennia*. Av. Pietas. Capul diademat al Pietății spre dr.

Rv. M. Herenni, în c. dr. N. Amphinomos gol fugind spre  
dr. și purtându-și tatăl pe umeri.

Monetar: M. Herennius, 99 a. Chr.

Ar. 17 mm. Babelon 1.

7. *Marcla*. Av. Capul lui Apollo laur. spre dr.

Rv. L. Censor, Marsyas în picioare spre st., ținând pe umeri  
un burduf și ridicând brațul dr.; în spatele lui o coloană.

Monetar: L. Marcius Censorinus, 84 a. Chr.

Ar. 17 mm. Babelon 42.

8. *Norbana*. Av. C. Norbanvs, în c. dr. XVIII. Capul dia-  
demat al Venerei spre dr.

Rv. Spic, fascie și caduceu.

Monetar: C. Norbanus, 84 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 2.

9. *Porcla*. Av. Laeca. Capul Romei cu casca aripată spre  
dr., în c. dr. o stea în 6 colțuri.

Rv. M. Porc, în ex. Roma. Libertatea eu sceptru și bonet  
frigian într'un quadrigiu spre dr.; o Victorie ce zboară deasupra  
cailor o încoronează.

Monetar: M. Porcius Laeca, 129 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 3.

10. *Porcla*. Av. P. Laeca Roma. Ca mai sus; în c. dr. X.

Rv. Provoco în ex. Legionar roman urmat de un lictor și  
întinzând mâna asupra unui cetățean în togă.

Monetar: P. Porcius Laeca, 110 a. Chr.

Ar. 18 mm. Babelon 4.

11. *Postumia*. Av. Bustul Dianei spre dr., cu arcul și tolba  
de săgeți pe umeri.

Rv. A. Post A. F. S. N. Albin. Sacrificator în togă spre st.  
pe un munte lângă un altar aprins stropind un taur cu o ramură.

Monetar: A. Postumius A. f. S. n. Albinus, 74 a. Chr.

Ar. 19 mm. Babelon 7.

12. *Satriena*. Av. XII. Capul Romei cu cască spre dr.

Rv. Roma, în ex. P. Satrienvs. Lupoaică spre st.

Monetar: P. Satrienus, 74 a. Chr.

Pb. 17 mm. Babelon 1.



### Tezaurul Roman Imperial dela Vârtopu, Dolj.

În anul 1931, s'a descoperit în comuna Vârtopu, jud. Dolj, un bogat tezaur monetar, cuprinzând, după informațiile pe care le avem, câteva sute de monete romane imperiale, dinari de argint. În colecțiile Muzeului Regional din Craiova, n'au ajuns decât 53 piese, <sup>1)</sup> pe care le descriem în rândurile ce urmează:

1. Traianus. Av. *Imp Caes Ner Tralano Optimo Aug Ger Dac*. Bustul său laureat spre dr.  
Rv. P. M. Tr. P. Cos VI P P S P Q R. Pacea sau Fericirea în picioare spre st., cu caduceu și corn al Abundenței. 114 p. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 278.
2. Antoninus Pius. Av. (*Imp t*) *Ael Caes Antoninus*. Capul său gol spre dr.  
Rv. Trib. pot Cos. Concordia sprijinindu-se de o coloană, cu dublu corn al Abundenței și pateră. 138 p. Chr.  
Ar. 19 mm. Cohen 1060.
3. Faustina I. Av. (*Diva Fau*) *stina*. Bustul ei diademat spre dr.  
Rv. (Aete)rnitas. Eternitatea sau Fortuna în picioare spre st., cu cârmă de corabie și glob.  
Ar. 17 mm. Ruptă. Cohen 6.
4. Septimius Severus. Av. (*L Sept Sev*) *Pert Aug Imp X*. Capul său laur. spre dr.  
Rv. Annonae Avg. Abundența în picioare spre st., punând piciorul dr. pe o proră de corabie și ținând un corn și două spice. 197-198 p. Chr.  
Ar. 15 mm.
5. Același. Av. (*L Sept Sev Pe*) *rt aug Imp. V*. Ca mai sus.  
Rv. (Ar)ab Adiab Cos II (P P). Victorie mergând spre st., cu coroană și trofeu. 195 p. Chr.  
Ar. 17 mm. Cohen 48.
6. Același. Av. (*L Sept*) *Sev Pert Aug*. Ca mai sus.  
Rv. Indvlge (ntia avg). Indulgența șezând spre. st., cu pateră și sceptru. 196 p. Chr.  
Ar. 17 mm. Cohen 216.
7. Același. Av. (*L Sept Sev Pert Aug*) *Imp VIII*. Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P V Cos II P P. Pacea șezând spre st., cu sceptru și ramură de maslin. 197 p. Chr.  
Ar. 17 mm. Cohen 444.
8. Același. *L Sept Sev Per (t Aug Imp IIII sau VIII?)*. Ca mai sus.

<sup>1)</sup> Datorită cercetărilor d-lui N. Ploșor, care a avut bunăvoința a ne pune la dispoziție acest tezaur spre publicare.

- Rv. Secvriats Pvb(ica). Securitatea șezând spre st. ținând un glob și rezemându-și mâna st. de spătar. 194-195 Chr.; 196?  
D. 17 mm. Cohen 646-647.
9. Același. Av... Ca mai sus.  
Rv... Șters.  
D. Ruptă. 18 mm.
  10. Iulia Doamna. Av. *Iulla Augusta*. Bustul ei spre dr.  
Rv. Diana Lvcifera. Diana în picioare spre st., ținând o torță aprinsă.  
Ar. 16 mm. Cohen 27.
  11. Aceași. Av. *Iulla Augusta*. Ca mai sus.  
Rv. Vestae Sancteeesta în picioare spre st., cu pateră și sceptru.  
Ar. 17. mm. Cohen 246.
  12. Caracalla. Av. *M Aur Ant(o)nlus Caes*. Bustul său tânăr gol spre dr.  
Rv. Spei P(e)rpvetvae. Speranța mergând spre st., ținând o floare și ridicându-și rochia. 196-197 p. Chr.  
Ar. 19 mm. Cohen 594.
  13. Același. *Antoninus Plus Aug. Germ*. Bustul său radiat spre dr.  
Rv. Iovi Conservatori. Jupiter gol în picioare spre st., cu sceptru și trăznet, la picioarele lui o acvilă.  
D. 21 mm.
  14. Elagabalus. Av. *Imp Antoninus Plus Aug*. Bustul său laureat spre dr.  
Rv. Libertas Avg. Libertatea în picioare spre st., ținând un bonet frigian și un sceptru, în câmp o stea. 221 p. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 93.
  15. Același. Av. *Imp Antonlnus Aug*. Ca mai sus.  
Rv. P. M. Tr. P. II Cos II P. P. Pacea mergând cu pași precipitați spre st., cu sceptru și ramură de maslin. 219 p. Chr.  
Ar. 19 mm. Cohen 143.
  16. Același. Av. *Imp Antonlnus Plus Aug*. Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P III Cos III P P. Soarele radiat mergând spre st., ținând un biciu și ridicând mâna st.; în câmp o stea. 220 p. Chr.  
Ar. 17 mm. Cohen 153.
  17. Același. Ca mai sus.  
Ar. 19 mm. Cohen 153.
  18. Același. Av. *Imp Antonlnus Plus Aug*. Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P IIII Cos III P P. Elagabal în picioare spre



- st., ținând o ramură de chiparos și sacrificând deasupra unui altar aprins; în câmp o stea. 221 p. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 196.
19. Același. Av. *Imp Antoninus Plus Aug.* Ca mai sus  
Rv. P M Tr P III Cos III P P. Elagabal ca mai sus. dar ținând o măciucă; în dr. lui, două insigne legionare; în câmp o stea 221 P. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 205.
20. Același. Av. *Imp Antoninus Aug.* Ca mai sus.  
Rv. Provid Deorum. Providența în picioare spre st., reze-  
mată de o coloană și ținând o baghetă și un corn al Abunden-  
ței; la picioarele ei un glob.  
D. 18 mm. Cohen 243.
21. Același. Av. *Imp Antoninus Aug.* Ca mai sus.  
Rv. Svmms Sacerdos Avg. Elagabal cu un corn în frunte  
în picioare spre st. ținând o ramură de chiparos și sacrificând  
deasupra unui altar aprins; în câmp o stea. 221 p. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 276.
22. Același. Ca mai sus.  
D. 18 mm. Ruptă. Cohen 276.
23. Același. Ca mai sus.  
D. 17 mm. Ruptă. Cohen 276.
24. Același. Av. (*Imp Ant*) *oninus Aug.* Ca mai sus.  
Rv. Victoria (Avg). Victorie mergând spre st., cu o co-  
roană și frunză de palmier.  
D. 18 mm. Cohen 304.
25. Iulia Paula. Av. *Iulia Paula Aug.* Bustul ei spre dr.  
Rv. Venvs Genetrix. Venus șezând spre st., cu un măr și  
un sceptru.  
Ar. 19 mm. Cohen 21.
26. Iulia Soaemias. Av. *Iulia Soaemias Aug.* Bustul ei spre dr.  
Rv. Venvs Caelestis. Venus diademată în picioare spre  
st. cu un măr și un sceptru; în câmp o stea.  
Ar. 17 mm. Cohen 8.
27. Iulia Maesa. Av. *Iulia Maesa Aug.* Bustul ei spre dr.  
Rv. Ivno. Junona în picioare spre st., cu un sceptru și pateră.  
Ar. 19 mm. Cohen 36.
28. Aceeași. Av. *Iulia Maesa Aug.* Ca mai sus.  
Rv. Pvdicitia. Pudoarea șezând spre st., ținând un sceptru  
și ridicându-și voalul.  
Ar. 18 mm. Cohen 36.

29. Aceeași. ca mai sus.  
Ar. 18 mm. Ruptă. Cohen. 36.
30. Aceeași. Av. *Iulia Maesa Aug.* Ca mai sus.  
Rv. Saecvli Felicitas. Ferlicirea în picioare spre st., ținând  
un caduceu și o pateră deasupra unui altar aprins.  
Ar. 18 mm. Cohen 45.
31. Alexander Severus. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand*  
*Aug.* Bustul său laureat spre dr.  
Rv. Aeqvitas Avg. Echitatea în picioare spre st., ținând  
balanță și un corn al Abundenței.  
Ar. 18 mm. Cohen 9.
32. Același. Av. *Imp Sev Ale(xand Aug).* Ca mai sus.  
Rv. Iovi Conservatori. Jupiter gol în picioare spre st., ținând  
un trăznet și un sceptru și întinzând mâna dr. asupra lui Ale-  
xandru Sever.  
D. 18 mm. Ruptă. Cohen 73.
33. Același. Av. *Imp C. M Aur Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. Liberalitas Avg. Liberalitatea în picioare spre st., ținând  
o tesseră și un corn al Abundenței. 222 p. Chr.?  
D. 18 mm. Cohen 108.
34. Același Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. Marti Pacifero. Marte în picioare spre st., ținând o ra-  
mură de maslin și o hastă răsturnată.  
Ar. 19 mm. Cohen 173.
35. Același. Av. (*Imp*) *Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P Cos. Fortuna în picioare spre st., ținând un corn  
al Abundenței și o cârmă de corabie; în câmp o stea. 222 p. Chr.  
Ar. 17 mm. Cohen 201 bis.
36. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P Cos P P. Marte în picioare spre st., cu o  
ramură de maslin și o hastă răsturnată. 222 p. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 207.
37. Același Av. (*Imp C M Aur*) *Sev Alexand Aug* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P III Cos P P. Jupiter gol, cu mantia fluturând pe  
umeri, în picioare spre st., ținând un sceptru și un trăznet. 224 p. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 249.
38. Același. Ca mai sus. D. 18 mm. Ruptă. Cohen 249.
39. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P (III) Cos P P. Marte în picioare spre st., ți-  
nând o ramură de maslin și o hastă răsturnată. 224 p. Chr. D.  
19 mm. Ruptă și perforată. Cohen 251.



40. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P III Cos P P. Pacea sau fericirea în picioare spre st., cu sceptru și ramură de maslin. 224 p. Chr. D. 19 mm. Cohen 254.
41. Același. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug*. Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P III Cos P P. Marte cu hastă și trofeu mergând spre dr. 225 p. Chr. D. 19 mm. Cohen 260.
42. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug*. Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P III Cos P P. Alexandru Sever în picioare spre st., sacrificând deasupra unui altar aprins și ținând o carte. 225 p. Chr. D. 19 mm. Cohen 276.
43. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug*. Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P VII Cos II P P. Pacea sau fericirea alergând spre st., cu sceptru și ramură de maslin 228 p. Chr. D. 18 mm. Cohen 348.
44. Același. Av. *Imp (Sev) Alexand Aug*. Capul său laureat spre dr.  
Rv. (P M) Tr P VIII Cos III P P. Marte în picioare spre dr., ținând o hastă și rezemându-se de scut 229 p. Chr. D. 18 mm. Cohen 364.
45. Același. Av. (*Imp*) *Sev Alexand Aug*. Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P VIII Cos III P P. Marte mergând spre st., cu mantia fluturând pe umeri ținând în mâna dr. o ramură de maslin, iar în m. st. o hastă și un scut. 229 p. Chr. D. 19 mm. Cohen 365.
46. Același. Av. *Imp Alex(ander) Pius Aug*. Bustul său laureat spre dr.  
Rv. Spes (pv)blica. Speranța mergând spre st., ținând o floare și ridicându-și rochia. 231 p. Chr. D. 17 mm. Ruptă. Cohen 543.
47. Același Av. *Imp Sev Alexand Aug*. Ca mai sus.  
Rv. Victoria Avg. Victorie mergând spre st., cu coroană și frunză de palmier: în câmp o stea. D. 18 mm.
48. Iulia Mamaea. Av. *Iulia Mamaea Aug*. Bustul ei diademă spre dr.  
Rv. Ivno Av(g)vstae. Junona șezând spre st., ținând o floare și un copil înfășat.  
Ar. 20 mm. Ruptă, Cohen 32.
49. Același. Av. *Iulia Mamaea Aug*. Ca mai sus.  
Rv. Ivno Conservatrix. Juno în picioare spre st., cu sceptru și pateră; la picioarele ei un păun.  
Ar. 19 mm. Cohen 55.
50. Același. Av. *Iulia Mamaea Aug* Ca mai sus.

Rv. Vesta. Vesta în picioare spre st., cu pateră și sceptru transversal.

D. 20 mm. Cohen 85.

51. Orbiana. Av. (*Sall*) *Barbla Orbiana Aug*. Bustul e diademă spre dr.

Rv. Concordia Av. (GG). Concordia șezând spre dr., ținând un dublu corn al Abundenței și o pateră.

D. 20 mm. Ruptă. Cohen 1.

52. Gordianus Pius. *Imp Gordianus Plus Fel Aug*. Bustul său laureat spre dr.

Rv. Diana Lucifera. Diana în picioare spre dr., cu o torță.

Ar. 20 mm. Cohen 69.

53. Același. Av. *Imp Caes M Ant Gordianus Aug*. Bustul său radiat spre dr.

Rv. P M Tr P II Cos P P. Victorie mergând spre st., cu coroană și frunză de palmier. 239 p. Chr.

Ar. 23 mm. Cohen 199.

Ca mai toate tezaurele oltene de monete romane imperiale și aceasta se oprește la Gordian III Pius, pe la anii 238-244 p. Chr. Acest fapt e cât se poate de semnificativ, pentru a liza începutul părăsirii Daciei de către legiunile romane. Ceea ce însă e deosebit de caracteristic pentru tezaurul nostru e pe deoparte mulțimea de monete false — având un sămbure de plumb sau de bronz acoperit de un strat subțire de argint — iar pe de alta, faptul că aproape toate piesele sunt într-o stare de conservare ce lasă mult de dorit: rupte, șterse, stricate. Este drept că începând dela Caracalla, dinarul falși sau de un aliaj foarte slab abundă; dar niciodată n'am găsit un număr așa de mare într'un singur tezaur. Păcat că nu cunoaștem și restul monetelor găsite, ar fi fost interesant de stabilit dacă și printre ele sunt tot atât de multe piese false.

OCTAVIAN OCT. ILIESCU

#### BIBLIOGRAFIE.

Tezaurul nostru este menționat de următoarea lucrare:  
*D. Tudor*, Depozitul monetar dela Seliște-Mehedinți și alte contribuțiuni la numismatică Daciei inferioare. In *Cronica numismatică și arheologică* An. XIV (1939) Nr 115-116, pag. 158.

NOTA. Cohen—H. Cohen, Description historique des monnaies frappées sous l'empire romain communément appelées médailles impériales, II-rème édition, 8 vol. 1880—1892, Rollin et Feuardent, Paris —D—monetă falsă sau dintr'un aliaj inferior. Literele dintr'o legendă puse în paranteze nu se văd pe monetă, ci sunt reconstituite.



**Insemnări**

**DIN VREMEA APOSTASII.** Din hotărârea judecătorei județului Mehedinți cu No. 75 anul 1833 Iunie 26<sup>1)</sup> despundem următoarele:

„Niță Răduțoiu ot satul Steicu dintr'acest județ... au avut înfățișare înaintea noastră cu D. ceauș Istratie Calotescu, de aici din orașu Cerneți, zicând Niță jăluitoarul, că în hotaru Lupșa având 76 stânjini moșie de moștenire i-ar fi vândut Ion fratele său la D. ceaușu fără a lui știință...

Intrebându-se D. ceaușu, ce are a răspunde... zisă...

În vremea apostasii Ion Răduțoiu fratele jeluitorului fiind căpitan la panduri apostafi, i-au călcat casa. Înfațișe un zapis cu lt. 823 Aprilie 8 iscălit de Ion Răduțoiu, i de Ion al Sfii, i Ghiță ot Strâmba i Gheorghe Pupă Lapte și de Dumitru Morândău ot Ciuperceni platnici, adevărit ș de isprăvnicatul acestui județ Mehedinți, dat la mâna D: ceaușului coprinzători că pentru lucrurile cu care l-au jăfuit în vremea apostasii, câte dintr'acele lucruri nu i le-au dat și le-au frosit, ei să leagă a i le plăti cu taleri 1008 pr 20 în soroc de 2 luni și spre siguranțe pune Ion Răduțoiu zalog moșlea sa de la Bogdănel, că de nu va răspunde banii la soroc să rămăe moșlea statornică...”

Datorită acestei judecări indentificăm, încă un jefuit al pandurilor apostafi și anume pe ceaușul *Istratie Calotescu* din *Cerneți*, precum și un nou căpitan de Panduri *Ion Răduțoiu*, din satul Steicu moșnean cu moșie la *Bogdănel* în hotarul *Lupșa*. Asemenea aflăm și ceata lui de panduri: *Ion al Sfii* și *Ghiță* din *Strâmba* și *Gheorghe Pupă Lapte* cu *Dumitru Morândău* din *Ciuperceni*.

N. PLOȘOR

**Redacționale și Administrative**

OLTENIA, revistă înscrisă în registrul publicațiilor periodice al Trib. Dolj Nr. 1 / 1940 și autorizată de Cenzura Militară, serviciul central cu Nr. 370 din 24 Iunie 1940. Douăsprezece fascicole alcătuiesc o carte. ABONAMENTUL la o carte, — care va avea copertă, tablă de materii și indice — lei 100. Prețul unei fascicole lei 10.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Muzeul Regional al Olteniei.

DIRECTOR, C. N. Ploșor

5) Depusă de Trib. Mehedinți S. I. spre conservare la Arhivele Statului Craiova, în actele conservării pe 1900 Nr. 116 (Dos. 635/95).

Tip. Sf. Mitropolii a Olteniei, Craiova.

**OLTENIA**

DOCUMENTE • CERCETĂRI • CULEGERI

CARTEA I Nr. 9 1940



PESCĂRIA VECHĂ din Craiova la 1847

(Desen de Barbu Iscovescu)

CRAIOVA

1940



## Documente

7153 (1645) *Mal 30. Matei Basarab Voevod întărește stăpânirea călugărului Vavil cu filii lui anume Popa Radul și Călugărului Ștefan și lui Anghel și lui Neagoe și lui Bălan și alții cu cetele lor peste moșie în Slătioara din Județul Vâlcea.*

† Млестію Бжію іу машю Басарак воєвод и г[сднѣ Б]к-сви землѣ ѡу҃г҃ррѡклатінескоє дават гсдѣми сію повелѣніе гсдѣми калѣгиром Бавіа съснови ем панм поп радѹа и калѣгиром стефан и ан҃гелѡк и нѣгоек със брашїамси и със... (rupt) и бѣланов със чапам си и нисторов със чапамси и мархѣ със чапам си и кѣпѣци си със чапам си и със брашїамси и кѣкѣр със брашїамси и дѣде със брашїамси и сокол със брашїамси и вадѣ със брашїамси и преда със брашїамси и мардаріе калѣгиром със брашїамси и машомиров със чапам си и си си със чапамси и шалѣвъ със чапам си и поп преда и михіа и със чапам си и със сноѡи ем бланцеж Бгѣ даровах. іакож да бѣдет емс<sup>1)</sup> ѡнс с слѣтиварѣ ѡ сѣдѣство вѣч, всѣх варїи елика сѣхит избрат ѡ повѣс Хотаром ѡ полю и ѡ шѣм и ѡ вод и ѡ плаю за виногради и ѡ повѣс Хотаром ѡ Хотар до Хотар, по стари Хотар и велѣси и іереж да се знает ѡ спѣлѣнѣ грѣслово, даждо грѣсарѣ и ѡ грѣсарѣ даждо полїн чернек и ѡ полю чернек даждо спогшор и ѡ спогшор даждо у камен костандинков и ѡ камен костандинков даждо брод сакоцилов и ѡ шѣа по вѣхлѹа вѣдомс, даждо кѣрѣ шѣр грѣчилор... (două cuvinte șterse de vreme) Хотаром грѣчилор (п)ѡнеж сію виш речнїи ѡчнѣ ѡна ест стара и права ѡнс и за дѣдїнс и вѣла ест променѣла. Ещѣж ѡ дни поконїиѡм басарак воєвод със жѣпан барѣла вел бан кралевски със владѹа и със спан прѣдѣдїни сію людїе виш писанѡ тере ес дал владѹа и стан негов ѡнс глемѣг тѣрса и нѣгота жѣпан барѣслово банѣла тере ес сѣтворїа стѣ монастыр глемѣг вїстрица. И жѣпан барѣла банѣла ѡн ес дал владѹавѣк и станѡв ѡнс ег ѡт слѣтиварѣ прѣдѣдїнс сію виш писано людїи тере ест променѣла. Снѹ радї Снѹ а пѣтом кѣда ес вѣла кѣ дни поконїиѡмѹ Шербан воєвод. И нѣкнѣ людїе ѡ слѣтиварѣ панм на прѣт и владѹа и нѣдѣа и прѣдѣдїнѣ ѡн сице сѣт нмѣа такмеженїе със тѣдосїе лог. Ридѣнѣла тере ес продаѣ ѹж за Снѣ у слѣтиварѣ за ꙗд ас. негов дѣла чѣѡ ес нмѣаш за

ѡвоєво сію четїри людїе. нзвѣднѣа и ѡ еир три лѣти а дрѣгам Снѹ и сж колнко ѡстал ѡ повѣс сѣло да нмѣат да дрѣжитїи сію виш речнїе людїе със добро мирнѡ ѡ кѣ всїх рѣдѣнїи и ѡкѣ всїх чаѣи. Како и вѣдѣхом гсдѣми и кнїги поконїиѡм вѣсрѣк воєводѣ. И кнїг понїиѡм шербан воєвод вѣ ꙗрдї вѣтхїи и раздалнїи и помраченїе тѣж гсдѣми поновїх и втѣрдїх със сію кнїг гсдѣми потакмеженїе виш писано.

Снѣ радї дадох гсдѣми сію людїи виш речнїе іакож да бѣдет емѹ Снѣ слѣтиварѣ ѡ повѣс сѣло ѡ..... сж за Снѣ нѣст продаѣ нїкѡм... мал ест смѣшенїе със нї єдин болѣрѣ дѣдїнѹ ѡхѣв... сноѡѹ и вѣнокѡм и прѣвѣчетѡм и не ѡт кождѡ непоконїенѡм по рїзѡм гсдѣми. сѣж оубѡ свѣдѣтелїи поставїхом гсдѣми: жѣпан барѣѹа вел бан кралевски и пан драгмир вел дѣор. и пан Радѹа вел... и пан (с)трѡе. вел. вїст. и пан преда вел клѹч. и пан дї нѣѹа вел спѣт. и пан радѹа вел ком. и пан мїхїк вел стол и пан дрѣгѣшнїи вел пѣх. и пан... вел пост. и нс пан радѹа вел лѡг. нс писѣх аз тодор снѣ станчюлѣ вїст ѡт ѡнѣци кѣ на столѣрад с бѣкѣрѣш мѣца мѣа ѣ дни и ѡт адама даждо нїкѣ течнїе лѣтом вѣт зрїг.

Іу Матею Воєвод

Млестїю божию гсднѣ

Pecetea rotundă mare.

## T R A D U C E R E

† Cu mila lui Dumnezeu Io Matei Basarab Voevod și Domn a toată țara Ungro-Vlahiei, dă Domnia Mea această poruncă a Domniei Mele, călugărului Vavil cu fiii lui anume Popa Radul și călugărului Ștefan și lui Anghel și lui Neagoe cu frații săi și cu..., (rupt) și lui Bălan cu ceata sa și lui Nistor cu ceata sa și lui Marhă cu ceata sa și Căpățînă cu ceata sa și cu frații săi și Bucur cu frații săi și Dudu cu frații săi și Socol cu frații săi și Badea cu frații săi și Preda cu frații săi și Mardarie Călugărul cu frații săi și lui Tatomir cu ceata sa și Sin cu ceata sa și Talpă cu ceata sa și Popa Preda și Mihail și cu ceata sa și cu fiii săi cliși Dumnezeu îi va dăruî. Pentruca să le fie moșie în Slătioara din Județul Vâlcea toată ori cât se va alege de peste tot hotarul: din câmp, din pădure și din apă și din plai de vie și de peste tot hotarul, din hotar până în hotar, pe bătrâne hotare și semne și încă să se știe din Stălpul Grecului până în Gresarea și din Gresarea plină în cîmpul Cer-

1) Pentru „ocină“.



nei și din cîmpul Cernei până la Stogșor și din Stogșor pînă în platra lui Constantin și din piatra lui Constantin pînă la Vadul Lacoșilor și din Tuia pe vârful plaiului, pînă la Curmătura Grecilor... (două cuvinte șterse de vreme) hotarul Grecilor. Pentru că această sus zisă moșie a fost bătrână și dreaptă moșie de moștenire și au fost schimbat încă din zilele răposatului Basarab Voevod cu Jupân Barbul mare Ban al Craiovei cu Vladul și cu Stan, strămoșii acestor oameni mai sus scriși. Și a dat Vladul și Stan moșia lor ce se ceamă Tirsa și Neagota lui Jupân Barbul Banul și a făcut Sfînta Minăstire ce se cheamă Bistrița. Iar Jupân Barbul Banul el a dat lui Vlad și lui Stan moșia lui din Slătioara, strămoșii acestor mai sus scriși oameni și au schimbat moșie pentru moșie. Iar apoi cînd a fost în zilele răposatului Șerban Voevod, iar oarecari oameni din Slătioara, anume Vladul și Idul și Prundeanul, ei așa au avut tocmeală cu Tudosie Logofăt Rudeanul și a vîndut patru funii de moșie în Slătioara drept 4.000 aspri partea lor ce aveau deosebit acești oameni, a scăpat și de bir trei ani iar altă moșie, 8 funii cît a rămas de peste tot satul, să aibă a ține acești mai sus ziși oameni, cu bună pace, de către toate rudele și de către toți oamenii, cum am văzut Domnia Mea cartea răposatului Basarab Voevod și cartea răposatului Șerban Voevod anul 7114 veche și ruptă și înegrită. Astfel Domnia Mea am înorit și am înfărit cu această carte a Domniei Mele pe întocmeală mai sus scrisă. Drept aceia am dat Domnia Mea acestor oameni mai sus ziși pentru ca să le fie moșie în Slătioara de peste tot satul... funii de moșie ne vîndută de nimeni... puțin turburată cu nici un boier, moștenire ohabnică fiilor și nepoților și strănepoților și de către nimeni neclintită după hotărîrea Domniei Mele. Iată dar mărturia am pus Domnia Mea: Jupân Barbul mare Ban al Craiovei și Pan Dragomir mare Dvornic și Pan Radul mare... și Pan Stroe mare Vistier și Pan Preda mare Clucer și Pan Diicul mare Spătar și Pan Radu mare Comis și Pan Mihnea mare Stolnic și Drăgușin mare Paharnic și Pan... mare Postelnic și Ispravnic Radul mare Logofăt și am scris eu Tudor fiul lui Stancul Vistiernic din Olănești, în cetatea de scaun București. Luna Mai 30 zile și dela Adam pînă acum cursul anilor în anul 7153.

Io Matei Voevod. Cu mila lui Dumnezeu Domn.

Traducere de Pr. D. BĂLAȘA

1818 Iulie-15. Hotărnicia plaiului Cloșani-Mehedinți făcută de biv vel slugerul Theodor Vladimirescu.

*Sămnele hotarului Cloșani Motru cel Mare precum s'au găsit și precum s'au așăzat de jur împrejur începîndu-să tîntî din capu moșii despre răsărit pîntre hotarul acesta și pîntre hotarul Călugăreni, însă: 1).*

Din apa Motrului din capul luncii de su surupă unde s'au pus piatra drept în deal peste cracu alătur cu părul din ogoară unde iarăș s'au pus piatră și de aci în vale în gura ogașului în fântâna rece cea de piatră. De aci tot în deal drept în dălmă în capul cleanțului și de aci în sus tot pe dălmă pe scursura apă înainte drept în Crovu lui Frenți și tot dălmă în susi alături cu Pădina Scorții pe margine despre răsărit în susi în Cioacă pe mijlocul Poeni Turcului și de aciia culmea în susi drept în vârful Cioci Isvorului unde s'au pus piatra deacia tot culmea înainte pînă în obârșia văi Sohodolului. Până aici vine hotarul Cloșanilor și cu al Călugărenilor tot înjugat. Și aici să sfârșăste și să împreună aici trei hotară: al Cloșanilor al Călugărenilor și al Izvărnicilor și apoi de aici înainte merge hotarul Cloșanilor înjugat cu alu Izvărnicilor drept peste Cioacă în curmătură în plai și înainte tot pe plai în susi pe mijlocul culmii pînă în pietrele tăete. Până la aceste sămne merg Cloșani tot înjugați cu Izvărnicii hotar plaiu adecă drumu cel vechi. De aici mai înainte puținel despre răsărit de drum, se isprăvește moșia Izvărnicilor și începe a eși cu capul la acest drum moșia mănăstirii Tismana, iară pe izvărnicii li împinge peste drum spre apusi în moșia Cloșanilor și apoi de aici înainte în susi merg înjugate cu drumul tot prin păduri hotarul Izvărnicii cu al Tismeni pînă supt poalele muntele Bou în poiana ce să chiamă Lespezălele pe mijlocul poeniei pe drum pînă în golu muntelui Bou și înainte tot pe plaiu vechi adecă pe drum pe poala muntelui Bou, despre apusi pînă unde trece drumul vechi peste un crac de munte cari acum îl zic Turcineasa. Apoi de-a coasta tot drumul vechi pînă în cracu de munte ce acum să zice Șarba și de aci scoboară tot pe drumul vechi despre apusi într'o zănoagă sau pădină mare care acum să chiamă Prisloapele care cade despre apusi în Obârșia Cernișoarii. Iară despre răsărit în Obârșia Jiului și tot drumul vechi pe mijlocul Pădinei înainte spre apusi pînă în muntele ce să chiamă Mănaile.

1) Această hotărnicie se află în suplimentul dosarului No. 420 | 914 al Generalului I. Palade cu obște moștenilor Cloșani satul Motru I Mare pentru revendicare Fila 102 și 109. Judecătoria Baia de Aramă Mehedinți.



Ocolu acestui munte este așa: Să începe iarăși din drumul veichi ce scoboară în numita Pădină pe margine despre răsărit scoboară pe un isvor ce viine despre muntele Oslea al Tismeni până în cracu muntele Soarbelor. De aici tot pe crac în sus până în granița nemțască în tablă, care crac desparte despre răsărit Soarbele Tismeni, iară despre apus rămâne Măneasa apoi tot pe graniță spre apusi, până în pâraul muntelui Scurtul ce se chiamă și Șneapănuș și pârau în vale pînă la Măneasa și muntele Scurtu până în poala pădurii. Apoi tot pe poală spre răsărit până iarăși în numita Pădină Prisloapele. Aici să stăpânească ocolu acestui munte în capul Pietrilor Arsă și de aici în jos iarăși pe plai îndărăt până în sat în Izvarna precum scrie hrisovul Gavrilă Vodă Moghila și altele ale Isvărnarilor.

Iară pentruce și cum, din numitul munte și până în Pietrile Tăete să va fi băgat Tismana peste Isvărari la Pădure și la Câmpu Boului și al Turcinei să să caute cărțile Tismeni căci plaiul merge drept și în hrisovul Izvărnarilor de Turcineasa nu pomeneste, iară Izvărarii peste plai în pădurea Cloșanilor spre apusi fără nici un temeii trec, căci ei au a ținea numai după hrisov și dupe cărțile lor.

Capul hotarului Motru cel Mare al Cloșanilor despre apusul mezului nopți să începe lungirea cea despre răsărit pe numitele din urmă sămne până în obârșia ogașului între Maneasa și între Scurtul care și acest munte Scurtul este numai cât ține golu infundat, iară pădurea în vale este al Cloșanilor Motreni și de aci capul despre apusi pe vârful munților pe graniță spre apusi până în vârful Godeanului care să începe din obârșia ogașului Mănesii pe graniță spre apusi până în obârșia ogașului între Scurtul și între Gărdomanul și pe ogași în vale până unde să împreună ogașale amândouă. Acest munte Scurtu să stăpânească de dum[nea]ului Stolnicu Vișoreanu și de Sălisteni. De aici tot spre apusi să începe muntele Gărdomanu al Orzăștilor carele în vale scoboară până în Cerna despre răsărit pe pârau Scurtului în susi până în graniță, iară spre apusi până în curmătura Stănei Mari și de aici nu apucă pe ogași în vale ci apucă în muntele Gărdomanului în vale spre miiază-zl pe mijlocu costei în jos până în buza cracului în boldă, apoi scoboară drept în ogașu Stănei Mari și pe ogași în vale până în Cerna. Din curmătura Stănei Mari pe graniță despre apus se începe muntele dela Stana Mare ce să stăpânească de Pădeșani și merge tot pe graniță până în curmătura unde să alătură cu capu Mi-

cuși și de aci în vale pe dosul Micuși dea coasta prin boldurile de platră ce sânt tot în vale până în coda fagilor unde dă iară în apa Stănei Mari de să Inchiotoară cu Orzăștii și să isprăvește. Acest munte, pădure nu are, nici în Cerna nu merge. Din capu pietrii Micuși din Pădină spre apusi tot pe graniță este muntele Micușa alu Cloșanilor; merge până în curmătura de unde să începe un izvor să scoboară pe supt Pădină alătură cu Vlăsia până dă în matca cea mare și Micușa merge până în Cloșani. Dintr'această curmătură tot pe graniță spre apus până în curmătura Rădotesii și pe pârau în vale până unde să împreună cu pârau Micuși este muntele Vlăsii care munte să stăpânească jumătate de dum[nea]ului stolnicu Vișoreanu cumpărat dela Cloșani și jumătate de Călugărenii. Acest munte pădure nu are. Acum începem de jos din buza Rădotesii de unde se împreună pâraul Bulzului cu al Micuși și pe pârau Micuși al Vlăsii în sus până în curmătură pe graniță și pe graniță spre apusi până în șăsul din vârful Rădotesii unde să hotărăște cu Bulzul și apoi pe pârau Bulzului în vale iară până în buza Rădotesii. Acest munte să chiamă Rădoteasa și să stăpânească de dum[nea]ului biv vel stolnic Vișoreanu cumpărat dela Cloșani. Ne întorcem iarăși în șăstul din vârful Rădotesii de unde apucăm iară în vale pe pârau Bulzului printră muntele Bulzului și printră Rădoteasa tot pe pârau în vale până în ogașu Cărbunele și pe Cărbunele în jos până în Cerna în capul muntelui Bulzul de unde dă Ivanul în Cerna apoi apucăm apa Ivanului în sus printră Bulzul și printră Mucirliu tot în susi pe apa Scărișorii până în tablă. Din tablă pe graniță către răsărit până în șăst. Aici să inchee muntele Bulzul. Scărișoara ce i să zice și cracu Bisăricii. Acest munte este al Cloșanilor de moștenire în care are și schitu Baia de Aramă o margine de câmpă de susi din șăst pe pârau Bulzului în vale până în dreptul fântăni și dela fântână pe muchia dealului în sus până iarăși în șăst. Această margine de munte este de danie dela . . .<sup>1)</sup>

Acum ne întorcem iar la tabla nemțască în obârșia pâraului Scărișoara de unde să începe muntele Mucirliu și apucăm pe graniță spre apusi până în vârful Godeanului de unde să alătură și să hotărăște muntele Mucirliu cu muntele Balmeju și din vârful Godeanului merge Mucirliu cu Balmeju tot în jrga în vale pe scursura api despre răsărit pe lângă muchia dealului și tot pe muchia dealului pe scursura api în vale până

1) Loc liber în actul original.



în lunca largă în Cerna în capu luncii dela deal și pe Cerna în sus până în Ivanu unde să inchele ocolu muntelui Mocirlui.

Iar al Cloșanilor de moștenire acest munte, despre răsărit să invecinește cu Bulzul iar al Cloșanilor pe apa Ivanului și a Scărișoarei iară despre apusi să invecinește cu muntele Balmeju ce să stăpânește de dum[nea]lui biv vel stolnic Barbu Vișoreanu și de Sălișteni. Din capu luncii largi din Cerna apucă hotarul Cloșanilor spre ameazi înjugat cu hotarul Sărmuranilor din motrul Săc drept în Culmea Cernii în Obârșia Dobrota și de aci tot drept în vale puntea pe supt dosul pietrii Cloșanilor despre apusi drept în muncel și tot drept în vale în vârful Grulului Bărbat pe pădina în vale până în vârful măguri și pe măgură în vale pe mijlocul cracului până în țărzure unde s'au pus piatra și de acia tot la vale dunga Grulețului drept peste Motrul în drumul veichii și tot pe drum până în Vadu Rău și de aci pe apa Motrului în jos până în capu lunci de su surupă unde este pusă piatră.

*Theodor Vladimirescu biv vel Sluger* 1). 1818 Iulie 15  
S'au văzut la hotărnicie Ion Vâlceleanu.

**1818 Iulie 15. Adevărul moșnenilor Călugăreni la mna moșnenilor Cloșani Mehedinți pentru hotaru Motru cel Mare, după hotărnicia Slugerului Teodor Vladimirescu.**

Adecă noi moșnenii călugăreni care mai jos ne vom iscăli dăm adevărul noastră la mâna moșnenilor Cloșani din hotarul Motru cel Mare care hotar despre răsărit să invecinește cu capul și cu alătura cu hotarul nostru Călugăreni și fiind că din pricina răsmiriților și a hoților ce au fost în partea locului nostru și o parte și alta am prăpădit toate cărțile cele bătrâne cum și sămnele s'au astupat și erea prigonire între noi iară acum în zilele Prea Înălțatului nostru Domnă Ioană Gheorghe Caragea Voivodă numiți Cloșani cu luminată poruncă și-au luat hotărnic pe Dum[nea]lui biv vel Sluger Teodor Vladimirescu ca să-și hotărască și să-și îndrepteze toate sămnele hotarului lor Motru cel Mare și viind toate părțile în fața locului nu să putea descoperi hotarul cel bătrân între noi și între ei, așa numitul boeri cu plătac cu mulțumirea tuturilor au orânduit dintre noi patru oameni bătrâni ca să jure și să arate adevărul, carli spăimântându-să de înfricoșatul jurământ n'au îndrăznit a

1) Cerneala semnăturii este mai închisă decât a textului scris de altă mână.

primi, ci cu toți am căzut la învoire și așa ne-am învoit și ne-am așăzat între noi de s'au îndreptat sămnele hotarului precum să arată la vale și așa să urmeză în veac, iară când noi sau cineva din neamul nostru va mai pricinui ceva împotriva acestor sămne să nu mai fiie ascultat de nici o judecată și am rugat pe numitul hotărnic de ne-au întărit și cu iscălitura Dum[nea]lui această adevărul și au trecut aceste sămne și în ocolnică.

Acum numim sămnele hotarului, însă din apa Motrului din capul luncii de su surupă unde este pusă piatră de aci drept în deal peste crac alături cu părul din ogoară și de aci în vale în gura ogașului în fântâna rece cea de piatră de aci tot în deal drept în dălmă în capul cleanțului și de aici în susi tot pe dălmă pe scursura apl înainte drept în grovu lui Frenții și tot dălmă în sus alături cu pădina scorții pe margine despre răsărit în sus în cioacă pe mijlocul poenii Turcului și de acia culmea în susi drept în vârful ciocii izvorului de acia tot culmea înainte până în obârșia văi Sohodolului unde să sfârșește hotarul nostru călugăreni.

818 Iulie 15.

Eu Ghiță Coarlan cu toți cetașii mei din teiu corlănesc sud Meh(e)d(in)ți adevărul.

Eu Voina Lechescu cu toți cetașii mei Lechești ot tam adevărul.

Eu Vintilă Tudorescu tot din teiu lechesc ot tam adevărul.

Și am scris eu Radu Moga logofețalu ot Balta cu zisă și cu învățătura mai sus numiților moșneni și sânt martor.

Sud Meh(edin)ți.

Viind amândouă părțile și înaintea mea și arătând toți cu un glas de amândouă părțile zicând și cu frica lui Dumn(e)zeu înaintea mea că de a lor bună voie nesăliți de cătră niminea s'au învoit și s'au mulțumit precum să cuprindă în adevărul lor.

Drept acia rugat fiind de dâșii am adevărit și eu cu iscălitura ca să li să urmez(e) stăpânirea întocmai și toate numitele sămne le-am trecut în ocolnică hotarului care din luminat(ă) poruncă am făcut.

818 Iulie 15.

Theodor Vladimirescu biv vel Sluger.



1820 Febr. 16. Zapis la mâna lui Nicolae Zoican și alții cu hotărnicia făcută de căpitanul Dumitru Gârbea pentru moșia hotarului Călinești, Mehedinți. Zapisul e semnat de boierii Grămești și Pătruștii.

Zapisul nostru căror mai jos ne vom iscăli la mâna Dum(nea)lui jupănu Nicolae Zoican i la a [lui] boeri Dincă Sifariu, i la a lui Iovan Stănescu bălteni ot Balta pentru să se știe c[ă] și moșia hotarului Călinești ce până acum am avut-o nehotarătă stăpânind iar acum prin jalba ce au dat Dum[nea]lui polc[o][v]nic Dumitrașco Cucu ot Gârbovoți ca să-și aleagă partea Juji sorcul Dum[nea]lui ce au avot cumpărături dintr'acest hotar la care jalbă i s'au dat porunca isprăvnicatului spre Dum[nea]lui căpitanu Dumitru Gârbea ot Gârbovoți a merge hotarnic la această moșie fiind cerut. Și la soroc viind la această moșie mergând de față și noi și toți răzași stăpânitori acestui hotar s'au tras cu stânjinul și după stăpânire și după cărțile ce s'au găsit pre la mâinile stăpânitorilor așa s'au găsit cu cale de către hotarnic ca acest hotar jumătate să sa stăpânească de moșnenii prejneni; răfești i Dum(nea)lui polc(o)vnicul Dumitrașco, iar jumătate să se stăpânească de moșnenii mărgeni i noi Pătruștii ot Gorneavodița i Grămeștii ot Podeni și trăgându-i și acest jumătate de hotar de către numitul hotarnic cu stânj(inul) s'au găsit cu cale ca această jumătate de hotar să o stăpânească moșnenii mărgeni jumătate și noi Pătruștii cu Grămeștii jumătate și fiind că moșia este cu capu despre apus mai îngustă pântru acela ni s'a dat stăpânire și la o parte și la alta câte în doao locuri adec noaă Pătruștilor i Grămeștilor o curea peste mijlocul Călineștilor pin săliște de stânj(ini) 260 și altă curea despre apus despre drumul Bălți de stânj(ini) 420 măsura cea dă peste mijlocu. Deci acești stânj(ini) ce aici ii numim noi Pătruștii ne împărțim iarăși în dooa cu Grămeștii și scoțându-i partea noastră dintr'ai Grămeștilor ne fac din cureaua di pin săliște la capu dela Gărdan ce să zice la răsărit stânj(ini) 140 iar la mijloc stânj(ini) 130 iar la apus pe apa Vălii Rele stânj(ini) 180 iar cureaoa dela deal din capu moșii la capu despre Gărdan stânj(ini) 226 iar la mijlocu stânj(ini) 210 iar la capu despre apus pi lângă hotaru Lincovățul stânj(ini) 293 care acești stânj(ini) peste mijloc făcându-să una să fac stânj(ini) 340 adecă trei sute și patruzeci și această moșie fiindu-ne depărtată noo Pătruștilor

și întrebând pe toți frații noștri fiindu-ne de vânzare și ne dându-le mâna am vândut-o în rupt celor mai sus numiți în bani gata tl 600 adecă șas sute să stăpânea(scă) dum(nea)lor copii nepoți strănepoți căți Dumnezeu le va dărui să le fie ohabnic până în vecl.

Impreună cu acest zapis le-am dat Dum(nea)lor la mână și cartea de hotărnicie ca să o aibă în stăpânire și de apărare și pentru mai adevărată credință ne-am iscălit puindu-ne și degetele în loc de pecetă.

1820 Febr. 16.

Eu Nicola sin Gheorghe Pătrușescu vânzătorii  
Dumitrașco Pătruși ot tam vânzătorii  
Eu Dumitrașco sin Nicola Patrușescu ot Gorneavodițe vânzătorii

Eu Gheorghe sin Nicolae Patruștii ot tam vânzătorii

Eu Matei sin Nicolcea Pătruși ot tam vânzătorii

Părvu Pătruși ot tam vânzătorii

Eu Răduța adevărăm

Eu Fiță Grama adevărăm

Eu Ionă Grama adevărăm

Eu Dinu Grama adevărăm

Noi Grămeștii il slobozim să o vânză.

Acest zapis la facere nefiind toți de față s'au pus soroc de doo săptămâni și umblând cu zapisu pe la răzași care ar fi avut protimis a cumpăra ne dându-le mâna s'au iscălit cu alt condei măturii.

Și acest zapis l-am scris eu popa Costandin Balteanu cu zisa mai sus numiților vânzătorii și să ea drept mar(tor).

Sud Mehedinți

Cu acest zapis viind înaintea noastră Nicolae Zoican Dincă Sătaru și Iova ca să-l întărim cu iscăliturile după obicei față viind și vânzătoru să întrebă dă...<sup>1)</sup> acești șasa sute stă(n)j(e)ni ce să cuprind într'acest zapis și dă și-au primit toți banii p[ă] [de] plin, răspunsără că de a lor bună voie ne siliți de nimeni și cu știrea tuturor rudenilor și a megeșilor au vândut numiților în rupt pentru care și-au primit și toți banii p[ă] deplin drept aceia spre a-l fi stăpânirea liniștită și statornică am adevărit și noi trecându-să întocmai și în condica județului. 1820 Iulie 5.  
Trecut în condica județului<sup>2)</sup>.

1) Loc rupt în actul original.

2) Iscălitură grecească indescifrabilă, Stefan Bu... condicar.



1825 Ianuarie 24. Cople după foaia de zestre dată de Staicu Leu și soția sa Leana din Cralova ficei lor Păunica.

### Hristoase ajută!

Cu ajutoriu milostivului Dumnezeu și al Maicăi Precistii, dat-am foaie de zestre fiicei noastre Păunicăi. Leat 1825, Ghenar 24.

1 loc de casă în Mahalaua Măicăi Precistii ot Ootă ce l-am cumpărat dela un... Sârbu cu zapis. Despre răsărit să vecinește cu chir Anastasie Cojocar, și despre apus până în locul ce-l am părintesc, latu și lungu din drumul viilor până în gardu.

1 vie ce o am dela părinți până în drumu despre răsărit, cu locul ei, pă moșia dumnealui paharnicul Stănuți Jăianu cu otaștină.

- 1 plapomă de cit bun.
- 1 saltea de cit bun i cearșaf de așternut.
- 3 perini de părete de cit bun.
- 1 perină de ladă.
- 2 perini mici i pac.
- 1 cearșeaf de pafță i pac.
- 1 ladă de mijloc.
- 1 bohcealâc de naș.
- 1 bohcealâc de ginere.
- 1 cămașe de socru.
- 1 cămașe de soacră.
- 1 scoarță în două foi.
- 4 cămăși ale copilei.
- 1 rochie de riphis.
- 1 rochie de stambă.
- 1 scurteică de pambriu stacojâu îmblănită cu cacom.
- 1 rochle de batistă de purtare.
- 1 scurteică de ghermesut îmblănită cu sangeap, de purtare.
- 3 talere de cositor.
- 3 părechi cuțite cu lingurile lor de cosi'or.
- 5 șervete însă cu masa de pânză de șasă coți i una de patru coturi.
- 1 peșchir de obraz.
- 1 peșchir de mâini.
- 1 păreche cercei cu pietri de lipițică.

- 1 păreche cercei de argint migdăluță.
- 1 inel de aur cu piatră roșie.
- 2 inele de argint
- 1 farfurie de argint cu linguriță
- 3 zarahuri de argint.
- 3 filigene.
- 1 căldare de 10 ocă apă.
- 34 adecă treizăci și patru condeele de mai sus arătate acestea dela noi iar dela Milostivul Dumnezeu și ajutoriu Maicăi Precistii mai mult dar și mai multă mlă.
- Și spre încredințare am iscălit.

(ss) Staicu Leu i Leana soția sa. 1825 Ghenar 24.

Prof. N. G. Dinculescu.

## Numismatică

### Tezaurul Roman Imperial dela Dobridor, Dolj.

L-a găsit întâmplător un flăcău din Dobridor, în vreme ce săpa într'o vie în vara anului 1932 și cuprinde 32 monete romane de argint, dinari imperiali, monete ce erau păstrate sub un strat de cenușe într'o ulcică mică de lut, acoperită cu un fund de oală în loc de capac. În momentul descoperirii, patru piese s'au pierdut: restul de 28 dinari, împreună cu cupa de lut și capacul ei se păstrează la Muzeul Regional al Olteniei

Vom descrie monetele rămase, adoptând ordinea cronologică.

1. Antoninus Pius. Av. *DIVVS ANTONINVS*. Capul său gol spre dr.

Rv. *CONSECRATIO*. Rug piramidal cu patru etaje, împodobit cu statul și ghirlande; sus în vârf Antonin Pius într'un quadrigiu. Ar. 17 mm. Cohen 164.

2. Commodus. Av. *M COMMODVS ANTON AVG PIVS*. Capul său laureat spre dr.

Rv. *P M TR P VIII IMP VI COS III P P*. Echitatea în picioare spre st., ținând în m. dr. balanța, în m. st. cornul Abundenței; la picioarele ei un glob.

Ar. 18 mm. Cohen 446.

3. Iulia Doamna. Av. *IVLIA PL FELIX AVG*. Bustul ei spre dr. Rv. *VENVS GENETRIX*. Venus șezând spre st., ținând un măr și un sceptru; la picioarele ei, Cupidon.

Ar. 8 mm. Cohen 205.



4. Caracalla. Av. *M Aur Antoninus Caes.* Bustul său tânăr drapat spre dr.  
Rv. *Spei Perpetvae.* Speranța mergând spre st., ținând o floare și ridicându-și rochia. 196-197 p. Chr.  
Ar. 19 mm. Cohen 594.
5. Eligabalus. Av. *Imp Antoninus Plus Aug.* Bustul său drapat și laureat spre dr.  
Rv. *Abvndantia Avg.* Abundența în picioare spre st., ținând o cârmă de corabie și vărsându-și cornul; în câmp o stea.  
Ar. 19 mm. Cohen 1.
6. Același. Av. *Imp Caes Antoninus Aug.* Ca mai sus.  
Rv. *Victor Antonini Avg.* Victoria alergând spre dr., ținând o coroană și o frunză de palmier.  
Ar. 20 mm, Cohen 293.
7. Iulia Maesa. Av. *Iulia Maesa Aug.* Bustul ei spre dr.  
Rv. *Pvdicitia. Pudoarea* șezând spre st., ținând un sceptru și ridicându-și voalul.  
Ar. 18 mm. Cohen 36.
8. Aceeași. Av. *Iulia Maesa Aug.* Ca mai sus.  
Rv. *Saecvli Felicitas.* Fericirea în picioare spre st. ținând un caduceu și o pateră deasupra unul altar aprins; sus în c. st. o stea.  
Ar. 19 mm. Cohen 45.
9. Aceeași. Av. *Iulia Maesa Aug.* Ca mai sus.  
Rv. *Saecvli Felicitas.* Ca mai sus, dar steaua în c. dr.  
Ar. 19 mm. Cohen 45.
10. Alexander Severus. Av. *Imp Alexander Plus Aug.* Bustul său drapat și laureat spre dr.  
Rv. *Iovi Propvgnatori.* Jupiter gol în picioare spre dr. aruncând un trăznet. 231 p. Chr.  
Ar. 20 mm. Cohen 77.
11. Același. Av. *Imp Alexander Plus Aug.* Ca mai sus.  
Rv. *Mars Vltor.* Marte în picioare spre st., cu scut și sulită: pe brațul dr. ține un stindard militar. 231 p. Chr.  
Ar. 21 mm. Cohen 166.
12. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. *Pax Aeterna Avg.* Pacea în picioare spre st., ținând un sceptru și o ramură de maslin.  
Ar. 19 mm. Cohen 183.
13. Același. Ca mai sus.

- Ar. 19 mm. Cohen 183.
14. Același. Av. *Imp Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Ar. P M Tr P Cos. Fortuna în picioare spre st., ținând un corn al Abundenței și o cârmă de corabie sprijinită pe un glob. 212 p. Chr.  
Ar. 18 mm. Cohen 201.
15. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P III Cos P P. Marte în picioare spre st., ținând o ramură de maslin și o hastă răsturnată. 224 p. Chr.  
Ar. 20 mm. Cohen 251.
16. Același. Av. *Imp C. M Aur Sev Alexand Aug* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P VI Cos II P P. Marte gol, cu mantia futurând pe umeri, în picioare spre st., ținând o hastă și un trofeu. 227 p. Chr  
Ar. 18 mm. Cohen 305.
17. Același. Av. *Imp C M Aur Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr. P VI Cos II P P. Alexandru Sever în picioare spre st. sacrificând deasupra unui altar aprins și ținând o carte. 228 p. Car.  
Ar. 19 mm. Cohen 325.
18. Același. Av. *Imp Sev Alexand Aug.* Ca mai sus.  
Rv. P M Tr P VIII Cos III P P. Soarele gol și radiat în picioare spre st., ținând un biciu și ridicând mâna dreaptă. 230 p. Chr.  
Ar. 19 mm. Cohen 388.
19. Același. Ca mai sus.  
Ar. 19 mm. Cohen 388.
20. Iulia Mamaea Av. *Iulia Mamaea Aug* Bustul ei diademat spre dr.  
Rv. *Vesta.* Vesta în picioare spre st., ținând o pateră și un sceptru transversal.  
Ar. 19 mm. Cohen 85.
21. Gordianvs III Pivs. Av. *Imp Gordianus Plus Fel Aug* Bustul său laureat spre dr.  
Rv. *Aeternitati Avg.* Soarele gol și radiat în picioare spre st., ținând un glob și ridicând mâna dr.  
Ar. 21 mm. Cohen 39.
22. Același. Ca mai sus.  
Ar. 21 mm. Cohen 39.



23. Același. *Imp Gordianus Pius Fel Aug.* Ca mai sus. Rv. P M Tr P III Cos P P. Gordian Pivs călare spre st., ținând un sceptru și ridicând mâna st. 240 p. Chr.

Ar. 20 mm. Cohen 234

24. Același. Av. *Imp Gordianus Pius Fel Aug.* Ca mai sus Rv. Securitas Pvblica. Securitatea șezând spre st. și ținând un sceptru. Ar. 19 mm. Cohen 340.

25. Același. Ca mai sus. Ar. 20 mm. Cohen 340.

26. Același. Ca mai sus. Ar. 20 mm. Cohen 340.

27. Același. Ca mai sus. Ar. 20 mm. Cohen 340.

28. Același. Ca mai sus. Ar. 20 mm. Cohen 340.

Precum se vede, cele mai noi monete ale tezaurului poartă numele și efigia împăratului Gordianus III Pius, care a domnit între anii 238 și 244; așa dar, cam în vremea aceea trebuie să fixăm data aproximativă la care micul nostru depozit monetar a fost ascuns în pământul dobrodorean. Faptul că tezaurul descris nu este izolat în numismatica olteană — el trebuie pus în legătură cu descoperirile dela Moșăței, Bârca, Vârtopu (în Dolj) și Reșca și Celeiu (în Romanai), toate cuprinzând monete cam dela aceeași împărați și îngropate în aceiași vreme — acest fapt ne duce la concluzia logică, emisă și de alții cercetători <sup>1)</sup>, că aceleași cauze istorice au determinat îngroparea simultană a tuturor acestor tezaure. Ne gândim la pustiitoarea năvălire gotică în Dacia și Moesia de pe la anii 250-251, culminând cu dezastrul roman dela Abrittus (în Jud Caliacra de azi) în care cade răpus până și împăratul Traian. Decius. Și tot ca o mărturie a acestui lanț de evenimente prezintă o deosebită importanță tezaurul nostru: el marchează începutul acelei lungi perioade de năvăliri barbare pe teritoriul provinciei daco-romane.

OCTAVIAN OCT. ILIESCU

#### BIBLIOGRAFIE.

Următoarele lucrări menționează tezaurul nostru:

1. C. S. Nicolăescu Ploșor. Vechimea creștinismului în Oltenia, extras din *Renașterea* 3,1933.

2. D. Tudor, Depozitul monetar dela Seliște-Mehedinți și alte contribuțiuni la numismatica Daciei inferioare, în *Cronica numismatică și arheologică* XIV Nr 115-116, pag. 157 și urm., 1039, București.

NOTA. Cohen — H. Cohen, *Description historique des monnaies frappées sous l'empire romain communément appelées médailles impériales*, II-ième éd. Rollin et Feuardent, Paris 1880-1888.

1) Vezi Bibliografia.

# OLTENIA

DOCUMENTE • CERCETĂRI • CULEGERI

CARTEA I

Nr. 10

1940



PIAȚA CRAIOVEI la 1847

(Desen de Barbu Iscovescu)

CRAIOVA

1940



## Documente

*1818 Mai 8 Jalba către Domn a moșnenilor din Cloșani Mehedinți prin care cer ca hotarnic pe slugerul Teodor Vladimirescu.<sup>1)</sup>*

Cu al doilea jalbă jăluim Marii Tale fiindcă tot hotarul de moșie Cloșani din sud Mehedinți să imparte în două trupuri, mari, din care un trup, să numește Motrișorul iar alt trup să numește Motrul cel mare și acest trup Motrul mare să imparte în cinci tele și să stăpânește de noi cinci moși mari, care ne iscălim mai jos și această moșie o avem de moștenire din vechime dela strămoșii și moșii noștri pe care dintru început și până acum am stăpânit-o și o stăpânim tot cu pace și cu nimenea nici o pricină pentru dânsa nu avem, fără decât fiindcă noi ne aflăm cu lăcuința cu această moșie în locurile cele mai rele și mai cu apropiere de marginea Dunării, unde de multe sute de ani răsmerițele răsvrătirile și hoțiile de asupra noastră nu s'au mai încetat, precum este știut de obște, de aceea dintr'această pricină toate hrisoavele și toate cărțile bătrâne și mai noi ale acestei moșii ni s'au prăpădit de nu ne-au rămas nici o carte pentru această strămoșească moșie și ne temem ca nu care cumva după vreme să se intingă vecini cel cu moșiile din prejurul nostru și să ne impresoare această moșie. Pentru aceea am alergat la mila Înălțimei Tale și ne rugăm fierbinte ca cu luminata porunca Măriei Tale să ni să orânduiască un boer hotarnic anume d-l sluger Teodor, carele este cerut și primit de către noi de către toți cei de mai jos iscăliți, ca să meargă să ne hotărască această moșie, adevă să ne întemeieze cu pietri tot hotarul nostru de jur împrejur, tot pe semnele vechi pe unde tot cu pace am stăpânit dintru început de multe sute de ani de când avem această moșie, care semnele arătăm mai jos tot anume și apoi să ne împartă și între noi între acești cinci moși mari, atât moștina cât și cumpărăturile ce avem unii dela alții, dând fieșcăruia dintre noi cât i se va cuveni ca să li se urmeze stăpânirea și de acum înainte fără de gălceavă sau când, ori din lăturași sau vreunul dintre noi nu va rămânea odihnit, numitul boer hotarnic să dea pricina în scris și să ne sorocească la clustitul divan al Craiovei ca să ne judecăm, măcar că noi până acum cu nimenea nici o pricină nu avem și vedem că la asemenea jalbă a noastră ce

am dat Înălțimei Tale să face luminată poruncă către d-l ispravnicul județului ca să ne cerceteze pricina prin judecata atât înaintea d-lor cât și la fața locului prin boernaș orânduit de către d-lor. Dar fiindcă noi n'avem pricină cu niminea pentru acest hotar de moșie, de cât numai și numai pentru că din pricina răsmerițelor ni s'au prăpădit toate cărțile, de aceea venim ca să ni să orânduiască numitul boer să ne facă ocolnică pentru acest hotar, precum numim în napoi, cu care ocolnică pe urmă va să venim iar către mila Înălțimei Tale să ni să facă și luminat hrisov precum am mai avut și din vechime și ni s'au prăpădit. Pentru aceea cu fierbințeală ne rugăm Măriei Tale să fie luminată porunca Măriei Tale către numitul boer care îl cerem noi, fiindcă îl știm că este om drept și cu știință la trebile moșilor, ca să meargă în fața locului să urmeze cu hotărnicia precum arătăm înapoi, sau către d-l vel logofăt de Țara de Sus să fie luminată porunca să ni-l orânduiască pe cerutul de către noi hotarnic, iar să nu mai fim orânduși pe la ispravnicatură să ne tot cheltuim, căci noi cu nimenea judecată nu avem. Arătăm și semnele hotarului nostru de jur împrejur.

Lungul se începe dela capul despre amiază din Valea Racilor, pe apa Motrului în sus până în Vadul Rău și peste pisc pe drumul mare scoboară în vad în Capul Gruetului unde să împreună Motrul mare cu Motrișorul și pe crac în deal pe scursura apei până în vârful Măgurei și tot în sus spre apusul mezului nopții până în Gruul lui Barbat și tot în sus în Muncel și tot în sus în Tâlva cu groșii și drept în apa Cernei în lunca largă și de aceea tot în sus pe muichea Balmăjului până în vârful Godeanului la tablă în graniță urde ne hotărâm cu țara Nemțească despre Banat și de acia spre răsărit tot pe graniță pe vârf pe linia munților până în muntele Măneșei. De aici apucăm în vale iar în lungul moșiei despre Răsărit pe unde ne învecinăm cu moșia Izvarna ce să ține de județul Gorjiu și merge hotarul în vale în Suceava Arsă și tot în vale până în boldul Turcineșei și tot în vale în lacul Frumosului și tot în vale spre amiază până în Pietrile Taiate și de aici pe plaiul cel mare în vale până în fântâna Matrăgulei și tot plaiul în vale până în Crovul lui Frenț dela Matrăguni, și tot în vale pe râul Asanei și peste dălmă în gruiul morei, pe unde ne învecinăm cu alt hotar Călugăreni, și tot în vale în apa Motrului mare în gura pârăului Racilor. Acesta este tot ocolul și toate semnele moșiei noastre, și cum va fi mila Mariei tale.

1. Document în copie târzie în dosarul 420/1914 al Judecătoriai Mixte Baia de Aramă Mehedinți. Fila 131 și 132.



Rob'i Mariel Tale.

(ss) Ioan Frentescu cu toți cetașii mei din teiul Fâșesc i Cloșani sud, Mehedinți.

(ss) Barbul Petriman cu toți frații și cetașii mei din teiul Mărcușc otam.

(ss) Ion al Ghali cu toți cetașii mei din teiul Dănciulesc.

(ss) Popa Ștefan cu toți cetașii mei din teiul Izbașesc.

(ss) Ianas Sita cu frații și cetașii mei din teiul Negulesc.

Dumneata vel logofăt de Țara de Sus să cercetezi jalba acessta și să ne arăți în scris. 1818 Mai 8.

(ss) *Biv vel Caminar*

Io Ioan Gheorghiu Marele Voivod Ispravnic Domnul Valachiei. Cu cale fiind anaforana aceasta a d-lui vel logofăt de Țara de Sus poruncim Domnia Mea cerutule hotarnic mergând la fața locului să faci urmare întocmai precum mai jos să co-prinde. 818 Maiu 14

(ss) G. G.

L. S.

(ss) *Vel Logof.*

### Prea Înălțate Doamne,

După luminata porunca Măriei Tale ce mi se dă la această jalbă făcând cercetare, arăt Mariei Tale că numiții zic prin jalba lor că au moșie în sud Mehedinți strămoșească a lor care o împart pă cinci moși ce le zic Cloșani i Marculescu, i Danciu-lescu i Isbasescu și Negulescu, care moșie o stăpânesc fără de pricină, dar fiindcă din întâmplătoare răsvrătiri ce sânt știute că au fost în anii trecuți în partea locului, li s'au răpus hriso-vul Domnesc ce au avut și alte cărți de stăpânirea moșiei să roagă a li să orândui hotarnic d-l slujer Teodor ca să le facă ocolnică de către vecinii de jur împrejur pă unde s'au stăpă-nit din vechime și până acum, pentru care gădesc cu cale să fie luminata poruncă către cerutul hotarnic să meargă la fața locului să facă cercetare de față cu toți vecinii atât prin alte dovezi cât și prin carte de blestem de va fi trebuință și când toate părțile mulțumite să puie și pietre, dând cărți după orân-duială; iar unde va fi pricină pietre să nu puie, ci numai semne și cu alegere în scris să-i sorocească la Divanul Craiovei.

(ss) *Vel Logofăt.*

S'au văzut la hotărnicie

(ss) nedescifrabil

1818 Mai 10.

Trecut în condică

(ss) D. Drinu

1832 August 14.

Cople după hotărnicia părților de moșie ce are în hotarul Cloșani Stolnicul Barbu Vișoreanu <sup>1)</sup>.

Din anul 1832 August 14.

După jalba ce au fost dat d-lui biv vel stolnic Barbu Vișoreanul la cinstita Mare Logofeție a Dreptăței pentru năpăstu-irea și călcările ce i se face la două moșii ce are, Cloșanii din jud. Mehedinți și Copăcenii din jud. Gorj. — cinstita Mare Lo-gofeție 1832 Genarie 25, dă poruncă către cinstitele judecătorii de la amândouă județele să între în cercetarea jalbei și să dea hotărâre; — cu care jalbă și poruncă arătându-se dumealui stolnicul și prin deosebită jalbă către cinstita judecătorie din jud. Mehedinți, face cerere asupra noastră ca să mergem să-i sfiorăm și să-i hotărâm părțile de moșie ce are la Cloșani, în numitul județ Mehedinți, după care jalbă, 1832 Iulie 4, sloboade d-lui prezidentul dela cinstita judecătorie Mehedinți poruncă către noi, prin care ni se scrie să mergem le moșia Cloșani, unde față fiind și toți vecinii răzași, după sineturile ce va în-fățișa dumnealui stolnicul să facem măsurătoare și alegere, păzind a nu se face vre o călcare. După care cinstită poruncă când au fost la ziua și sorocul ce și-au pus: am mers la fața locului și chemând de față pe toți moștenii, atât pe cei de valmași cu d-lui stolnicul cât și pe răzași, cetindu-li-se în auz cuprinderea jelbilor, cum și porunca, li s'au zis și numiților moșteni ca să ne aducă orice scrisori vechi și nouă vor avea de stăpânirea moșiei Cloșani, ca să ne piroforisim de ființa adevărului, cum li se urmează stăpânirea lor. Și de o camdată am primit cu toții a li se face alegere și hotărnicie dându-ne și cunoștința că moșia Cloșani din vechime s'au stăpânit pe opt moși mari, însă cinci moși au stăpânit pe Motrul cel Mare și trei moși pe Motrul cel Mic, pe care-l numesc și Motrișorul sau Motru Sec, iar după ce de față cu toții s'au început a se citi zapisele și scrisorile ce au dat d-lui stolnicul de față, lăr de a mai da numiții și vre un înscris al lor de față, au început împotriviri și strigări cu tăgăduiri și asupra zapiselor d-lui stol-nicului și că ar trebui să-și ia și numiții hotarnic din partea lor. După ce a lor nedumerire și împotrivire înștiințând cinstitei judecătorii, trimițându-se și patru zapise din cele bănuite de dânșii, au venit aprod cu porunca și i-au ridicat împreună cu d-lui stolnicul de i-au adus la cinstita judecătorie, unde înfăți-șindu-se cu jalba ce au dat moștenii (către Înaltul Excelența

1. Din acelaș dosar filele 9.



sa Domnul deplin imputernicit, Prezident al Divanurilor) la 13 ale trecutului Iunie Nr. 855, după cercetarea ce au făcut cinstita judecătoria 1832 Iulie 18, se dă hotărâre, atât pentru zapisele ce s'au înfățișat la cinstita judecătoria să se dea moșia în stăpânirea d-lui stolnicului, cât și pentru toate alte zapise ce vor mai eși de prigonire, să se cerceteze de noi hotarnicii la fața locului, și cu perillipsii să se trimeată la cinstita judecătoria împreună cu acei care vor tăgădui și cu vechil din partea d-lui stolnicului ca să se cerceteze. După care hotărâre a cinstitei judecătii intrând cu tot dinadinsul și amănuntul în cercetare a zapiselor de cumpărătoare ce au înfățișat d-lui stolnicul, arătăm mai în jos cercetarea zapiselor cu leaturile și părțile ce s'au ales d-lui stolnicului, coborite cu alegere din ghenealogia neamului fieșcărula vânzător, și din ce moș se coboară vânzările anume, însă:

#### Cercetarea și alegerea hotarului Motru Mare.

2000 Toată partea de moșie a hotarului Motru Mare,  
Dramuri care s'au împărțit pe cinci moși, însă  
Moșul Nedelesc.

400 Dreamuri

33<sup>1</sup>/<sub>3</sub> 33<sup>1</sup>/<sub>3</sub> Zapisul lui Constandin Ciulescu 1828<sup>1</sup>) Aprilie 8  
cătore răposatul sluger Theodor și răscumpărată de  
d-lui stolnicul; însă vândută slugerului din leat 1811  
Avgost 24 și adevărit de la Septembrie 13.

Dreamuri Rămâne moșului Nedelesc.  
366<sup>2</sup>/<sub>3</sub>  
400 Moșul Danciulescu.

133<sup>1</sup>/<sub>3</sub> Zapisul lui Alexandru Gaman cu fiu său Stamatie  
și Sima cătore răposatul armașul Sandul Degeră-  
țeanul din leat 1788 Noembrie 30, a treia parte din  
moșul Danciulescu, adevărit de patru martori și scris  
de Sandul logofătul Schinteie, zapis netăgăduit de  
vânzătorii și de toți moștenii; și tot cu acest zapis  
și la acest leat și ziua, vinde al treilea parte sa din  
jumătate moșul Făsesc, care parte s'a trecut la  
moșul Făsesc.

178

1. Greșala de transcriere. Sigur 1818.

44<sup>2</sup>/<sub>3</sub> Zapisul lui Vasile Mărtinescul brat Gheorghe și  
Nicolae de parte, cătore răposatul armașul Sandul De-  
gerateanu, adevărit de opt martori și scris de San-  
dul logofătul Schintee, 1789 ghenarie 29, netăgăduit;  
și tot cu acest zapis vinde al nouălea parte din ju-  
mătate moșul Făsesc, care vânzare s'au trecut la  
moșul Făsesc.

Dreamuri Rămâne moștenilor din moșul Danciulescu  
222  
400 Moșul Marcul Petriman.

133<sup>1</sup>/<sub>3</sub> Ionașcu sin Paraschiva i Simion brat ego, vând  
al treilea parte ce li se cuvine lor  
dintr'acest moș cu zapis cătore răposatul polcovnic  
Sandu Degerățeanu, leat 1783 Avgust 6 adevărit și  
mărturisit de toți moștenii că este bun și adevărat.

Dreamuri Rămâne moștenilor din moșul Marcul Petriman  
266<sup>2</sup>/<sub>3</sub>  
400 Moșul Negulesc.

33<sup>1</sup>/<sub>3</sub> Simion Bueți vinde d-lui stolnicului Barbu Vișo-  
reanu partea lui de moșle din Motru Mare, afară din  
munți; până în Cerna, 1823, adevărit de patru spre-  
zece martori, scris de popa Ștefan și întărit de vata-  
ful plaiului, netăgăduit și de moșteni.

33<sup>1</sup>/<sub>3</sub>  
366<sup>2</sup>/<sub>3</sub> Rămâne moștenilor ce se trag din moșul Negulesc.  
400 Moșul Făsesc.

5<sup>2</sup>/<sub>4</sub> Zapisul lui Gheorghe Părvănescu zet Barbul cătore  
d-lui Stolnicul Barbu Vișoreanu din Motru Mare i cu  
munții, 1814 Aprilie 5, adevărit de trei martori, întă-  
rit și de isprăvnicat, și tot cu acest zapis vinde și  
partea lui din Motrul Sec, care s'au trecut la Mo-  
trul Sec.

3<sup>2</sup>/<sub>4</sub> Zapisul lui Mihăila Țogoe, cumpăratură de la Du-  
mitru Istrătescu și răscumpăratură de d-lui stolnicul  
Vișoreanu, adevărit de patru martori și întărit de  
isprăvnicat, partea din Motru Mare și din munți,  
1814 Iulie 22.

13 Zapisul a șapte vânzătorii: Semon Istrătescu și  
cu frații i nepoții lui sin Radu, cătore stolnicul Vișo-  
oreanu 1814, adevărit de cinci martori, întărit și de



isprăvnicat.

111 66  $\frac{2}{3}$  Zapisul lui Alexandru Găman ce este în dosul altui zapis al lui, prin care vinde partea din moșul Dănciulescu către răposatul armașul Sandu Degerăteanu, a șase parte din leat 1788 Noemvrie 3, adevărit și de alți martori și scris de Sandu Scântei logofătul.

Zapisul lui Vasile Mărtinescul brat Gheorghe și Nicola către răposatul Sandu Degerăteanu, prin care zapis vinde și parte lui din moșul Dănciulescu, care parte s'au trecut la moșul Dănciulescu din leat 1789 Ghenarie 2, adevărit și de alți martori. Pentru aceste două zapise au avut prigonire și la cinstita judecătorie, unde li s'au hotărât să aducă dovezi sau în scris sau martori streini la fața locului, și în destul s'au silit, dar n'au putut face nici o dovadă din care se putea lua vre-o încredințare la împotrivirea lor, fără numai strigări zadarnice.

111

289

Rămâne moștenilor din moșul Făsesc.

Adunarea și osebirea vânzărilor ce s'au coborât la d-lui stolnicul și ce rămâne moștenilor din Motrul Mare.

2000

Toată sumă pe cinci moși, însă:

33  $\frac{1}{2}$

Moșul Nedelesc cu zapis netăgăduit.

178

Ipac vânzări cu zapis netăgăduit din moșul Dănciulescu.

489 133  $\frac{1}{3}$

Ipac din moșul Marcu Petriman.

33  $\frac{1}{3}$

Ipac moșul Negulescul.

111

Din moșul Făsesc.

489

Părțile d-lui Stolnicul din Motrul Mare.

1511

Rămâne moștenilor.

Semnele ocolului ale hotarului Motrul Mare, arătate de Nica Frăntescu cu Pătru isprăvnicelul și alți răzași din Vadul Rău din piatra ce este pusă de slugerul Theodor (unde au prigonire cu moștenii din hotarul Orzeștii pe o bucată de loc din platră și până în Vadul Rău), de sub surupătură drept în piscu despre Costeni, unde este iarăși piatră pusă semnul despărțitor între Motrul Mare și Costeni; și de aci drept în groapa lui Frenți și în sus drept în izvor,

și izvorul în sus pe plau, drept în fântâna Mătrăgunii, semnul despărțitor între Motrul Mare cu Sohodolul; și de aci drept în sus în Pietrile Tălate și drept în scursuri, scursurile în sus unde se numește și...<sup>1)</sup> drept în lacul Frumos, semn despărțitor între Izvarna cu Motru și drept pe plau în sus până în boldul Turcineasa, unde se despărțește cu muntele Turcineasa al Izvarnei, și de aci drept în Cinceava Arsă, și drept în vale în Cernișoara, Cernișoara în jos până în Cerna Mare și pe Cerna în jos până în capul luncii largă, unde este semn despărțitor între Motru Mare cu Motru Sec; și de aci merg înjugate Motrul Mare cu Motrul Mic, din capul luncii largă drept în culme în obârșia Dobrotii și drept peste Dobrota în muchia ce se cheamă Puntea; și în jos pe sub peatra cea mare a Cloșenilor, drept în știrbina pietrei, și drept în vale și pădina Muncelului pe grulul Bărbat în vale drept pădina Izvoarelor și pe mătura în jos drept în piatra dela Biserica și drept în Vadul Rău unde se încheie tot ocolul hotarului Motrul Mare prin semnele ce se arată; în care ocol intră hotarul de siliște i hotarul de livezi cu izlazurile și toate platurile până în apa Cernei, unde se hotărăște cu plaul munților ce țin tot de acest hotar.

Trăsura hotarului Motrul Mare ce s'au făcut cu stânjenul răposatului Șerban Vodă însă numai pe mijloc cum se arată; neslobozându-ne starea locului ca să-i facem mai multe trăsuri după orânduială și cum s'au împărțit precum mai jos se arată:

Stânjeni

350

O bucată dela ce s'au tras din Biserica din marginea siliștelor la vale până în Vadul Rău unde este prigonire cu moștenii Orzeștii zicând Cloșanii că mai au moșie și din Vadul Rău la vale, până într'o vâlcea ce o numesc Valea Racilor; iar Orzeștii se arată cu o ocolnică a doisprezece boeri din leat 7238, prin care arată că moșia lor Orzeștii merge până în Vadul Rău, arătând spre a lor îndreptare că Valea Racilor este mai sus, iar nu unde o arată Cloșanii, rămâind pentru aceasta să se judece între dânșii căci

1. Cuvânt indescifrabil.



- noi am umblat să-i împăcăm și nu au stătut mijloc.
- 85 1/4 palme Partea d-lui stolnicului însă cu stânjeni 15 palme 5 din teiul Făsesc, pe care zic moștenii că au prigonire, care i s'au ales alătura cu Vadul Rău pe de la vale.
- 264 4 Partea moștenilor alătura cu d-lui stolnicul, pe 350 de la deal până în marginea hotarului de siliște.
- 900 Hotarul de seliște de piatră de subt nucu, ce este din sus de biserică din marginea hotarului Motru Sec, în sus pe Motrul Mare, până la strâmtoare unde se numește Cheia de jos, care s'au împărțit, însă:
- 220 Partea d-lui stolnicului, însă Stânjeni
- 180 cumpărături cu zapise netăgăduite, a cincea parte din hotar.
- 40 stj. din teiul Făsesc, cu care zic că au pricină, dar după cercetarea din fața locului, nu au adus nici sinet, nici alte dovezi prin mărturii străine, fără numai strigări zadarnice.
- 220 stj. care i s'au dat să ție alătura cu hotarul Motrului Sec pe de la vale.
- 680 stj. Partea moștenilor, care li s'au dat să o ție alături cu cea boerească pe de la deal până în cheie.
- 900 stj.
- 520 stj. Hotarul de izlaz din Strâmtoare, din marginea siliștelor dela Cheie pe Motru în sus până în marginea livezilor, ce se numesc Plenile de jos, care s'au împărțit însă.
- 128 6 Partea d-lui Stolnicului cu cea din teiul Făsesc, care i s'au dat să o ție pe de la vale pe lângă hotarul de seliște.
- stj, stj, palme
- 391 Partea moștenilor, alătura pe lângă cea boerească pe de la deal până în hotarul de livezi, pe care-l numesc Poenile de jos.
- 780 520 Hotarul de livezi, pe care-l numesc Poenile de jos, care s'au împărțit, însă:
- 190 6 Partea d-lui stolnicului, însă:
- stj. palme

- 156 A cincea parte pe care o are cumpărată cu zapise netăgăduite.
- 34 6 Cea din teiul Făsesc alătura.
- 190 6 care i s'au dat să o ție alătura cu strâmtoarea de sus pe care o numesc iar Cheie, pe dela deal și și cu livezile din fața Roșului, iar pe dela vale alătura cu moștenii; mai la deal de un măr unde s'au pus piatra și drept spre răsărit peste piscul de izlaz și cu livezile din căpăteul Lazului ce-i zic vârf, până în pădurea cea mare unde se hotărăște în căpătâi cu Izvarna, plaiul cel mare.
- Stj, stj. Palme
- 589 2 Partea moștenilor alătura cu cea boerească pe de la vale.
- 780
- 660 Islazul din cheia de sus pe drum la deal până iasă în livezile cele strâmte după Motru.
- 161 3 Partea d-lui Stolnicul pe de la deal alături cu numitele livezi.
- 498 5 Partea moștenilor alături cu cea boerească pe de la vale.
- 660
- 520 Livezile cele strâmte, care se încep din marginea izlazului la deal pe Motru până aproape de un Cireși, care s'au împărțit însă:
- 128 6 Partea d-lui Stolnicul cu cea din teiul Făsesc pe dela deal despre Cireși.
- 391 2 Partea moștenilor alătura cu cea boerească pe de la vale.
- 520
- 900 Hotarul de Livezi ce se numește Poenile de sus din marginea Livezilor celor strâmte în sus, pe drum până în părâu Micota, care s'au împărțit însă:
- 220 Partea domnealui stolnicului, însă:
- 180 a cincea parte din hotare cu zapise netăgăduite
- 40 Cea din teiul Făsesc.
- 220 Care s'au dat să o ție pe de la vale alătura cu partea ce i s'au venit din livezile cele strâmte, făcându-se trup la un loc aceste două trăsuri.
- 680 Partea moștenilor alătura cu cea boerească până în parâul Mico[ta].
- 900
- 350 Trăsura ce s'au făcut livezilor pe care le numesc



Poiana și Năcladul din pârâul Micota, în sus până la Scărișoara însă numai locul de livezi care s'au împărțit, însă:

84-4 Partea d-lui stolnicului cu partea din teiu Fășesc care s'au dat să o fie alătura cu moștenii pe de la vale din pârâul Micota în sus, până într'un anin însemnat, și spre răsărit drept în coastă în Coricov.

265-4 Partea moștenitor alătura cu cea boerească pe  
350 din sus. Care aceste împărțeli din Motrul Mare, merge lungimea lor spre apus, de se lovesc în cap cu Motrul Sec, iar despre răsărit cu hotarele vecine, ce se arată în ocolul acestui hotar.

5.800 Hotarul de plai, trăsura ce i s'au făcut pe mijloc din obârșia Dobrota din hotarul Motrului Sec în sus pe culmea Cernei până în boldul Turcinesi din care li se vine stânjeni, însă:

1418 Partea d-lui Stolnicului cu partea din teiul Fășesc  
4382 Partea moșnenilor.

5800 Care părți nu s'au deosebit fiind că s'au mulțumit să stăpânească deavalma.

Lungul acestui plai merge spre munte până în apa Cernei, în care apă se hotărește cu plaiul de pădure al munților, iar spre Țara merge în vale până în gura plaiului, în marginea livezilor ce se numește Năcladul.

Ocolul hotarului Motru Sec, ce i zic și Motrișorul, semne arătate de Pătru isprăvnicelul și de alți răzeși din vadul rău, alături cu Motrul cel Mare, drumul în Sus peste Motrul drept în capul Grițului și în sus drept în piatra ce este din sus de biserică, de care se vorbește și mai sus, din piatră în sus pe plsc, drept în padina izvoarelor, și de aci drept pe Grulul Bărbat, drept în padina Muscelului, și trece prin Stirbina pietrei cei mai a Cloșanilor, dosul pietrei în sus; drept muchea ce se cheamă Puntea și drept obârșia Dobrotei la Stevari în culme; și de aci drept în vale în capul luncei cei largi, în apa Cerna; semne despărțitoare între Motru Mare cu Motru Mic, ce-l numesc și Motrișorul sau Motrul Sec și de aici în jos până la gura Olanului; din Cerna în sus pe cracul Vânătorului până în culme în cioaca cu plop și din

culme în jos cheile Caprii drept în poiana de la măr și drept în curmătura Gorganului în Poiana de Sus ce i zic și Cracul cu poteca, și drept în curmătura în dealul Lupsei și de aci drept în vârful Rugetului și drept în valea Racilor, unde au prigonire cu Orzeștii, iar celelalte arătate semne sunt despărțitoare cu căpătâiul Motrului Sec despre Apus-

#### Dreamuri Dreamuri.

1200 Tot hotarul Motrului Sec (sau Motrișorul) care se împărțește pe trei moși, însă:

400 Moșul Tălpășesc, din care vinde însă

133  $\frac{1}{3}$  Zapisul lui Stan Orzescu ginerele lui Mărtin, cu fil lor Simion și Vintilă către răposatul polcovnic Sandu Degerățeanu prin care vinde arătată lor parte în leat 1788 Octomvrie 12.

266  $\frac{2}{3}$  Zapisul lui Mihai Istrătescul i Barbul vătaful și Nicola Predescu, cu toți cetașii lor către răposatul armașul Sandu Degerățeanu că vând două părți ce și ei le au avut cumpărate dela părtașii lor Tălpășești, cu două zapise netăgăduite din leat 7291 Aprilie 27 și altul din leat 1774 Martie 17, netăgăduite de dâșii și de toți moșteni.

400 netăgăduite vânzări.

400 Moșul Tămășoilor.

66  $\frac{2}{3}$  Zapisul a patru vânzători: Dumitru Tămășoi, Costandin brat, Maria muma lor și Matei brat, către răposatul polcovnic Const. D. brat, adeverit de 3 martori și scris de Ioan Logofătul pe a șasea parte din teiul lor din Motrul Sec, leat 1792 April 20.

#### Dreamuri Dreamuri

133  $\frac{1}{3}$  Partea lui Dobromir cu patru bucăți de zapise, a treia parte din moșul Tămășoilor, însă.

1783 Iunie 6. Un zapis a doi vânzători, adeverit de patru martori, și scris de popa Stanciu ot Strehaia către armașul Sandu Degerățeanu.

1783 Aprilie 5. Alt zapis a patru vânzători, adeverit de opt mărturii și scris de Ioan Poroineanul ipac către răposatul Degerățeanul.

1788 Decemvrie 2. Zapisul Gheorghinei Tămărși cu feciorii sei, adeverit de doisprezece martori și scris de Sandul logofătul Scantele.



- 275 <sup>3</sup>/<sub>4</sub> 1789 Aprilie 1. Zapisul lui Vasile cu soția lui, adeverit de zece martori și scris de Sandul logofătul Scânteie.
- 22 Zapisul lui Costandin sin Nicola, adeverit de opt martori și de scriitor către răposatul armaș Sandu Degerățeanu din leat 1789 Ghenarie 26.
- 44 <sup>1</sup>/<sub>3</sub> Zapisul Coandei și Chita împreună cu feciorii lor, adeverit de patru martori și scris de Costandin Iupceanul către răposatul armaș Degerățeanul din leat 1782 Iunie 25.
- 2 <sup>3</sup>/<sub>4</sub> Zapisul Ilinchei femeia cu Gheorghe Tămârșiu împreună cu fle-sa Ancuța către răposatul Degerățeanul că-l vinde partea din teiul Tărmășoilor, 108, parte din tot hotarul, adeverit de multe mărturii în leat 1786 Aprilie 24.

#### Dreamuri Dreamuri

- 6 <sup>2</sup>/<sub>3</sub> Zapisul lui Gheorghe Tămârși, împreună cu frate-său Ioan și cu maica lor Ilinca fata lui Ioan Tămârși, către răposatul Degerățeanul, adeverit de multe mărturii, leat 1788 Octomvrie 20.
- 275 <sup>3</sup>/<sub>4</sub> vânzări netăgăduite.
- 124 <sup>1</sup>/<sub>4</sub> Rămâne moștenilor Tămășoi.
- 400 Moșul Predesc.
- 2 <sup>1</sup>/<sub>3</sub> Zapisul lui Gheorghe Părvănescul zet Barbul Predescu cu trei martori întărit de isprăvnicatul Mehedinți, anul 1814 Aprilie 5.
- 2 <sup>1</sup>/<sub>3</sub>
- 397 <sup>2</sup>/<sub>3</sub> rămâne moștenilor Predești.

#### Adunarea din tot hotarul Motrul Sec.

- 1200 Suma la trei moși, de un moș, câte 400 dreamuri din care se scad vânzările ce mai sus se arată însă:
- 400 Talpoși vândut tot.
- 678 275 <sup>2</sup>/<sub>3</sub> Din moșul Tămârșoi.
- 2 <sup>1</sup>/<sub>3</sub> Din moșul Predesc.
- 678 Se adună vânzările ce mai sus se arată.
- 522 Rămâne moștenilor din hotarul Motrului Sec, însă:
- 397 <sup>2</sup>/<sub>3</sub> Moșului Predesc
- 124 <sup>1</sup>/<sub>3</sub> Moșului Tămârșoi
- 522 Stânjeni de au venit la numărătoarea ce s'au făcut

- hotarului Motru Sec sau Motrișorul cu Stânjenul lui Șarban Vodă.
- stj. stj. Suma întreagă, precum se arată și mai sus la 1200 dreamuri, au eșit la trăsura hotarului de săliște din vadul rău pe poiana în sus până la casa lui Nicolae Țibrul și de aci scoboară în vale și trece peste Motrul la un nuc mare și apucă Motru în sus până la deal de casa lui uncheaș Jancu, semn despărțitor între hotarul de săliște cu izlazul, care s'au împărțit 678 însă părțile d-lui Stolnicul din trei tele, precum mai sus se arată cu zapise netăgăduite, care i s'au dat să o ție pe de la vale, alătura cu partea de săliște de Motru Mare făcându-se tot un trup.
- 522 Moștenilor alătura cu cea boerească a d-lui stolnicului pe de la deal până de la deal de casa uncheaș Jancului unde se hotărăște cu izlazul.
- stj. stj. 1200
- 1655 Hotarul de izlaz din marginea săliștelor de la deal, unde se numește Cheia pe Motru în sus până într'o cruce de lemn în marginea livezilor, însă:
- 935 Partea d-lui Stolnicului din cruce la vale pe cheie în jos până unde se implinesc arătații stânjeni.
- 720 Partea moștenilor din cea boerească la vale până 1655 în marginea săliștelor.
- 1800 Hotarul de livezi din marginea izlazului despre cheie din cruce în sus pe Motru până dela deal de pârâul ce vine din munte, care se numește Valea Caprei în gura plaiului, însă:
- 1017 Partea d-lui stolnicul alătura cu izlazul în sus pe Motru până unde se implinește această sumă de stânjeni.
- 783 Partea moștenilor alătura cu d-lui stolnicul pe dela deal pe Motru în sus, până din sus de gura Văei Caprei, în gura plaiului.
- 1800 Sforile acestea din Motrul Mic s'au tras numai pe mijloc neslobozându-ne starea locului, a se face mai multe trăsuri după orânduială, iar căpătâiul despre apus se lovește în cap cu hotarul Măreștilor, iar despre răsărit cu hotarul Motru Mare, prin semnele ce se arată mai sus la ocolul acestui hotar.



4240

Hotarul de plaiu, latul pe mijloc din cioca cu plopii; din hotarul Meriseștilor pe culme în sus până la Ștevari la obârșia Dobroti, unde s'au făcut semn într'un fag, semn despărțitor între Motru Mic cu Motru Mare, iar lungul plaiului merge din marginea livezilor din gura văei ce se cheamă Capra în sus până în culme, și din culme în jos până în apa Cerni, ce este semn despărțitor într'acest plaiu cu plaiul de pădure al munților ce țin tot de acest hotar, însă:

2395  $\frac{1}{2}$ 

Partea d-lui stolnicul

1844  $\frac{1}{2}$ 

Partea moștenilor

4240

care aceste părți nu s'au deosebit care pe unde să fie din pricina stărei locului și întrebuințarea acestui loc fiind numai poteca plaiului, și cu pădurea ce se poate ajunge și apele cu prinsoare de pește, mulțumindu-se amândouă părțile să stăpânească de-a valma.

Această alegere și hotărnicie făcându-se întocmai după cuprinderea poruncilor ce s'au slobozit către noi în pricina această s'au făcut cu mare dreptate și fără părtinire la nici o parte, ci pe dreptate precum ne-au povățuit ființa adevărului și altă prigonire de la amândouă părțile la noi nu s'a mai arătat, fără numai pentru partea teiului Făsesc, pricinuia câțiva din moșteni că vânzătorii n'au avut parte în teiul Făsesc; precum și moșul Tămășoilor iar pricinua pentru o parte de șapte zeci și cinci stânjeni din săliște și din toate trăsurile cu analaghla ce-i ajunge pentru acești stânjeni, zicând căci până acum au stăpânit, partea Tămășească jumătate și d-lui stolnicul jumătate dar după ce au văzut cuprinderea zapiselor zicea ca să-și primească d-lui stolnicul banii pentru acei șapte zeci și cinci stânjeni, căci ei așa au socotit că partea lor jumătate este vândută, iar nu mai mult; cereri cu totul împotriva dreptății, când nici un zapis de ale vânzătorilor nu au putut să tăgăduiască că nu este adevărat, precum și pricinultorii ce sunt la teiul Făsesc, neputând face dovadă nici înscris nici cu martori streini în fața locului și hotărârea judecătorești fiind

(Va urma)

N. PLOPȘOR,

# OLTENIA

DOCUMENTE • CERCETĂRI • CULEGERI

CARTEA I

Nr. 11

1940

## Do cument e

(Urmare din numărul 10) <sup>1)</sup>

dată la înfățișarea ce au avut, 1832 Iulie 18, că această parte să se alătore și să se dea d-lui Stolnicului după zapisele ce au înfățișat, am făcut urmare întocmai și nerămâind moștenii odihniți pe amândouă arătatele prigoniri, nici după hotărârea cinstitei judecătorești ce s'au dat, nici după cercetarea ce s'au făcut în fața locului, se sorociră a veni de iznoavă la cinstita judecătore, de unde cum se va găsi cu cale se va da cea desăvârșit hotărâre ca să se poată așaza și sămne despărțitoare la toate trăsurile să nu mai aibă prigonire.

După cercetarea ce am făcut în fața locului, Tămășoii au stăpânit în silnicie partea ce și mai sus se arată de seliște, cum și la toate celelalte trăsuri, în puterea cuvântului ce numai prin grai înflințează iar nu prin dovezi scrise, că adică ei au știut numai jumătate partea vândută din teiul lor, iară partea d-lui stolnicului se dovedește cu zapise netăgăduite că trece șaptezeci și cinci stânjeni mai mult peste jumătate, precum așa să și însemnează la trăsura de seliște și la celelalte toate trăsuri. Am făcut socoteala și muntelui ce vine în partea moșului Tămășoi și au arătat că le vine o stână în partea lor de munte, care stână o au tocmiț pe an cu câte lei trei sute; din care munte se cuvenia a lua și d-lui Stolnicul partea d-lui lei treizeci și șapte bani nouăzeci și șase pe dreamuri șaptezeci și cinci și la împărțirea ce s'a făcut munților, ei au tras partea pe jumătate a Tămășoilor (și nu au jumătate) ci din 400 dreamuri iei au parte 125 și cu hrăpire au ținut sub stăpânirea lor dreamuri 75, pe care dreamuri să

1) Jud. Baia de Aramă, dosar 420/1914 filele 13—16.



vine d-lui Stolnicului să ia din partea lor treizeci și șapte lei bani nouăzeci și șase pe tot anul, adică pe dreamuri 75, ce le-au ținut subț a lor hrăpire, cu numire că au partea Tămășoilor pe jumătate, cu cuvântă ar fi dar, după tot cuvântul dreptăței să plătească Tămășoii partea din munte a d-lui Stolnicului pe tot anul de când o țin subț hrăpirea lor și până acum.

Asemenea sunt datori să plătească și venitul din săliște pe câte case se vor găsi cu șăderea pe stânjeni șaptezeci și cinci ce nu au fost cu dreptate ai avea sub stăpânirea lor; însă acest venit atunci sunt și ei datori a-l plăti, când cei cu locuința și cu casele în arătații stânjeni vor pricinui că ori s'au luat de Tămășoi ceea ce se cuvenea să dea, sau că s'au diatendipsit iarăși de dâșii a nu da dreptățile d-lui Stolnicului. Iar când se vor putea apăra că la acest venit al săliștilor și la toate celelalte trăsuri nu s'au amestecat, rămâne că ceia ce s'au aflat cu locuința și casele lor în arătații stânjeni 75 să plătească venitul ce se va aduna pe fieșcare an d-lui Stolnicului, măcarl că ei cu toții sunt împotrivitori dreptăților d-lui Stolnicului; și nu numai venitul din arătații stânjeni 75 ce i-au avut subț a lor hrăpire li poprea, ci încă cu toți moștenii, unindu-se cu felurimi de învălmășeli nu îngăduia pe d-lui Stolnicul a-și lua întru stăpânire clăcașii, ce cad pe părțile d-lui de moșie. Părerea noastră într'acestaș chip este, că după dreptate ar fi la plata venitului cel până acum din seliște, să plătească cu toți sau să se invoiască cu d-lui Stolnicul și de acum înainte să dea mulțumire și să stăpânească numai partea ce li se cuvine în alegerea ce s'au făcut și nu mai mult; cum și pentru banii muntelui până acum să se invoiască negreșit cu d-lui Stolnicul cum se vor putea, că poate după vremi nu să va fi dat muntele tot câte lei 300, precum s'au dat estimp, ci și mai puțin și de aceia noi am găsit cu cale să se invoiască cu d-lui Stolnicul și să-i plătească dreptul fără de nici un fel de apărare. Iar de estimp incolo, rămâne din dreamuri 200 să sloboază în stăpânirea d-lui Stolnicul încă 75 dreamuri și în stăpânirea lor să rămâne numai dreamuri 125 după analoghia zapl-

selor, fiind că așa scrie și mărturisesc vânzătorii cari au vândut partea ce au avut din siliiște, din livezi din plaiu, din vaduri de moară și din munți și analoghia vânzărilor făcându-se după glăsuirea zapiselor vine și această parte din munte dreamuri 75, negreșit subț stăpânirea d-lui Stolnicu, la care dreptatea i îndatorează de acum înainte, ori fără de știrea d-lui Stolnicului să nu mai tocmească stâni și când vor tocmi ungurent să fie și prin știrea d-lui Stolnicului ca să-și tragă partea ce i se cuvine din bani sau fiind că d-lui Stolnicul are munte alătura cu partea această a Tămășoilor, prin a lor cheltuală să o dovedească și să o lipească lângă părțile d-lui Stolnicului, de vreme ce n'au arătat adevărul ca să se fie ales atunci când s'au deosebit munții dintr'ai lor (toată partea d-lui Stolnicului) să nu mai aibă pricină. Noi așa am găsit cu cale iar cea desăvârșită hotărâre pentru toate, rămâne a se da tot de către cinstita judecătorie, și cu toate că mai sus se vorbește pentru pricina muntelui, numai pentru hrăpirea ce au avut Tomășoii de la d-lui Stolnicul, cu cuvânt că ar avea numiții partea jumătate din moșul lor, dar ca să se facă curată deslușire, arătăm stâna pe care au tocmită în lei 300 pe an, iarba ce se paște, ieste în toată partea ce mai rămâne moștenilor din Motrul Mic, cum și hrăpirea ce avea de la d-lui Stolnicul, adică:

**Dreamuri:**

397 $\frac{2}{3}$	Partea Predeștilor
124 $\frac{1}{3}$	Ce mai rămâne Tomășoilor
75 $\frac{2}{3}$	Partea d-lui Stolnicului ce au fost hrăpită de Tomășoi.
597 $\frac{2}{3}$	

Care analoghisindu-se cu împărțirea, venea și d-lui Stolnicu pe dreamuri șaptezeci și cinci să ia pe tot anul lei treizeci și șapte bani nouăzeci șase, de care și mai sus se vorbește, care bani are să ia d-lui Stolnicul din partea Tămășoilor ceiace stăpâna mai mult peste cât li se cuvenia a ținea și a stăpâni parte din munte.

(ss) Costandin Frumușanu biv treti Logofăt.  
Anul 1832 August 14.

(ss) Ioan Vâlceleanu.



Copie după așezământul moșnenilor din Motrul cel Mare și Motrul Sec ce-l dau Stolnicului Barbu Vișoreanu relativ la cumpărăturile ce are Stolnicul în trupul moșiei Cloșani <sup>1)</sup>.

din anul 1836 Iulie 27.

Cu d-lui Stolnicul Barbul Vișoreanu având multe prigo-niri de judecăți pentru cumpărăturile de moșie ce are aici în trupul moșiei noastre Cloșani, atât cele coborâte în stăpânirea d. de la socrul dumisale, Armașul Sandu Degerățeanu cât și de însuși cumpărate, și prin judecătorești hotărâri câștigându-și d-lui pravilnicile dreptăți asupra acestei pricini, și noi cunos-când că nu mai avem cuvânt a mai pricinui, și ca să lipsească de acum înainte nemulțumirile dintre noi, înșine ne siliți de nime-nea ne-au învoit cu d-lui, noi moșnenii din cinci moși ce sun-tem pe Motrul cel Mare, întru acest trup de moște Cloșani și am primit de bună între deplina ființa sa hotărnicia făcută acestei moșii în anul 1832 August 14 de d-lui trei logofăt Costandin Frumușeanul și d-lui Ioan Vâlceanul inginerul, în care sunt alese și arătate cumpărăturile d-lui pe anume și în sumă de stânjani după care va și stăpâni d-lui în pace nestră-mutat de către noi din apa Cernei la vale către sat, însă la pla-iul cu pădure, de livezi și la siliște, întocmai după copriinderea arătatei ocolnice după analogia cumpărătorilor d., iar la munți din Cerna spre hotarul nemțesc va stăpâni precum eu stăpânit și până acum după cumpărăturile ce are; iar pentru cumpără-toarea din anul 1823 de la Simlon Boeș din moșul negulesc, dreamuri 33 și 1 cirt, ce este intrată în ocolnică, ne-au sloboz-it d-lui acea cumpărătură jumătate la noi toți moșnenii cu întoarcere de bani cumpărături jumătate după hotărârea jude-cății și cu analogie în stânjani dela fieșcare parte.... însă din siliște trei stânjani și jumătate, din izlaz din strămploaie din marginea siliștelor doi stânjani: Din livezile poenilor de jos doi stânjani și jumătate, din izlazul de la Chela de sus doi stânjani, din livezile strâmte doi stânjani, din livezile poenilor de sus trei stânjani și jumătate, și din livezile poenilor Năcla-dului un stângen, lăsându-ne și biserica cu curtea ei slobodă pentru sfintele slujbe și îngroparea morților noștri, după cum am cerut; iar noi să fim îndatorați a păzi întocmai și pe deplin copriinderea acestui așezământ; iar când nu vom fi următori

1) Jud. Baia de Aramă, dosar 420/1914, file 18 — 20.

atunci să fim supuși la toate răspunderile câte suntem îndato-rați prin judecătoreștile hotărâri, pentru care iscăliți am pus degetite în loc de pecete.

1836 Iulie 27.

- (ss) Eu Antonie Lițe ce mă trag din teiul Dănciuesc, adeverez.
- (ss) Eu Ion al Oprii adeverez.
- (ss) Eu Lupu sin Ianăș Dedin adeverez.
- (ss) Eu Ion sin Lungariu adeverez.
- (ss) Eu Costandin Boeți cel mic adeverez.
- (ss) Eu Costandin cel mare adeverez.
- (ss) Eu Ion Josemi adeverez împreună cu toți cetașii noștri.
- (ss) Eu Uncheaș Ion Anghel ce mă trag din teiul Dănciu-esc, adeverez.
- (ss) Eu Ion Tăliman adeverez.
- (ss) Eu Ion Jasanu adeverez.
- (ss) Eu Costandin Mărtinescu adeverez.
- (ss) Eu Nicolae Josem adeverez.
- (ss) Eu Gheorghe al Ancuței adeverez.
- (ss) Eu Lupu Lițe adeverez.
- (ss) Eu Gheorghe Lițe cu toți cetașii noștri adeverez.
- (ss) Eu Nica Frețescu mă trag din teiul iuzbașesc adeverez.
- (ss) Eu Ion Iașanu adeverez.
- (ss) Eu Pătru Sănescu adeverez.
- (ss) Eu Barbu Predescu adeverez.
- (ss) Eu Ion Predescu sin Pătru adeverez.
- (ss) Eu Nicolae Tabru cu toți ceteșii noștri adeverez.
- (ss) Eu Nicolae Tibru din Teiul fășesc adeverez.
- (ss) Eu Ion Iosami adeverez.
- (ss) Eu Nica Frețescu adeverez.
- (ss) Eu Ion Lungariu adeverez.
- (ss) Eu Gheorghe Dima adeverez.
- (ss) Eu Ion Predescu adeverez.
- (ss) Eu Costandin Michie adeverez.
- (ss) Eu Stoica Michie adeverez.
- (ss) Eu Mihăilă Michie adeverez.
- (ss) Eu Radu Istrătescu adeverez.
- (ss) Eu Nicolae Ursulescu adeverez.
- (ss) Eu Chirca Istrătescu cu toți cetașii noștri adeverez.
- (ss) Eu Pavel Petriman din teiul Mărcuesc adeverez.
- (ss) Eu Ion sin Ghiță Petriman adeverez.



(ss) Eu Catalina Iancului Petriman adeverez.

(ss) Eu Maria Jârcoane adeverez împreună cu toți cetașii noștri.

Iar semnele despărțitoare între noi, adică între părțile d-lui Stolnicul și ale noastre, învoindu-ne le-am lăcut înșine noi cu toții dimpreună potrivit coprirderii ocolnicei de mai sus și acestui înscris așezământ.

Asemenea și noi toți moșnenii din trei moși după Motrul Sec, tot dintr'acest trup de moște Cloșani, primind de bună învoirea tovarășilor noștri dupe Motrul cel Mare, ce se coprinde într'acest înscris așezământ și primind de bună și ocolnica făcută acestei moșii în anul 1832 August 14 de d-lui treti Logofăt Costandin Frumușanu și d-l Ion Vâlceleanu întru deplina ființa sa, incredințăm că vom fi următori întocmai fără nici o abatere; iar semnele despărțitoare între părțile de moște ale d-lui Stolnicului Viișoreanu și ale noastre depe Motrul Sec, ne am învoit de le-am înființat noi înșine toate părțile dimpreună, potrivit coprirderii stolnicei<sup>1)</sup> de mai sus, după care va stăpâni și d-lui Stolnicul pe ale d. și noi p'ale noastre cu bună pace unii de către alții, iar la munți peste Cerna către hotarul nemțesc va stăpâni d-lui, precum au stăpânit până acum și după cumpărăturile ce are, luând în stăpânirea dumisale de acum înainte și dreamuri șaptezeci și cinci din muntele Fața Oslui, ce au fost încutropit de noi până acum; pentru care iscălim am pus degetele în loc de pecete.

1836 Iulie 27.

(ss) Eu Nicolae Țibru din Teiul Predesc adeverez.

(ss) Eu Radu Istrătescu adeverez.

(ss) Eu Costandin Tivigă adeverez.

(ss) Eu Costandin Milea adeverez.

(ss) Eu Lăpăduș și Pătru adeverez.

(ss) Eu Nicolae Ursulescu adeverez.

(ss) Eu Chirca adeverez.

(ss) Eu Barbu Radului adeverez.

(ss) Eu Ion Țuhaș adeverez.

(ss) Eu Barbu Tivigă adeverez.

(ss) Eu Dumitrașcu Istrătescu adeverez.

(ss) Eu Pătrașcu Ocuntau adeverez.

(ss) Eu Vintilă Bărbulescu adeverez.

1) Probabil „ocolnicei“.

(ss) Eu Dinu Gușite adeverez.

(ss) Eu Nicolae Pleșu adeverez.

(ss) Eu Barbu Tălaman adeverez.

(ss) Eu Giurca Simescu adeverez.

(ss) Eu Pătru Simescu adeverez.

(ss) Eu Dumitru Tiviga adeverez.

(ss) Eu Barbu Trăilescu adeverez.

(ss) Eu Nicolae Filip adeverez.

(ss) Eu Ștefan Ursulescu adeverez.

(ss) Eu Ion Pleșu adeverez.

(ss) Eu Costandin Poenaru împreună cu toți cetașii noștri adeverez.

(ss) Eu Ștefan Tămăș adeverez din teiul Tămășesc.

(ss) Eu Costandin Tămăș adeverez.

(ss) Eu Barbu Tămăș adeverez.

(ss) Eu Vâlcoiu Tămăș adeverez.

(ss) Eu Pătru Borâncă adeverez.

(ss) Eu Ion Tămăș adeverez.

(ss) Eu Gheorghe Călcioi adeverez.

(ss) Eu Costandin Bârsanu adeverez împreună cu toți cetașii noștri.

(ss) Popa Ion zet Mihai Tămăș adeverez.

Iar din moșul Talpeș nu iscălim, fiind întreg vândut domnului Stolnicu.

Judecătoria județului Mehedinți.

No. 27.

După cererea ce prin jalbă au făcut către judecătoria atât numiții moșnenii iscăliți într'acest zapis cât și d-lui Stolnicul Barbu Viișoreanu a li se adeveri înscrisul acesta de așezământul ce au făcut pentru stăpânirea moștei Cloșanii ca să li se urmeze după hotărnicia făcută în leat 1832 August 14, drept aceia după a d-lor cerere și ca învoirea aceasta să se păzească întru toate întocmai, s'au adevărit în scrisul acesta al moșnenilor ce-l dau la mâna d-lui Stolnicului de judecatorie.

1836 August 5.

(L. P.) Prezident

(ss) Costandin Vlădăianu Căminar.

(ss) Ioan Gărdăreanu treti Logofăt;

Proclit, Grefier (ss) Petru Strahăianu s'au însemnat spre a fi cunoscut.



**Cople după înscrisul făcut între moșnenii după Motrul cel mare și Sărdarul Ioniță Vișoreanu pentru schimb de moșe din anul 1844 August 24.**

Din cureaua d-lui Sărdarul Ioniță Vișoreanu de săliște de trupul Cloșani după Motrul cel Mare ce este de stânjeni 220 adică două sute douăzeci, după glăsuirea ocolnică a tot trupul Cloșani din 1832, învoindu-ne astăzi cu d-lui Sărdarul Ioniță Vișoreanu ne-au slobozit în stăpânirea noastră a moșnenilor celor ce ne tragem din cinci moși după Motrul cel Mare stânjeni 180, adică o sută optzeci în lățime pe marginea acestei curele ce din sus despre Miază-Noapte și în lungime din hotarul Cotenilor despre Răsărit până în coasta în semnul dela biserică, însă în scamul nu iasă ci apucă pe dunga dealului spre Apus, iar din dunga dealului până în capul curelei în linia ce desparte Motrul Mare de Motru Sec locul cel șes din scamul bisericeii acest loc va rămânea tot într'a d-lui stăpânire fără de nici un amestec al nostru decât numai curtea bisericeii pentru îngroparea morților rămâne al nostru, însă pentru acești stânjeni una sută optzeci i-am dat și noi moșnenii schimb toată partea noastră cea din jos din capul hotarului ce este de stânjeni 264, adică stânjeni două sute șaiszeci și patru, iarăș după ocolnica de mai sus arătată ce este în lungime iarăș din hotarul Cotenii până în despărțirea Motrului Mic sau Motru Săc în care codru de pământ se coprinde și stânjeni douăzeci schimbul ce-l are d-lui dela logofătul Nicolae Tibru moșneanul și părtașul nostru rămânând schimb al nostru numai 244 adică două sute patruzeci și patru pentru una sută optzeci ai d-lui, iar din piatra din vale dela Motru ce se va pune despărțitoare între stânjeni cei sloboziți acum cu schimbul arătat și între partea rămasă într'a d-lui stăpânire să vor înființa de drept două linii despărțitoare, una spre răsărit și alta spre apus și după care se va urma în toată vremea stăpânirea noastră și a d-lui până în veci; drept acela de ființă acestui schimb și spre a fi știut sau făcut între noi două asemenea înscrisuri pentru totdeauna paznica stăpânire.

1844 August 24.

Nicolae Tibru ce mă trag din cinci moși adeverez.

Ion Frențescu ce mă trag din doi moși adeverez.

† Pătru Sunescu adeverez	† Costantin Drăcea adeverez
† Ion Talamani adeverez	† Ion Ghitoniu adeverez
† Pavel Petriman adeverez	† Gheorghe Rădulescu adeverez

1) Jud. Baia de Aramă, dosar 420/1914, filele 21-23.

† Barbu Tălăman adeverez.	† Nicola Iosam adeverez
† Dinu Gușită adeverez	† Ion Vintilescu adeverez
† Ion Lita adeverez	† Vintilescu adeverez
† Lupu Lita adeverez	† Ion Lungoniu adeverez
† Ianuș Boeti adeverez	† Gheorghe Dima adeverez
† Lupu Boeti adeverez	† Costantin Milcu adeverez
† Costantin Boeti adeverez	† Mihai Mălaeși adeverez
† Pătru Lita adeverez	† Barbul Radului adeverez
† Matei Corjan adeverez	† Ion Poenod adeverez
† Nicolae Frențescu adeverez	† Dinii Poenod adeverez
† Gheorghe Frențescu adeverez	† Nicola Ancuți adeverez
† Șerban Anghel adeverez	† Ion Ghiorma adeverez
	† Simion Pleșu adeverez

Acest înscris de schimb fiind cu voința noastră și a celor mai sus iscăliți moșneni sau sdeverit și de noi cu iscălitura și punerea peceti.

1844 August 24.

Nr. 31

Ion Tălăman	(	
Vintilă Carpan	(	Jurații satului
Ion Ioniță	(	

(L. S.) Popa Ion ot Cloșani martor de față.

C. S. NICOLĂESCU-PLOȘOR

**1691 Noembrie 7 Carte de judecată dată de Costandin Știrbei, vel Comis lui Gheorghe din Piscu nepotul Jitii din Vela.**

Costandin Știrbei vel comis datam cartea noastră de judecată lui Nedelco feciorul lui Ghiorghie ot Piscu nepotul Jitii den Vela, ca să fie volnic cu această carte a noastră de să-și ție moșia care au rămas de la tatăl său Ghiorghie în Vela, pentru că acela înaintea noastră avut-au întrebăciune de față, Nedelco feciorul lui Ghiorghie, cu Dragomir feciorul Stancului ot Piscu. Zicând Dragomir feciorul Stancului cum că ar fi această moșie den Vela a lui, dată de Lupul care au fost fecior vitreg Jitii, când au cununat pre tată-său arătând și un zapis zicând că iaste acel zapis al Lupului aceluia, deci noi luindu-le seama foarte pre amănuntul și unuia și altuia am cunoscut cum că această moșie iaste a lui Nedelco feciorul lui Ghiorghie precum văzui și o carte a lui Stroe Cluce[r] scriind la



mâna lui Ghiorghie tatăl lui Nedelco, pentru că s'au fost mai sculat pentru această moșie și feciorii lui Iane ot Pleșoi de au zis cum că iaste această moșie a Velei a lor cumpărată dela un vâru al lui Ghiorghie și Stroe Clucer le-a fost dat leage de au jurat Gheorghe cu fii Oanei precum iaste această moșie a lui. Văzând noi și scrisoarea celor 12 oameni ce-au jurat, dici cunoscând că acel zapis al lui Dragomir, că iaste mincinos și nu are nici o treabă el cu această moșie, ci iaste moșia a lui Nedelco feciorul lui Gheorghe, am spart zapisul acest mincinos al lui Dragomir și l-am dat în mâna lui Nedelco feciorul lui Ghiorghie într'aceaia și noi am dat această carte a noastră de judecată la mâna lui Nedelco feciorul lui Gheorghe ot Piscu ca să aibă a-și ținearea această moșie cu bună pace de către Dragomir și Stanciul pentru că n'au avut Dragomir nici o treabă a ținea această moșie ci să o ție Nedelco precum o au ținut și o au stăpânit și tată-său Gheorghe, că așa au ajunsu judecata și dreptatea aceasta scriem.

Pis.

Noemvrie 7. 7200.

Costandin Știrbeai vel Comis.

**Copie după anaforaua a patru boeri, prin care raportează Domnului rezultatul cercetărei făcute de ei asupra documentelor rămase în urma incendiului Blsericii Obedeanu din Craiova (cu rezoluția Domnului <sup>1</sup>).**

*Din anul 1764 Iulle 5.*

Io Ștefan Mihai Racoviță Voevod, bojiu milostlu gospodar zemli vlahiscol .....

Dumneata vel Logofete după cum s'au găsit cu cale de dumnealor veliți boeri și după cum se cuprinde mai jos, să pui să se facă cărți.

..... Iulle 5.....

(L. P. ....)

..... *Prea Înălțate Doamne* .....

Din luminata poruncă Mării Tale am cercetat hrisoavele, zapisele și alte scrisori ce au ars ale moșiilor Mânăstirei din Craiova, ce este făcută de răposatul Constantin Obedeanu biv vel Paharnic, unde este și spital, dar fiind că numai la unele din moși au rămas câte o oareș-ce din scrisori nearse, iar la

altele nici decum n'au rămas, numai diata răposatului de danie ce este întărită și cu pecetea i cu iscălitura Sfinției Sale Părintelui Episcop Râmnicului fiind la altă parte au rămas întreagă. Și ce putem alege din scrisorile ce au rămas și din diata răposatului, cu plecată anaforă arătăm înălțimei tale, Moșia Giurgiuța sud Dolj, cumpărată de la boerii Bengești drept taleri 1000: tot hotarul cu zapis ot leat 1752 iscălit de Radu i de Ioniță Bengeștii, se vede și un hrisov al răposatului Costantin Voevod Șerban cel Bătrân cu leat 7163 de arată toate semnele moșiei.

Moșia Seaca sud Dolj tot hotarul, însă jumătate l'au avut de patrie dela părinți, iar jumătate l'au cumpărat de la socru-său Dosoftei Brăiloiu.

Din zapise nu s'a putut alege nimic numai în diată se cuprinde moșia Potrojeni sud Dolj: Din scrisori nu putem alege nimic, numai diata arată că din tot hotarul să ție Mânăstirea a patra parte ce au cumpărat-o dela Părvu Fotescul.

Moșia Tâncănaul sud Dolj: Tot hotarul ce easte cumpărată de la Barbu Portărescul și de la verii lui, din scrisori nu se putu alege, numai diata într'acestași chl cuprinde.

Moșia Sulari Sud Dolj, iarăș asemenea numa în diata se cuprinde.

Moșia Fundul de la Amărădia cu moara din Jij ce este de cumpăratură se găsește carte de hotărnicie a 6 boeri de leat 1753, arată semnele și numește a fi a răposatului Paharnic Obedeanu.

Moșia Mogoșani cu via de acolo Sud Gorj: două părți le-au cumpărat de la Bengești, iar o parte îi iaste danie de la Maria Bengeasca, găsim numai un zapis și o carte de hotărnicie a lui Mogoș Călugărul de 94 de ani și se cuprinde și în diată.

Moșia Albești sud Dolj cumpărată de la Matei Fălcoianul drept taleri 1000 cu zapis, care zapis au rămas numai iscălitura și trei rânduri de slove și arată ca să stăpânească răposatul din hotar până în hotar, dar zice în diată că această moșie fiind lângă Ișalnița au luat dintr'ansa și au lărgit moșia Ișalnița, și Mânăstirea să stăpânească după semnele ce le-au arătat răposatului Stoica Isprăvnicelul, după care semne epitropii după moartea răposatului au făcut și hotărnicie; heleșteul de la Craiova ce easte lângă Mânăstire și cu tot cuprinsul lui îl arată în diată ca să-l stăpânească Mânăstirea. Pentru care fiindcă S-ta

1) Din dos. Nr. 990/98, al Curții de Apel Craiova, secția II.



Mănăstire afară din diată de toate scrisorile moșilor au rămas fără de nici un temei de stăpânire, găsim cu cale să fie luminată porunca Măriei Tale la dumnealui Caimacanul scaunului Craiovei, ca să orânduiască 6 boeri din partea locului împreună și cu vtori Portar de aici luând și stânjen domnesc să meargă la mai sus numitele moșii unde să fie atât epitropii cât și răzeși din sus și din jos și prin carte de blestem a prea Sfinției Sale Părintelui și Mitropolitului să cerceteze prin oameni bătrâni care vor fi știind semnele și hotarele și care moșie va fi hotărâtă și impetrită, numai să adevereze sub iscălituraș semnele și și hotarele. Iar care moșie va fi nehotărâtă să o tragă cu stânjenul domnesc după obicei și deosebind părțile răzeșilor din sus și din jos, după dovezile ce vor fi având, să aleagă partea Mănăstirei, să-i facă semne, să-i pue petre, să-i dea o carte de adeverință ca să știe câtă moșie i-au ales și până unde să fie și stăpânească aleasă și fără de gâlceavă.

Și boerii cei orânduși să fie foarte cu luare aminte și să cerceteze cu deamănuntul ca nu care cumva să se ia pământul din moșiile vreunui răzeș și să dea în moșiile Mănăstirei sau din moșiile Mănăstirei să dea în moșiile vrului din răzeși și cu dreptate și în frica lui Dumnezeu să fie la amânduror părțile.

Și după hotărnicie să se facă și luminatul hrisoavilor Măriei Tale, cam în chip de ocolnică să fie în locul hrisoavelor și zapiselor celor arse de foc ca nu care cumva și după vremi să se impresoare moșiile Mănăstirești de către unii alții. Noi așa găsim cu cale, iar hotărârea cea desăvârșită rămâne la înălțimea ta.

Iulie 5 1764.

(ss) Radu Văcărescu vel Dvornic.  
Costantin Căndescu vel Logofăt.  
Barbu Știrbey biv vel Vistier.  
Ioniță Julianov vel Clucer.

MARIA PETRESCU

## INSEMNARI

O însemnare despre, moartea lui Nicolae Petru Mavrogheni Vocevod (1786—1790).

Cercetând cărțile bisericii Dobriceni din Județul Romanați, zidită în 1764, de Atanastie Dobriceanul Eromonahul Ecclesiarh al Sf. Mănăstiri Horez și de o rudă a Sa, Logofătul Matei Do-

briceanul<sup>1)</sup>, între altele, pe filele unei cărți zm găsit următoarea notă:

„Această Psaltire / iaste a lui / Mihai Grămăticu / 'sin Barbul / ot Comănița / sud Olt / și am scris / aici când învăța / Mihai aici la mine / la sta Mănăstire / Căluul sud Romanați / în anul ce m'am făcut / călugăr, / care Psaltire / au cumpărat Mihai / Grămăticu dela pop(a) Matei / din Moringlavil, / cu t(a)l(eri) 3 p(o)l(ovin) / și să s(e) știe că într'a / cest an<sup>2)</sup> au tăiat / din multă pismă / vrăjmaș(li) Agareni<sup>3)</sup> / pe D(o)mnul nostru / Io Neculae Petru / Mavrogheni V(oe)v(o)d / pest(e) Dunăe la satul / Alba apro(a)pe / de Fiștov<sup>4)</sup> și au fost / l(ea)t = 1791 = Av-(gust): 31: / АѲЧА АБ. АА / și am iscălit / Kiril. dascăl s(fân)ta m(ă)năstire) a Căluului“.

PREOT D-TRU BĂLAȘA

### Posadă, posădar.

În afară de posăzile prahovene și cea din Mușcel, *Marele Dicționar Geografic*, menționează pentru Oltenia, doar posada dela N. de Cheia din plaiul Coziei Vâlcea pe unde „mai înainte era trecere peste munte“ spre Transilvania.

O altă posadă la Gureni-Gorj, ne-o amintește Nicolae al Lupului în nuvela *Pământul cere sânge*<sup>1)</sup>.

Prin documentul<sup>2)</sup> publicat de d-l Neda (Oltenia, cartea I. Fasc. 8.). Apare o nouă posadă la Voineasa-Vâlcea și ceea ce este tot atât de interesant apare și numele de posădar.

Urmărind harta pe scara 1: 1.00.000 planșa Voineasa și Rășinar Seria IX coloana D. vedem că dela Voineasa pe stânga Lotrului, în sus ajungem la vechiul pichet de graniță Nr. 18 numit *Posada Seci*, de unde peste *Locul lui Dobrun*, unde pădurea a fost secuită, se face o potecă ce trecând prin *Vârful Dobrunului* și peste *Negovanul* coboară în valea *Sadului* în dreptul confluenței cu *Isvorul Beșineului*.

Această posadă, al cărei petec erea păzit la 1832 de posădarii din *Voineasa*, se identifică deci perfect pe teren.

1. Pisania și chenarul ușii înflorat al acestei biserici ce a fost dărâmată de apa Oltețului, se află fixate în peretele caselor Muzeului Regional Craiova.

2. Anul bisericesc începea cu Septemvrie.

3. Agareni — mahomedani, turci.

4. Șistov ?

1) Nicolae al Lupului. *Posada Gurenilor*, Povestiri din alte vremi. Craiova 1929.

2) Cunascut de d-l M. Sânjjanu V. Articolul său *Despre Posadă*, în *Revista istorică română*. Tom. IV. 1934.



Pentru lămurirea cuvântului *posadă*, am rugat pe D-l N. Popescu, scriitorul Nicolae al Lupului originar din Gorj, să ne scrie tot ce știe despre înțelesurile acestui cuvânt.

Iată ceiace ne comunică D-sa:

„In graiul viu al locuitorilor din șghiabul subcarpatic al Olteniei, am auzit prea adesea și cred că se mai aude și azi cuvântul „*posadă*“ cu următoarele înțelesuri:

*Posadă* înseamnă loc de trecere printre doi munți, printr-o două prăpăstii, sau drum strămtorat între munte și prăpastie, ce se poate închide ușor în scop de a opri trecerea la vre-o nevoie.

*Posadă* se mai numește și dispozitivul de la morile țărănești de apă, prin care se potrivește măciniișul; făină moale, aspră, păsat, sau uroale.

Acest dispozitiv e alcătuit dintr'o bârnă de lemn, numită „*talpa morii*“ prinsă cu un capăt de pragul cel mic al scocului, cu joc de mișcare numai în sus. Pe această talpă care stă încetă în apă, e înțepenită cu cuie de lemn o piatră lătăreață de cremene, cu o adâncitură în care se reazimă „*călcăiul morii*“, o piatră albă tare de forma unui ou de găină, înțepenită în partea de jos a fusului ciuturii.

Talpa la capătul liber, e străbătută și prinsă printr'un cui de o stinghie dreaptă, ce merge sus înăuntrul morii. Partea de sus a acestei stinghii, străbate o scândură de lemn groasă, în susul căreia stinghia e străbătută de două găuri cu cuie de lemn în ele. Scândura se reazimă pe un fel de laviță de lemn, lângă unul din pereții din năuntrul ai încăperii morii.

Între scândură și laviță se introduce la fiecare capăt câte o pană de lemn. Acesta se numește „*posada morii*“.

*Posod*, se chiamă pârghia cu care se saltă scândura posadel; pentru a ridica sau scobori după nevoie piatra morii, pe postamentul său, prin introducerea mai mult sau mai puțin a penelor între scândură și suportul ei.

Se mai aud și următoarele expresiuni:

„*In grea posadă* am fost, în anul când ne-au călcat Turcii“ adică în grea strămtoare.

„*Posadnic rumân* a fost răposatul — Dumnezeu să-l ierte — că scotea sufletul din rumân și apă din piatră“. având înțelesul de om rău, asupritor și necrezător celor strămtorați.

„*Cum e dada și posada*“, se spune despre cineva care e la fel cu cei din care se trage — când e vorba de un neam

de oameni hapsini și împilători, care profită de nevoile și strămtorile altora.

„*Nu'l lasă*“ sau *i s'a închis posada inimei*, se spune de omul care ține mereu în inimă, ură zăcașe, fără să fie îndreptățit la aceasta.

„*I s'a închis posadele*“, se spune de unul care nu mai are nici o cale de a eși dintr'o încurcătură urâtă, adică i s'au dovedit strămbătățile sau hoțiile“.

Cum nu intenționăm a relua pricina încă nedeplin lămurită a posadei, ne mulțumim deocamdată doar cu precizarea geografică a Posadei dela Voineasa și cu înțelesurile necunoscute ale cuvântului; așa cum ni le comunică d-l N. Popescu.

N. PLOȘOR

### Subscriitorii din Craiova ai unei cărți românești din anul 1837.

*ILIADA LUI OMER*, traducere de D.-C. Aristia, tom. I. in. Tipografia lui Eliad, Bukurești 1837.

#### NUMELE DOMNILOR PRENUMERANȚI:

B. CRAIOVA

1. Prea Știința Sa Părintele Arhiepiscopul Timoteu Eudoxiados.
2. Domnul Marele Clucer Aleku Rakovitză.
3. Domnul Marele Clucer Iordake Otetelișanul.
4. Domnul Marele Serdar Titu Bengescu.
5. Domnul Serdar Grigore Bengescu.
6. Domnul Clucerul Nicolae Otetelișanul.
7. Domnul Parucikul Tel al II-lea.
8. Domnul Take Filișanu.
9. Domnul Pitarul Constantin Mundari, profesorul limbii elinești.
10. Domnul Kiriță Barbovici, profesor de geografie și cronologie.
11. Ghiță Călinescu, profesorul clasei a III-a de începători.
12. Domnul Armaș Ghiță Zisu.
13. Domnul Kostake Orescu.
14. Domnul Strâmbeanul Ioan.
15. Domnul Teodor Preda.

OCTAVIAN O. ILIESCU

#### Biserici Bordei

*Rotunda*, Romanați. În această comună se păstrează până azi groapa unde a fost biserica bordei, care a funcționat până la 1830. (Comunicare făcută de Pr. Ioan Sfirăială, Rotunda).

*Amărăștii de jos*, Romanați. În partea de miază-noapte și apus ce se numește Gura-Ocinii, a fost biserica bordei, numită,



biserica din Gura-Ocinii. După această biserică, cred, s'au numit o serie de preoți: Popa Radu Ocină, Popa Ion Ocină, Popa Stan Ocină...

Pr. IOAN S. MAZILESCU

### Condei de barză

Pe un penticostar tipărit în 1785 în Râmnic, găsim însemnat la pag. 95 următoarele:

„Și am scris eu robul lui Dumnezeu Dinu sin Stan Făran cu mână de țărăină și cu condeiu de barză. Luai condeiu dila logofătu Mitrică ot Vârtopu, tot acest plas, din județu Mehedința”.

Mai sus într'o altă însemnare același Dinu pune anul 1836.

### Condeiu și gărgăunele

Pe dosul unul act din 1825 găsim următoarele:

„Incercai condeiuă ca să văd cum scrie și condeiuă scrisă foarte bine. Oră mâna rău cărmea și ne fiindă învățat și după toate neputințele, ci mai veni și un pârdașnică de gărgăune și-mă supsă cerneala din condei și eu fiind necăjit, detei cu condeiuă și rupsăi târțița și foarte rău să văeta”.

PR. CONST. STĂNICĂ  
Orodel

### Schitul Bodești-Vâlcea

„Unde se prăznuiește hramul prea sfintei și nedespărțitei șă de viață făcătoarei Troițe”, a fost ridicat de vel Stolnicul Constandin Obedeauu „împreună cu alți boeri”... „pe vreme ce era acea parte de țară supt stăpânirea Neamților”. Inzestrând-o cu moșia Foleștii de Sus cumpărată dela Radu Bojoreanu dând-o „schitulul pentru pomana ca să fie de chiverniseală părinților ce vor viețui acolo.”

Alt ctitor e și părintele Partenie „ctitorul al acestei sfintei mănăstiri șă moștenitor acei moșăi”. La 1748—1749 „jupâneasa Marla Brătășanca înzestreașă schitul cu parte de moșie și răzoare de vie în Sutești-Vâlcea.

N. Iorga, Hârtii din arhiva mănăstirii Hurezului București 1907.

p. 192—193, 273 și 303—304.

N. PLOȘOR

# OLTENIA

DOCUMENTE • CERCETĂRI • CULEGERI

CARTEA I

Nr. 12

1940

## Inscripții

dela Biserica Mănăstirii Bucovățul Vechi sau Coșuna.

de C. S. N. PLOȘOR și Pr. D. BĂLAȘA

Inscripția din stânga se află deasupra chipului lui Alex. Voevod (acum acoperit) și al Doamnei Ecaterina:

1. † РОЖДЕННЕ ГОСДМІ W(T)ВНТІА ЛЕТОМ З. А. З. И РОДИХЕ СЕ РЕД ВЕЛ. ПОС. И ЕГДАМЕ. БЪ. ГЪ. ПОДАРОВАМ СЪС ГОСДМЪ. БІА СМЪ: М: ЛЕП И ШОГДА ЕС БНА ТЕЧНЕ ЛЕП(О)МЪ: З. О. З. И МСЦ. Θ. ВЪ СТСЮ И НЕРАЗДЕЛІМЮ ТРЦС А ДОС(Ъ)ДА ЕЖ СЕ ПІСАХ ГОСДМИ

2. ЛЕП: З. П. К: И WП КДА ЕС ОУМРХЪ ПОКОННІ ПЕТРАШК... ОД СВЕ ЕС БНА ОУ ГРАД ЗАТВОРЕН? 1) И ВЪ ТЪМНІЦЕ ДОК(О)ЛЕ ЕС ПОКОННІ ПЕТРЪ КОЕВОД ИЗВЕЛЪ WП ЗЕМЛЕ ВЛАШКОЕ И Т(О)ГДА СТОАХ ГОСДМІ ГОСПОДАР ВЪСОЕ ЗЕМЛЕ.

### Traducere:

† Nașterea Domnii Mele, dela zidirea lunei, a fost în anul 7037 (1529), și m'am născut la mijlocul postului mare. Și cînd Domnul Dumnezeu m'a dăruit cu domnie am fost de patruzeci de ani, și atunci a fost cursul anilor 7076 (1568) și luna a noua, la Sfânta și Nedespărțita Treime.

Iar până acum, anul în care iată a scris Domnia Mea (e) 7082 (1574). Și de cînd a murit răposatul Petrașco..., a tot fost în cetate închis și în temniță, până ce răposatul Petru Voevod au ieșit din Țara-Românească și atunci a stat Domnia Mea domn a toată țara.

Inscripția din dreapta (se află între chipul lui Miloș Voevod și al lui Petru Voevod):

1. ΘТ ВРЪМЕ ЕЖЕ ПОДАРОВА ГЪ. БЪ. СЪС ГОСДМЪ ІW АЛ(Е)АНДРОС КОЕВОД ЕГ ЗЕМЛ. ВЛАШКОЕ А НЕГОВА МІЛОС. ЕС ИЗВЕД(И)А БРАТ(І)МСІ WТ ТА(МННЦЕ)

1) Literile la aceste patru cuvinte sînt rupte jumătate.



2. Милош вод и петрос вод а до тог вр(е)ме све сшн ена въ тлмнѣцѣ шш коа ес змрѣа поко(и)ни петрашко вод въ то л(ѣ)т еж подарока бѣ. гѣ. госптво госдми.

3. Плавѣандрь воєвод бѣш теч. лѣш : воѣ : і кпомѣ прмѣнѣше мѣа лѣш подарока гѣ. бѣ. іw петра воєвод съ госдмѣ в зема. молде...

4. И четити црѣ послаа къ земаю госдѣвт. а іwн вод нѣхт(ет)да излѣз шш молдовске земае...

5. И петрѣ воєвод шн ес подигал вонск ес и зена ес іwн водѣ и главѣмѣ шшсѣч іw влад петрѣ воєвод синопаю? вѣс земаю молдовске.

De vreme ce Domnul Dumnezeu a dăruit cu Domnie pe Alexandru Voevod în țara lui românească, și mila lui a scos din temniță pe frații săi: Miloș Vodă și Petru Vodă. Iar pînă la acea vreme a fost tot în temniță, de când a murit răposatul Petrașco Vodă. În acel an, în care a dăruit Domnul Dumnezeu domnia, Domnii Mele Alexandru Voevod, au fost cursul anilor 7076 (1568). Și dela aceasta trecând puțini ani a dăruit Domnul Dumnezeu pe Io Petru Voevod cu domnie în Țara Moldovei.

Și cinstitul împărat l-a trimis în țară să domnească. Dar Ioan Vodă n'a voit să iasă din Țara Moldovei...

Iar Petru Voevod, el a ridicat oaste și a ucis pe Ioan Vodă și capul de i l-a tăiat Io Vlad Petru Voevod, tirindu-l? toată Țara Moldovei.

### Fragment din pisania veche

† проивко(леніем)....  
и сьверше(ніем)....  
стро ерарха...  
любенкаго...  
степан бн (в вел бан)...

Din voia...  
și cu săvârșirea...  
sfântului Ierarh...  
Iubitorului...  
Ștefan fost mare Ban <sup>1)</sup>.

1) Deci primul ctitor al Bisericii actuale a fost Ștefan Banul Craiovei și care se află înmormântat aci.

## CUPRINSUL CARȚII I-a

### AUTORII

#### Bălașa D-tru C. Preot:

1. Carte de scutelnicie 1819, 63-64.
2. O bucată de mozaic roman la Mofleni, 64.
3. O însemnare pe un vechi penticostar al Mănăstirii Bucovățul Vechi, 64.
4. Cartea lui Alexandru Voevod pentru moșia Pitoișani (text slavon și traducere) 114-115.
5. Cartea lui Matei Basarab Voevod pentru moșia Slătioara Vilcea (text slavon și traducere) 130-132.
6. O însemnare despre moartea lui Nicolae Petru Mavrogheni Voevod (1786-1790), 172-173.
7. Cuprinsul și Indicele rev. Oltenia, Cartea I, 179-194.
8. Inscricții dela Biserica Mănăstirii Bucovățul Vechiu sau Coșuna, 177-178.

#### Bărăclă Al.:

Acte în legătură cu afaceri comerciale ale lui Nicolae Zoican și Tudor Vladimirescu, 104-112.

#### Câncea, Ioan V.:

1. Fragment de scrisoare din 1842, 29-31.
2. Vremuri apuse, cu tilmăcirea cuvintelor din poezia „Sărmana vreme veche”. 42-48.

#### Ciașanu F. G.:

Strigături de horă p. 31.

#### Costescu I. C., Profesor:

1. Documente domnești, 79-80.
2. Porunca lui Constantin Brâncoveanu către unele sate din Gorj. 116-117.
3. Cartea de judecată a lui Ioan Gheorghe Caragea 1816, 117-119.

#### Dinculescu G. N. Profesor:

Copie după o foaie de zestre, din 1825, 140-141.

#### Firulescu I., Preot:

Ghicitoare, 31.



**Iliescu Oct. Octavian:**

1. Tezaurul dela Căpreni Dolj, 81-96.
2. Alte monete din tezaurul dela Căpreni, Dolj 120-121.
3. Tezaurul roman Imperial dela Vârtop Dolj, 122-127.
4. Tezaurul roman Imperial dela Dobridor Dolj, 141-144.
5. Subscriitorii din Craiova ai unei cărți românești din anul 1837.

**Mazilescu S. Ioan, Preot:**

Biserici bordei. 175-176.

**Măndroceanu, D.:**

1. Vinzare de moșie în Vladimir Dolj, 1794, 27-28.
2. Vinzare de vie în plaiul Smărdășteți, 1809, 40.
3. Vinzare de vie 1817 62-63.

**Neda M. Ioan:**

1. Documente privitoare la Oltenia dela Antonie Vodă din Popești, 50-56.
2. Cartea lui Șerban Cantacuzino către schitul Ostrovul Vâlcea, 115-116.
3. Răvașul Jurașilor satului Voineasa Vâlcea 119-120.

**Nicolăescu-Plopșor, Dr. Const. S. —:**

1. Fumăritul Craiovei la 1752. 2.
2. Două scrisori ale Polcovnicului Ion Solomon privitoare la hotărnicia moșiilor Brâncoveni și Solomoniești, 3.
3. Societatea Doamnelor Craiovene, de Binefacere pentru ostașii răniți, Spitalul Malca Domnului, 1877, transcriere 4-9.
4. Muzeul Regional al Olteniei, data înființării și întemeetorii lui. 10-11.
5. Biserica Bordei din Oltenia 11-14.
6. Solutreanul în Oltenia? 15-16.
7. Alte biserici bordei în Oltenia 21.
8. Documente privitoare la Schitul Șerbănești-Vâlcea 22-26.
9. Pandurul Constantin Pupăzan 28-29.

10. O minăstire la Scaști-Dolj? 32.
11. Fumăritul 1732, 32.
12. Cotăritul 1732, 32.
13. O însemnare privitoare la ortografia manuscrisului „Viața prea Cuviosului Părintelui nostru Nicodim Stoșitul” de Ștefan Ieromonahul, 33-37.
14. Documente privitoare la satul Vârvor Dolj 57-60.
15. Documente privitoare la moșia Plopșor Dolj, 61-62.
16. Documente de închinarea minăstirii Strehala la Orfanotrofiion, 66-68.
17. Din vremea apostasiei. 128.
18. Hotărnicia plaiului Cloșani Mehedinți, făcută de biv vel Slugerul Tudor Vladimirescu, 133-139.
19. Documente referitoare la Plaiul Cloșani 146-169.
20. Posadă, posădar, 173-175.
21. Schitul Bodești Vâlcea, 176.
22. Cuvânt de început, 2.
23. O genealogie a familiei Jianu, 41-42.
24. Inscripții dela Biserica Mănăstirii Bucovățul Vechi sau Coșuna. 177-178

**Peirescu Maria:**

1. Bibliografie p. 16.
2. Vinzare de vie în dealul Prisăcii 1802, 39.
3. Bibliografie, 48.
4. Carte de judecată dată de Const. Știrbei lui Gheorghe din Piscu, 169-172.

**Stănică Const., Preot:**

1. Condei de barză, 176.
2. Condeii și gărgăunele 176.

**Vincentz A., Arhitect:**

1. O cărămidă romană cu inscripție la Craiova 18-21.
2. Cu privire la migrația berzelor în Oltenia 37-38.
3. Un monument rusesc la Craiova, 99-103.



**DOCUMENTE**

- 1614, Sept. 10. Cartea lui Radu Voevod, mănăstirii Coșuna, pentru a stăpâni moșia Virvorul, 57.
- 1617, Iulie 6, Cartea lui Alex. Voevod pentru moșia Pitoșani Vilcea (text slavon și traducere) 114-115.
- 1645 Mai 30 Matei Basarab Voevod întărește stăpânirea peste moșia Slătioara Vilcea, lui Popa Radu, etc., (text slavon și traducere) 130, 132.
- 1669 Dec. 21, Cartea lui Antonie Vodă, pentru vinăriciu din Jud. Mehedinți, 50.
- 1670, Fev. 22, Porunca lui Antonie Voevod, pentru moșia Mihăești-Vilcea 50-51.
- 1670 Iunie 10, Antonie Voevod dă mănăstirii Iezerul vinăriciul domnesc din Păușești-Măglaș 51-52.
- 1670 Iulie 5, Antonie Voevod dă mănăstirii Dobrușa venitul moșiei Vișoara și Zănoaga Romanai, 52-53.
- 1670 Iulie 15, Cartea lui Antonie Voevod pentru mănăstirea Tismana, 53-54.
- 1671 Apr. 26, Antonie Voevod dă Episc. de Râmnic dijma moșiei Plăviceni, 54-55.
- 1671 Iunie 2, Cartea lui Antonie Voevod pentru o ogradă din Olănești, 55-56.
- 1671 Iulie 17, Antonie Voevod scrie fostului Egumen al mănăstirii Dobrușa, p. satul Vișoara 56.
- 1687 Iulie 2, Cartea lui Șerban Cantacuzino schitului Ostrov (Vâlcea) pentru moșia Stoenesti, Scauiani, etc, 115-116.
- 1691 Ian. 2, Porunca lui Const. Brîncoveanu către locuitorii Jud. Dolj. 79.
- 1691 Noembrie 7, Carte dată de Const. Știrbei vel Comis, lui Gheorghe din Piscu 169-170.
- 1696 Ian. 7, Const. Brîncoveanu poruncește unor sate din Gorj, să întrețină bine boii împărătești, 116-117.
- 1750 Iulie, Hrisovul lui Grigorie Ghica Voevod dat Mănăstirii Pantelimon 2.
- 1751 Iulie 1, Așezământul casei lui Matei Moringlavul, pentru schitul Șerbănești-Vâlcea 22-24.
- 1751 Iulie 3, Grigorie Ghica Voevod întărește așezământul lui M. Moringlavul pentru schitul Șerbănești, 24-26.
- 1760 Oct. 10, Cartea a 12 boieri, p. moșia Virvorul a mănăstirii Bucovățul, 57-59.

- 1660 Oct. 31, Intărirea boierilor Caimacami p. moșia Virvorul a mănăstirii Bucovățul 59.
- 1764 Iulie 5, Copie după anaforaua a patru boieri referitoare la documentele rămase în urma incendiului Bis. Obedeanu, Craiova (cu rezoluția Domnului). 170-172.
- 1790 Noem. 11, Cercetarea Polcov. Ion Opran, pentru pricina dintre Ploșoreanu și moșnenii Veleni, 61.
- 1794 Sept. 27, Const. Vlădimireanu din Vladimir Dolj, vinde moșia sa din hotarul Vladimir, căpitanului Radu, p. 27-28.
- 1794 Noem. 19, Cartea de blestem a Episc. Nectarie al Râmnicului, pentru moșii ale mănăstirii Strehai 66-67.
- 1798 Mai 8, Anaforaua velișilor boieri cu întărirea domnească pentru închinarea mării Strehai 66-67.
- 1798 Mai 29, Hrisovul lui Const. Hangerli Voevod, pentru închinarea mănăstirii Bucovăț 60.
- 1802 Oct. 16, Nicolae Pădină vinde o vie în Dealul Prisăcil, 39.
- 1809 Sept. 10, Mihai Sârbu vinde o vie din plaiul Smărdășteț, 40.
- 1810 Noem. 13-1822 Mai, Acte în legătură cu afaceri comerciale ale lui Nic. Zoican și Tudor Vladimirescu 106-112.
- 1813 Mart. 30, Hrisovul lui Ioan Gheorghe Caragea Vodă p. închinarea mănăstirii Strehai, 75-77.
- 1817 Apr. 1, Vânzare de vie în Dealul Viilor, Craiova 62-63
- 1818 Mai 5, jalba către Domn a moșnenilor Cloșani Mehedinți prin care cer hotarnic pe Tudor Vladimirescu 146-148.
- 1818 Iulie 15, Hotărnicia Plaiului Cloșani Mehedinți făcută de Tudor Vladimirescu, 133-136.
- 1818 Iulie 15 Adeverința moșnenilor Călugăreni pentru hotarul Motru cel Mare, 136-137.
- 1818 Sept. 2, Cartea de judecată a lui Ioan Gh. Caragea Voevod pentru moșiile Tălpășanilor și Poenarilor, 117-119.
- 1819 Apr. 28, Alex. Nic. Șuțu dă o carte de scutelnicie 79-80.
- 1819 Oct. 20, Hrisovul lui Alex. Nic. Șuțu Voevod, pentru închinarea mănăstirii Strehai 77-78.
- 1819 Ian. Alex. Nic. Șuțu Voevod scutește de vinărici și dijmărit un boier din Sutești Vilcea, 63-64.
- 1820 Fev. 16, Zapis la mâna lui Nic. Zoican cu hotărnicia, făcută de D-tru Gârbea, pentru moșia Călinești, 136-139.
1821. Acte referitoare la Pandurul Pupăzan 28-29.



1925 Ianuarie 24. Copie după o foaie de zestre, dată de Staicu din Craiova, 140-141.

1832 Aug. 14, Copia după hotărnicia părților de moșie ce are în hotarul Cloșani Stolnicul Barbu Vișoreanu, 149-160, 160-163.

1832 Aug. 31, Cartea Juraților satului Voineasa Vlcea pentru un cal. 119-120.

1836 Iulie 27, Copie după așezământul moșnenilor din Motrul cel Mare și Motrul Sec, 164-168.

1841 Iulie 21, Două scrisori ale Polcovnicului Ion Solomon 3.

1842 Fragment din scrisoarea lui Nicolae Girdăreanu, 29-31.

1844 Aug. 24, Copie după scrisul făcut între moșnenii după Motrul cel Mare și Serdarul Ioniță Vișoreanu, 168-169.

1859 Oct. 26. Zapis pentru o moșie în hotarul Ploșșor. 62.

1868 O genealogie a Familiei Jianu 41-42.

1877, Societatea Doamnelor Craiovene, Spitalul M. D-lui, broșură. 4-9.

1915, Mai 28, Muzeul regional al Olteniei, 10-11.

## Cercetări, Insemnări, Culegeri

### Arheologie:

Solutreanul în Oltenia ? 15-16.

O cărămidă romană cu inscripție, la Craiova, 18-21.

O bucată de mozaic roman la Mofleni, 64.

### Istorie:

Biserica Bordei în Oltenia, 11-14.

Alte biserici Bordei în Oltenia, 21.

O însemnare privitoare la ortografia manuscrisului: „Viața Prea cuviosului părintelui nostru Nicodim Sfințitul de Ștefan Ieromonahul 33-37.

Un monument rusesc la Craiova 98-103.

Acte în legătură cu afaceri comerciale ale lui Nic. Zoican și Tudor Vladimirescu, 104-105.

Biserici Bordei, 175-176.

O miștărire la Scaști-Dolj, 32.

Fumăritul, 32.

Cotăritul, 32.

Insemnare pe un vechi pentecostar al Mănăstirii Bucovățul-Vechi, 64.

Din vremea apostasii, 128.

O însemnare despre moartea lui Nicolae Petru Mavrogheni Voevod (1785-1790), 172-173.

Posadă-posădar, 173-175.

Subscriitorii din Craiova ai unei cărți românești din 1837, 175.

Condeiu de barză, 176.

Condeiu și gărgăunele, 176.

Schitul Bodești-Vâlcea, 176.

Vremuri apuse. 42-48.

### Numismatică:

Tezaurul dela Căpreni Dolj 91-96.

Alte monete din tezaurul dela Căpreni Dolj 120-121.

Tezaurul roman Imperial dela Vărtop Dolj 122-127.

Tezaurul Roman Imperial dela Dobridor Dolj, 141-144.

### Folklor:

Strigături de horă 31.

Ghicitoare 31.

### Științe Naturale:

Cu privire la migrația berzelor în Oltenia, 37-38.

### Ilustrații: 1)

1. Polcovnicul Ion Solomon, 1.

2. Colonelul Mihail Boboc, 17.

3. Biserica domnească Sf. Dumitru din Craiova la 1847 (Desen de Barbu Iscovescu), 40.

4. Hanul nemțesc din Craiova la 1847 (Desen de Barbu Iscovescu) 65.

5. Monumentul rusesc dela Craiova, 97.

6. Temnița veche din Craiova la 1847 (Desen de Barbu Iscovescu) 113.

7. Pescăria Veche din Craiova la 1847 (Desen de Barbu Iscovescu) 129.

8. Piața Craiovei la 1847 (Desen de Barbu Iscovescu)

1) În afară de fig. Nr. 5 toate celelalte sunt comunicate revistei de d-l C. N. Ploșșor.



## Indicele numelor

## Prescurtări

Arm. = Armaș.  
 Bis. = Biserică  
 Buc. = București  
 Cluc. = Clucer.  
 Cpt. = Căpitan.  
 D-na = Doamna.  
 Dvor. = Dvornic.  
 Ep. = Episcopia.  
 fam. = familie  
 Grămăt. = Grămatic  
 Imp. = Împărat  
 lech. = lechesc (tei)  
 Log. = Logofăt  
 m. = mare

Meh. = Mehedinți  
 Mitrop. = Mitropolit  
 m-re = mănăstire  
 m-te = munte  
 Pah. = Paharnic  
 Pit. = Pitar  
 Polcov. = Polcovnic  
 Rîm. = Râmnic  
 R-ți = Romanați  
 Stol. = Stolnic  
 Suburb. = Suburbană  
 Ungr. = Ungro-Vlahia  
 Vil. = Vilcea  
 Vist. = Vistier

## A

Adîncata (apă) 27  
 Afumați (Dolj, bis. Bordei) 12  
 Agăreni, 173  
 Alarma (ziar), 42  
 Alba (sat în Bulgaria) 173  
 Albești (moșie Dolj) 171  
 Albuiescu D-tru Cojocar, 40  
 Alexandru al II Voev. 177-178  
 Alexandru Voevod, 74  
 Amaradia (apă) 27, 171  
 Amărăștii de jos (R-ți) 175  
 Ambrozie (Sft.) 34  
 Anghel Ioan 165  
 Anghel Șerban 169  
 Angheliescu Helene, p. 5  
 Antonie Voevod, 50-56  
 Asana(riu) 147  
 Atanasie Episc. Râmnic. 5

## B

Baia de Aramă (Schit) 135,  
 161, 164, 168  
 Băilești (bis) 12, 100 ✓  
 Balmajul 147

Balta (Meh) 104, 106, 109,  
 137, 138  
 Băleanu Manolache 31; vel  
 Vornic 78  
 Barbovici Chiriță 175  
 Barbu vel Ban 132  
 Bărbulescu Vintilă 166  
 Basarab Voevod 132  
 Birca (Dolj) 144  
 Birla (Dolj), 27  
 Birsanu C tin 167  
 Bengescu Titu m. Serdar 175  
 Bengești (boieri) 171  
 Bistreț (Dolj, bis) 12  
 Bistrița (m-re) 132  
 Bobulescu, Iosif - episc., 33-34  
 Boboc Mihail (Colonel, cli-  
 șeu) 17  
 Bodești (schit) 176  
 Boeș Simion 164  
 Bogdănel 128  
 Bojoreanu 176  
 Borincă Pătru 167  
 Boți C-tin 165, 169  
 Bou (m-te) 133

Brăila (cetate) 99  
 Brădișoara (moșie Vilcea) 115  
 Brăiloiu Ant. Ecaterina 5  
 Brăiloiu Dosoștei 571  
 Brătășanica Maria 171  
 Brătășanu Preda 53, 54  
 Brincov. C-tin vel Log. 24-26  
 Brincoveanu C-tin Voevod 79,  
 116-117.  
 [Grigorie v. Vist. 76  
 [Nicolae vel Logofăt 75  
 Brincoveni (moșie) 3  
 Brâncoveni (m-re) 3  
 Breasta Dolj, 41, 60  
 Brutaru Coman 39-40  
 Bucovăț (stradă) 98  
 Bucovăț (sat) 100  
 Bucovățul Vechi (m-re Coșuna)  
 18, 20, 57-60, 64, 102  
 București, 3, 99 177, 178  
 Bueți Simion 151  
 Bulzul (pîrtiu și munte) 135  
 Buzău 69

## C

Cacaleșeanu Ana 5  
 Căezar Imp. 96  
 Călsfat 100  
 Calotescu Istraie Ceauș 128  
 Călinescu Ghița 175  
 Călinești (Meh.) 138  
 Călugăreni (Meh.) 133, 135,  
 136, 147  
 Căluș (Mare) 173  
 Călcioiu Gh. 167  
 Cămărașu 6  
 Câmpul Boului 134  
 Câmpul Cernei 131  
 Căndescu C-tin vel Arm. 24  
 [vel Log. 172  
 Cantacuzino Mihai vel Post. 52  
 Capra 160  
 Căpreni (tezaur-Dolj) 81-96, 120  
 Cărbunele 135  
 Caracăl 41  
 Caragea Voevod, Const. 76  
 [Gheorghe Voevod 76  
 Caragea Voevod

[Ioan Gheorghe 117, 136, 148  
 [Nicolae 69  
 Caransebeș 112  
 Carol I (rege) 43  
 Cărțulești 12  
 Catanele (Dolj) 100  
 Cătănescu Barbu 63  
 Celei R-ți 144  
 Cepturoaia (m-re, Căluș) 53  
 Cerna (apă) 134, 147, 151, 160  
 164, 166  
 Cerna, vârf, 104, 106, 153, 156  
 Cerneți (Meh.) 108, 128  
 Cernișoara 153  
 Cernășeanu Ion 104, 106  
 Chela 154-155, 159, 173  
 Cheia de Sus 164  
 Chelle Caprii 157  
 Chiricescu, Dr. I. 33-34  
 Chiriță Log. de divan 78  
 Chiselef Comand. rus, 99  
 Cinceava Arsă 153  
 Cioacă (Meh.) 133  
 Ciomăgești (Argeș) 22  
 Cireșu (Meh.) 100  
 Ciuceanu St. p. 10  
 Ciulescu C-tin 150  
 Ciupereni sat 128  
 Ciutura (moșie a m-rii Jitianu)  
 57-58  
 Cizmaru Nițu 39  
 Cladova (cetate) 99  
 Cloșani (plai) 107, 133, 137,  
 146, 149, 153, 164, 166, 169  
 Codreș Marin 39  
 Cojocaru Anastasie 140  
 Cojocaru Stancu 140  
 Comani (Dolj) 21  
 Comănița (Olt) 173  
 Constantin D. Polcov 157  
 Constant Paul 41  
 Constantin Șerban Voevod cel  
 Bătrân 171  
 Copăceni (Gorj) 149  
 Coricov 156  
 Corioiu vel Pit. 52  
 Corjan Matei 169  
 Corlan Ghița 137



Cornet (sat) 81  
 Cornu (Dolj bis.) 12  
 Costeni 152  
 Costești 104, 106, 107  
 Coșuna (M-re) 57  
 Cotenii 168  
 Coțobât, vale, 13  
 Coțofeni din Față 37, 38  
 Covei, tezaur și bis. bordei  
 13, 100  
 Cozia plai, 173  
 Craiova 2, 3, 4, 18, 20, 21  
 98, 146  
 Crângul (loc) 14  
 Crețulescu C-tin vel Ban 75  
 Crețulescu Istratie vel Vornic  
 76, 78  
 Crețulescu Toma vel Stol. 25  
 Crețulescu Manolache vel  
 Vornic 75  
 Cristea m. Dvornic 115  
 Croitoru Gheorghe 39  
 Crovna (moșie) 61  
 Crovu 147  
 Cuconești (Jud. Bălți) 15  
 Curmătura Gorjanului 157

D

Dacia, 19, 20, 96  
 Dacia Malvensis, Oltenia 20  
 Dana Jupânița 40  
 Damaschin, Sf. Ioan 35  
 Dânciulescu, teiul, 148, 150, 165  
 Dânciulescu (fam.) 148, 151 152  
 Dăznățui (apă) 61  
 Dealul Viilor (Craiova) 62  
 Dedin, Lupu sin Ianăși, 165  
 Degerățeanul Sandu 150, 152  
 Degerățeanul Sandu Armaș  
 158, 164  
 Degerățeanul Sandu Polcov 157  
 Desila Alex. vel Comis 78  
 Dibici Balcanicul, Conte, 98  
 Dicul m. Spătar 132  
 Dima Gheorghe 165, 169  
 Dimitrie Manul vel Com. 75, 76  
 Dimitrie Papazoglu vel Stol. 75  
 Dimitrie Voevod 78

Dobriceanul Atanasie Iero-  
 monah 127  
 Dobriceanu Matei Log. 172 173  
 Dobriceni, bis. R-ți, 172  
 Dobridor (Dolj) 13, 141  
 Dobromir 157  
 Dobrota (Meh.) 135, 153, 156, 160  
 Dobrun 173  
 Dobrușa (mare) 52, 53, 56  
 Dovlecea Ion 39  
 Dragomir m. Dvornic 122  
 Drăcea C-tin 168  
 Drăgominu Dincă D-tru, 40  
 Drăgușin m. Paharnic 132  
 Drinu D. 148  
 Drubeta (T.-Severin) 20, 64  
 Dumitrache Logofăt 28  
 Dumitrașco Clucer 24  
 Dumitrașco Cucu Polcov. 138  
 Dunăre 20

## E

Eismond, G-ral Maior 98, 101  
 Elina (D-na lui Matei Basa-  
 rab) 18  
 Enășescu Ioan 107  
 Eudoxios Timotei 175

## F

Fața Roșului 155  
 Fălcoi (R-ți) 41  
 Fălcoianu Matei 171  
 Fintina Banului 13  
 Fintina Mătrăgunei 147, 153  
 Fisesc, teiul — 148, 150-152,  
 154-156 160, 165  
 Ferentescu Ioan 148, 168, —  
 fam. 169  
 Ferentescu Nica 165  
 Filipescu Const. vel Vornic  
 75, 78  
 Filipescu Const. vel Ban 76  
 Filipescu Gheorghe vel Logofăt  
 78  
 Filișano Smaranda 4  
 Filișanu Tache 175  
 Florea Dascăluș 26

Florescu Grigorie 19  
 Foleștii de Sus 176  
 Fotescu Pirvu 171  
 Frentescu Nica 152, 165  
 Frumușanu C-tin biv treti Log.  
 163, 164, 166  
 Fundul (moșie lângă Amara-  
 di) 171

## G

Gabroveanu G. Florica, 29  
 Gabru (moșie) 58  
 Găman Alex. 150, 152  
 Gănescu Barbu, biv vel Stol. 59  
 Girbea D-tru 138  
 Girbovați (sat) 138  
 Girdan 138  
 Girdăreanu Ion, treti Log. 167  
 Gărdăreanu N colae 138  
 Girdomanul 134  
 Geismar Baron G-ral-maior 99  
 Ghai Ion 148  
 Gheorghe Condicar 28  
 Gheorghe Postelnic 62  
 Gheorghe vel Dvornic 52  
 Gheorghe Voevod 78  
 Ghica Alex. 101, — Spătar  
 99, — Const., Spătar 99-101,  
 — Dimitrache vel Ban 75  
 Ghica Dimitrie Alex. 30  
 Ghica Grigorie Vodă 22, 24, 41  
 Ghica Grigore vel Log. 76, 77  
 Ghica Mihalache Spătar 31  
 Ghindeni 60  
 Ghiorma Ion 169  
 Ghitoni Ion 168  
 Gioroceanu Const. 58, 59  
 Giurgita (moșie-Dolj) 171  
 Godeanu (m-te) 134, 147  
 Golescu Const. vel Log. 78  
 Golescu Gheorghe v. Vornic 78  
 Golescu Radu v. Vornic 75, 76  
 Gollineanu Maria 5  
 Golumbeanu Stalco Cpt. 58, 59  
 Goran Stancloviți Log. 52, 55  
 Gordian III, Pius, Imp. 127, 141  
 Gorgan mare Stol. 115  
 Gornovodița (sat) 107, 138

Grădișteanu Manolache vel  
 Vornic 75  
 Grama Ion, — Dinu, — Fiulă 139  
 Grămești (boieri) 138  
 Greceanu Grigorie vel Pah. 75  
 Grigorie mare Comis 115  
 Grigorie Mitrop. Ungr. 26  
 Grigorie Voevod 78  
 Gruetu 147, 156  
 Gruia Posteln. 79  
 Gruia Barbat 147, 153, 156  
 Gura Ocini 175, 176  
 Gureni (Gorj) 173  
 Gușite Dinu 167, 169  
 Guinezu Elena 4, 5

## H

Hangeri Luxandra 69  
 Hangeri Nicolae Hatman Cai-  
 macam Craiovei 28  
 Hangeri Voev., Const. Gheor-  
 ghe 66, 67, 75, 77  
 Haralambie Clucer 104, 106  
 Hariton Alex. vel Căminar 78  
 Hinova (Meh.) 20  
 Horez (m-re) 172, 176  
 Hrisosculeu vel Comis 25  
 Hristopol Atanasie vel Log. 76  
 Hulubescu Chircă 55

## I

Iașanu Ion 165  
 Iezerul (schit) 51  
 Iliș Voevod, Alex. 114-115  
 Ilișoiu D-tru 39  
 Ioan Logofăt 157  
 Ioan Vodă 178  
 Ioan Voevod 78  
 Iordache Logofăt 64  
 Iordache vel Pitar 75  
 Iosanu, (fam.) 161  
 Iova 139  
 Ișbașescu, 148  
 Ișcovescu Barbu, pictor 49, 65,  
 [113, 129, 146  
 Istrățescu Chirca 165, — D-tru  
 151, — Mihai 157 — Radu 165,  
 — Simeon 151



Isvarna (Meh.) 133, 134, 147,  
153, 155  
Isvoarele (Meh.) 100  
Isvorul Beşineului 173  
Işalniţa 171  
Iupceanu C-tin 158  
Ivanul (apă) 135  
Izbaşesc, teiul — 148, 165

## J

Jârcoane, Dinu Dobriţa 41,  
42; Iancu 41; Maria 166  
Jianu D-trache 41; - Fană 41,  
42; - Mihalache 41; - Radu Pirc.,  
41; - Stănuţi Pahar. 40, 42  
Jitianul (m-re) 19, 57, 59  
Jitii 169  
Jiul (apă) 20  
Jiul de Sus (judeţ) 116  
Josemi Ion 165  
Julianov Ioniţa vel Clucer 172

## L

Lacul Frun os 147, 153  
Lamotescu Helene 5  
Leamna, moşie, 60, 100  
Lecheşti (M.h. teiul lech.) 137  
Leoveanu I. Ana 5  
Lincovăţul 138  
Lipoveanu Matei 118  
Liţe 165 Antonie 165; Gheorghe  
165 Lupu, 165; Lita (fam.) 169  
Livezeanu Const. 59  
Livezi 155  
Luşoj 112  
Lunca Largă 147, 153  
Lungaru Ion 165  
Lungariu Ion 165, 169  
Lupşa (Meh) 128, 157  
Lupu Irina 5

## M

Magheru Helene 5  
Maglavit, bis. 13  
Maica Domnului, Spital 4, 5  
Maica Precista, mahala, 140  
Mănăeşti Miha 169  
Mălăii (m-te) 133

Manolache vel Sluger 26  
Măneasa 134, 147  
Manu Mihalache vel Vornic  
76, 78.  
Mărăşeşti 159, 160  
Mărcuesc, teiul, 148, 165  
Mărculescu 148  
Mareş vel Ban 52  
Martinescu C-tin 165; - Vasile  
151, 152

Matei Vodă 18, 56, 130, 132  
Mătrăguni 147  
Mauretania 19,  
Mavrocordat Alex. vel Cămi-  
nar 76.  
Mavrocordat Nicolae vel Spă-  
tar 75.  
Mavrogheni Voevod, Nicolae  
Petru, 172, 173.

Maximilian Iosef 111  
Mirza mare Pahar. 115  
Mehadia 109  
Mehedinţi, 50  
Michie C-tin 165; Mihăilă 165  
Michie Soica 165  
Mieotă (apă) 155, 156  
Micuşa (m-te) 135  
Mihai Grămaticu 173  
Mihai Vodă (m-re) 57, 69  
Mihăeşti (moşie Vâlcea) 51;  
Mihnea mare Stolnic 132  
Milcu C-tin 169  
Milea C-tin 166  
Miloş Vodă 177, 178  
Moesia 19  
Mofleni 102  
Moga Radu Logofetel, 137.  
Mogoş Călugărul 171  
Mogoşani 171  
Moldova 178  
Moldoveni (R-ii) 21  
Moringlavi (sat), 22, 173  
Morânglavul Matei 22, 24, 26  
Moreni (Dolj) 13  
Mosh Ioan biv vel Vist 76-77  
Motrişorul 146, 149 (Vezi  
Motru Mic).  
Motru (apă) 137, 147, 153

Motru cel Mare 133, 136, 146,  
147, 149, - 156, 158, 160, 164,  
166, 168  
Motru Mic (Motrişorul sau  
Motru Sec) 149, 151, 153, -154  
156, -158, 160, 164, 166, 168,  
Moţăţei 144, 155  
Movilă Gavrilă Voevod 134  
Mucirlui (m-te) 135  
Muncel 147, 153  
Mundari C-tin Pitar 175  
Muzeul Regional al Olteniei  
10, 11

## N

Năcladul 156, 164  
Năsturel Constantin vel Dvor-  
nic 24, 25  
Năsturel Radu, vtori Logof. 52  
Neagota (moşie Vil) 132  
Nectarie, ep. Râmnicului 60  
Nedelesc (moşul) 150, 152  
Negovanul 173  
Negulesc (teiul) 148, 151, 164  
Negulescu 148  
Neofit, Mitrop. Țării Rom. 24  
Nestor vel Clucer 76  
Neteneul 62  
Neumann, Colonel 112  
Nevschi Alex. 111  
Nica mare Log. 115  
Nicodim Sfinţitul 33, 35  
Nicolae I al Rusiei 98  
Nicolae Voevod. 74, 78  
Nicolăescu Plopşor, C. S. 12-15  
Niculescu Panache 42  
Novac, Brazda lui, 20

## O

Obădeanu, biserică, 170  
Obedeanu Const. vel Paharnic  
24, 25  
Obedeanu Const. biv vel Pa-  
har. 170, 171, - vel Stolb. 176  
Obârşia Cernisoarei, 133  
Oboga (moşie R-ii) 22  
Ocupatu Pătraşcu 166  
Olanul, Gura, 156

Olănescu Stancu Vist. 132  
Olt, apă, 20, 67  
Oota, 140  
Opran Ion, Polcov. sud Me-  
hed. 61  
Oprii, Ion al, 165  
Orăşanu T. Nic. 42  
Orescu Costache 175  
Orşova Veche 108, 112  
Orzăşti 134, 153, 157  
Orzescu Stan 157  
Oslea (m-te) 134, 166  
Ostrovu (Adacale) cetate Tur-  
că 99, 104

Ostrovu 106  
Ostrovu (m-re) 115, 116  
Otetelişanu Grigorie, hotar-  
nic 3;  
Otetelişanu Iordache mare  
Clucer 175;  
Otetelişanu Nicolae Cluc. 175

## P

Padina Isoarelor 153  
Padina Muscelului 156  
Padina Scorţii (Meh.) 133  
Pană vel Clucer 52  
Pantelimon (m-re) 2, 13, 26  
Papa vel vist. 52  
Paraschiv vtori Logofăt 57  
Pasvantie 64  
Pavliche Spătar 118  
Pădină Nic. 39  
Păruş mare Spătar 115  
Pirvan V. 20  
Pirvănescu Gheorghe, 151, 158  
Pătraşco vel Sluger 52  
Pătru Isprăvnicelul 152, 156  
Pătruţeşti (boleri) 138, 139  
Păuşeşti Măglaş, 51  
Pelendava, castru lângă Cra-  
iova 20, 21  
Perişor, Dolj, 100  
Petrarian, conac boieresc  
Verbiţa Dolj, 14  
Petriman Baibu 148, Marcu  
151, 152, Pavel 165, 166, 168



Petrele Tăete (loc) 147, 153  
 Petru Voevod  
 Piscu 169, 170  
 Piscușie 39  
 Pitoloșani (sat dispărut în Sutești Vâlcea) 114 115  
 Plăviceni moșie, Olt, 54  
 Pleșu (fam.) 166, 167, 169  
 Plopșor, moșie, 61, 61  
 Plopșoreanu Nițu 61  
 Podeni 138  
 Poenari, Dolj, 117  
 Poenaru C-tin 167; Răducănu biv vel Logof. condicar 75  
 Poenile de jos 154  
 Poenile de sus 155 157  
 Poenod (fam.) 169  
 Poiana 156  
 Poiana Mare (Dolj) 13  
 Poiana Turcului 133, 137  
 Ponorălu 104, 106  
 Popa Radu (Mahala Buc.) 70  
 Popinzălești, 31  
 Popova (fintină, Romanesti Dolj p. 18  
 Poroineanu Ion 157  
 Portărescu Barbu 171, vel Portar 58, 59  
 Potrojanii, Dolj, 171  
 Posada Seci 173  
 Preda Postelnic 56  
 Preda m Clucer 132  
 Preda Ghiorghiu 63  
 Preda Teodor 175  
 Predescu 158, 163, 166  
 Predescu Barbu 165  
 Predescu Gheorghe 158  
 Predescu Ion 165  
 Predescu Nicola 157  
 Prisaca (plai) 39  
 Prisăceanu David Postelnic 39  
 Prisăceanu Preda, Cojocar, 40  
 Prisloapele, 133  
 Puntea, 153  
 Pupăzan Const. 28, 29

## R

Racilor (apă) 147  
 Racovița Alecu m. Clucer 175  
 Racovița Dumitrașco mare Clucer 25, mare Vornic 76  
 Racovița Ștefan Mihai, Voevod 26, 170  
 Răcari (castru) 19, 64  
 Radu Căpitanul din Vladimир Dolj, 27  
 Radu mare Comis. 132  
 Radu m. Logof. 132  
 Rădulescu Gh. 168  
 Radu vel Log. 52  
 Radu Vodă, 53, 57  
 Ralea Grigorie vel Dvornic 78  
 Rășinari, 173  
 Râmnic (Episcopia de) 54  
 Reșca, R-ți, 144  
 Romanesti (suburb. Dolj) 18  
 Romanitis Pahar, 118  
 Romula Reșca, R-ți 20  
 Roscowski, Dr. 4  
 Roscowski, Helene 5  
 Roset Nicolache vel spătar, 25  
 Rossiten (în Prusia Orient) 37  
 Rotunda, 175  
 Rudari, Dolj, 157  
 Rudeanul Teodosie Logof. 132  
 Rugetul (virf), 157  
 Ruset Manoil, 103

## S

Sadului (vale) 173  
 Salcia 13, 100  
 Sălcuța (moșie) 61, 62  
 Săliște (tezaur, Mih.) 144  
 Sămescu Petru 165  
 Sarmisegetuza 64  
 Strbu Mihai 39  
 Sărdănești (sat) 79, 80  
 Scaești Dolj, m-re la 32  
 Scarlat Ghica vel Vistler 75  
 Scarlat Voevod, 78  
 Scărișoara. 156; apă 135  
 Scăuiani, 115  
 Schela Cladovei 100

## Ș

Schela Orșova 111, 112  
 Schintee Sandu Logofăt 150, 152, 157, 158  
 Scurtul (m-te) 134  
 Seaca de Câmp Dolj 14  
 Seaca, moșie Dolj 171  
 Secui, moșie 60  
 Seulescu Mihai 2  
 Sf. D tru bis. Craiova 18 102, 103  
 Ghina Mihalache vel Gră-măt 76  
 Simescu Giurca, 167  
 Sita Ianas 148  
 Sitaru Dincă (boier) 138, 139  
 Slătineanu Iordache vel Log. 76  
 Slătineanu Radu v. Vornic al 3-lea 75, 76  
 Slătioara, Vilcea, 130, 132  
 Slugeroglu Nicolae vel Post. 78  
 Smărdăștețul 39, 40  
 Soarbele 134  
 Sofia (oraș) 37  
 Sofronie, Egumen 51  
 Sohodol 137, 153  
 Solomon Ion Polcovnic 1, 2  
 Solomonești (moșie) 3  
 Staicu Leu 140, 141  
 Stîna Mare 134  
 Stavro vel Pitar 26  
 Stănchescu Iovan 138  
 Steico (sat) 128  
 Stevari 156  
 Stogșor (Vâlcea) 132  
 Stoenesti 115  
 Stoica Isprăvnicel 171  
 Strâmba, sat 128  
 Strâmbeanu Ioan 175  
 Strehăia (m-re) 66 68, 75-77  
 Strehăia, 157  
 Strehăianu Petre 167  
 Stroe Clucer 169  
 Sturza D-trașco vel Postel. 25  
 Suceava Arsă 147  
 Sulari moșie 171  
 Sunescu Petre 168  
 Sutești Vilcea 63, 64, 114, 176

Șanul (Damascul) 48  
 Șarba (m-te) 133  
 Școala domnească slavonă, 26  
 Școlăreșnu Ilie 39  
 Sek b Effendi, pașă, 30  
 Șerban Cantacuzioco vel Spătar 52  
 Șerban Voevod, 115, 132, 153, 159  
 Șerbănescu Ioan Clucer 3  
 Șerbănești (schit și moșie) 22, 24, 26  
 Șimian, Meh. 100  
 Șneapănu (m-te) 134  
 Ștefan Ieromonahul 33, 34, 36  
 Ștefan mare Ban 102  
 Ștefan Vel Ban 178  
 Știrbei, pădure Dolj 12  
 Știrbei Barbu 31, biv vel Vist. 172  
 Știrbei vel Log. 69, C tin vel Comis 169, 170; vel log. 75  
 Șuțu C-tin, vel Hatman 76; Iordache vel Postel. 75  
 Șuțu Voevod, Alex. Nicolae 63, 77, 79

## T

Tabru Nic. 165  
 Tabula Peutingeriană, 20  
 Talpeș, moș 167  
 Taliman Ioan 165  
 Tălaman Barbu 167  
 Tălaman familie 168, 169  
 Tălpășanca Idita 117  
 Tălpășani 117, 157  
 Tămaș 167  
 Tămășoiu D-tru 157  
 Tămășoilor moș, 157, 158, 160, 161, 163, 167  
 Tămășoiu 158  
 Tilva 147  
 Tirnoveanu B. boier 59  
 Tîrsa, moșie Vâlcea 132  
 Tencănu 171



- Teodorache Iuliano vel Clucer 75  
 Teofil caimacamu 59  
 Theresa Maria 111  
 Tibru Nic. 165, 166, Log. 168  
 Timișani 28  
 Tismana m-re 34-35, 53, 133  
 Tivig. (fam.) 166, 167  
 Tocilescu Gr. 20  
 Toma Creț. vel Stolnic 24  
 Traian 20  
 Trăilescu Barbu 167  
 Turcina 134, Turcineasa (m-te) 133, 147, 153, 156  
 Turnu-Severin 20
- T**
- Tara Românească 177, 178  
 Tibru Nic., 159  
 Togoie Mihăila, 151  
 Tuhaș Ion, 166
- U**
- Ursulescu Nicolae 165, 166  
 Ursulescu Ștefan, 167
- V**
- Văcărescu Alexandru biv vel Clucer 70  
 Văcărescu Barbu vel Vist. 78 vel Ban 24, 25, 118  
 Văcărescu Ianache, biv vel Vist 70  
 Văcărescu Radu vel Dvor. 172  
 Văcărescu Ștefan vel Vist 24, 25  
 Văcărescu Tudosie vel Slu-ger, 75  
 Vadu Rău 136, 147, 152, 154  
 Valea Capri, 159  
 Valea Racilor. 147, 153, 157  
 Valea Rea 138  
 Vâlceanu Ion, 136  
 Vâlceanu Ion Inginer, 163, 164, 166
- Vilcu vel Pah. 52  
 Vânătoru (crac) 156  
 Varlaam, ep. Rim. 54  
 Vîrtop (tezaur roman) 122, 127, 144  
 Vârtop sat, 176  
 Vârvor, 57, 60 100  
 Vela (sat) 169  
 Veleni (sat) 61  
 Verbița, 14  
 Vicșoreanu Stolnic 134, 135, 167; biv vel Stolnic, 135  
 Vidin, cetate, 99  
 Viena 29, 31  
 Vișoara, moșie, 56  
 Vișoreanu Barbu Stolnic 149, 151, 164, 166  
 Vișoreanu Ioniță Sărdar, 168  
 Vișoreanu Ștefan 59  
 Vintilescu, fam. 169  
 Virița moșie, 60  
 Vlad Petru Voevod 178  
 Vladimir, 27  
 Vladimireanu C-tin 27  
 Vladimirescu Tudor, 28, 29, 104, 106  
 Vladimirescu biv vel Slu-ger 133, 137, 146, 148, 150 152  
 Vladăianca Ilanca 61  
 Vlădăianu C-tin Căminar, 167  
 Vlăhuț C-tin vel Post. 76  
 Vlăhuț Gheorghe vel Spătar 78  
 Vlasi, m-te, 135  
 Vlastos Sasinca, 5  
 Voico Post 54  
 Voineasa 173, 174  
 Vulturul Roșu, 111
- Z**
- Zănoaga, moșie, R-ți, 53  
 Zisu Ghiță, Armas, 175  
 Zoican Dragu, 104, 107  
 Zoican Ion 104  
 Zoican Nicolae 104, 106, 108, 109, 111, 138, 139



**Au apărut, în editura Direcțiunei Generale a Arhivelor Statului :**

## INVENTARUL ARHIVELOR STATULUI

BUCUREȘTI-CERNĂUȚI-CHIȘINĂU  
CLUJ - CRAIOVA - IAȘI - NĂSĂUD  
TIMIȘOARA - BRAȘOV

BUCUREȘTI 1939 - VOLUM ÎN 420 PAGINI 8<sup>o</sup> MARE. - LEI 500



## ȘCOALA DE ARHIVISTICĂ: CARNETUL STUDENTULUI

BUCUREȘTI, 1939. - 24 PAG. ÎN 12. - LEI 30



## PROECȚE PENTRU PALATUL ARHIVELOR STATULUI

CONTRIBUȚIUNI LA ISTORIA ARHITECTURII  
NOASTRE ÎN SECOLUL XIX  
de AURELIAN SACERDOTEANU  
BUCUREȘTI, 1940

VOL. ÎN 32 Pag. ÎN 4<sup>o</sup> PLUS 3 PLANȘE AFARĂ  
DIN TEXT, CU NUMEROASE FIGURI. - LEI 140



## ALBUM DE PALEOGRAFIE ROMÂNEASCĂ

(SCRIEREA CHIRILICĂ) de I. BIAVU și N. CARTOJAN

EDIȚIA III MULT ADAUSĂ

BUCUREȘTI, 1940 - 44 PLANȘE ȘI O INTRO-  
DUCERE ÎN PALEOGRAFIE. - LEI 220.

Aceste lucrări se pot procura direct dela Direcțiunea Generală a  
Arhivelor Statului, București, str. Arhivelor 4, cât și dela Direcțiunea  
Regională a Arhivelor Statului din Craiova.



**Lei 120.**